

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**TERCÜME-İ AHKÂM-I NÜCÛM
(GİRİŞ-İNCELEME- TRANSKRİPSİYONLU METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ceren AKSOY

**Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı**

Tez Danışmanı: Doç.Dr. Vildan Coşkun

TEMMUZ-2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

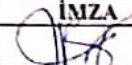

TERCÜME-İ AHKÂM-I NÜCÛM (GİRİŞ-İNCELEME-
TRANSKRİPSİYONLU METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ceren AKSOY

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

"Bu tez 06/2013 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir."

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof. Dr. Bayram Ali Kaya	BASARILI	
Prof. Dr. İsmail Güneş	Başarılı	
Doç. Dr. Vildan Coşkun	Başarılı	

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

T.C.

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
Sosyal...BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	Ceren AKSOY
Öğrenci Numarası	:	1156011032
Enstitü Anabilim Dalı	:	Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı	:	Eski Türk Edebiyatı
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	Perçeme-i Ahkâm-ı Mecmû (Giriş - İnceleme - Transkript ve metin)
Benzerlik Oranı	:	%6.

Sosyal...Bilimler... ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal...Bilimler... Enstitüsü Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciyet ait tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

12.07.2019
Öğrenci İmza

Sakarya Üniversitesi Sosyal...Bilimler... Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciyet ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere sbt.....@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

12.07.2019
Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman Unvanı / Adı-Soyadı: Doç. Dr. Vildan Çakır

Tarih: 12.07.2019

İmza:

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

ÖNSÖZ

Bu tezin yazılması aşamasında, çalışmamı sahiplenerek titizlikle takip eden danışmanım Doç. Dr.Vildan COŞKUN'a değerli katkı ve emekleri için içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Beyzanur YILDIZ bütün süreç boyunca her anlamda yanımda olmuş, desteğini ve katkılarını esirgememiştir. Savunma sınavı sırasında jüri üyeleri Prof. Dr.Bayram Ali KAYA , Prof. Dr. İsmail GÜLEÇ de çalışmamın son haline gelmesine değerli katkılar yapmışlardır. Bu vesileyle tüm şekkürlerimi borç bilirim. Son olarak bu günlere ulaşmamda emeklerini hiçbir zaman ödeyemeyeceğim anneme ve aileme şükranlarımı sunarım.

Ceren AKSOY

12/07/2019

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	vi
TABLO LİSTESİ	vii
ÖZET	viii
SUMMARY	ix
GİRİŞ	1
A.Çalışma	1
B.Kavramsal Çerçeve.....	2
C.Osmanlı'da Astronomi ve Astroloji Çalışmalarına Genel Bir Bakış.....	5
D.Divan Edebiyatı'nda Astroloji.....	7
E.Divan Edebiyatı'nda Astroloji ile İlgili Kullanılan Mefhumlar.....	8
BÖLÜM 1: TERCÜME-İ AHKÂM-I NÜCÛM	23
1.1. Nüsha Tanıtımı.....	23
1.2.Eserin Muhtevası.....	24
1.3.Eserin Dil ve Üslup Özellikleri.....	25
1.4. Bâblar.....	26
1.5.Derkenârlar.....	28
1.5.Tablolar.....	30
BÖLÜM 2: TRANSKRİPSİYONLU METİN:TERCÜME-İ AHKÂM-I NÜCÛM	34
2.1. Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm'da Yer Alan Kavramlar Sözlüğü.....	156
SONUÇ	160
KAYNAKÇA	161
ÖZGEÇMİŞ	166

KISALTMALAR

b	: Baskı
c	: Cilt
Çev	: Çeviren
DİA	: Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
e.t	: Erişim Tarihi
Haz	: Hazırlayan
h	: Hicri
s	: Sayfa
S	: Sayı
SAU	: Sakarya Üniversitesi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Bahr-1 Mekkûf	9
-------------------------------------	---

Tezin Başlığı: Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm (Giriş-İnceleme Metin- Transkripsiyon)	
Tezin Yazarı: Ceren AKSOY	Danışman: Doç. Dr. Vildan Coşkun
Kabul Tarihi: 14 Haziran 2019	Sayfa Sayısı: : vii (ön kısım) + 178 (tez)
Anabilimdalı: Türk Dili ve Edebiyatı	Bilimdalı: Eski Türk Edebiyatı
<p>17. yüzyıl'a ait dikkate değer bir astroloji eseri olan <i>Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm</i>, Hüseyin b. Sefer tarafından 1 Safâr 1032'de (5 Aralık 1622) istinsah edilen bir ahkâm kitabıdır. Eser, gezegenlerin insanların gündelik işlerine, hayvanlara, bitkilere, madenlere etki ettiğine dair inanışları ve astronomi ilmine ait bilgileri ihtiva etmektedir. Bu çalışmada astroloji ve astronomi ile ilgili genel bilgiler verildikten sonra <i>Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm</i> ele alınıp tanıtılmaya çalışılmış ve muhtevası üzerinde genişçe durulmuştur. Eserin çeviriyazılı metni verildikten sonra kavramsal çerçevenin daha iyi anlaşılması için tezin son kısmında <i>Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm</i>'da yer alan kavramlar bulunmaktadır. Bu çalışmayla, dönemindeki insanlara faydalı olup yol gösterdiği anlaşılan bu eseri bilim dünyasının istifadesine sunmayı amaçladık.</p>	
Anahtar Kelimeler: 17. yy, Astroloji, Astronomi, Burçlar, Münecimlik, Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm	

Title of the Thesis: *Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm* (Introduction-Review Text-Transcription)

Author:Ceren AKSOY **Supervisor:** Associate Professor Vildan Coşkun

Date: 14 June 2019 **Nu. of pages:** : vii (pre text) + 178 (main body)

Department:Turkish Language and Literature **Subfield:** Classical Turkish Literature

Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm, an important astrological work of the 17th century, is a book of fortune that has been copied by Hüseyin b. Safer in 1 Safer 1032 (5 December 1622). The work contains beliefs that the planets affect people's everyday affairs, animals, plants, mining, and astronomy knowledge. After giving general information about astrology and astronomy in this study, *Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm* was tried to be introduced and its contents were broadly emphasized. For the better understanding of the conceptual framework after the transcriptional text has been given, the final part of the thesis contains a glossary of concepts in *Tercüm-i Ahkâm-ı Nücûm*. With this work, we intend to present this work to the benefit of the scientific world, which is understood to be beneficial to the people of his time.

Key Words: 17th Century, Astrology, Astronomy, Horoscope, Astrologer, Hüseyin b. Safer.

GİRİŞ

A.Çalışma

Çalışmanın Konusu

Çalışmamızın konusu Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Türkçe El Yazması Eserler Kütüphanesi'nde 349 numarada kayıtlı olan *Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm* adlı eserin çeviri yazılı metnini hazırlayıp metni tür ve muhteva açısından incelemektir.

Çalışmanın Amacı

Çalışmamızın amacı, *Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm*'u çeviriyazı alfabesine aktarıp tür ve muhteva açısından inceleyerek Eski Türk Edebiyatı alanında çalışma yapacakların istifadesine sunmaktır.

Çalışmanın Önemi

Eski Türk Edebiyatı zaman dilimi olarak uzun, çalışma alanı olarak geniş bir alanı kapsamaktadır. Bilindiği üzere bu alanda manzum ve mensur sayısız türde eser verilmiştir. Bu türler arasında gökyüzü ve gökcisimlerini konu edinen ilm-i nücûm ve ilm-i ahkâm-i nücûmu konu edinen eserlerde önemli yer tutmaktadır. Ancak bu alanı konu edinen çalışmalar Eski Türk Edebiyatı alanında bir elin parmakları kadar azdır. Ender işlenen bu alana dikkat çekmek ve Divan Edebiyatı sahasının genişlik ve zenginliğini tanımak maksadıyla çalışmamızın konusu olarak *Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm* 'u seçtik. 17. yüzyıl'a ait bir astroloji eseri olan *Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm*, Hüseyin b. Sefer tarafından 1 Safer 1032'de (5 Aralık 1622) istinsah edilen bir ahkâm kitabıdır. Eser, gezegenlerin insanların gündelik işlerine, hayvanlara, bitkilere, madenlere etki ettiğine dair inanışları ve astronomi ilmine ait bilgileri ihtiva etmektedir. Bu eser, muhteva ettiği bilgiler ile coğrafya, tarih, felsefe gibi sosyal alanlarda çalışacak araştırmacılara katkı sağlayacağı gibi bir astroloji kitabı olması dolayısıyla bilim tarihi için de önemli bir malzeme sunacaktır.

Çalışmanın Yöntemi

Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm üzerinde çalışırken öncelikle literatür taraması yaptık. Böylesi bir eserin doğru okunabilmesi ve içinde geçen terimlerin anlaşılabilmesi için öncelikle konuyu anlamak gerekliydi. Bunun için hem konuyu hem de eseri daha iyi anlamaya yardımcı olacak okuma listeleri oluşturduk ve düzenli bir okuma dönemi geçirdik. Eseri çevriyazı alfabesine aktarmanın yanında onu incelerken ne tür bir çerçeve kullanacağımızı tayin edebilmek için ve aynı zamanda konuya daha yakından aşına olmak için benzer tez çalışmalarını inceledik. Bu ön hazırlık safhasından sonra eseri okumaya başladık. Bunun için farklı farklı sözlüklerden ve bu sahada yapılmış çalışmaların sözlüklerinden istifade ettik.

B. Kavramsal Çerçeve

İlm-i Nücûm (Astronomi) İlm-i Ahkâm-ı Nücûm (Astroloji) Kavramları

Kâinatın yaratılışı, gökyüzü, yıldızlar ve diğer gök cisimlerinin arasındaki ilişki eski zamanlardan beri insanoğlunun dikkatini çekmiştir. Bu ilgi ve merakın peşine düşen insanoğlu, gökyüzü ve gökyüzündeki olayları kendi hayatına yardımcı olabilecek şekilde anlamaya ve değerlendirmeye çalışmıştır.

Gökyüzüne ait bazı bilgilere özellikle de astronomi, astroloji, simya (yıldız falı çeşitleriyle bazı madenlerin altın ile gümüşe dönüştürülmesinin mümkün olduğunu ileri süren kimya dalı) ve tabîi olarak tıp bilimine bel bağlanmakta, bunlardan büyük yarar sağlanacağına inanılmaktaydı. (Sayılı, 1997: 15-16)

Bilindiği üzere astrolojinin ihtiyaç duyduğu bilgiler astronominin sunacağı verilere dayanmaktadır. Nitekim astroloji alanında derinlemesine çalışma yapmış kişilerin, aynı zamanda astronomi bilimine tamamen vakıf olan bilim adamlarından oluştuğu gözlemlenir. Dolayısıyla, bu alana dair çalışmalar ele alınırken ‘astroloji’ ve ‘astronomi’ daima ile birlikte düşünülme zorundadır. (Erciyas, 2010: 143)

Bu nedenle bu çalışmanın kaynağı ve bir astroloji kitabı olan *Tercüme-i Ahkâm-ıNücûm* 'u daha iyi anlamak ve tanıtmak için öncelikle astronomi (ilm-i nücûm) ve astroloji (ilm-i ahkâm-ı nücûm) terimleri üzerinde durulacaktır.

“Gökküresi bilimi” anlamına gelen ilm-i felek terimi aynı zamanda “felekiyyât, ilm-i nücûm, ilm-i nücûm-i ta’lîmî, sînâat-i nücûm, sînâat-i tencûm, ilm-i hey’e, ilm-i hey’eti’l-âlem” de denilen astronominin İslâm dünyasında en yaygın karşılığıdır. (Fehd, 2000: 125)

XI. yüzyılın ortalarına doğru önceleri Basra’da, daha sonra Bağdat’ta ortaya çıkan düşünce akımı İhvan-ı Safâ, ilm-i feleği kısaca, İlm el-hey’e, ilm ez-zîcât ve ilm el-ahkâm en-nücûm olarak üç alt bölüme ayırır. İlm el-hey’e, feleklerin, yıldızların nicelik ve niteliğini, burçların kısımlarını, uzaklıklarını, büyüklüklerini ve bu bilime ait diğer konuları bilmeyi amaçlamaktadır. İlm ez-zîcât, zîc cetvelleri ve astronomik tablolar hazırlamada, takvim oluşturmada ve tarihler çıkarmada esastır ve bu açıdan oldukça yararlıdır. Üzerinde çalıştığımız eserin dayandığı ilim olan İlm el-ahkâm en-nücûm’u ise, “feleklerin devirleri, burçların doğuşu, yıldızların hareketleri üzerinde akıl yürütme yoluyla ay-altı evrende olacak şeyleri olmadan önce bilme durumu” şeklinde tanımlanır. (Aydın, 2011: 127)

Çağdaki İslâm ilim birikiminin bir değerlendirmesini yapan İbn Haldûn’a göre (ö. 1406) astronomi, “geometri yöntemlerine başvurarak, gökyüzündeki yıldızlarla gezegenlerin buldukları yer ve konumlar itibariyle sergiledikleri gözlenebilir hareketleri tespit eden ve inceleyen” bilimdir. İlm-i feleğin veya bir başka deyişle astronominin kesin bir tanımını yapamayan İslâm astronomları, Yunan bilginlerinden Batlamyus (ö.169) gibi sadece gök cisimlerinin hareketleriyle ilgilenmiş, görünen bütün durumdaki hareketleri açıklamak için geometrik şekiller kullanmış ve bu şekiller yardımıyla yıldızların yerlerini istenilen her vakit için hesaplayabilmişlerdir. Böylece gökteki hareketlerin menşei ve gök cisimlerinin mahiyetine dair bütün araştırmalar astronominin dışında bırakılarak tabiat felsefesi sahası içine alınmıştır. (Fehd, 2000: 126)

Astronominin kaynaklık ettiği astroloji bilimine gelince, bu ilmin ilimler tasnifinde farklı bir yeri vardır. Yeryüzünde meydana gelen olayların gök cisimlerinin özellikleri ve hareketleri ile ilgili olduğu prensibi üzerine kurulu olan astroloji, İslâm literatüründe ilm-i ahkâm-ı nücûm, ilmü't-tencîm gibi isimlerle de anılır. Astroloji ise İslam ilimler tasnifi geleneğinde tabîî ilimlerden sayılmış ve astronomiyle yakın ilişkisi bulunmakla birlikte “ahkâm” terimi sebebiyle ondan ayrıldığı kabul edilmiştir. (Fehd, 2000: 123)

İlm-i ahkâm-ı nücûmun matematik ilimlerinden ve astronomiden farkı, yıldızların konum ve hareketlerinin bir işaret sistemi oluşturduğuna inanılarak geçmiş, şimdiki durum ve geleceğe dair bilgi elde etmenin mümkün kılınmasıdır. Bu anlamda astroloji astronominin metafiziğidir. İlm-i ahkâm-ı nücûmu tabîî astroloji ve ahkâm astrolojisi olmak üzere iki ana disipline ayırmak mümkündür. Tabîî astroloji, feleklerin (gökküre) atmosfer ve yeryüzündeki dört unsura dayalı fizikî nesne ve olaylar üzerindeki tesirlerini inceler ve eski astronominin kozmolojik modelini esas alarak tahminlerde bulunur. Ahkâm astrolojisi ise gök cisimlerinin insan kaderi üzerinde etkileri olduğu inancıyla gelecek hakkında tahminlerde bulunur. (Fehd, 2000: 124)

İlm-i ahkâm-ı nücûma ait ahkâm astrolojisi de ise “mevâlid” ve “ihtiyârât” olmak üzere iki ana gruba ayrılır. Batı dillerinde “hemeroloji” ve “menoloji” terimleriyle ifade edilen ihtiyârât ilmi, belirli bir işi uğurlu ve uğursuz olduğuna inanılan vakitlerde yapıp yapmamayı gösteren takvimler hazırlamaktan ibarettir. Buna göre, yıllara, aylara, günlere, hatta saatlere göre belirlenmiş olan bu vakitlere bakılarak girişilecek bir iş için en uygun zamanın yani (eşref vakti) seçilmesine çalışılır. (Fehd, 2000: 125) Osmanlı'daki müneccimlik kurumu bu vakti tayin etmek için yüzyıllarca varlığını devam ettirmiştir.

Devlet teşkilâtı içinde önemli bir yeri bulunan bu müessesede, senelik takvimler hazırlanmakta, ayrıca Ramazan ayı için imsakiye yapılmakta ve uğurlu saat tayin edilmektedir. Hekimbaşılara bağlı olan müneccimbaşılar, II. Mehmed'in (ö. 1481) İstanbul'u fethinden sonra sarayda yer almaya başlamış ve devletin yıkılmasına kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir. Müneccimbaşılarının ilk zamanlarda ki görevleri hükümdarın talihine bakmak önemli olayları haber

verip savaş ve barış zamanlarını tayin etmek kısacası eşref-i saati bulmaktı. Sonraları yalnız önemli olaylar için değil, önemsiz ve basit olaylar için bile eşref-i saat tayin etmeye başladılar. Örneğin, hamama gitmek, vergi toplamak, seyahate çıkmak nikâh kıydırmak, ev yaptırmak gemi yaptırmak ve hatta müşhil almak gibi konularda uygun zaman tayin edip ve yeni doğanların zayıçeleri tanzim etmek gibi. (Aydüz, 2004: 412)

Müneccimler saraydaki bu vazifelerinin yanı sıra İstanbul Rasathânesi, Mekteb-i Fenn-i Nücûm ile İstanbul ve taşradaki muvakkıthânelerin idaresi ile de vazifeliydiler. Ser-müneccim, ser-müneccimân-ı hâssa, ser-müneccimîn, başmüneccim gibi isimlerle de anılan müneccimbaşılık, Osmanlı Devleti'nde XV. yüzyılın sonlarından XX. yüzyılın başlarına kadar varlığını devam ettiren ve yapısı itibariyle çok az değişikliğe uğrayan bir devlet müessesesidir. (Aydüz, 2014: 412)

C. Osmanlı'da Astronomi ve Astroloji Çalışmalarına Genel Bir Bakış

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan (1299) II. Mehmet tahta çıkmasına (1451) kadar geçen sürede müspet bilimler Osmanlılarda pek ilgi görmemiştir. Matematik ve astronomi alanlarında Osmanlı Devleti'nin en önemli dönemi, II. Mehmet zamanında Türkistan'dan İstanbul'a davet edilen Ali Kuşçu (ö.1474) ile başlamış ve II. Mehmet'in ölümünden sonra bir süre daha pozitif bilimlere gösterilen ilgi sürmüştür. Ne var ki, Osmanlıların İstanbul'u fethettikten sonra Batı ile teması sonucu Batı'da başlayan Rönesans hareketlerinden etkilenmesi beklenirken tam tersine, astronomi alanında önemli bir gelişme olmamış, eskiye bağlı kalınmakta ısrar edilmiştir. (Adivar, 1982: 31)

Osmanlıların en önemli faaliyetlerinden biri, ele geçirdikleri yerlerde hiç vakit kaybetmeden kültür çalışmalarını başlatmak amacıyla medreseler açmak olmuştur. II. Mehmet İstanbul'un fethinden sonra, önce kilise ve manastırlardan bazılarını medreseye çevirip, buralarda hemen öğretimi başlatmış, dönemin önemli bilim adamlarını toplayarak dersler vermelerini sağlamıştır. Ali Kuşçu, Osmanlılarda ilk matematik ve astronomi hocası unvanına sahip olup ayrıca medreselerin programını Osmanlı hukuk tarihinin

en önemli simalarından olan Molla Hüsrev (ö.1480) ile beraber hazırlamıştır. (Tekeli, 1999: 307)

Osmanlı astronomi çalışmalarında, Timur İmparatorluğu'nun dördüncü sultanı, matematikçi ve astronomi bilgini Uluğ Bey'in (ö.1449) Semerkand'da kurduğu Semerkand Gözlemevi'nde yetişen bilim adamların büyük rolü bulunmaktadır. Gözlemevi'nin bir süre müdürlüğünü yapan Kadızâde'nin (ö.1412) Türkistan'da yetiştirdiği iki öğrencisi sonradan Osmanlı Devleti'ne gelerek matematik ve astronomi bilimini yaymışlardır. Bunlardan biri Fethullah Şirvanî'dir (ö. 1486). Onun en önemli eseri, hocası Kâdî-Zâde Musa Paşa'nın *Şerh el-Mulahhas fi'l-Hey'e* adlı eserine yazdığı Hâşiye '*Âlâ Şerh el-Mulahhas li-Kâdî-Zâde* adındaki Arapça haşiyedir. Yine Türkistan'da yetişen diğer bir bilim adamı da Ali Kuşçu'dur (ö. 1474). Ali Kuşçu'nun astronomi ve matematik alanında yazmış olduğu iki önemli eseri vardır. Bunlardan birisi, *Fethiye* adı verilen astronomi kitabıdır (1473). Döneminde hayli etkin olmuş olan bu astronomi eseri bir el kitabı niteliğindedir ve yeni bulgular ortaya koymaktan çok, medreselerde astronomi öğretimi için yazılmıştır. Ali Kuşçu'nun diğer önemli eseri ise, II. Mehmet'in adına atfen *Muhammediye* adını verdiği kitabıdır. (Unat, 2008: 110)

Ali Kuşçu'nun İstanbul'a gelmesi ve medreselerde dersler vermesiyle Osmanlılarda müspet ilimlerde bir canlanma yaşanmış ve nitekim Ali Kuşçu'nun çabaları XVI. Yüzyılda semeresini vermeye başlamış ve Mirim Çelebi (ö.1525) ve Takiyüddîn (ö.1585) gibi önemli astronomlar yetişmiştir. (Unat, 2008:111)

Takiyüddîn Şam'da doğmuş, Mısır'a gitmiş, daha sonra İstanbul'a gelmiş ve Müneccimbaşılığa (baş astrolog) atanmıştır. Kaynakların bildirdiğine göre III. Murat (ö.1595) İstanbul'da bir gözlemevi kurdurmak isteyince, Takiyüddîn bu işle görevlendirilmiş ve Tophane'de dünya çapında bu yüzyılın en önemli gözlemevlerinden birini kurdurmuştur (1575). Bu gözlemevinde XVI. yüzyılın en mükemmel gözlem araçları inşa edilmiştir.(Tekeli, 1999: 309)

Osmanlıların modern astronomi ile ilk temasları XVIII. yüzyıl ortalarında başlamışsa da yeni astronominin Osmanlı Dünyası'nda kabul görmesi XIX. yüzyılın ortalarında olmuştur. (İhsanoğlu, 1998: 141)

XX. yüzyılda Osmanlılarda astronomi alanında önemli eserler bırakmış bilim adamlarından biri Ahmet Cevdet Paşa'dır. (ö.1895) Bilim tarihi açısından önemli olan eseri *Takvîmü'l-Edvâr (Dönemlerin Takvimi, 1870)* adını taşır. Bu yapıtında Ahmed Cevdet Paşa, Şemsî ve Hicrî takvim ilkelerini temele alan yeni bir takvim önerisinde bulunmuştur. (Demir, Unat, 1996: 8)

Sonuç olarak Osmanlı devleti Fatih döneminden itibaren astronomi sahasında önemli âlimler ve eserler ortaya çıkarmış Batı'da olan gelişmelerden haberdar olmuştur. Bütün bilimlerde ve edebi alanda da olduğu gibi astronomi sahasında Osmanlı devleti karanlık bir dönem yaşamamış, bilimsel geleneği devam ettirerek bu sahada ilerleme kaydetmiştir.

D. Divan Edebiyatında Astroloji

Divan edebiyatı metinleri birçok ilim dalına ait terminolojinin bulunduğu yapılan bilimsel araştırmalarla ortaya konmuştur. Konu bakımından çeşitli ve zengin bir özelliğine sahip divan şiirine, kaynaklık eden ilimlerden birisi de astrolojidir.

Divan şairleri şiirlerinde kozmografya, '*ilm-i nücûm* , *ilm-i sihir* ve '*ilm-i kimyâ* gibi çeşitli ilimlere ait terimleri kullanırken eserlerine ilmî bir hava vermek veya bu ilimlere ne derece vakıf olduklarını göstermek amacıyla değildirler. Şairler, bu bilgileri kullanırken çoğunlukla belirli teşbihler, mazmunlar göndermeler yoluyla kendi his ve düşüncelerini anlatmaya çalışmışlardır. (Tekin, 1992:148)

XVI. Asır şairlerinden Bedr-i Dilşad tarafından II. Murat (ö.1451) adına yazılmış olan *Murâd-nâme*'de, astrolojinin ehemmiyeti şöyle anlatılmaktadır:

Şu kim okumuş ola '*ilm-i nücûm*
Havâdis ehâdisini andan um
N'olur n'olusardır bilür ekserin
Nice ekserin belki bilür varın
Pes anla ki 'âlemde âkil kişi
Anla hâsıl itmeye koya işi

Hususâ ki dünyâ da sultân ola
Bir iklîme hükmedici hân ola,
Gerektir ki 'ilm-i nücûm okuya
Kalan işlerin hep anın-çün koya
Eger hey'et okursan evvel hemîn
Senün oldı bilgil zemân ü zemîn
İşit kim bu ilmi ideyim beyân
Usulin fûrû'un bilesin 'ayân (5127- 5130)
(Ceyhan, 1997: 629)

Beyitlerden de anlaşıldığı üzere Bedr-i Dilşad *Murâd-nâme* adlı eserinde astronomi öğrenmenin gerekliliğinden bahseder. Şaire göre, nücûm ilmi okumanın faydası, istikbalde olacalara dair haberler almaktır. Çünkü müneccimler, yine müellifin fikrinde olacak şeylerin çoğunu hatta belki hepsini bilir. Yine *Murâd-nâme*'nin son bâbında kıyamet alametlerine dair hadisleri naklederken Hz. Peygamber'in gaybî haberlerinin vahye dayandığına, müneccimlerin sözlerinin ise tahmini olduğuna işaret eder. (Ceyhan, 1997:143)

E. Divan Edebiyatı'nda Astroloji ile İlgili Kullanılan Mefhumlar

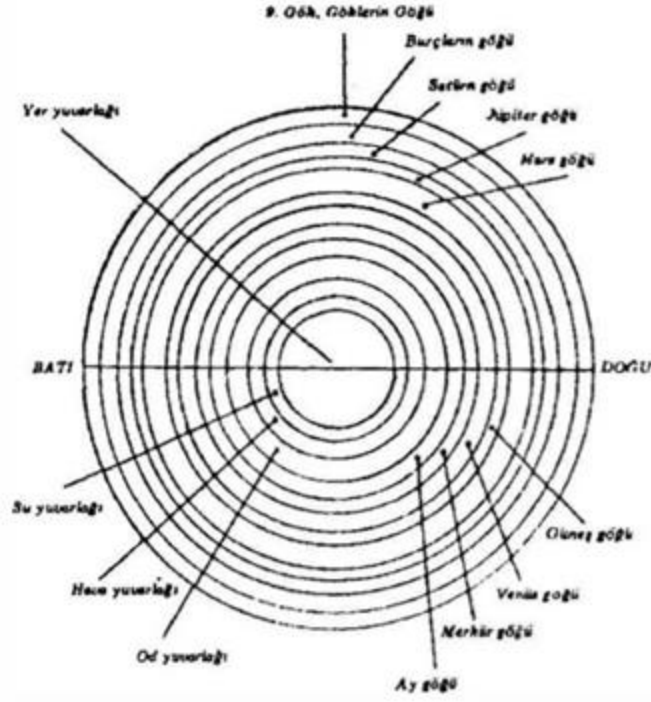
1. Felek

Batlamyus sisteminden çıkarılan bir düşünüşe göre Dünya, kâinatın merkezi olup Dünya'yı dokuz felek çevreler. Dünya göğünden başlamak üzere yedi yıldız, yedi gezegenin feleğidir. Birinci felekte Ay olmak üzere sırasıyla Utarit, Zühre, Şems (Güneş), Mirrih (Merih), Müşterî, Zühal gezegenleri bulunur. Sekizinci felek sabit yıldızlar ve burçlar feleği, dokuzuncu felek ise cisimden arınmış olan bütün felekleri saran en büyük, en yüksek felektir ki buna felek-i atlas, felek-i a'zam (en büyük felek), felekü'l eflâk (felekler feleği) denir. (Kurnaz,1995: 306)

Nasirü'd-din et-Tûsi'nin *el-Muhtasar fi 'İlmü't-tencim* ve *Ma'rifetü't-takvim*'inin Ahmed-i Dâi (ö.1421) tercümesinden alınan şemada felekü'l-

efflâk, burçlar göğü (sabite), seyyareler, bunların sıralanışı ve yer küreden önce yer alan su yuvarlağı (Bahr-i Mekkûf) gösterilmektedir. (Şentürk,1990: 135)

1.Tablo Bahr-ı Mekkûf

Kozmik sisteme göre, gök katlarındaki bütün felekler hiç durmadan dönerler. Bu yüzden bütün varlıklar sürekli bir değişim içinde her an bir oluş ve bozulmaya (kevn ü fesat) sahne olurlar. Feleklerin bu dönüş ve değişmelerinin varlıklar üzerinde etkisi olduğuna inanılır. Başta insanlar (fiziksel ve psikolojik

ya pı olarak) sonra hayvanlar, bitkiler ve madenlerin hemen hepsinin oluşum, gelişme ve değişmelerde büyük rol oynadığı kabul edilir. (Erdoğan, 1989: 2)

Türklerde astronomi çalışmaları İslâmiyetin kabulünden sonra özellikle XIV. ve XV. asırlarda büyük gelişmeler göstermiştir. Bu çalışmaların İslâmiyetin kabulünden sonra gelişmesindeki en büyük etken klasik şiirimizin ilk kaynağı olan Kur'ân-ı Kerim'in birçok ayetinde insana, kendi dışında var olan âlemi

gözlemesi, kâinattan ibretler alması, yaratılışın sırrına vakıf olması yönündeki emirleridir. (Deniz, 1992: 3)

Kur'ân-ı Kerim'de Allah (c.c)'ın kudretinin göstergelerinden biri olarak birçok ayette kozmik âlemden bahsedilir. "Semaları ve arzı altı günde yaratan, muhakkak ki sizin Rabbiniz Allah'tır. Sonra arşa istiva etti. Gündüz, onu süratle talep eden (takip eden) gece ile örtülür. Ve güneş ve ay ve yıldızlar O'nun emrine musahhardır (boyun eğmişlerdir). Yaratma ve emir O'nun değil mi? Âlemlerin Rabbi mübarektir, şanı yücedir."(A'raf/54) (Şeker, 2015: 30)

Divan şiirinde kaza ve kadere itiraz edemeyen şâirler dünyada olup biteni feleğe ve yıldızlara isnâd ederek ruhî tezahürlerini böylelikle izhâr etmişlerdir. Astronomi felekiyat ilmince gökler bir mihver üzerinde dönmektedirler. Fakat bu dönüş şarktan garba, yani tersinedir. Bu dönüşün etkisinde kalıp feleği suçlamayan ondan şikâyet etmeyen şair neredeyse hiç yoktur. (Onay, 2000:209)

Osmanlı sultanlarından Avnî mahlaslı II. Mehmed'in şu beyiti dikkate değerdir;

Cünûn sahrâsı içinde felekde başuma yağan

Cefâ taşlarını cem' eyledüm seng-i mezâr etdüm (Avnî, G.55/4)

Şair feleğin şarktan garba doğru olan bu dönüşünün her zaman ona cefâ getirdiğini söylemiş, bu cefâyı taşlara benzeterek kendisine mezar taşı yaptığını ifâde etmiştir.

1.1.Feleğin Katmanları (Seb'a-i Seyyare)

Allâhü Teâlâ eflâk ve anasırı toprağa varıncaya kadar lahana yaprakları gibi iç içe küreler halinde büyüğü küçüğünü her yönden çevreleyip boşluk kalmamak üzere tek küre gibi bütün varlıklar âlemini büyük bir nizam ve hikmet üzere yaratmıştır. Eflâk ve anasırın bu şekilde olduğunu Müslüman ilim adamları ve din âlimlerinin çoğu kabul etmişlerdir. Eflâk, yani felekler, soğan gibi iç içe dokuz tabakadır. Bunlara ecrâm-ı aliyat veya ecrâm-ı esiriyye denir. Göklere sonra âlemin merkezine kadar dört tabaka halinde anasır-ı süfliyyat (ateş, hava, su, toprak) vardır. Göklere en büyüğü Felek-i Atlasdır. Cihanı her

yönden çevreler ve zamanın vakitlerine yardımcıdır. Diğer gökleri hükmü altına alıp yirmi dört saatte bir kere yıldız ve gezegenler ile doğudan batıya doğru döner. Bütün gökler Atlas feleğinin hareketine bağlı olarak döner. Dokuz feleğin sonuncusu Ay feleğidir. Ay feleği semâ boşluğunu ve Dünyayı ve ikisi arasında olanları her yönden çevrelemiş ve anasır-ı erba'a da sırasıyla felek-i Kamer'in altında yer almıştır. Her durumda çevreleyen taraf üst, âlemin merkez tarafı alt kabul edilir ayakta duran şahsın başı Ay feleği tarafına, ayağı âlemin merkezi tarafına doğru olduğu açıktır. (Hakkı,1979: 97)

1.2. Kamer, Ay, Mâh

Ay feleği, âlemin merkezine nispeten dokuz seyyarenin birincisidir. Hareketinde en hızlı görünen Ay, feleğinde tek başına hâkimdir. Müneccimler ittifakla şöyle demişlerdir; Ayn tabiatı itidal üzere soğuk ve rutubetli olup dişidir ve geceye nispet edilmiştir. Sa'd-i mütevassıt (orta kutluluk) ismi verilmiştir. Vasıfları zaaf, acz, hıfz, cehl, hakirlik, acele, dedikoduculuk, ihbar, işve ve harekettir. Kamer tali' bulunduğu nutfelerde bu vasıfları meydana getirdiği görülmüştür. (Hakkı, 1979: 159)

Divan Edebiyatında Ay en çok kullanılan mazmunlardan biridir. Ay her gece gözükmez, bir yerde duramaz, uzaktan seyredilir, yükseklindedir, karanlığı aydınlatır. Bütün bunlar sevgilideki özelliklerdir. Hatta ayın yüzündeki kara lekeler de buna dâhildir. Sevgilinin kendisi ay olduğu gibi yanağı, yüzü ve alını da ay gibidir. Bütün bu teşbihlerde sevgilinin yüzü aydan daha üstün, güzel ve parlaktır. (Pala, 2013: 42)

Beyitte de görüldüğü üzere sevgilinin güzelliği ay ile mukayese edilerek sevgilinin daha üstün olduğu vurgulanmıştır.

Ol servi boylu yüzi güneş alıdır kamer

Baksa yüzine ay u güneş gözleri kamar (Ahmed-i Da'i, G.244-286/1)

1.3. Utârid, Tîr, Debîr-i Felek

İkinci feleğin seyyaresidir. İlim ve akla mensuptur. Şerefi Sünbüle'de vebali Kavs'tadır. Evi Cevza ve Sünbüle burçlarındadır. En çok Sünbüle'nin 15.

derecesine kadar yükselir. Mizacı bakımından Zuhâl'le dost Müşteri ile düşmandır. Rum diyarı ve Çarşamba günü buna bağlıdır. (Şentürk,1990: 152)

Utârid, şiir ve muşahabenin, nutk ve kitabetin pîri sayılır. Eskiden birinin kitâbet kuvvetini anlatırken “Onun kalem-i Utarîd-rakamı” gibi tâbirler kullanırlardı. Bizde şiir ve inşânın timsâli hükmündedir. Ehl-i tencîme göre tabiat yâbis ve bâriddir. Bu yıldıza mensup olanlar, “Şâir, münşî, kâtip”dir. İyi huylu ve sabırlı kişiler bu feleğe aittir. (Onay, 2000: 449)

Utârid Divan edebiyatında genellikle kâtiplerin piri olarak kabul edilmiş ve kullanılmıştır:

Dest urmuş idi kilik-i şihâba debîr-i çarh

Tugrâ-nüvîs-i hükm-i Hudâvend-i ins ü cân (Bâkî K.1/2)

1.4. Zühre, Nâhid

Üçüncü gökte olan Zühre'nin tabiatı mu'tedil, soğuk ve rutubetli olup dişi ve geceye nispet olunmuştur. Sa'd-ı asgar diye isimlendirilmiştir. (Hakkı, 1979: 147)

Bu yıldızın tesiri altındaki burçlarda doğanlar; güzel, zeki, sanatkâr, zevk sahibi olurlar ve talihleri de iyi olur. Zühre, İranlı şuh ve güzel bir kadındır. Hârut ile Mârut adlı meleklerden göğe yükselmenin yolunu öğrenip oraya çıkmıştır. (Pala, 2013:494)

Bu yıldıza bakmak gönlü ferahlatır ve ruha neşe verirmiş. Keza Divan şiirinde çoğu zaman sazende, hanende olarak geçer. Bezm-i ays tertîb eder, şah bezmlerinde dolaşır, daha ziyade saz olarak çeng kullanır. (Tolasa 2001: 417)

Hevâdârındır ay u gün dönerler şevk-i mihrinden

Hevesdir bezmine Zühre anuçin ûd edinmiştir (Şeyhî G.28/4)

1.5. Şems, Mihr, Âfitâb

Dördüncü gökte olan güneş, pazar gündüz ile perşembe akşamına hâkimdir. Afitâb, hurşid, mihr olarak da bilinen Güneş, diğer yıldızlar arasında -Cihan Sultanı- olarak kabul görülür ve Esed (aslan burcu) üzerinde etkilidir. (Levend

1984: 200) Nücûm ilmine göre sarı renk güneşe mensuptur. Buna mensup olan kişiler zeki, kuvvet sahibi ve sanatkâr olurlar, alâyiş ve eğlenceyi severlermiş. Kimyagerlerce altına şems denir. Kamer ve Müşteri dostları, Zühre ve Zuhâl düşmanlarıdır. Şems'e Neyyir-i A'zam da derler. (Onay, 2000: 224)

Divan edebiyatında yüzüne bakılmayışı ve bakıldığı anda gözleri yaşartması sevgiliyle özdeşleştirilmesine neden olmuştur. Prıltılı görünüşüyle taç, gece kargasını kaçırmayla avcı, devamlı dönmesiyle divâne, dünyanın etrafında dönmesiyle pervâne, sevgili karşısındaki acizliği ve kapı kapı dolaşmasıyla köle, doğuş ve batısındaki görünümüyle külâh benzetmeleri sık sık kullanılmıştır. (Levend 1984: 200)

Kim ki nezzâre kıla hûrşide haddün var iken

Nazırun çeşmine hışmından sokar hançer güneş (Ahmed Paşa, K.19/55)

Güneş yüzünü görüp eksilendi bedr-i Münir

Tana kalıp tapuna gelmeğe senin yüzü yok (Necati Bey, G.282/5)

1.6. Mirrih, Behrâm

Beşinci gökte olan Mirrih cumartesi gecesi ile salı gündüzüne hâkimdir. Nahs-ı asgar yani küçük uğursuzluk olarak kabul edilir ve feleğin seraskeridir. Hamel ve Akreb üzerinde etkilidir. Kuvvet, savaş, hıyanet, gazap ile birlikte anılan Mirrih'e mensup burçların tesirindekiler; sert, hiddetli, kuvvetli ve dirayetli olurlar. Fikirlerinde kararsızlık vardır. Daima kavga ve mücadele halindedirler. (Levend 1984: 205)

Mirrih Divan edebiyatında daha çok kin zulüm ve intikam gibi hisleri temsil ettiğinden bunların ifâdesinde bir benzetme unsuru olarak veya bu gibi halleri işleyen psikolojik tasvirlerde sembol olarak kullanılmıştır. (Şentürk, 1994: 162)

Mirrih eline hançer-i tîz-âb alub ider

Ben mest ile kimdir ki kıla yok yere gavgâ (Cem Sultan, K.1/9)

1.7. Müşterî, Bercîs

Altıncı gökte olan Müşteri pazartesi gecesine ile perşembe gündüzüne hâkim gezegendir. Yay ve balık burcu üzerinde etkilidir. Bu yıldızın tesiri altındakiler; terbiyeli, zarif, utangaç, alçakgönüllü, cömert olur ve güzel söz söylerler. Sa'd-ı ekber yani büyük uğurlu olarak anılır, feleğin kadısı ve hâtipi olarak da bilinir. (Kapal 2013:167)

Divan edebiyatında özellikle methiyelerde bahsedilen kişiler düşüncelerinde ve işlerindeki isabetten dolayı Müşteri yıldızına benzetilir.

Ne şemsdür yüzi kim itdi Akreb'i menzil

Ne kavsdür kaşı kim çekdi Müşteri'ye kemân (Ahmed Paşa, K.40/17)

1.8. Zuhâl, Keyvân

Yedinci gökte olan Zuhâl gezegeni Çarşamba gecesine ve cumartesi gününe hâkim kılınmıştır. Bu felekte ondan başka yıldız yoktur. Zuhâl yıldızının tabiatı gayet soğuk ve kurudur. Erkek olup gündüze nispet edilmiştir. Buna bakmak gam ve keder getirir. Zuhâl yıldızına ahmaklık, cehalet, korkaklık, cimrilik, kin, yalancılık, gam, tembellik ve zarar isnat edilmiştir. (Hakkı 1979: 131)

Eski yıldız bilgisine göre "Nahs-ı Ekber" addedildiğinden Divan edebiyatında da uğursuzluk ve kötülüğün sembolü olarak işlenmiştir.

Üstüne geçse ne gamlı zer kara câhil zirâ

Yücedür mertebesi şem' ü kamerden Zuhâl'ün. (Yahyâ Bey G.220/3)

(Şentürk,1990; 169)

2. Burçlar

Sekizinci feleğe, felek-i burûc ve felek-i sevâbit, yani burçlar feleği ve sabit yıldızlar feleği de denir. Felek-i Âzamın altında bulunur. Merkezi, âlemin merkezidir. Kutupları, âlemin kutuplarından bir tarafa yirmi üç buçuk derece meyl etmiştir. Üstten felek-i azama, alttan Zuhâl feleğine deşmektedir. Sayısız sevâbit yıldızlarla süslü, hayallerde şekillenen on iki burç ile nakışlanmış ve renklenmiştir. Göklerin eksenini etrafında bütün feleklerle beraber doğudan

batıya doğru dönerek yirmi dört saatte düzgün hareketle devresini tamamlar. Sekizinci felekte mntıkatü'l-burûc (tutulma dairesi) denen, üzerinde on iki burcun bulunduğu büyük dairesi vardır. Burçlar feleği, ekliptik (tutulma) dairesinin kutuplarından geçen altı daire ile kavun, karpuz üzerindeki çizgiler gibi on iki kısma bölünmüştür. Burçlar, feleğinin orta kısmında 18 derecelik genişlikteki bir kuşak üzerine otuzar derecelik parçalar halinde sıralanmıştır. (Hakkı 1979: 100)

Allah kâinatı yarattığı zaman, yıldızları belli burçlarda yerleştirdi, sonra feleklerin dönmesini emredince bu yıldızlar ait oldukları burçlardan çıktılar ve bir daha, hepsi birden aynı anda aynı burçlarda bulunmadılar. Bunlardan Zuhâl, Mîzan (terâzî) burcunda; Müşterî, Seretân (yengeç) burcunda; Merîh, Cedy (oğlak) burcunda; Güneş, Hamel (kuzu) burcunda; Zühre, Hût (balık) burcunda; Utârid, Sünbüle (başak) burcunda; Kamer, Sevr (boğa) burcunda kâin idi. Bu yıldızların, adı geçen burçlarda bulunmasına “şeref” denilir. (Çavuşoğlu, 2001: 252)

Divan edebiyatında burçlar daha çok eski yıldız bilgisine göre hareket halindeki felek tabakalarından sonra burçların bulunduğu tabaka demek olan “Felek-i Atlas”, “Felekü's-sevâbit”, “Felekü'l-eflâk” gibi adlarla anılır. Buradaki burçlar ve yıldızlar sabit olarak göründüklerinden bunlara “sâbite” denmiştir. Çarh-ı Atlas terkibindeki “atlas” kelimesinin aynı zamanda ipek kumaş anlamı taşıması sebebiyle bir hayli söz oyunu yapılmıştır. (Şentürk, 1990: 173)

Şeyh Galip de Hüsn-ü Aşk adlı mesnevisinin mukaddimesinde Miraç hadisesinden bahsederken burçları sayar:

Kürsiye basınca pâ-y-i refâr
Şevk eyledi sâbitâtı seyyâr
Teşrîfi için buyurdu zirâ
Olmuş felek-ül-bürûc ber-câ
Basmağla kadem vücûd-ı pâki
Eflâke çıkardı Sevr hâk'i
Lutf edip o Pâdişâh-ı yektâ
Koz bekçi başısı oldu Cevzâ

Dergûze elin açınca Mîzân
Dirhem yerine dür itti rîzân
Hût eyledi zîr-i hâke âheng
Girdâb-ı hafâya girdi Harçeng
Kıldı Esed ibn-i ammini yâd
Tahlîsine andan oldu imdâd
Zîrâ Hamel eyleyüp şikâyet
İtmişti celâdetin hikâyet
Delv ağlayup oldu hâli derhem
Bir reşhâ diyip be-çâh-ı zenzem
Bir feyz ile şâdolup öğündü
Dûlâb-ı Muhammedîye döndü
Pervîn ile Cedy olunca tezyîn
Sıpteynine tuhfê kıldı ta'yîn
Çün sâat-i çarhâ lâzım Akreb
Vaktâ o da kıldı arz-ı matlab
Buldu şeref-i kabûle imkân
Fevt olmadı bir dakîka îhsân
Kavsine bakınca Zâl-i dehrin
Pek za'fını gördü hâl-i dehrin
Ol Şâhsuvâr-ı kâbe kavseyn
Kıldı seferin verâ-yı kevneyn
Cibrîl-i emîne oldu hem-pâ
Tâ arş-ı Hudâ kıldı me'vâ
(Doğan, 2010: 10)

2.1. Hamel (Koç, Bere)

Gökyüzünde bir koç şeklinde görünen yıldız kümesinin adıdır. Güneş bu burca Martın 21. gecesi yahut günü girer ve geceyle gündüzün bir olduğu ilkbaharın bu ilk gününe “Nevrûz” denir. Bu bakımdan Hamel burcu daha çok bahar tasvirlerinde söz konusu edilmiştir. Baharın gelişi ve tabiatın yeniden canlanması

beyitlerde yer alır. Güneşin koç burcuna girmesi de uğurlu sayılır. (Şentürk, 1990: 173)

Nev-bahâr güneş kıldı Hamel burcın mahâl

Berre-i biryân ile câm-ı mey iç gülzârâ gel (Nedim G.294/1)

2.2. Sevr (Boğa)

Boğa burcu, güneşle bir arada iken mevsim ilkbahardır. Bu sebeple burç-ı sabitelerden olan boğa burcu, toprak üçlüsüne mensuptur. Tabiatı soğuk ve kurudur. Müennes (dişi) olup geceye nispet edilmiştir. (Deniz, 1992:148)

Edebî metinlerde bu burç daha çok ağır işleri yüklenen, güç sembolü bir unsur olarak kullanılmıştır. Mesela şu beyitte Ahmed Paşa Fatih'in inşa ettirdiği bir kasrın büyüklüğünü ifade için onun inşası sırasında her sabah "Sevr" ile kireç taşıdığını söyler. (Şentürk,1990: 173)

Her subh kireç taşur idi Sevr ile gerdûn

Her gice hasâ döker idi necm-i semâvâ (Ahmed Paşa K.12/7)

2.3. Cevza (İkizler, Tev' eman, Dü-peyker)

Gökyüzünün kuzey yarım küresinde görülen ve birbirinden hiç ayrılmayan iki parlak yıldızdan meydana gelmiş bir burç olduğundan İkizler diye anılır. Beyaz ve sarı renkler, iyi insanlardan âlim ve şairler, kötülerden hırsız ve hileciler, hayvanlardan ise ehli olanlar bu burca mensuptur. Doğru minyatürlerinde birbirlerine sarılmış veya el ele tutuşmuş iki şahıs olarak tasvir edilen bu burç edebi metinlerde de birbirine sarılmış iki kız kardeş olarak tasvir edilmiştir.

Görüp kasr-ı felekde nâgehânî,

Sarılmış birbirine Tev'emâni (Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi, v.70)

(Şentürk,1990: 174)

2.4.Seretan (Yengeç, Harçenk)

Güneş, yengeç burcunda iken ilkbahardan yaza geçilmektedir. Su burcuna mensup olup tabiatı soğuk ve rütubetlidir. Müennes (dişi) olup geceye nisbet edilmiştir. Bu burçta doğanlar sarraf, cellad, yol kesici ve gece bekçisi olurlar.

Beyitlerde kelime manasına göre bir yengeç olarak konu edilen bu burcun eğri yürümesi sebebiyle bulunduğu feleğinden düşeceği ifade edilmiştir. Böyle eğrilikle yürüyen kişilerin de bir gün olup bulunduğu mevkiden düşeceği anlatılmak istenmiştir. (Deniz, 1992: 151)

Yahya Beğ bu burcu -doğruluktan uzak anlamında- eğri yürüyen kimselere misal göstermiştir.

Bir gün olur ki düşer rif'ati eflâkiden

Eğrilikle yürüyen kimse nisâl-i Seretân (Yahya Beğ, K. 22/27)

(Şentürk,1990: 174)

2.5. Esed (Arslan)

Esed (arслан) burcu sabit burçlardandır. Güneş bu burçta iken yaz mevsiminin ortasıdır. Müsellese-i nâriye yani ateş üçlüsüne mensûb olup tabiatı sıcaklık ve kuruluktur. Müzekker (erkek) olup gündüze nisbet edilmiştir. (Hakkı, 2005: 240)

Divan edebiyatında genellikle Esed burcu ile ilgili yorum ve tasavvurlarda, İran edebiyatı ve bu edebiyatın tercüme ve taklidiyle gelişen Türkçe metinlerde çokça rastlanan arslan amblemlili sancaklara işaret edilerek bu kabil bir bağlantı kurulmaya çalışılmaktadır. Mesela şu beyitte -devlet düzeninin yolunda olduğundan kinaye olmalı- sancak üzerindeki arslanın istikrarda olması ile memduh arasındaki bağlantıya; güneşin Esed burcuna girmesi karşılık gösterilmiştir:

Güneş gibi ki Esed burcını müşerref ide

Kılurdu şîr-i 'âlem sayesinde istikrâr (Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi, v. 89a)

(Şentürk,1990: 175)

2.6. Sünbüle (Başak)

Başak burcu güneşle buluşunca yaz ile sonbahar arasında karışma olduğu için burc-ı mütecessidelerdendir (karıştıran). Toprak üçlüsüne ait olup tabiatı soğuk ve kurudur. Ayrıca müennes (dişi) olup geceye nispet edilmiştir. Bir cariyeye suretindedir ki iki kanadı vardır. Başı kuzey batıya ve ayakları güney

doğuya bakar. Sol elini yanına salıverip sağ elini kaldırmış vaziyettedir. Elinde bir tutam buğday başağı vardır. Yirmi altı yıldızı vardır. Bu burçta doğanlar, ticaret ve ziraat ile ilgilenip ilaç satıcı olur. (Deniz, 1992: 148) Divan şiirinde bu burcun etkisi altında doğan kişilerin özellikleriyle birlikte kullanılır.

Baglar Sünbülede ey meh-rû

Vasf-ı zülfünde ki şî'rüm üstâd (Bâkî, G.41/2)

2.7. Mizân (Terazi)

Güneş Terazi burcundayken yazdan sonbahara geçiş olur. Yani burç-1 münkalibedendir (değiştiren). Hava üçlüsüne mensub olan bu burcun tabiatı sıcak ve rutubetlidir. Ayrıca müzekker olup gündüze nispet edilmiştir. Terazi, suretinde kefeleri batıya doğrudur. Sekiz yıldızı vardır. Bu burçta doğanlar mizan çekici ve berberlik edici, dellal ve habs olur. (Deniz, 1992: 150)

Zührenin evi bu burçta bulunduğundan edebi metinlerde daha çok bu hususun vurgulanması suretiyle işlenir. Güneş Mizân'a gelince sonbahar başlar. Bu hususu bir sonbahar tasviriyle başladığı kasidesinin matla'ında şöylece işler:

Çün yine seyrân ile Mizâna geldi âfitâb

Zer-feşân oldu hevâ gevher-nîsâr oldu sehâb (Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi, K. 23/1)

(Şentürk,1990: 176)

2.8. Akrep (Kejdüm)

Burc-ı sabitelerden olan Akrep güneşe kavuştuğu zaman sonbaharın ortasıdır. Su üçlüsüne mensup olup rutubetli ve soğuk bir tabiata sahiptir. Müennes olup geceye nisbet edilmiştir. Akrep burcu ile ayın yakınlığı kırân-ı nahseyn yani uğursuzdur. Bu zamanda fitne fesad artar, savaşlar, vuruşmalar olur, yağmurlar artar, sıkıntılar, üzüntüler çoğalır, yalan haberler yayılır. (Deniz, 1992: 147)

Divan edebiyatında sevgilinin saçını daha çok Akrep'e benzetilmiştir. Ahmet Paşa'nın şu beytinden ayın Akrep menziline geldiği zamanlarda sefere çıkılmaması âdetini öğrenmekteyiz. Şair sevgilinin siyah saçını Akrep

burcuna yüzünü aya benzeterek bu âdeti hatırlatmakla ve kendisini hiç olmazsa bu yüzden terk etmemesini istemektedir:

Ey dil ruh u zülfün görüben terkümüz urma

Çıkma sefere ki oldı mehün menzili ‘Akreb (Ahmet Paşa, G.11/4) (Şentürk, 1990: 177)

2.9. Kavs (Yay)

Kavs (yay) burcu vücutlanan (mütecesside) burçlardandır. Mütecesside denilmesinin sebebi şudur; Güneş söz konusu burcun paralelinde iken zaman, içinde bulunduğu durum ile diğer durum arasında karışmış olur. Güneş, yay burcunda iken sonbaharla kış mevsimi arasında karışma olur. Müsellese-i nâriye yani ateş üçlüsüne mensûb olup tabiatı sıcaklık ve kuruluktur. Müzekker (erkek) olup gündüze nisbet edilmiştir. (Hakkı, 2005: 241)

Bilindiği üzere eski yıldız bilgisine göre Utarid’in diğer bir adı da “Tîr”dir. Yahya Beğ şu beytinde bu isim yakınlığını kullanarak, memduhunun okunu alıp yayına yerleştirmesi halini Utarid’in yay burcuna yaklaşmasına benzetir. Seyyarelerden Müşteri’nin evi Kavs burcunda bulunduğundan güzellerin kaşının kavse benzetilmesi halinde göz, gözyaşı v.b. unsurlar Müşteriye benzetilerek bir kompozisyon oluşturulur.

Gûyâ ki burc-i Kavse ’Utârid karîn olur

Dest-i şerifün ile irince kemâna tîr (Yahya Beg, K. 21/20) (Şentürk,1990: 178)

2.10. Delv (Kova)

Burç-ı sabitelerdendir. Güneş bu burçta iken mevsim kıştır. Hava grubuna mensup olup tabiatı sıcak ve rutubetlidir. Erkektir ve gündüze nispetlidir. Bu burçta doğanlar değirmenci ve hamamcılıkla meşgul olurlar. (Deniz, 1992: 149)Divan şiirinde Kova burcu ile ilgili olarak geliştirilen hayallerde en çok onun gökyüzünde bir kova olarak tasavvur edildiği görülmektedir. Mesela Hayalî Beg şu beyitte onu gökten yer kuyusuna düşmüş bir kovaya, hilali de o kovayı çıkartmak için kullanılan kuyu çengeline benzetir:

O gece düşmüş idi çâh-ı hâke delv-i sipîr

K'amı çıkarmaga olmuşdı mâh-ı nev çengâl (Hayali Beg, K. 9/3)
(Şentürk,1990 :178)

2.11. Simâk (Balık, Hût)

Güneş bu burçta iken kış ile ilkbahar arasında karışma olur. Su grubuna mensuptur. Tabiatı rutubetli ve soğuktur. Müennes (dişi) olup geceye nisbet edilmiştir. Bu burçta dünyaya gelen çocuklar, ilaç edicilere, hâkim veya hûd şekil ve plancılara vekil olur. (Deniz, 1992: 147)

Divan şiirinden bu burç hakkında adından kaynaklanan balıkla ilgili bazı söz oyunlarının geliştiği görülmektedir. Mesela Nâbi *Sûr-nâme*'sinde sünnet münasebetiyle verilen ziyafetin bolluğunu ifade için "denizin dibindeki balıktan, gökteki simak burcuna kadar herkes ve her şey doydı" anlamında şöyle der:

O kadar var idi ol günde yemek

Hisse-dâr oldu Simâk ile seme (Nâbi, *Sûrnâme* s. 68)

(Şentürk,1990: 178)

2.12. Cedi (Oğlak)

Güneş bu burçta iken bir mevsimden diğer mevsime geçilir, yani Oğlak burcunda kışa geçilir. Soğuk ve kuru tabiatlı olup toprak üçlüsüne mensuptur. Ayrıca müennes (dişi) olup geceye nispet edilmiştir. (Hakkı, 2005: 103-104)

Divan şiirinde "Burc-ı buzgale" diye de adlandırılan bu burç, "nahs-ı ekber" olan Zuhâl'in hanesi olduğundan çoğunlukla bu gezegenle birlikte anılır. Yedinci felekte ve gezegenlerin en üstünde bulunduğu için "pasban" (gözcü) olarak vasıflandırılır ve bekçilerin yüksek kulelerde (burç) bulunmasına dayanan çeşitli hayaller içinde yer alır. (Uzun, 1992: 426) Görüldüğü gibi burçların her biri divan edebiyatında değişik özellikleriyle birer mefhum olarak ele alınmıştır.

Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm'u anlayabilmek için astronomi ve astroloji terimlerini tanıtmaya çalışarak Osmanlılarda astronomi ve astroloji tarihini özetledik. Bu temel bilgiler ışığında divan edebiyatı terminolojisine

kozmoğrafyanın şairlerin hayallerini, teşbih ve tasavvurlarını anlatmak için kullandıklarını gördük. Bu bağlamda birçok eserde astronomi unsurlarıyla ilgili kelime ve ifadelerin geçtiğini, toplumda ve şairler arasında bu konunun ne kadar çok ilgi çektiğini örnek beyitler vererek açıklamaya çalıştık.

BÖLÜM 1: TERCÜME-İ AHKÂM-I NÜCÛM

1.1. Nüsha Tanıtımı

Eserin künyesine ilişkin bilgiler şu şekildedir:

Bulunduğu Yer: Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Kütüphanesi Türkçe El Yazması Eserler No: 349

Eser Adı: Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm

Müstensih: Hüseyin b. Sefër

İstinsah Tarihi: 1 Safer 1032 (5 Aralık 1622)

Telif Tarihi: Bilinmiyor

Ölçü: 286x175mm.180x110mm.

Varak sayısı: 112

Satır Sayısı: 15

Yazı: Nesih. Bazı kelimeler ve başlıklar kırmızı mürekkeple, bazı derkenarlar mor mürekkeple yazılmış.

Kağıt: Koyu krem, kalın aharlı, filigranlı kağıttır. Bazı sayfalarda su lekeleri mevcuttur.

Cilt: Mukavva üzerine kapaklı yüzleri ebru, kenarları ve sırtı kahverengi mürekkepli deri ciltlidir.

Başı : [1b] bu bāb kevākib methin ittissālin ve terbi'in ve teşlīsin ve muqābele ve muqārenesin beyān ider hurūfla işāret olunmuştur meselā ع terbi' س teşlīş سد tesdīs ل muqābele ن muqāreneye işārettür.

Sonu: (110b) zühre delīdür ki 'avretler cihetinden şādīlik göre ve murādına erişe 'uṭārid delīdür ki düşmenden nāgehānī sitem göre kamer delīdür ki a'dādan ve çārpādan zarar göre (Üçer, Aynur, Kut ve Büyükkarcı, 2007:400)

1a'da eserin fihristi olup, eserin içinde ele alınan konular yazılmıştır. Altta es-Seyyid Hasan İbn-el'Hac Ömer'e ait evâhir-i Zilhicce 1200, 23 Ekim 1786 tarihli (temellük) mülk kaydı ile 1213 (1798-99) tarihli Es-Seyyid Hasan'a ait bir mühür bulunmaktadır.

Türkiye'deki kütüphanelerin kataloglarında eserin aynı isminde başka nüshasına rastlanmamıştır. Bu konuda, Türk Dil Kurumu, Milli Kütüphane, gibi kurumların kütüphaneleri taranmış, Türkiye Yazmalar Genel Kataloğu ayrıntılı olarak gözden

1.2. Eserin Muhtevası

Eser astronomi ve astroloji ile ilgili bilgiler ihtiva etmektedir. Eserin başında muhteva ile ilgili bilgi verilerek eserin bir ahkâm kitabı olduğu belirtilir. Eserin muhtevasından dönemin astronomi ve astroloji anlayışını yansıttığı anlaşılmaktadır. Eserin yazım dilinden didaktik amaçla yazıldığı görülmektedir. Bu bağlamda ele alınan konular içerisinde yeme içme, cinsellik, burçların nitelikleri, bir hastalığa maruz kalındığında yapılması gerekenler, köle alıp satma, bina yapma, traş olma, tırnak kesme, ekin ekme, hamama gitme, alışveriş yapma, sefere çıkma, ağaç dikme, iklim ve hava durumu ile ilgili bilgiler, padişahların savaşlarda başarılı olup olmayacağı, yıldız ve ayların hareket tarzları ile ilgili zamanlar, ne zaman bolluk ve ne zaman kıtlık olacağı, ülkeler arasında ne zaman savaş ve barış olacağı gibi birbirinden çok farklı konular işlenmiştir.

Kelime anlamı olarak “müneccimlik” anlamına gelen “astroloji” , *Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm*'da daha çok günlük hayatın düzenlenmesi gelecek hakkında ihtimallerin aktarılması yönüyle dikkat çekmektedir. Gezegenler, yıldızlar, burçlar, Ay, Ay'ın menzilleri, Güneş, astronomi hesaplamaları, (tali', terbi', tesdis, teslis, kıran, veted, mukarin, kıran-ı sa'deyn, nahseyin, zeneb) eserde geçen başlıca astronomi terimleridir.

Eserde yedi yıldız ismi (Zuhal, Mirrih, Müşteri, Utarid, Zühre, Şems, Kamer) yer almaktadır. Bu yıldızlar özellikleriyle birlikte tanıtılmaktadır. Bu yıldızları ifade eden tüm kelimeler Arapçadır.

Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm'da önemli bir diğer terimler ise burçlardır. Eserde burçları ifade tüm kelimeler (Hamel, Cedi, Sevr, Cevza, Seretan, Esed, Sünbüle, Mizan, Akrep, Kavs, Delv, Hut) yine Arapçadır.

Eserde kullanılan astronomi ve astroloji terimlerinin çoğunlukla Arapça ve Farsça olması, dönemin bilim dili olarak Arapça ve Farsçanın etkili olduğunu göstermektedir.

Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm'da 6 adet şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerden 5 tanesi Arapça (50a, 50b, 51a, 51b, 52a) bir tanesi (111b) Türkçedir. 'Birdür' redifli Türkçe gazelin İzzet Ali Paşa'ya (1734) ait olduğu tespit edilmiştir. Derkenârlarda yer alan bu şiirler sayfalardaki konunun muhteva açısından devamı niteliğindedir.

1.3.Eserin Dil ve Üslup Özellikleri

Eserin istinsah tarihine baktığımızda (5 Aralık 1622) Osmanlı Türkçesinin Klasik Dönemine ait olduğunu görmekteyiz.

Osmanlı Devleti'nin yükselme devrini yaşadığı 17. yüzyılda Osmanlı Türkçesi'nin yerleşmiş bir dili olup bu dil, çok geniş alanlara yayılmıştı. Bu dönemde Osmanlı İmparatorluğu'nun dili, Arapça ve Farsçadan birçok unsuru alarak bir kültür dili haline gelmişti.(Tulum, 2011: 3)

Ayrıca 17. yüzyıl, nesir dilinde daha çok Arapça ve Farsçanın hâkim olduğu ve en hacimli eserlerin verildiği yüzyıldır. Veysi ve Nergisi de, süslü nesrin en güzel örneklerini bu dönemde kaleme almışlardır.

Bu asırdaki ilmi eserlere bakıldığında ise kullanılan dilin sade ve anlaşılır olduğu görülmektedir. Kâtip Çelebi'nin (ö.1657) Osmanlı ülkelerinin ilk sistematik coğrafya kitabı olan *Cihânumâ*'sı, Hızır Halife'nin (ö.1640) *Cezire-i Erkam* adlı aritmetik kitabı bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

İstinsah edilen *Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm*'un da dili cümle yapısı olarak oldukça sadedir. Ancak eserde Arapça kelime ve tamlamaların bâb başlıklarında ve terimlerde sıklıkla kullanıldığı görülür.

Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm'da müstensih uzun cümleleri tercih etmiştir. Cümleler birçok yerde "ve" bağlacı ile bağlanmış ve devrik cümleler de sık sık kullanılmıştır. Örneğin, "ve berd- şedîd ve riḥ kavî ve şâ'ika ve fesâd-ı zinâ' ve ḥamile 'avretler vaz'-ı ḥaml iderken fevt olmasına ru'esâ' ve meşâyiḥ ve sâkinân-ı kılâ' ve cibâl ve filâḥîn ve dehhâkîn 'ıyş ve ṭarabda olalar" (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm 10a)

Tamlamalarda hem Arapça hem de Farsça tamlama özellikleri kullanılmıştır: “(Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 6b) mutaşarrıf ul-emvâliñ hüsn-i hâllerine” , “(Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 7a) bi'l-mirrih şemş”, “(Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 29b) i'tidâl-i hevâya ve halk-ı cihâniñ”.

Bazen aynı anlamlı Arapça, Farsça ve Türkçe kelimeler kullanılmıştır: “(11a) kamer”, “(Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 108a) ay” , “(Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 10b) meh” , “(Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 22a) ceng, cidâl, harb”.

1.4. Bâblar

Eserin yazım düzeni ve bölümlerine bakıldığında, 30 bâb (bölüm) üzerine kurulu olduğunu görülmektedir. Fihristinde yer alan başlıklara göre bâblar şu şekilde sıralanabilir:

1. bâb iki gezegenin bir burçta birleşmesi (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 9a),
2. bâb kutlu yıldızların kıranı (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 10b),
3. bâb iki gezegenin bir burçta birleşmesi (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 24a),
4. bâb kutlu ve kutsuz yıldızların kıranı (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 33b),
5. bâb eski senenin dönüştürülmesi (düzeltilmesi) (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 34a),
6. bâb temmuzun düzeltilmesi (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 37b),
7. bâb yer merkezli sistemden Güneş merkezli sisteme takvim dönüşümleri (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 44a),
8. bâb tuâc ahkâmı (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 45b),
9. bâb gezegenlerin güneşe yaklaşmasını veya güneşle aynı burçta bulunması (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 49a),
10. bâb Zuhâl (Satürn) gezegeninin her bir burçta hangi harekete delalet ettiği (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 61a),
11. bâb iniş düğümünün her burçta uygunluğu (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 65b),
12. bâb yedi gezegenin iniş düğümü (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 69a),

13. bâb gezegenlerin birbirlerine yakınlığı (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 72b),
14. bâb terbi' (iki gezegen arası açı uzaklığın doksan derece olması) ve mukâbeleyi (Güneş ile Ay arasında açı uzaklığının yüz seksen derece olması) (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 74a),
15. bâb yılın doğumu (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 76b),
16. bâb gezegenlerin ekliptik düzlemde en tesirli ve en tesirsiz olduğu nokta (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 81a),
17. bâb güneş tutulması (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 83b),
18. bâb ay tutulması (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 84a),
19. bâb Müşteri (Jüpiter) gezegeninin seyri (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 85b),
20. bâb yıldızlardan, bir işin bir vakitte yapılıp yapılamayacağına dair çıkarılan hükümleri ve bu hükümlerin takvimi (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 90a)
21. bâb tâli'i (Güneş'in günlük yörüngesinde ufuktan yükseldiği nokta bilmenin yolları (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 91b),
22. bâb mal hanesi (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 94a),
23. bâb kardeşler hali (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 95b),
24. bâb herhangi bir malın ele girip girmeyeceği (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 96a),
25. bâb çocuk olup olmayacağı (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 96a),
26. bâb hastaların iyileşip iyileşmeyeceği (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 97a),
27. bâb nikâh olup olmayacağı (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 98a),
28. bâb gelecek hakkında çeşitli ihtimaller (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 98b),
29. bâb padişahın hali (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 101a),
30. bâb düşmanın hali (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 103a) üzerinedir.

Söz konusu bâbların muhtevalarına yönelik bazı örnekler verecek olursak örneğin: 21. bâbda on iki burçta tâli'i bilmenin yolları anlatılmıştır. Tâli',

Güneş'in günlük yörüngesinde ufuktan yükseldiği nokta demektir. Bu bâbda açıklanan bu konu tablo ile görselleştirilmiştir:

“bu bâb on iki burcda t̄ālī' bilmenüñ tarīķin beyān ider eger bir kişi katun gelüp t̄ālī'den su'āl eylese gerektür ki on iki burcu ve yedi kevkibi tařvīr eylesün bu şürette kim t̄ālī'-i 'akrebden beyān olunmuştur Allāhu a'lem ve aħkem” (Tercüme-i Ahkām-ı Nücüm: 91b)¹

Bir bâb olan 29.bâbda ise padişahların ahvallerinden bahsedilmiştir :

“... bu bâb ahvāl-ı sultānı beyān ider eger sâ'il su'al eylese kim bu pādīřāh bir dūřmene zafer bulur mu yořsa bulmaz mı nazār eyle ĥudāvend-i t̄ālī' ve kamer eger māh-ı ĥudāvend-i t̄ālī' vasat'üs-semāda ittiřālda ise delīldür ki sultān zafer bula sařtluķ ile ve eger ĥudāvend-i t̄ālī' vasat'üs-semāda olsa delīldür ki dūřmen zafer bula (Tercüme-i Ahkām-ı Nücüm: 101a)

1.5.Derkenârlar

Tercüme-i Ahkām-ı Nücüm'da derkenârlar önemli bir yekün tutmaktadır. Eserin hemen her sayfasında derkenâr mevcuttur: 1b-110b arasındaki eserin şu sayfalarında derkenâr vardır: 2a, 2b, 3b, 10a, 19a, 20b, 21a, 22a, 22b, 30b, 31a, 31b, 32a, 33a, 33b, 34b, 35a, 36b, 37a, 37b, 38a, 38b, 39a, 39b, 40a, 40b, 41a, 41b, 43a, 45b, 50a, 50b, 51a, 51b, 52a, 55a, 68a, 71a, 72a, 75a, 75b, 76a,

¹ Transkripsiyonlu metinde “**bold**” yazılan yerler *Tercüme-i Ahkām-ı Nücüm*'da kırmızı mürekkeple yazıldığı için bu şekilde belirtilmiştir.

76b, 82a, 82b, 84a, 84b, 85a, 85b, 86a, 88a, 99a, 100a, 104a, 105a, 105b, 106a, 106b, 107a, 108a, 108b, 109a, 109b.

Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm'da bazı derkenârlar muhteva bakımından bâblardaki konuyla örtüşürken bazıları ise bâblardaki konudan tamamen farklıdır.

Konuyla derkenârın mutabık olduklarının örneklerinden biri şu şekildedir: 17. bâb 83b-84a'da ay tutulması olduğu zaman insanlarda, hayvanlarda, bitkilerde ve madenlerde olabilecek değişiklikler anlatılmaktadır. Derkenâr'da ise bu konunun devamı niteliğinde olan ile ilave bilgiler bulunur:

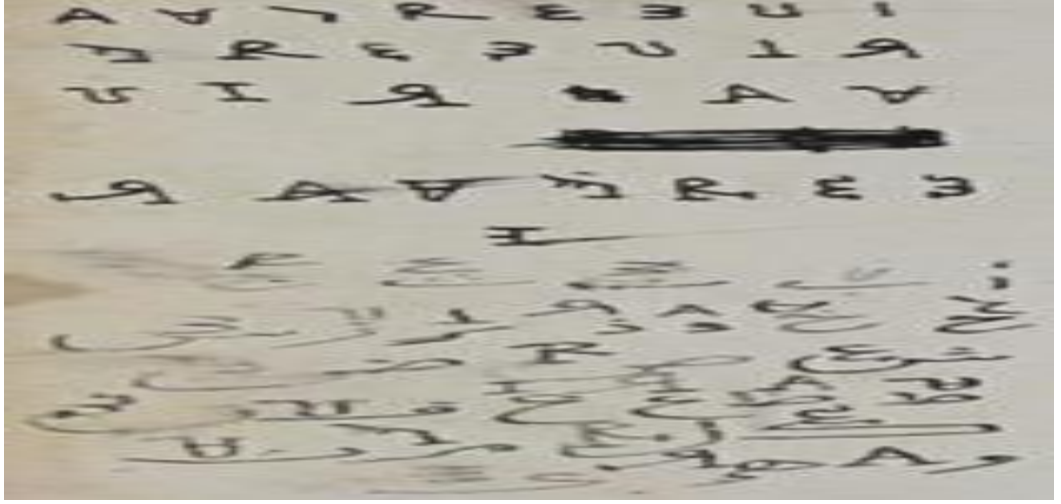
“erâcîf çok olmasına ve elçiler ve cäsüsler ahvâli eyü ola hubût-ı kamer delîldür ki tâ'ife-i mezkûrun ahvâleri miyâne ola ve halk arasında güft ü gü çok olmasına ve bâzârgânlar ziyânda olmalarına şeref-i şems delîldür ki ahvâl-i mülükde kuvvette olup ulular refâ'at bulmalarına ve pâdişâhlar re'âyâya 'adl ve dâd eylemelerine hubût-ı şemş şerefin 'aksidür Allâhu a'lem **bu bâb** kusûf-ı şems beyân ider **hamel** delîldür ki pâdişâhlarda havf ve hatır ziyâde olup bir 'azîm' üş-şân kişi helâk ola” (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 83b)

Derkenâr: “te'sîrât-ı kusûfu bilmeyi birkaç vech üzerine beyân olunur vech-i evvel te'sîr-i kusûf kangî şehirde olduğın beyân misâl-i kusûf-ı şems yâhüd husûf-ı kamer hamel burcunda olsa te'sîr-i kusûf 'Irâk ve Âzerbâycân ve nâhiye-i Rûmiye ve Fârs ve Filistin ve Rûmla ve Balâddur. (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 84a)

Derkenârın bâblarda anlatılan konulardan farklı olduğu sayfalardan birinin örneği de şu şekildedir: 2.bâb 22a'da kutlu yıldızların kırâmı olduğu zaman insanlarda, hayvanlarda, madenlerde olabilecek değişikliklerden bahsedilmektedir. Aynı sayfanın derkenârında ise konuyla alakasız olarak yunan alfabesinde ki bazı harflerin Arap alfabesinde hangi harflere karşılık geldiği izah edilmiştir:

“şâhib-i da'vet çıkup halkı da'vet eyleye ve ba'zı uluları kendüye tâbi' eyleye ve pâdişâhlık da'vasın kıla ve cemi'-i a'lemde darlık ziyâde ola ve erkân-ı devlet hâlleri muztarib ola ve deryâ misâfirlerinin hâli fesâd bula ve her sitâre kim bir kırânuñ terbi'inde vâkı' ola” (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm: 22a)

Derkenâr:

Eserde, 19a, 21a, 34b, 35a, 36b, 37a, 37b, 38a, 38b, 39a, 39b, 45b, 55a, 66a, 81a, 72a, 75a, 75b, 76a, 76b, 84a, 84b, 85a, 85b, 86a, 100a, 104a, 105a, 105b, 106a, 106b, 107a, 108a, 109b numaralı varaklardaki derkenârlar konuyla alakalı ve bütünleştirici bir özellik taşıırken; 2a, 2b, 10a, 20b, 22a, 31a, 31b, 32a, 33a, 40a, 40b, 41a, 41b, 43a, 50a, 50b, 51a, 51b, 52a, 68a, 82a, 82b, 88a, 99a, 108a, 109 numaralı varaklardaki derkenârlar konudan tamamen bağımsızdır. Bu örneklerden çıkarılacak sonuçlara göre eserde konuyu tamamlayıcı nitelikte derkenârların daha çok olduğu söylenebilir.

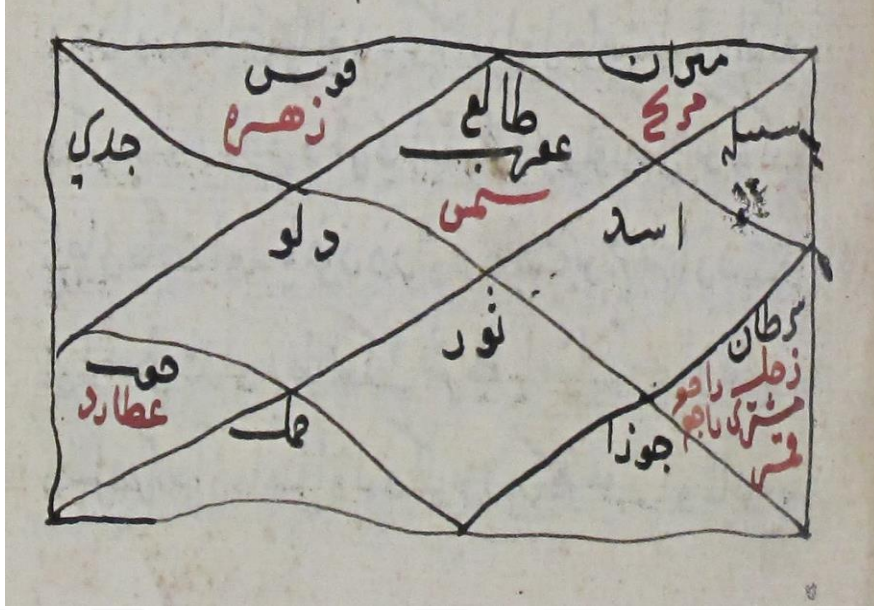
1.5. Tablolar

Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm'da beş adet tablo bulunmaktadır: 21.bâb/92a, 25.bâb/99b, 30.bâb/108a, 30.bâb/110a, 30.bâb/111a' da yer almaktadır.

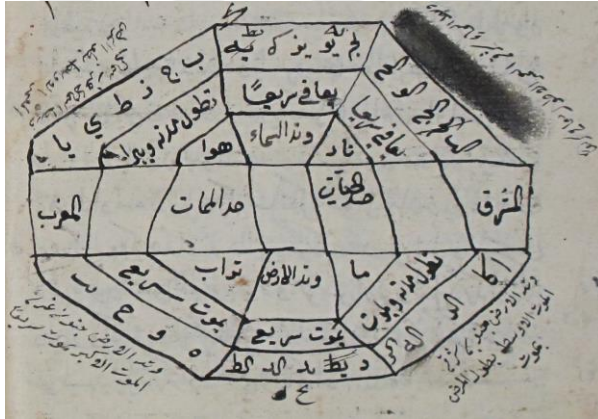
Eserde ki tablolara bakacak olursak;

“Delv çünkim Ay Delv burcunda ola eyüdü dîdâr-ı meşâyih ve dehhâkîn ve ru'esâ' ve pîrân ve esbâb-ı tîlsimât düzmek ammâ yaramazdur yeni biçmek ve yeni giymek ve sefer kılmak **Hüt** çünkim Ay Hüt burcunda olsa eyüdü 'ulemâ' vü eşrâf (5) ve sâdât ü zühhâd ve ibtidâ-i 'ummâl hayr ü 'imâret yaramazdur tezvîc ü nikâh ve 'amel-i âteşi **bu bâb on iki burcda tîli' bilmenuñ tîrikin beyân** ider eger bir kişi katun gelüp tîli'den su'âl eylese gerektür ki oñ iki burcu ve yedi kevkebi taşvîr eyleyesün bu şürette kim tîli'-i 'Akræbden (10) beyân olunmuştur Allâhu a'lem ve aħkem” (*Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm* 92a)

[derkenâr]:

“fe-‘amma ğayrı ğüne daħi kim aħvāl-i maraẓi bilesin gerekdür ki ğaste gurre-i ‘arabiyyenüñ kaçınıcı ğününde ğaste olmuştur ğoresün ve maraẓ ismüñ cemil gibidür üzerine ğesāb idesün kaç olursa ay ğünleri bile ğatup cem’ eylesesin ve yigirmi tokuz yigirmi tokuz tarħ idesin (5) kaç ğalursa bu daī rede ğoresin Allāhu a‘lem ve aħkem” (Tercüme-i Ahkām-ı Nücüm 99b

سربطان زحل مشک	اسد زحل مشک	سینبله زحل مشک
نور	عشر	
علاء زینب حوت	دلو مرکب عطار	قوس جدک

(Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm 108a)

“yanında i'tibâr hâsıl idüp ululuk bula ve şādîlikler göre Zühre delîldür ki pâdişâhlardan ve ululardan eyülük göre ve eger Zühre menhûs ola ziyâde huşûmet göre ululardan 'uṭarid delîldür ki defterârlardan ve ululardan ve erbâb-ı kalemden gam göre kamer delîldür ki murâd-ı maḳşûd (5) ele gire bu bâb-ı ümîd ve recâ' beyânındadır Zuhal delîldür ki murâd ve maḳşûd gönül hõşluğuyla ele gire Müşteri delîldür ki düstlar қabilinden hâcetleri revâ ola”

(Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm 110a)

[derkenâr] onuncu hâne

سینبله زحل مشک	الطالع زحل مشک	علاء زحل مشک
قوس مرکب	جوزا	
علاء زحل مشک	سینبله اسد	عقرب میزان

“tālî-i mevlūd mazbūt olmayan kimesnenüñ tālî'in bilmek murād oluna kendi adını ve kendi vālidesi adını hesab idüp üçyüz altmış tarh ile bâkı ne qalursa otuzar otuzar cümleden taqsım eyle qanğı burca tamam olursa tālî' ol burçtur ” (Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm 111a)

Tabloların içeriklerine baktığımızda, bâblarda anlatılanların görselleştirilmiş hali olduğunu görmekteyiz. Yani tabloların tamamı muhteva ile örtüşmektedir. Bu bağlamda tablolar, konunun daha anlaşılır hale gelmesini sağlayan birer materyallerdir.

BÖLÜM 2: TRANSKRİPSİYONLU METİN

[1b]

bu bāb kevākib-i muteḥayyire ittiṣṣālin ü terbi'in ü teşlīs'in ü muḳābele vü muḳārenesin beyān ider ḥurūfla işāret olunmuştur meşelā ع terbi' ث teşlīs سد tesdīs ج muḳābele ح muḳāreneye işārettür **bi'l-Zuḥal Müşteri** سد delālet ider ki meşāyih ve ehl-i filāḥānuñ ḥüsn-i ḥāline ve ḥüddām(5) ü 'abīdūñ ḥālleri eyü olmasına ve ta'ām ucuzluḡuna ve mülük ü eṣrāfuñ kuvvetine ve erbāb-ı dīn ü tā'ife-yi ḳuzātuñ iḳbāline ع delālet ider ki ḥarb keṣīr olmasına ve fitne ü ḡāret ziyāde ola ve ḳāḏīler ḥāli yaramaz ola nevāḥī-yi şarḳ ü ḳible cāniblerinde ceng belüre ve miyān-ı mülükde fitne keṣīr ola ba'zı ba'zen faḥr eyleye taḡyīr ü inkılāb ziyāde ola (10) ج delālet ider ki miyān-ı mülükde ḥarb vāḳi' ola ve dīn ü mezheb ḥuṣūşunda ḥuccāc telef ola baḡs ziyāde ola ve ehl-i filāḥānuñ ḥālleri eyü ola ve nevāḥī-yi Furs ü 'Irāḳda fitne ü ḥarb ziyāde ola **bi'l-Mirrīḥ Zuḥal** ح delālet ider ki ehl-i Fursūñ teşvīşine ve taḡyīr ü inkılāb ve tezelzül ve ızırāb ve āfāt-ı muḥtelife ḥalk içinde çok ola (15) ve 'usr u meşāḳḳat ü belā vü muşībet ü ḥarb ü ḳıtāl ü ictimā'-yı 'asākir ü ḥavf

[2a]

ü ḥüzn ziyāde ola² ve ümerā' vü ecnāduñ sa'ādetleri ziyāde ola ve ālāt-ı ḥarbūñ kesādına ve 'alāmāt-ı semānuñ ziyādeligine ve ra'd u berḳ gibi ve hevālaruñ zulumātına ve berdūñ şiddetine ve nebātāt ü mezzū'ātuñ fesādına ve çārpā ḥayvānātuñ helākine ḥaşarāt ziyādeligine çekirge vü fāre (5) gibi delālet ider ki cemī' ḥalk 'usr üzerine olmalarına ve erbāb-ı dīn ü 'ulemā'nuñ melüllüḡüne ve miyān-ı nāsda muḥālefet ziyādeligine ve ecnād ü 'asākir ḥareketine ve pādīşāhlar miyānında mekātib ve resüller gelmesine ve mezzū'āt ü nebātātuñ ḥüsn-i ḥāline ve hevānuñ ḥoşluḡına ve me'ādinleruñ ḥüsn-i ḥāline ve 'asākir ü ecnāduñ şalāḥına ve emṭāruñ (10) keṣīr olmasına ع delālet ider ki umerā' vü ecnād ile rü'esā' vü meşāyihūñ 'adāvetine ve sākinān-ı ḳılā' ü cibālūñ adāvetlerine ḥavāriciñ ḥurūcna 'askerleruñ ḥareketine ve fitne ü teşvīş ziyādeligine ve ḥareket-i şerīr ü müfsid çokluḡuna ve

²Bu kelime satırın üzerine yazılmıştır.

nāsuñ firqatine ve havf ü emrāz keşir olmasına ve ekābirüñ nikbetine ve me'ādinlerüñ fesādına ve nebātāt u hayvānātuñ (15) sū'-i hāline ve uğrılar ve haramiler keşretine ve harb ziyādeligine ve re'āyāya

[derkenār]:

maḥşūr-ı sa'deyni ve nahseyni bildürür

meşelā Zühre Esedde olsa ve Zuḥal Seretānda olsa maḥşūr-ı Zühredür ve sa'd daḥi böyledür

evcū'ş-Şems fī sene 1039 ibtidā'-i muḥarrem

evc-i Zuḥal der sene gülüvv

[2b]

cānib-i mülükden şüret-i 'adlde şiddet keşir olmasına ve 'askerüñ hüsrānına ve yabana haberler çok olmasına ve riḥuñ şiddetine kan ölümüne ve maşlūb ölümüne ve zelzele olmasına ve şavuk ü qar ve yağmur ziyāde ola eger zamānı ise delālet ider ki 'ālem ḥalkımuñ birbirlerine zararları ziyāde (5) ola ve pādīşāhlar miyānında 'adāvet vāki' ola ve ceng ü şer ü şür ü mevt-i aḥmer ziyāde ola ve terbi' zikr olunanlaruñ ekşeri mukābelede zuhūr ide ve semāda ve arzda 'alāmāt-ı muḥtelife keşir ola **bi'l-Zuḥal Şems** delālet ider ki rū'esā' vü meşāyih ü sākinān-ı kılā' vü cibāl ü filāḥā vü dehāqin ḥālleri teşviş üzerine olmalarına ve meşāyihüñ (10) marāzma ve ekābirüñ nikbetine ve miyān-i nāsda ihtilāfuñ keşretine ve nebātāt ü hayvānāt ü me'ādinüñ fesādına ve ḥalkda tağyir ü inqilāb ü tezelzül ü ıztırāb ziyāde olmasına ve hevālaruñ tağyirine ve qar ü yağmur ü şavuk ziyāde ola eger zamānı ise ve eger faşl-ı şayfda olsa hevālaruñ itidāline delālet ider **س** delālet ider ki mülük-i 'arab kuvvet bula ve fesādlar (15) kıllar ve re'āyā ḥālī eyü ola lākin bir miqdār ıztırāb çekeler ve ḥalk zirā'at

[3a]

ve 'imārete meyl eyleyeler ve qar ü yağmur ziyāde ola eger zamān ise ve eger yay faşında olsa ısıcaqlar ola ع delālet ider ki mülüküñ ve aḥbār-ı durūguñ keşretine ve aḥvāl-i mülük tağyir olmasına ve 'askerüñ hareketine ve şiddet ü ḥavf ü fezā' keşir olmasına ve meşāyihüñ marazına (5) ve hevālar tağyir olmasına ve yeller çok esmesine ve bārān olmasına zamānıyla ج delālet ider ki miyān-ı mülükde münāza 'a çok ola ve ḥavāric ḥurūc ide ve meşāyih ü ehl-i filāḥā ḥālleri yaramaz ola ve maraz ü mevt keşir ola ve me'ādīn telef ola nebātāt ü ḥayvānātuñ sū'-i ḥāline ve hevālaruñ tağyir olmasına ve yeller esmesine ve yağmur ü şavuk ü qar olmasına (10) zamānıysa ve şark cānibinde bir ulu kimesnenüñ fevtine bi'l-Zuḥal Zühre ح delālet ider ki ḥuddām ü ḥavātīn müşevveş'ül-ḥāl olalar ve meşāyih ü sākinān-ı kıla' ü cibāl ü ehl-i filāḥā ü deḥḥākīn ḥālleri yaramaz ola ve 'avretlerde maraz ziyāde ola ve ecinne helāk ola ve ezvāc ü şürekā miyānında firkat vāki' ola ve kumaş ālāt-ı ḥarir kesād ola ve ecinnenüñ (15) sukūṭına ve nebātāt ü ḥayvānātuñ itlāfına ve hevālaruñ tağyirine

[3b]

ve berd-i şedid ü riḥ-i kavī vü şā'ıka vü fesād-ı zinā' ve ḥāmile 'avretler vaz'-ı ḥaml iderken fevt olmasına رر rü'esā' vü meşāyih ü sākinān-ı kıla' vü cibāl ü filāḥā vü deḥḥākīn 'ıyş ü ṭarabda olalar ve ḥuddām ü ḥavātīn şefālīgına ve mizāclaruñ şıḥhatte ve vilādet-i nisānuñ suhūletine (5) ve nikāḥuñ keşretine ve me'ādīn şalāḥına ve nebātāt ü ḥayvānātuñ ḥōş ḥāline ve hevānuñ ḥōşluğuna ve riḥ ü maṭar ziyādeligine ع delālet ider ki 'avretlerüñ vilādeti 'usr üzerine ola 'avretler ölümü keşir ola penbenüñ ḥāli fesād bula ve 'avretlerüñ fesād ḥāline ve eriyle 'avretlerüñ ḥuşūmetine ve meşāyih ü ehl-i ṭarab ve 'acūzelerüñ (10) teşvişine ve şürekā miyānında firak vāki' ola ج delālet ider ki er ile nisā miyānında ḥuşūmet ziyādeligine ve nisā ṭā'ifesiñün memātına ve berdüñ şiddetine ve yağmuruñ keşretine bi'l-Zuḥal 'Uṭārid ح delālet ider ki küttāb ve 'ummāl ṭā'ifesiñün rü'esā' vü meşāyihüñ ü sākinān-ı cibāl ü kıla' uñ teşvişine vü filāḥā vü deḥḥākīn ṭā'ifesiñün teşvişine ve (15) etfālüñ marazına ve aḥbār-ı durūguñ keşretine ve yollarda harāmilerüñ

derkenār: sene-i ğaleb şevvālūñ yigirmisinde terbi'-i Zühre bi'l- Mirrīhdür

[4a]

keşretine ve umūr-ı esvākīñ kesādına ve hevānuñ tağyirine ve berd ü rihūñ keşretine ve ra'd ü berķ ve zelzelenūñ keşretine ve ğubār olmasına **سد** delālet ider ki ri'yāh-ı 'avāşif ziyāde olmağına ve ğubār u emtāruñ keşretine ve ħalāyıkūñ ħarekātına ve erbāb-ı kalemūñ ħüsn-i ħāline ve (5) emrāz-ı muhtelifenūñ keşretine **ع** delālet ider ki erbāb-ı kalem ü tüccār ile rü'esā' vü meşāyihūñ 'adāvetine ve erbāb-ı kılā' vü cibālūñ sū'-i ħāline ve etfāl marāzına ve aĥbār ü durūğūñ keşretine ve şārīķa vü ehl-i mu'āmele miyānında fitne vü teşviş ziyādeliğine ve hevānuñ tağyirine ve sihrūñ keşretine ve berd ü qar ü buz ü mațar ü zelzele olmaķ ihtimāli vardır (10) **له** delālet ider ki küttāb ü ehl-i kalemūñ tezviri ve nāsuñ ħurūcuna ve iħrāk vāķi' olmasına ve erbāb-ı kalemūñ ħüsrānına ve 'askerlerūñ ħareketine ve ħalk-ı cihānuñ bir vațandan bir vațana geçmesine ol diyārda kim 'utāride maĥşūş ola ve hevānuñ heyecānına ve yağmur ve qar ve tolu yağmasına ve ihtimāldür ki zelzele ola bi'l-Müşteri' bi-Mirrīh (15) **له** delīldür ki vüzerā' vü küttābuñ teşvişine ve kuzāt ü 'ulemā'-i dīn ü umerā' nuñ

[4b]

'asākir ve ecnāddan zarar görüp sitem çekmelerine ve ħavāricūñ ħurūcuna ve arāzil ħareketine ve 'asākir cem'iyetine ve ihtilāf vāķi' olup nās müteferriķ olmalarına ve ekābirūñ nikbetine ve 'avāmuñ kesādına ve yollarda ħarāmiler belürmesine ve fesād-ı ma'ādīñ ve nebātāt ve ħayvānāt ziyāde (5) olmasına ve ehl-i şarkūñ fesādına ve mülük-ı neşārā miyānında ħarb ü kıtāl ve cengü cidāl ziyāde olup hevāda ħumret ve ba'zı iķlīmlerde tāt'ün belürmesine **سد** delālet ider ki umerā' ile 'askerūñ muvāfaķatına erbāb-ı silah ile vüzerā' nuñ salāh ħāline 'ulemā' vü kuđāt tāt'ifesinūñ kuvvet-i ħāllerine mülük-i neşārī ħālleri eyü olmasına ālet-i silāhuñ revācına ve at behā' itmesine ve şayduñ keşretine ve ğazā ħāli (10) eyü olmasına ve pādişāhlar re'āyāya 'adl ü dād itmesine ve erbāb-ı silāhuñ kuvvetine **ع** delālet ider ki vüzerā'-i 'izāmuñ ü 'ulemā'-i dīnūñ ü umerā' nuñ müşevveşü'l-ĥāl olmalarına ve şerī'at ħāli

za'if olmasına ve mülük-ı neşārānuñ fitne ü teşvîşine ve (15) havf-ı 'avāmuñ keşretine ve me'adin ü nebātāt ü hayvānātuñ fesādına

[5a]

ve harb ü kıtāl mülük-i İslām mābeyninde ziyāde ola ve ba'zı ekābir ü zühhāduñ kuvvetine ve yollarda harāmīler belürmesine ve harāmīlerden 'ummāl ü tüccārın hasāretine ve mülük-i Selātin re'āyāya şuret-i 'adlde zulm itmelerine ve hevālar tağyir olmasına ۱۱ delīldür ki (5) huşümet vü 'adāvete ve zulm ü töhmet ve harāmīler çok olmasına ve kan marazlarınuñ keşretine ve mevt ziyāde olmasına ve müselmānlar ile kāfirler miyānında harb ü kıtāl belürmesine ve erbāb-ı dīn ve nāmūsuñ helākine ve ehl-i kılā'uñ za'af hāline ve Bağdād 'āliminüñ fevtine ve üstüme ve yangun arz-ı 'Arabda ziyāde olmasına (10) bi'l-Müşteri Şems ۱۲ delīldür ki vüzerā'-i 'izām ü 'ulemā'-i kirām ü e'imme'-i dīn-i mülük ve Selātin cānibinden mütevehhim olalar ve havfları ziyāde olup müşevveşü'l-hāl olalar ve ahvāl-i şerī'at za'if ola ve mülük-i neşārī hāli fesād bula ve mescid ü medāris harāb ola ve fitne ü teşvîş 'avāmda ziyāde ola ve ekābirde nikbet ziyāde ola ve (15) bilād-ı Fars ve Kirmānda eşraf hāli fesād bulmasına ve mülüküñ

[5b]

fevtine ve hevānuñ şāfiligine ve rih kavī esmesine ve bārān ü savucaklar olmasına ۱۳ delālet ider ki ahvāl-ı mülük ü vüzerā' kavıyyü'l-hāl olup 'adl ü dāda meşgūl olmalarına ve kızat ü e'imme'-i dīn kuvvet bulup şerī'at ziyāde kavī olmasına ve mesācid ü medreseler (5) imāret olup revnaķ bulmasına ve kibāruñ revnaķı tefavvukda olmasına ve ehl-i sūķın revācına ve me'adin ü nebātāt ü hayvānātuñ hüsn-i hāline ve 'ulemā' vü zühhāduñ hüsn-i hāllerine ve hüsn-i i'tikādlarına ve buğday eyü olmasına ve hevāların hüsn-i hāline ve rih kavī esmesine ve bārān olmasına ۱۴ delīldür ki mülük-i Selātin ile 'ulemā'-ı 'izām (10) vüzerā'-i kirām miyānında 'adāvet vāķi' olmasına ve mülük-i neşārānuñ za'af hāline ve şerī'at hāli bi-i'tibār olmasına ve mescid ü medreseler vīrānlığa yüz tutmasına ve ihtilāf-ı 'avām ü fesād-ı nāsa ve kesād-ı esvāķa ve ekābirüñ nikbetine ve me'adin ü nebātāt ü hayvānātuñ fesād

bulmalarına ve ehl-i şark ile ehl-i garbuñ kıtāline ve gāret ü (15) zulm ziyāde olmasına ve miyān-ı mülükde mürāselāt irsāline ve Bağdād

[6a]

da bir ma'ruf ül-kadr kişinüñ mevtine ve riyāh-ı saht ziyāde ola ve hevālar müteğayyir 'ola ۱ delīldür ki mülük-i Selāṭinden vüzerā'-i 'izām ü 'ulemā'-ı kirām 'itāb-pezir olmasına ve şerī'at za'fina ve fitne ü teşviş ziyādeligine ve ekābirüñ nikbetine ve 'avāmuñ kesādına ve (5) hıvaf ü maraz keşir olup nāsda ihtilāfāt belürmesine **bi'l-Müşteri Zühre** ۱ delīldür ki vüzerā'-i 'izām ü ekābir-i 'avām nikāhına ragbet idüp lehv ü lu'ba meyl ideler ve halk içinde nikāh çok ola ve kāfirlerüñ hāli eyü ola ve at behā'ya çıka ve zenān-ı hevāmilüñ suhūlet-i tevellüdüne ve aḥbār-ı şahih ziyāde olmasına ۱ (10) delīldür ki vüzerā'-i 'izām ü 'ulemā'-i kirām hālleri 'ıyş ü tarabda olup lehv-i lu'buñ keşretine ve miyān-i ezvāc ü şurakāda şalāh ziyādeligine ve nikāh keşretine ve riḥ ü gubāruñ keşretine ve yağmurlar yağmasına zamānı ise ۲ delīldür ki miyān-ı mülük de mekātib irsāline ve ehl-i mezheb ü nāmūsuñ hāllerinüñ ferahlıgına ve (15) penbe oñmasına ve riyāhuñ ziyādeligine ve 'ulemā'-i dīn 'ıyş ü 'işrette

[6b]

vü lehv ü tarabda olup nikāhuñ keşretine ve ortaklık hāli eyü olmasına ve zühdüñ keşretine mizāclaruñ şihhatine ve yağmurlar yağmasına ve hāmile hātunlaruñ suhūletle vaz'-ı ḥaml itmelerine ۱ delīldür ki vüzerā'-ı 'izām lehv ü tarabda ve huddām ü nisāda izdiyād bulmalarına 'avām hāli ferah bulmasına nikāh ü ni'metüñ keşretine ve re'āyānuñ ferah bulmasına ve riḥ kavī esüp yağmur yağmasına ve hevānuñ heyecānına ve (5) **bi'l-Müşteri Uṭarid** ۱ delīldür ki küttāb ve 'ulemā'-i 'izām hāli mesrūr olmalarına vüzerā'-i 'izām ile kuzat miyānında mihr ü muḥabbet ziyādeligine ve mülük-ı neşārānuñ hālleri hoşluğuna ve 'ammāl ü tüccāruñ refāhiyyet ve selāmetine ve (10) şihhat-ı etfāle ve aḥbār-ı şādıkanuñ vürūduna ve emn ü emān ziyādeligine ve 'ulüm-ı mütenevvi'aya halk ziyāde iştigāl idüp kesb itmelerine ve ḥayr ü berekāt kapuları küşāde olmağına ve nāfi' yağmurları yağmağına ve riyāh-ı kavī ziyāde olmağına ۱ delālet ider ki küttāb ü defterdārān vüzerā'-ı 'izām ile hoş-

hāl muvaffakâtlerine ve tüccār ü ‘ammālūñ (15) ü mutaşarrıf ul-emvālūñ hüsn-i hāllerine ve neflerine eţfālūñ şıhhatine

[7a]

ve aĥbār-ı şādıķanuñ vurūduna ve ehl-i ķavāfil hāli ĥōş olmalarına ve ĥayvānāt hāli eyü olmalarına ve riyāĥ-i ķavī ve maţaruñ keşretine ve ehl-i sūķuñ revācına ٤ delīldür ki baĥş ü münāzara küttāb ü ‘ummāl ü mutaşarrıf ul-emvāl defterdārān ile vüzerā’-ı ‘izām ü ķuzāt miyānında ve (5) esrār-keşin zāhir olup hāllerinūñ ĥōşluklarına ve erbāb-ı ķalemūñ ĥarekātına aĥbār-ı emţaruñ keşretine ٥ delīldür ki vüzerā’-ı ‘izām ile e’imme’ ķuzāt ile mübāheşe vü münāzara erbāb-ı ķalem arasında vāķi’ ola ve eţfālūñ şıhhatine ve aĥbār-ı şādıķanuñ vurūduna ve rīĥ ķavī esmesine ve yaĥmur u tolu yaĥmasına **bi’l-Mirriĥ Şems** ٦ delīldür ki (10) umerā’nuñ teşvīşine ve erbāb-ı silāĥuñ ĥarekātına ve ‘askerūñ ĥavfına ve pādīşāhlara vü ulu mülüklere ĥavf-ı ‘azīm vardır ĥavāricūñ ĥurūcuna ve ‘askerūñ cemīyetine ve ĥarekete erāzil ü müfsidden nāsuñ iĥtilāfātına ve fitne ü teşvīş ziyādeligine ve ekābirūñ nikbetine ve ‘avāmuñ kesādına ve me’ādinlerūñ fesādına ve mevt-i fecā’ belürmesine ve yaĥmurlar yaĥmasına ve hevālar (15) taĥyir olmasına ٧ delīldür ki mülük ve Selāţin ‘adl ü dād

[7b]

meyl eyleyeler ve umerā’ ü ecnāda ...³ istimālet eyleyeler ve şark ilinde vü Şām memleketinde muĥabbet ü muvāfakat miyān-ı mülükde ziyāde ola ve ĥalk şayd ü şıķāra māyil ola ve ālāt-ı silāĥ ü at behā’ eyleye ve me’ādin ü nebātāt ü ĥayvānāt hāli eyü ola ve hevālar ĥōş ola (5) ٨ delīldür ki mülük ü selāţin zūlm ü cevre mübāşeret eyleyeler ve erbāb-ı silāĥuñ müşevveş’ül-hāl olup umerā’dan sitem çekmelerine ve erāzil ü esāfil ĥalebesine ve iĥtilāf-ı nāsa ve ĥavf-ı ‘avāma ve marāz keşir olup ekābir hāli nikbette olmasına ve Şām ilinde vü şarkda ‘adāvet vāķi’ ola mülük miyānında ve muĥālefet ziyāde ola ve Şām ĥākimi fevt ola yāĥūd maĥbūs ola ve iĥtimāldür ki ĥabsde (10) fevt ola ve yangun vāķi’ ola iķlīm-i Şems ü Mirriĥde ve ķan ü ĥarāret marazları çok ola ٩ delīldür ki mülük-i selāţin tā’ifesiñ ĥatırları münķabız ola umerā’ vü ehl-i silāĥuñ muĥālefetlerinden ve ĥevāric ĥurūcuna ve erbāb-ı silāĥ cevri

³Su lekesi vardır.

ü zülm kıllar ve mülük-ı şark miyânında (15) ‘adâvet keşir olmasına ve yigitler marazına ve âlet-i harb ü at behâ’ eyleye

[8a]

ve fitne ü inkılab ziyâdeligine ve nebâtât ü hayvânâtuñ itlâfına ve hevâlaruñ tağyirine ve üstüme vü kan ü harâret marazlarinuñ çokluğuna ve mevt vâkı’ olmasına **bi’l-Mirrih Zühre** ۴ delîldür ki huddâm ve havâtînuñ teşvîşine ve erbâb-ı melâhî ve aşhâb-ı menâhi cānib-i ümerâ’dan müşevveş’ül-hâl olmalarına (5) ve ezvâc ile ortaklık müteferriğ olmasına ve hāmile hātūnlar vaz-ı haml itmede ‘usr üzerine olmalarına ve kibāruñ kadri tevaffuk bulmasına ve nās fişk u fücūra ziyâde meyl eylemelerine ve zinâ’ vü livātanuñ keşretine ve rih ü ra’d ü berķuñ keşretine ۳ ‘umerā’ ve ecnād lehv-i tarabda olup ‘ıyş ü ‘ışrette olmalarına ve huddâm ü havâtînuñ sohbeti ziyâde (10) ligine eger nebâtātuñ hayvânâtuñ hüsni hâline ve tevâlud ve tenäsül ziyâdeligine eger insān ü eger hayvān ü hevānuñ hüsni hâline ve yağmurlar olmağna ۲ huddâm ve havātîñ tã’ifesinuñ kulüblerinüñ inkıbâzına ve cümle silâh ile ümerā’nuñ ‘adâvetlerine ve nisâ’ tã’ifesinuñ hasteliklerine ve ezvâc miyānuñda firķat vâkı’ olmasına ve miyān-ı nāsda (15) muhālefet olup ekābirüñ nikbetine ve bir şağir’üs-sinn melikzādenüñ fevtine

[8b]

ve mevt-i etfāle ve keşret-i zinâ’ ve fişk u fücūr u fesādına ve ‘avretler memātına ۴ bu daği terbi’de geçen aħkām gibidür nihāyet hevā yubüset bula **bi’l-Mirrih ‘uṭarid** ۴ delîldür ki kātibler ü defterdārlar hāli fesād bulmasına ve ‘ummāl ü tüccāruñ ḥaserātına ve etfāl-i şığāruñ marazına vü aḥbār-ı durūğūñ (5) keşretine ve ḥarāmilerden yollar kaṭ’ olmasına ve cemī’ umūruñ ‘usruna ve esvāķiñ kesādına fitne vü teşvîş ziyâdeligine ۳ umerā’ ecnādla kātiblerüñ muvāfakatına ve umerā’ vü ecnād ü ehl-i silāhla kibāruñ ihtilātına ve tüccār tã’ifesinuñ ziyâde fā’ide görmelerine ve etfālüñ şıḥhatine ve aḥbār-ı şādıķanuñ zuḥūruna ve ehl-i sevķüñ revācına ve ziyâde kār ü (10) şayd ü şikāra ve at behā’ itmege ve umerā’ cihāda rāğıb olmalarına ve me’ādinüñ hüsni hâline pādışāhlar cānibine elçiler varup gelmesine ve hevānuñ hüsni hâline ve yağmuruñ ve rihüñ keşretine ۲ kātiblerüñ ü defterdārlaruñ umerā’ ile ehl-i silāh miyānında kalbleri şikeste olmasına ve ‘ummāl ü tüccāruñ ḥaserātına

ve aḥbār-ı durūguñ keşretine (15) ve etfāl hastalığına ve fitne vü teşvīş ziyādeligine ve nāsuñ birbirleriyle

[9a]

muḥālefetlerine ve ‘avām’un-nāsuñ ḥavf ve ḥüznüne ve hevālaruñ tağyīr ve bir melikzāde-i şağīruñ memātına **bi’l-Şems Zühre** ۴۱ huddām ile ḥavātīn müşevveş’ül-ḥāl olup nisā’ t̄ā’ifesiñ mizāclaruñuñ fesādına ve ezvāc miyānında firḫat vāki’ olmasına ve nāsuñ ḥavfına ve ekābiruñ (5) nikbetine ve ‘avāmuñ iḥtilāfına ve ‘avāmuñ birbirleriyle ḥuşūmetine ve hevālaruñ tağyīrine ve riḥ-i cenūb esmesine **bi’l- Şems ‘Uṭarid** ۴۱ pādişāh cānibinden defterdārān ve küttāb sitem görmelerine ve ‘ummāl ve tüccār ü mutaşarrıf ul-emvāl ḥaserātına ve marāz-i etfāle ve aḥbār-ı durūguñ ü ekābiruñ nikbetine ve hayvānātuñ helākına ve ḫar ü yağmurlar yağmasına ve şavucaklar olmasına **bi’l-Zühre ‘Uṭarid (10)** ۴۱ erbāb-ı ṭarab ü aşḫāb-ı lu’b zevk ü şefāda olup ‘ummāl ü tüccār ü mutaşarrıf ḫālleri eyü olmalarına ve şaḫīḥ haberler söylenmesine kar ve fırtına ve hevānuñ burūdetine ۴۲ delīdür ki kātibleruñ defterdāraruñ huddām ü ḥavātīn miyānlarında ülfet ziyāde ola ve ‘ammāl ü tüccār ü mutaşarrıf ul-emvāl ḫālleri eyü olup yollar ḫarāmīden (15) emīn olmasına ve ehl-i sūkuñ kārları revāc bulmasına ve erbāb-ı melāhī

[9b]

ü aşḫāb-ı menāhī ‘ıyş ü ‘ışrette olmalarına ve bārān olmasına Allāhu a’lem **bu bāb kevākib birbirleriyle ḫırān eyledüğüñ beyān ider ḫırān-ı Müşterī ü Zuḫal** ender Ḥamel delīdür ki t̄ā’ife-i sefile ḫurūc eyleye ve maşrıḫ cānibinde eşrāf ḫāli fesād bula ve şerī’at bahşi ziyāde ola ve ni’metler ucuz ola ve (5) hevālar küşāde ola ve nāfi’ yağmurlar yağa ve pādişāhlar re’āyāya ‘adl ü dād eyleyeler ve ḫalk zühde ziyāde meyl ideler ḫırān-ı Zühre ü Zuḫal ender ḫamel delīdür ki nāḫiye-i şarkda ulu fitneler peydā ola ve ‘acā’ib ü ḡarā’ib leşkerler (10) ḫareket ide ve t̄ā’ife-i sefele ḫurūc eyleye ve ehl-i silāḫdan ‘avām zarar çeke ve ālāt-ı ḫarb behā’ ide ve hevāda zulumāt ziyāde ola ve ‘alāmāt-ı ‘acībe peydā ola ve ra’d ü berḫ keşīr olmasına ve yangunlar belürmesine ve baş ağrıları vü göz ağrıları ziyāde olmasına ḫoyun ḫırānına ve hevāda zulumāt ü seḫāb çok ola ve ḫalk arasında nizā’ ziyāde ola ve er ile ‘avretleruñ ḫālleri

fenā ola ve şirket hāli yaramaz ola (15) erbāb-ı lehvün hāli tebāh ola ve altun ve encü kesād bula

[10a]

ve muhāṭara işleri vāki' ola **qırān-ı 'Utārid ü Zuḥal ender Ḥamel** delīldür ki ehl-i kalem ve erbāb-ı dīvān hāli tebāh ola ve ehl-i dāniş kişiler nikbet bula ve ehl-i şan'at ü bāzārgān ticāretten zarar göreler ve miyān-ı nāsda 'adāvet zāhir ola ve ra'd ü berķ keşir olmasına ve aḥbār-ı durūguñ kuvvetine ve (5) ḥalkuñ fāsīd fikirlerine **qırān-ı Kāmer ü Zuḥal ender Ḥamel** delīldür ki bārān ziyāde ola vü nāfe' ola ve 'avām'ün-nās ḥālleri tebāh ola ve her gönülde ıztırāb ü darlık ziyāde olup ḥalk-ı cihān-ı derviş dirileler ve morg u mefāca vu oğlancıklar ḥastalığı ziyāde ola yalan ḥaberler çok söylene ve 'avretler hāli fesād bula **qırān-ı Mirriḥ ve Müşteri (10) ender Ḥamel** delīldür ki hevālar kesād olup ısıcaklar belüre ve re'āyā bile miyān-ı mülükde ve eşrāf ile ehl-i silāḥ miyānında ḥilāf vāki' ola velemā vü kuzāt miyānında dīn ü mezheb ü şerī'at bahşi ziyāde ola ve ḥalk arasında 'adāvet ü muhāṭara işler vāki' ola erbāb-ı silāḥ hāli kavī ola ve nāhiye-i şarkda ālet-i silāḥ kıymet bulup 'amele gele (15) **qırān-ı Zühre vü Müşteri ender Ḥamel** delīldür ki ḥavātīn ḥālleri olmasına

derkenār; ḥavātīn

ḥarf-i ṭālī' nūn : ن

ḥarf-ı sāl : ف

ḥarf-ı Kāmer : ق

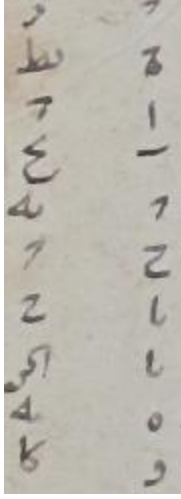
ḥarf-ı yevm : د

ان ف ق د

ṭālī'-i derece-i Şems : ع

her burcda şeref-i menzili beyān ider ع ن ف ق د

Āfitāb Ḥamel 19

Ḳamer Şevr 6

Mirriḥ Cevzā 17

re's Esed 2

zeneb Ḥūt 8

Zühre Ḥūt 57

‘Uṭārid Sünbüle 10

Zuḥal Mīzān 21

[10b]

ve tevālüd ü tenāsül ziyādeligine ve ‘avretlerüñ şelāḥ ḥāline ve erleriyle ḥōş dirilmelerine ve zīnet ziyādeligine ve hevā küşādeligine **ḳurān-ı ‘Uṭārid ü Müşteri ender Ḥamel** delīldür ‘ulemā’-ı ehl-i tevḥīd ü ‘ulemā’-ı ḥaḳīkat ḥālleri terakḳīde olmalarına ve ehl-i sinā‘at ḥālleri eyü olmasına ve tācirler sūd-mend (5) olmasına ve ‘aḳl ü dāniş şāhiblerüñ refāhiyyetine ve ḥaḳ işler zāhir olmasına **ḳurān-ı Ḳamer ü Müşteri ender Ḥamel** delīldür ki hevālaruñ küşādeligine ve ‘avām ḥālleri eyü olmasına ve ni‘metler ucuzluḡuna ve rāst ḥaberler gelmesine **ḳurān-ı Zühre ü Mirriḥ ender Ḥamel** delīldür ki bārān ü seḥāb (10) ziyāde ola ve ḳoyun ziyāde kırıla ve at ziyāde ola ve ‘avretlerde fucūr ziyāde ola ve ehl-i fesād ziyāde erbāb-ı lehv arasında münāzara ziyāde ola iḳlīm-i Zührede fesād ziyāde ola **ḳurān-ı ‘Uṭārid ü**

Mirrih ender Hamel delıldür ki berķ ziyāde ola ve halk arasında nizā' vü hılāf ziyādeligine ve aħbār-ı durūguñ keşretine ve ehl-i haķıķatuñ hāllerinüñ (15) riyāzetine ve hevāda zulumāt ziyāde olmasına ve uğrılaruñ galebesine

[11a]

ve yollar emīn olmasına ve korku vü Őikeşstelik çok olmasına ve fitne vü aşüb nāhiye-i Őarkda ziyāde olmasına huşuŐā erbāb-ı silāh miyānında ve re'āyā mābeyninde **ķırān-ı Zühre vü 'Utarid ender Hamel** delıldür ki kätiblerüñ hāli eyü ola ve ehl-i zanā'at ü bāzārgān (5) ve herkes lehv-i tarabda olmasına ve ra'd ü berķ ü bārān keşretine **ķırān-ı kevākib burc-ı Sevre ķırān-ı Zuhal ü Müşteri** ender Sevr delālet ider ki ehl-i zanā'at ü māl ü cāh Őāhiblerinin hāllerinüñ eyülügüne ve çārpā kısmınuñ eyülügüne vü tendürüstlüğine ve Őan'atların 'azizliğine vü hānelerüñ abādānlığına ve gāv ü gusfendüñ eyülügüne ve halkuñ Őalāhına ve (10) ni'met ucuzluğuna ve halk miyānuñda muvāfakat ziyādeligine kim hevāsdur huşuŐā cānib-i cenūbda **ķırān-ı Mirrih ü Zuhal ender Sevr** delıldür ki fitne ü teşviŐ ziyādeligine ve ser-heñglerüñ ü çeribaşların hāli bergeŐte olmasına ve iŐlerüñ ma'ķūd olmasına ve millet ü Őerī'at bergeŐte olmasına ve bir ulu melik helāk olmasına ve millet ü Őerī'at bergeŐte olmasına ve bir ulu melik helāk olmasına ve bir Őāhib-da'vet çıka ve (15) 'alāmetler peydā ola ve ālāt-ı silāh 'amele gele ve ra'd ü berķ ü tārık ziyāde

[11b]

olup Şavuklar ziyāde olmasına ve çārpā kısmınuñ mevtine ve hāllerinüñ fesādına **ķırān-ı Zühre ü Zuhal ender Sevr** delıldür ki seħāb ü bārān ziyādeligine ve çārpā kısmınuñ hüsn-i hāline ve gāv ü gusfend ziyāde olmasına ve nisā' tārīfesinüñ hasteligine ve 'avretler erleriyle (5) düzenliklerine ve mensübāt-ı Zührenüñ miyāne-hāl olmalarına **ķırān-ı 'Utarid ü Zuhal ender Sevr** delıldür ki bāzārgānlar ü tācirler hāli huşümet üzerine ola ve halkda Őefā az ola ve hevāda zulumāt ziyāde ola ve yağmurlar çok yağa ve ra'd ü berķ ü sermā ziyāde ola **ķırān-ı Müşteri ü Mirrih ender burc-ı Sevr** delıldür ki miyān-ı eŐrāf (10) da fitne vü teşviş ziyāde olup ehl-i silāh kavīyy'ül-hāl ola ve hevā küŐade olup ısıcaķlar ziyāde ola **ķırān-ı Müşteri vü Zühre ender Sevr** delıldür ki halk arasında emānetkārlik ve Őalāh ziyāde olup 'aķd ü nikāh çok ola ve Şirket hālinde Őadākat ziyāde ola ve miyān-ı nāsda Őefā ziyāde ola ve halk-ı cihān (15) zīnete meyl eyleyeler ve eyü esbāb behā'ya çıka **ķırān-ı 'Utarid ü Müşteri**

[12a]

ender burc-ı Şevr delîldür ki bāzārgānlar hāli eyü olup tüccār ticāretten ziyāde işi eyleye ve ehl-i dāniş ü ehl-i şan'at hāli eyü ola ve ehl-i kalem hāli ziyāde eyü ola **ķırān-ı Zühre vü Mirrih** ender burc-ı Şevr delîldür ki erbāb-ı lehv ü aşhāb-ı lağv (5) hāli eyü olup muğanniler ziyāde şefāda olmalarına ve hevāda şehāb ziyāde olmağna ve yağmurlar yağmasına **ķırān-ı Uṭārid ve Mirrih ender burc-ı Şevr** delîldür kizb ü durūğ āşikāre ola (10) bāzārgānlar hāli eyü ola ve ehl-i şan'at hāli kavī olup ziyāde işlar kılalar **ķırān'ul-kevākib burc'ul-Cevzā delîldür ki ķırān-ı Müşteri vü Zuhal ender Cevzā** delîldür ki bir şāhib-da'vet zuhūr eyleye ve dürlü haberler söylene ve yeni āyınler peydā ola ve galebesi hevāricüñ ol tıbk ola ki ķırān-ı 'ulviyyede (15) ol kevākib düst nazarında buluna ve ehl-i rağbet ziyāde

[12b]

ve 'ilm-i nücum ü 'ilm-i tıb ziyāde şöret bula **ķırān-ı Mirrih ü Zuhal ender burc-ı Cevzā** delîldür ki hevāda zulumāt ziyāde ola ve riyāh-ı saht ziyāde ese ve miyān-ı nāsda teşviş ziyādeligine ve 'adāvet ü ta'aşşub ziyādeligine ve kanlar dökülüp cengler belürmesine ve ehl-i (5) Mısır hāli yaramaz olmasına **ķırān-ı Zühre vü Zuhal der burc-ı Cevzā** delîldür ki bārān ziyāde ola ve jāle ziyāde düşe ve ra'd ü berķüñ keşretine ve miyān-i nāsda nizā' vü cidāl ziyāde düşe ve ra'd ü berķüñ keşretine ve miyān-ı nāsda nizā' vü cidāl ziyāde olmasına ve hāmile 'avretler vaz'-ı haml itmede 'usr üzerine olmalarına ve ehl-i dāniş kişilerün işleri bağlanmasına **ķırān-ı Uṭārid ü Zuhal ender Cevzā (10)** delîldür ki muhālif yeller ziyāde esüp ra'd ü berķ keşir olmasına ve mekr ü hile ziyādeligine ve ehl-i kalem hāli mużtarib olmasına **ķırān-ı Mirrih ü Müşteri ender Cevzā** delîldür ki fitne vü aşub ziyāde ola halk miyānuñda nizā' ziyāde ola huşuşā eşraf-ı'ulemā 'da ve (15) 'ibādehānelerün harāblığına ve hastelikler belürmesine üstüme ü eblekī

[13a]

ķırān-ı Müşteri vü Zühre ender Cevzā delîldür ki zen-i pārsāya nikāh ziyāde ola ve Cevzāya mensüb olan kavmüñ hālleri eyü ola ve ni'metler ucuz ola **ķırān-ı Müşteri vü Uṭārid ender Cevzā** delîldür ki 'ulüm-ı mütenevvi'aya miyān-ı nāsda iştiğal keşir olmasına ve hāl-ı (5) 'ulemā'-yı kirām ü e'imme' vü kużāt eyü olup ve haķ işler zuhūra gelüp bātil işlerün te'ayyün olmasına ve bāzārgānlaruñ menfa'atına

ve tã'ife-i 'Uṭāridiyyenüñ kuvvetine **ḳırān-ı Mirrīḥ ü Zühre ender Cevzā** delīldür ki ra'd ü berḳ ü bārān ziyāde ola ve erbāb-ı 'ıyş ve ṭarab miyānında ḥuşümet ü nizā' ziyāde ola ve erleriyle 'avretler derilmeyeler **(10)** ve ziyān ü fesād āşikāre ola **ḳırān-ı 'Uṭārid ü Mirrīḥ ender Cevzā** delīldür ki mulāḥif yeller ese ve ḥalḳ arasında teşvīş ziyāde olmasına ve esvāḳiñ kesādına ve yollar ḥarāmiden emīn olmasına ve bāzārgānlar ziyān eylemesine ve ḥastelik ziyāde ola civānlarda abla ḥaşebe vü tã'ün erişe **ḳırān'ul-kevākib (15) fī'es-Sereṭān ḳırān-ı Müşteri vü Zuḥal ender Sereṭān** delīldür ki muḥālif

[13b]

yeller ese ve ḥalḳ miyānında teşvīş ziyāde ola ve eşrāf ḥāli eyü ola mensübāt-ı Müşteriñüñ ḥālleri eyü ola ve kevc aḥvāli eyü ola **ḳırān-ı Zuḥal ü Mirrīḥ ender Sereṭān** delīldür ki ḥarb ü ḳıtāl ziyāde ola ve miyān-ı nāsda 'adāvet keşir ola ve sipāḥ tã'ifesinüñ ḥurūcuna **(5)** ve şavuklar ziyāde olmağına ve jāle ü bārān keşir olmasına ve ra'd ü berḳ ziyāde olmasına ve ehl-i fesāduñ ü pādīşāḥlarıñ cevrine ve eger **ḳırān vasaṭ'üs-semāda** olursa bir ulu pādīşāḥ helāk ola ve eger taht'ül-'arż olursa şehirler ḥarāb ola ve eger ḳırān nāhiye-i ğarbda olursa ya'nī yedinci burcda ḥevāric ḥurūc eyleye ve eger tokuzuncu ḥānede olursa yāḥud üçüncü ḥānede olursa misāfirlerüñ ḥāli yaramaz ola **(10)** onuncu ḥānede olursa misāfirlerüñ ḥāli yaramaz ola ve 'ibādeḥāneler ḥarāb ola **ḳırān-ı Zühre vü Zuḥal ender Sereṭān** delīldür ki çeşmelerde şular ziyāde ola ve yağmur ve seḥāb ziyāde ola ve nisā' tã'ifesi müşevveş'ül-ḥāl olalar **ḳırān-ı 'Uṭārid ü Zuḥal ender Sereṭān** delīldür ki **(15)** bāzārgānlarıñ ḥāli düşvār ola ve ehl-i şan'at ḥāli fesād bula **ḳırān-ı**

[14a]

Zühre vü Müşteri ender burc-ı Sereṭān delīldür ki vüzerā'-yı 'izām ü 'ulemā'-yı kirām ḥālleriñüñ ḥoşluklarına ve ehl-i şeref kişilerüñ ḥālleri ḥoşluğuna ve ḥalḳ arasında şefā vü şādī ziyāde olmağına ve gevher-furūşlar ziyāde ışşı kılmalarına ve ehl-i şelāḥ ü erbāb-ı silāḥ ve aşḥāb-ı lehv-i **(5)** ṭarab ḥālleri eyü olmasına ve şol iḳlīmler kim Sereṭāna mahşuş ola ol iḳlīmlerde ḥalḳıñ ḥüsn-i ḥāline ve şular ziyāde olmağına ve nem ü bārān ziyāde olmağına **ḳırān-ı 'Uṭārid ü Müşteri ender burc-ı Sereṭān** delīldür ki 'ilm-i ḥaḳīqate rağbet ziyāde ola bāzārgānlar ticāretten ışşılar

kıllar ve şol kişiler kim Sereṭāna maḥşūş ola **qırān-ı (10) Zühre vü Mirrīḥ ender Sereṭān** delīldür ki ‘avretler ḥālī fesād üzerine ola ve zinā’ ziyāde ola seḥāb ü bārān ziyāde ola **qırān-ı ‘Uṭārid ü Mirrīḥ ender burc-ı Sereṭān** delīldür ki bāzārgānlar ziyān üzerine ola ve ḥarāmīlerden yollar emīn olmaya ve aḥbār-ı durūğ ziyāde söylene **qırān-ı Zühre vü ‘Uṭārid ender burc-ı Sereṭān delīldür (15)** ki erbāb-ı dīvān ü küttāb ḥālleri eyü ola ve bāzārgānlar işşı

[14b]

kıllar ve ehl-i sūkuñ kārıları revāc üzerine ola **qırān-ı kevākib burc-ı Esed qırān-ı Müşteri ve Zuḥal ender Esed** delīldür ki ulu pādīşāhlar seyr ü şikāra ve geşt ü güzāra ragbet idüp nāḥiye-i şarḫda iḫlīm-i rābī’de iyilikler ziyādeliğine ve pādīşāhlar memleket (5) arturmağıla muḫadder olalar ve ḥalk birbirine ‘āşī olalar **qırān-ı Mirrīḥ ü Zuḥal ender Esed** delīldür ki nāḥiye-i şarḫda fitne vü teşvīş ziyāde ola ve iḫlīm-i rābī’de olan ḥalkda ḥased ziyāde ola erbāb-ı silāḥ ḥareket ide ve ḥālleri kuvvette ola **qırān- Zühre vü Zuḥal ender Esed** delīldür ki erleriyle ‘avretler arasında düzensizlik düşüp (10) müteferriḫ olalar ve pādīşāhlar ḥālī ızırābda ola ve erbāb-ı şefā ḥālī muḫadder **qırān-ı ‘Uṭārid ü Zuḥal ender Esed** delīldür ki bāzārgānlaruñ ve erbāb-ı zanā’atuñ ḥālleri düşvār ola erbāb-ı ḥarf ḥālī muḫtarīb ola **qırān-ı Mirrīḥ ü Müşteri ender burc-ı Esed** delīldür ki iklīm-i Türkistānda ḥarb u kıtāl ve ceng ü cidāl (15) ziyāde olup zafer şarḫ ehlinde ola **qırān-ı Zühre vü Müşteri**

[15a]

ender Esed delīldür ki ḥavātīn ü ḥādumān ḥālleri ziyāde eyü ola ve cevāhir revāc bula ehl-i sūḫ kārılarından işşılar ideler **qırān-ı ‘Uṭārid ü Müşteri ender Esed** delīldür ki aḥvāl-i ‘avām eyü ola ve ehl-i ḫalem ḥālī ve ehl-i dāniş aḥvālleri ziyāde eyü ola **qırān-ı Zühre vü Mirrīḥ ender Esed** delīldür ki ḥātūnlar ile mülük miyānında nizā’ vāḫi’ ola ve fesād ziyāde ola iḫlīm-i Türkistānda **qırān-ı ‘Uṭārid ü (5) Mirrīḥ ender Esed** delīldür ki fitne vü teşvīş ve nizā’ ziyāde ola erbāb-ı silāḥ ile kātibler miyānında ve ehl-i şan’at ḥālī kesād ola ve ehl-i ḫalem fenā bula **qırān-ı Zühre vü ‘Uṭārid ender Esed** delīldür ki kātibler (10) ḥālī eyü ola ve bāzārgānlar ticāretten işşılar ideler ve zīnet ziyāde ola ḥalk arasında **qırānāt’ül-kevākib fi’s-**

Sünbüle kırān-ı Zuhal ü Müşteri ender burc-ı Sünbüle delîldür ki şerî'at hâli kavî ola ve mezheb bahşi ziyâde ola ve galebe ol kişilerün ola kim kırān katında kavîyy'ül-hâl bulunan kevâkibe mensüb olanlar ile **kırān-ı Mirrih ü Zuhal (15)** ender Sünbüle delîldür ki ra'd u berķ ziyâde ola ve hevâda zulumât

[15b]

ziyâde olup fitne vü teşviş nâhiye-i cenûbda ziyâde ola ve tâlî'i Sünbüle olanların ahvâli yaramaz ola **kırān-ı Zühre vü Zuhal** ender Sünbüle delîldür ki hâtunların ve hâdimlerin ve erbâb-ı zînet ü şâdînin hâlleri fesâd bula ve ahvâlleri muztarîb ola **kırān-ı (5) 'Uṭarid ü Zuhal** ender Sünbüle delîldür ki 'acâ'ib kârlar zühür ide ve erbâb-ı tılsım ü nârencât hâlleri eyü ola **kırān-ı Mirrih ü Müşteri** ender Sünbüle delîldür ki eşraf hâli za'îf ola ve ehl-i 'ulüm hâlleri muḳkadder ola ve ehl-i silâh ile eşraf arasında nizâ' vâқи' ola ve ehl-i şer' hâli za'îf ola ve ehl-i şan'at kesâd üzerine **(10)** olalar **kırān-ı Zühre vü Müşteri** ender Sünbüle delîldür ki erbâb-ı 'ilm ü şeref hâlleri hõş ola ve bazarlar revâc üzerine ola **kırān-ı Mirrih ü Zühre** ender Sünbüle delîldür ki 'avretler hâli fesâd bula ve erbâb-ı lehv ve aşhâb-ı lağv rüsvâ olalar ve zinâ' ziyâde ola erleriyle 'avretler müteferriḳ olalar **kırān-ı Mirrih ü 'Uṭarid** ender burc-ı Sünbüle **(15)** delîldür ki erbâb-ı silâhla ehl-i kalem miyânında nizâ' vü cidâl ziyâde

[16a]

ola **kırān-ı Zühre vü 'Uṭarid** der burc-ı Sünbüle delîldür ki bazarğanlar hâli eyü ola ehl-i sük revâc üzerine ola ve halk zînete ziyâde meyl eyleyeler **kırānât'ül-kevâkib fi'l-Mizân kırān-ı Müşteri ü Zuhal** ender Mizân delîldür ki köylüler ü ekinciler hâli eyü ola ve ahvâlleri **(5)** ulular ile eyü ola meliklerden mülk ü devlet gayra intikâl eyleye **kırān-ı Mirrih ü Zuhal** ender Mizân delîldür ki hevâda zulumât ziyâde olup efesed bula ve ra'd ü berķ keşretine ve sermâ şiddette ola ve nâhiye-i ğarbda fitne vü teşviş ziyâde ola **kırān-ı Zühre vü Zuhal** der Mizân delîldür ki dün u nâkis kişiler tâlî'leri kuvvette olup devlet zinâ'-dün **(10)** kişiler eline gire ve yoḡsul kişiler bay dirile **kırān-ı 'Uṭarid ü Zuhal** der Mizân delîldür ki ra'd u berķ u muḡalif yeller ziyâde olmasına ve sermânuñ fesâdına **kırān-ı Mirrih u Müşteri** ender Mizân delîldür ki eşraf kavîyy'ül-hâl olmalarına ve erbâb-ı silâh ile 'ulemâ'nuñ muvâffakatlarına ve kâdîlerin hâlleri 'usr üzre olmalarına ve erbâb-ı kalemün **(15)** fesâdına **kırān-ı Zühre vü Müşteri** ender Mizân delîldür ki eşraf

[16b]

şefâda olup havâtîn hâllerinüñ eyülügüne ve erbâb-ı şâdinüñ serverine ve mensübât-ı Mîzân olan kişilerün hüsni hâline **qırân-ı ‘Uṭārid ü Müşterî der Mîzân** delîldür ki elçiler gelüp hōş haberler çıka ve ehl-i tüccār bāzārgānlıktan ıssı eyleyeler ve aşhâb-ı kalem ü erbâb-ı raqam hâlleri eyü ola (5) vüzerā’ hâlleri a’lā ola **qırân-ı Zühre vü Mirrîh ender Mîzân** delîldür ki ‘avret tâ’ifesinde mekr ziyāde ola hıyānet ü zinā’ vü fişk u fucūr çok ola **qırân-ı ‘Uṭārid ü Mirrîh ender Mîzân** delîldür ki kārban hâli yaramaz ola ve uğrılarun hâlleri kuvvet tuta **qırân-ı Zühre vü ‘Uṭārid der Mîzân** delîldür ki bāzārgānlar ticāretten işşılar ideler ve ehl-i (10) sūq kārı revāc bula ve erbâb-ı kalem ü dāniş kişiler sa’adette ola **qırānāt’ül-kevākib fî’l-‘Akreb qırân-ı Müşterî vü Zuhal** der ‘Akreb delîldür ki bî-aşl bî-nesīb kişiler fırsat bulup ehl-i kalem hâli ve erbâb-ı dīvān ahvāli yaramaz ola ve hîn-i qırānda kavıyy’ül-hāl bulunan kevkeb şāhibleri kavî olalar **qırân-ı Mirrîh ü Zuhal (15) ender ‘Akreb** delîldür ki fitne ve teşvîş ve qan dökülmek ziyāde

[17a]

ola ol vilāyetlerde ‘Akrebe mensüb ola **qırân-ı Zühre vü Zuhal der ‘Akreb** delîldür ki bārān ziyāde ola ve çeşmelerde şular ziyāde aqa **qırân-ı ‘Uṭārid ü Zuhal der ‘Akreb** delîldür ki nizā’ ve huşūmet ü ‘adāvet halk arasında ziyāde ola ve haberler söylene ve bārān (5) ü zulumāt ziyāde ola **qırân-ı Mirrîh ü Müşterî** der ‘Akreb delîldür ki ulular maqhūr olalar ve tâ’ife-i dūnān menşūr olalar ve ehl-i silāh kavıyy’ül-hāl ve erbâb-ı şelāh bed-hāl olalar **qırân-ı Zühre vü Müşterî der ‘Akreb** delîldür ki hevālar i’tidāl üzre olup ‘avretler hâli şādumān ola ve mensübât-ı nāhiye-i ‘Akreb ziyāde menfa’at hāşıl ideler (10) **qırân-ı ‘Uṭārid u Müşterî der ‘Akreb** delîldür ki erleriyle ‘avretler miyānında talāk ziyāde vāqı’ ola ve ‘avretler erlerine hıyānet eyleyeler **qırân-ı ‘Uṭārid ü Mirrîh der ‘Akreb** delîldür ki halk arasında yalan haberler ziyāde söylenüp halk arasında fitne keşir ola ve uğrılar çoğala ve ehl-i fesād hâli kavî ola ve ehl-i silāh ü ehl-i kalem (15) hâlleri bed ola **qırân-ı Zühre vü ‘Uṭārid der ‘Akreb** delîldür ki bāzārgān

[17b]

ler ticâretten ziyâde işşlar ideler **ķırānāt'ül-kevākib fī'l-ķavs ķırān-ı Mūşterī vü Zuħal der burc-ı ķavs** delīldür ki şāhib- da'vet çıka ve 'ulüm-ı tevħide raġbet ziyâde ola meşâyih-i 'uzemâ' hâlleri eyü ola **ķırān-ı Mirriħ ü Zuħal der burc-ı ķavs** delīldür ki ĥalk arasında (5) ceng vü cidāl vāķi' ola ve mezħeb ü şerī'at baħşı ziyâde ola ve dürlü dürlü ĥaberler söylene ve hevâda zulumât ziyâde ola ve sermâ saħt ola eger vaķti ise **ķırān-ı Zühre vü Zuħal der ķavs** delīldür ki yeller esüp hevâlar taġyir olmasına ve şavuşuġ şiddetine ve 'avretlerüñ mekri ziyâdeligine ve ehl-i şefânuñ hâlleri mużtarib olmasına (10) **ķırān-ı 'Uţārid ve Zuħal ender ķavs** delīldür ki hevâlar taġyir ola ve şavucaķlar ziyâde ola **ķırān-ı Mirriħ ü Mūşterī der ķavs** delīldür ki 'ulemâ'-yı dīn ile erbâb-ı silâh arasında fitne vü nizâ' vü ihtilâfât bisyâr olmasına ve teşviş ziyâdeligine mezħeb ĥuşuşunda baħş ziyâde olmasına **ķırān-ı Zühre vü Mūşterī der ķavs** delīldür ki yeller esüp hevâlar taġyir olmasına ve şavuşuġ şiddetine ve 'avretlerüñ mekri ziyâdeligine ve ehl-i şefânuñ hâlleri mużtarib olmasına **ķırān-ı 'Uţārid ü Zuħal ender ķavs** delīldür ki hevâlar taġyir ola ve şavucaķlar ziyâde ola **ķırān-ı Mirriħ ü Mūşterī der ķavs** delīldür ki 'ulemâ'-yı dīn ile erbâb-ı silâh arasında fitne vü nizâ' vü ihtilâfât bisyâr olmasına ve teşviş ziyâdeligine ve mezħeb ĥuşuşunda baħş ziyâde olmasına **ķırān-ı Zühre vü Mūşterī (15) der ķavs** delīldür ki eşraf ĥâli kavî olup mensür olalalar ve dūnân

[18a]

ve evbâş maķhür olalar ve ĥalk arasında şādī ziyâde olmasına ve nikâh çokluguna ve zinet keşretine **ķırān-ı 'Uţārid ü Mūşterī der ķavs** delīldür ki erbâb-ı 'ulüm ü ĥaķīķat ü ehl-i şer' ü zümre-i küttâb şādumānlıġa **ķırān-ı Mūşterī vü Mâh ender ķavs** delīldür (5) ki 'ulüm aĥvâli eyü ola ve 'ilm-i şerī'at revnaķ bulup ĥoş ĥaberler gele **ķırān-ı Zühre vü Mirriħ ender ķavs** delīldür ki bārân ziyâde ola ve sermâ kuvvet tuta ve ĥalk arasında nizâ' ziyâde ola erbâb lehv-i tarab ve aşħâb-ı laġv-ı lu'b hâlleri mużtarib ola **ķırān-ı 'Uţārid ü Mirriħ der ķavs** delīldür ki 'ulemâ' vü ehl-i dīvân ile (10) 'avām ortasında nizâ' çok ola ve hevâlar mu'tedil ola **ķırān-ı Zühre vü 'Uţārid der ķavs** delīldür ki bir iķlīmden bir iķlīme nâme ziyâde vara ve tã'ife-i 'Uţāridiyye ile tã'ife-i Zühre meşafât üzerine ola **ķırānāt'ül-kevākib fī'l-Cedī Mūşterī ve Zuħal der Cedī** delīldür ki 'ulemâ' ĥâli bergeşte olup ferümâyeler

menşub-ı (15) 'ilā'ya kadem başalar ve hālî eyü ola ra'yyet hālî eyü ola ve koyun ve keçi ziyāde ola

[18b]

qırān-ı Mirriḥ ü Zuḥal der Cedī delīdür ki hevālar i'tidāl üzere ola ve hevāric ḥurūc eyleye ve ammā kuvveti az ola ve tiz helāk ola ve pādīşāhlar zafer bulmaya **qırān-ı Zühre vü Zuḥal der Cedī** delīdür ki şavuklar ziyāde ola ve berḳ ü ra'd ziyāde ola ve pīrlerde şādumānlık ziyāde (5) ola **qırān-ı Uṭārid ü Zuḥal der Cedī** delīdür ki muḥālif yeller ziyāde esmesine ve ra'd u berḳ ziyādeligine ve ehl-i şan'at kesādına **qırān-ı Müşteri vü Mirriḥ der Cedī** delīdür ki hevālar i'tidāline ve eşraf miyānında nizā' vāki' olmağına ve ehl-i tevḥidüñ maḳhūr olmasına **qırān-ı Zühre vü Müşteri der Cedī** delīdür ki ḥademeler ve ḥātūnlar (10) şefāda olmalarına ve ehl-i şādīnün birbirleriyle muvaffākatlerine ve hevālaruñ i'tidāline ve köylüler hālî eyü olmasına **qırān-ı Uṭārid ü Müşteri der Cedī** delīdür ki ehl-i şerī'at miyānında kelām ziyādeligine ve kātīblerüñ ḥālleri kavī olmasına ve ziyāde menfa'at bulmaḳlarına ve erbāb-ı devlet hālî eyü olmasına **qırān-ı Zühre ve Mirriḥ der Cedī** delīdür ki (15) erbāb-ı devlet ḥuddām ü hevātīn ile ḥōşdil olmasına

[19a]

ve bārān olmasına **qırān-ı Uṭārid ü Mirriḥ der Cedī** delīdür ki bārān ziyāde ola ve yalan ḥaberler söylene ve hevālar mu'tedil ola **qırān-ı Zühre ve Uṭārid der Cedī** delīdür ki bāzārgānlar hālî fesād bula ve bārān ü seḥāb ziyāde ola ve ḥalkda şādīlik ü şefā ziyāde ola (5) **qırānāt-ı el-kevākib fi'l-Cedī qırān-ı Müşteri vü Zuḥal der Delv** delīdür ki köylüler hālî ve erbāb-ı kıla' hālî eyü ola ve şular ziyāde ola ve ābādānlık çok ola ve dürlü dürlü şan'atlar peydā ola ve mensübāt-ı Delv kavīyy'ül-ḥāl ola **qırān-ı Mirriḥ ü Zuḥal ender Delv** delīdür ki fitne vü teşviş ve ḥastelik ziyāde ola miyān-ı nāsda ve (10) ḳan ḥastelikleri ziyāde ola abla ve benzer marāzlar gibi ve dil-ḥōşluk az ola ve hevālar tağyir olup riḥ şedīd ese **qırān-ı Zühre vü Zuḥal ender Delv** delīdür ki bārān ü nem ziyāde ola ve pīrler şādumān olup cuvānān ḡamzede olalar ve oḡlancıklar ü ḥādumān ü zenān ḥālleri bed olmasına **qırān-ı Uṭārid ü (15) Zuḥal ender Delv** delīdür ki 'ulemā' ile cehhāl miyānında 'adāvet

derkenār: ḥurūf-1 Delv

ن ب ص ک م و ز ه ی س ل ح

ḥarf-1 Ḥamel

ا ن و خ م ک س ر ط ی

‘att خ

māh-1 Ṣa‘bān و derece-i Şems

ḥurūf-1 der- Cedī Şems

ḥurūf-1 ṭālī‘ ج

م س ح

burc-1 ṭālī‘ Esed

şevvāl ک derece-yi Şems

ḥurūf-1 derece-yi Şems

burc

menzil-i K amerde ṭālī‘ خ

ḥidde rece‘at-1 Mirrīḥ der Delv

Zühre ف ص ق ر

ḥidde-i istiḳāmet-i Mirrīḥ der Ḥamel

Mirrīḥ

ط ی ک ل

derece-i Şems ف ص ق د س

و ز ح ط ی مس

‘att ح ط ی ی لا

[19b]

ve nizā' vāki' ola ve yeller ziyāde esüp şavuklar olmağa **qırān-ı Mirriḥ ü Müşteri' ender Delv** delīdür ki eşraf ḥāli kuvvet bula 'ulemā' ḥāli sa'ādette ola **qırān-ı Zühre vü Müşteri' der Delv** delīdür ki şādīlik ḥalk arasında (5) ziyāde ola ve ḥalk binā yapmağa ragbet olalar ve zīnet ziyāde ola ve ḥalk nikāḥa ragbet olalar **qırān-ı 'Uṭārid ü Müşteri' der Delv** delīdür ki 'ulemā' vü eşraf ḥāli kavī ola ve bāzārganlar ıŝıda ola ve burc-ı Delve menşüb olan tā'ifenüñ ḥālleri eyü ola **qırān-ı Zühre vü Mirriḥ der Delv** delīdür ki sermā ziyāde ola bārān ü nem ziyādeligine ve neyzenlerüñ fesād ḥāline **qırān-ı (10) Zühre vü 'Uṭārid der Delv** delīdür ki 'avām şādīliğine ve erleriyle 'avretlerüñ düzenliğine ve misāfirlerüñ ü oğlancıklarüñ ḥüsni ḥāline **qırānāt'ül-kevākib fi'l-Ḥüt qırān-ı Müşteri' ve Zuḥal ender Ḥüt** delīdür ki eşraf ḥāli kavī ola ve tā'ife-yi evbāş ü zenān maḫḫür ola **qırān-ı Mirriḥ ü Zuḥal der Ḥüt** delīdür abī cāneverlerüñ (15) helākine ve deryā seferinüñ fesād ḥāline ve gemiler ğark olmasına ve şular

[20a]

ziyādeligine ve bārān çokluguna ve ḥalk-ı cihān nā-ḥoş olalar **qırān-ı Zühre vü Zuḥal ender Ḥüt** delīdür ki erbāb-ı ṭarab ü şādī muṭtarib'ül-ḥāl olmalarına ve hevālarüñ burüdetine **qırān-ı 'Uṭārid ü Zuḥal ender Ḥüt** delīdür ki hevālar taġyīr olup bād u bārān (5) ziyāde ola ve sermā ziyāde ola **qırān-ı Mirriḥ ü Müşteri' ender Ḥüt** delīdür ki hevālar taġyīr olup eşraf-ı ehl-i şelāḥ ile erbāb-ı silāḥ arasında nizā' ziyāde ola **qırān-ı Zühre vü Müşteri' der Ḥüt** delīdür ki eşraf ḥāli kavī ola ve ni'metler ucuz ola ve ḥalkda şefā ziyāde ola **qırān-ı 'Uṭārid ü Müşteri' der Ḥüt** delīdür ki (10) erbāb-ı 'ilm ü ma'rifet ü erbāb-ı kalem sa'ādet ü ehl-i şan'at ḥālleri eyü ola ve tācirler ticāretten ıŝı ideler ve hevālar taġyīr olmasına ve yağmurlar yağmasına **qırān-ı Zühre vü Mirriḥ der Ḥüt** delīdür ki hevāda seḥāb ziyāde olup bārān olmasına ve deryā şuları ziyāde olmasına **qırān-ı 'Uṭārid ve Mirriḥ der Ḥüt** delīdür ki kātib (15) ler ḥāli yaramaz ola ve bāzārganlar ticāretten ziyān göreler Allāhu a'lem

[20b]

qırān-ı naḥseyñ ender burc-ı devāzdeḥ qırān-ı Zuḥal u Mirriḥ der burc-ı Ḥamel eger qırān-ı naḥseyñ burc-ı Ḥamelde olsa delīdür ki Müşteri' Hindüstān ü Ḥorāsān ü Rüm u Bağdātta fitne ziyādeligine ve şular ziyādeligine ve şehirler ḥarāblıġına ve şehirlere āteşler düşmesine ve (5) ulu melikler ğiriftārlıġına ve pādīşāhlarüñ

zenginliğine ve halk bir mekândan bir mekâna tahvîl ü hareket itmelerine haşebe vü baş ağrıları ziyâde olmasına ve hevâda ‘alâmât-i ‘acîbe zâhir olmasına kırânun ahîr günlerinde ve kırân-ı nahseynde bile bulunan kevâkib her kime mensûb ise ol kişilere havf vardır ve burc-ı Hamele (10) mensûb olan şehirlerin virânlığına ve eger bir kırânda Müşterî ve Kamer berabercede olup bir derecede beraber olursa delîldür ki pâdişâh re‘âyâya ‘adl ü dâd eyleyeler burc-ı Hamele maşşûş memleket Bâbil ü Pârs ü Şâm ü Azerbâycân ü Filistîn ü Horâsân ü Ermenîyye şehirleridür **kırân-ı nahseynder** Sevr eger Mirrîh ile Zuhal burc-ı Sevrde kırân (15) iderse delîldür ki fitne zemîn-i ‘Arabda vü Hemadânda vü Maverâ’ün-nehirde

derkenâr: burc-ı Hamel erkektür bahâridür Şemsün şerefi on tokuzuncu derecesündedir helâk hubûtu yigirmi beşinci derecededir Mirrîhün hânesidür Zührenün vebâlidür ‘Utâridün garîbidür

burc-ı Sevr dışidür leyîdür Kamerün şerefi üçüncü derecesindedir ‘Utâridün altıncı derecesündedir Mirrîhün vebâlidür Zührenün hânesidür Zuhal ü Müşterî hânesinün garîbidür

[21a]

ve Türkistânda düşmen zühür idüp taşra gele ve Horâsân şâhı şandırıp kaçura ve kühistân semtinden düşmen hurûc eyleye halk ziyâde zarar göreler ahîr zîkr olunan havâric giriftâr ola ve nâgehânî sefer vâki’ ola ve kan dökülmek çok ola her pâdişâh mülkünde (5) ve havâş ü ‘avâm miyânında harb ü kıtâl vâki’ ola ve halkda şafâ kalmaya ve eger Mâh ya Āfitâb bâ Müşterî bu kırânda belürür beraberce de olursa delîldür ki her yerlerde yalan haberler çok söylene ve öküz ve koyun kırânına ve eger bu kırân-ı nahseyn tâlî-i sâl Esed olup onuncu beyt olursa bâ on birinci hâneye düşerse havf ziyâde ola pâdişâhlarda (10) burc-ı Sevre maşşûş olan vilâyet Hemdân ü Gevhistân ü nâhiye-i ‘Arab ü şehir-i Mısr u Kûfe ve ‘Irâk ü Fârs vilâyetleridür **kırân-ı nahseyn Mirrîh ü Zuhal der Cedî burc-ı Cevzâ** delîldür ki fitne vü teşvîş ziyâde ola ‘Arab memleketinde vü mağribde vü derbend-i Rûmda serhad-deşt ü kaçak ü şimâl şehirleridür ceng (15) ve havf belüre ve ‘askerler şikeste ola ve pâdişâhlar cem’ olup

derkenâr; Cevzâ hâne-i ‘Utârid Kamerün garbindadır Zührenün evcidür yigirmi dördüncü derecesi Zuhalün

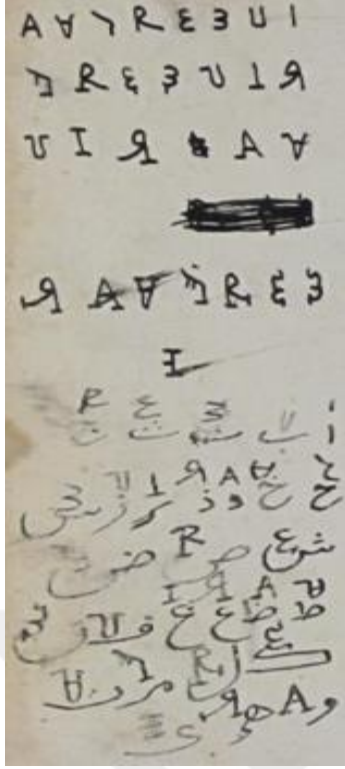
[21b]

leşkerler şikeste olalar ve ulular giriftār olalar ve Rūm şehirlerinden nicesi gāret oluna ve hevāda ‘alāmāt-ı ‘acībe zāhir ola ve eger Māh yā Āfitāb Zühre ile ‘Uṭārid Mirriḥ ile Zuḥal ile beraberde olursa delīldür ki ululara sefer ü hareket vāki’ ola ve seferler ḥālī bed ola ve aşḥāb-ı (5) dīvāna nikbet yetiše ve narḥlar ucuz olup bāzārlar kesād ola ve her kevkeb ki kırān burcunda vāki’ olsa ya’nī dördüncü ḥānede ol kevkebe mensüb olan kavim perişān-dil ve muṣṭarib’ül-ḥāl ola **ķırān-ı nahseynder burc-ı Sereṭān kırān-ı Mirriḥ ve Zuḥal der Sereṭān delīldür ki** ba’zı mekānlar ḥarāblıḡa yüz tuta ve bid’at çoḡala ve ölmek (15) öldürmek ziyāde ola zirā Sereṭān tāli’-i ‘ālem ve dünyādur ve Kāmere maḥşūşdur yedinci iḡlīme ta’yīn olunmuştur delīldür ki mensüb olan şehirlere fitne vü teşviş ve ceng ü cidāl ü ḥarb ve kıtāl ü yalan ḥaberler ve ḥastelik (16) ler ziyāde ola ve eger **ķırān-ı nahseynde Şems Sereṭānda** olursa

[22a]

şāhib-i da’vet çıkup ḥalkı da’vet eyleye ve ba’zı uluları kendüye tābi’ eyleye ve pādişāhlık da’vāsın kıla ve cem’-i ‘ālemde darlık ziyāde ola ve erkān-ı devlet ḥālleri muṣṭarib ola ve deryā misāfirlerinüñ ḥālī fesād bula ve her sitāre kim bir kırānuñ terbi’inde vāki’ ola (5) ol kişilerüñ ḥālleri eyü ola **ķırān-ı nahseynder burc-ı Eseder Mirriḥ ile Zuḥal** Esed burcunda kırān iderse delīldür ki fitne ü teşviş Türkistānda vü iḡlīm-i ‘Arabda vü Ḥorāsānda re’āyāya cevr ü sitem ziyāde ola āteş ü zelzele ziyāde ola ve mīvelere āfet yetiše ve behā’im kısmınıñ fesādına eger Kāmer kırānda bile olsa pādişāhlar (10) birbirleriyle ḥarb ü kıtāl eyleyeler ve ceng ü cidāl ziyāde ola ve eger Müşteri’ Uṭārid ile kırānda bile olsa delīldür ki pādişāhlar ḥāzinesi teng ola ve ḥarb ü kıtāl uzaya ve eger Şems kim şāhib-i Esedde bile olursa delīldür ki pādişāhlar ḥasteligine ve düstān ü yārān miyānında ta’aşşub ziyāde ola ve ısıcaḡlar ziyāde ola ve eger Zühre (15) olursa cümle pādişāhlar sefer kılalar ve tāli’-i Esed olanlara sefer vāki’

derkenār; kalem-i ḥükemā-yı yūnāniye

[22b]

ve her kevkeb kim hâne-i vetedde ola ol kişilere mübârek ola **qırân-ı nahseyñ der burc-ı Sünbüle** delîldür ki harb ü kıtâl 'Arab ü Kūhistān ü Fergāna memleketinde ziyāde ola ve iklīm-i Sünbülede mevt-i aḥmer ü mevt-ı ebyaḡ ziyāde ola ve şular az ola ve hevālar quraḡ ola ḡalkda ḡam ziyāde ola ve ehl-i 'işret 'usr üzerine olalar ve ḡalkda muşibet ziyāde ola ve eger 'Uḡarid bu qırānda bile olsa delîldür ki erbāb-ı ehl-i 'işret 'usr ziyāde ola ve eger 'Uḡarid bu qırānda bile olsa delîldür ki ebyaḡ ziyāde ola ve şular az ola ve hevālar quraḡ ola ve ḡalkda (5) ḡam ziyāde ola ve eger 'Uḡarid bu qırānda bile olsa delîldür ki erbāb-ı kalem ḡālî fesād bula ve ehl-i şan'at ḡālî kesād üzerine ola ve gemiler ve ekinler ve mīve kısmına āfet yetişe ve eger Şems ve Kāmer şāhid olursa delîldür ki pâdişāḡlar re'āyāya cevr ü ta'addī eyleyüp zulmler (10) ola re'āyā ḡālî yaramaz ola ve 'avretler fesādı āşikāre ola ve ḡalk içinde münāzara çok ola ve her kişünūñ kim ḡālî-i Sünbüle ola ḡavf üzre ola **qırân-ı nahseyñ der burc-ı Mīzān** delîldür ki fitne vü āşüb ziyāde olup diyār-ı Rūmda harb kıtāl ü ziyāde olmasına ve pâdişāḡlaruñ helākine ve 'avretleruñ fesādına (15) ve ḡastelik ü kaḡt ziyādeligine ve ḡalk arasında açlık ziyādeligine

[23a]

ve hevāda ‘alāmāt-ı ‘acibe ziyāde olmasına ve eger ‘Uṭārid ü Müşteri kırānda şahid olursa delīldür ki ‘asker hāli fesād bula ve ehl-i şirk ü hüdāvendler ü lehv-i ıtarab hālleri fenā ola ve hüdām-ı ‘abid hālleri eyü olmaya ve eger Zühre olursa delīldür ki pādişāhlar cevr ü zulm (5) kıllalar ve hastelikler ziyāde ola ve her kevkeb kim terbi’de ola şahiblerine fesād erişe ve tāli’i Mızān olanlara havf ü fitne ‘Arab ikliminde ve deryāda ziyāde ola ve ‘Ummānda vü Başrada vü cānib-i şimālda ve burc-ı ‘Akrebe mensüb olan iklimlerde harb ü kıtāl ü ceng ü cidāl ziyāde olup rih-i şedid (10) ziyāde ese ve pādişāhlardan re‘āyā tā’ifesi zulm göreler ve eger Müşteri vü Zühre vü ‘Uṭārid ile olsalar delīldür ki ‘avretler ahvāli perişān ola ve oğlancıklar hāli fesād bula ve bāzārgānlar ticāretten ziyān ideler ve eger Kamer bile olsa pādişāhlara havf vardur ve ulularda meşāne ‘ileti belüre kim tāli’i akreb ola **kıran-ı Mirrih ve Zuhal (15) be-Kavs** delīldür ki fitne vü teşviş Türkistānda vü İşfāhānda

[23b]

ve ‘Acem ikliminde vü Bağdādda vü derbend-i Hindde fitne vü gāret ziyāde ola ve mensübāt-ı Kavs olan iklimlerde te’şiri ziyāde ola ve eger **kıran-ı nahseynde Müşteri vü ‘Uṭārid** bile olsalar delīldür ki harb ziyādeligine ve eşraf ü ehl-i kalem hālleri eyü ola ve eger Zühre kırānda (5) bile olursa delīldür ki ‘avretler hasteligi ziyāde ola ve ba’zı kişiler ‘avret söziyle yoldan azalar ve eşraf-ı havātın nikbet bula ve eger Şems kırānda bile olursa delīldür ki ululara sefer vāki’ ola ve seferlerinde hastelikler çekeler ve her sitāre kim dördüncü hāne de ola tāli’i kavī ola ve tāli’i Kavs olanlara havf vardur **kıran-ı (10) Mirrih ü Zuhal der Cedi** delīldür ki pādişāhlarda ceng kavī ola Hind ü Yemen hāli fesād bula mensübāt-ı iklim-i Cedi fesāddan hāli olmaya ve koyun ü keçi ziyāde kırlar ve eger Şems ü ‘Uṭārid kırānda bile olsalar delīldür ki şavuk hastelikleri ziyāde ola ve mekr mülükde vāki’ ola pādişāhlar hazīne ziyāde (15) cem’ ideler ve uğırlar hāli kuvvet bula ve eger Müşteri vü Kamer bile

[24a]

olsa delīldür ki ‘ulemā’ vü eşraf hāli za’if ola ve halkda hastelik ziyāde ola ve eger Zühre kırānda bile olsa delīldür ki pādişāhlar hāli kavī ola ve her sitāre kim kırānuñ terbi’ ola ol sitāre şahibinden Cedi tāli’lü olan kişilere havf vardur (5) **kıran-ı nahseyn Mirrih ü Zuhal der Delv** delīldür ki harb ü fitne Kūfede Sūdān ilinde ve

Tancada vü Qābilde vü Kirgānda vü deryā-yı Taberistānda pādīşāhlar mülük ol deryā gemileri ğarq ola ve deryā misāfirlerinin hāli fesād bula ve berq ziyāde ola ve eger Kamer ü 'Uṭārid kırānda bile olsalar (10) delīldür ki yağmurlar ve şavuklar ziyāde ola ve kan dökülmek ziyāde ola ve harāmīlerden yollar kesile ve eger Şems bile olsa delīldür ki pādīşāhlar muqarriblerine 'azāb idüp qatl eyleye ve eger Müşteri ü Zühre bile olursa delīldür ki sarāylar yārānlığına ve halkuñ seferine ve 'avretler memātına ve **her kevkeb ki burc-ı kırān-ı terbi'inde ola ṭālī'i Delv** olanlara (15) korkulu ve zararlı ola **kırān-ı nahseyñ Mirrih ü Zuhal der burc-ı Hüt**

[24b]

delīldür ki mağrib iklīmlerinde şehirler harāb ola ve zemīn-i Taberistān ü İskenderiyye vü deryā-yı Yemen ü Keşān ü iklīm-i Hütde qaht ziyāde olup ta'am az ola ve düşmenden korku ola ve eger Şems kırānda bile olsa delīldür ki eşraf memātı ve eger 'Uṭārid bile olsa delīldür ki (5) pādīşāhlar fevtine yā hasteligine ve deryā cāneverleruñin kırānına ve eger Zühre bile olsa delīldür ki 'avretler kavıyy'ül-hāl olup misāfirler kuvvette olmasına ve her sitāre kim kırānuñ terbi'idür andan ṭālī'i Hüt olanlara havf vardur ve her kırān-ı nahseynde her kağı sitārenuñ şerefi bir cüzde kırān iderse delīldür ki şāhibleri kavī olmasına (10) Allāhu a'lem ve ahkem **bu bāb kırānāt-ı kevākibi beyān ider** dört seyr üzerine temās-ı evvel **kırān-ı Müşteri vü Zuhal der müşleşe-i āteşi** delīldür ki şāhib-i huruc zuhur eyleye dīn ü mezheb bahşi ziyāde ola ve devlet fūrümāyeler eline gire ve tā'ife-i sefile hareket ideler ekābir ü eşraf müşevveş'ül-hāl olalar ve hevālar buzlu ve narhlar (15) tefāvüt bula ve hastelikler belüre ve hevālar haşin ola ve halkda

[25a]

darlık ziyāde ola ve ba'zi 'ādetler tağyir ola bu te'sirātuñ ekşeri diyār-ı Şarqda zuhur eyleye **kırān-ı Mirrih ü Zuhal** delīldür ki leşkerler müteferriq olalar ve müşevveş'ül-hāl ola ve āfet ü ceng ziyāde ola ve fūrümāyeler ulu pāyeye geleser ve ālāt-ı silāh 'ammāle gele ve niçe mekānlar harāb (5) ola ve yangunlar peydā ola ve ekābir hāli fesād bula sikke fesād bula ve bārān noqşān üzerine ola pādīşāhlar hāli muztarib ola ve erbāb-ı ma'ārif hāli fenā bula ve re'āyāya zulm ziyāde ola ve hevāda kedüret ziyāde ola ve mizāclar harāb ola 'avāmda havf ziyāde ola hastelik ü ölüm ü qatl ziyāde ola ve bu te'sirātuñ ekşeri (10) cānib-i Şarqda zuhur eyleye **kırān-ı Zühre vü Zuhal** delīldür ki ve qatı ile şavuk ziyādeligine ve 'avretler hasteligine ve

hāmile'avretlerūñ vaz'-ı hamlerine şū'ubet olmasına ve 'avretler ü erler miyānında huşūmet ziyāde olmasına ve ehl-i İslām ile küffār arasında hārb ü kıtāl (15) vākī' olmasına ve narhlar tekāvetine ve hevāda ebr-i siyāh ziyādeligine

[25b]

ve ba'zı mīvelerūñ fesādına ve erbāb-ı lehv-ı tarab ziyādeligine ve ehl-i şahrā hōşluğuna vü kārbanlar gelmesine **qırān-ı 'Uṭarid ü Zuhal** delīdür ki hevālar fesādına ve kātibler ü erbāb-ı dīvān ü defterdārlar fesādına nā-hāq kārlar ü hılāf-ı şer'-i şerīf ü kānūn-ı dīn-i munīf işler (5) zuhūruna ve kizb ü durūğ haberlerūñ ziyādeligine ve qalb sikkeler zuhūruna ve bāzārlar kesādına ve tāze haberler zuhūruna ve kārbanlar gelmesine ve ehl-i ticāret fā'ide itmesine ve hevālar tağyīrine ve sermā vü ra'd ü berq keşretine ve ekinlerūñ fesādına ve şar'a ve cūnūn ziyādeligine ve gūlām ziyāde fūrūhat olmasına **qırān-ı kevākib bā -Zuhal der müşelleşe-i hākī (10) qırān-ı Müşterī vü Zuhal** delīdür ki meşāyih ü 'ulemā' vü ehl-i sa'adet hālleri kavī olmasına ve ta'ām ucuzluğuna ve halkūñ ekine rağbetleri ziyāde olmasına ve devlet ve gayrı silsileye intikāl itmesine ve zelzele vü husūf ü yalan haberler ziyāde olmasına ve bārān mutevassıt'ül-hāl olmasına ve ba'zı nebātātuñ fesādına ve hevānuñ ihtilāfına ve katı ise şitā' (15) şedīd olmağına ve hastelikler uzun olmasına ve bu te'sirūñ ekşeri cānib

derkenār – Cedī- Sevr- Sünbüle

müşelleş-i mā : Seretān- 'Aqreb - Hūt

müşelleş-i hevā : Mīzān- Delv -Cevzā

müşelleş-i nār : Hamel- Esed- Kamer - Kavş

[26a]

şarkda vü miyān-ı cenūbda zuhūr eyleye **qırān-ı Mirrīh ü Zuhal** delīdür ki umerā' ü leşker ü çeribaşılar hālī yaramaz ola ve fūrūmāyeler pāye-yi devlete kıdem başalar ve uğırlar hālī yaramaz ola ve hātūnlar berhurdār olmaya ve yaramaz hastelikler ziyāde olmasına ve niçe 'uzvlar kaṭ' (5) olmasına ve katl ü hārb ziyāde olmasına ve mevt-i ekābir ü şiddet-i 'avām ü fūrūmāyeler alçaqlığına ve bārān ü çeşmeler azlığına ve eşçār-ı eşmāruñ ü mevrū'āt-ı nebātāt ü hayvānātuñ fesādına ve havf ü zelzele olmasına ve çekirge mevzūniyyet ziyādeligine ve yalan haberler ziyādeligine bu te

ş'irātuñ ekşeri ikinci iklîmde vü iklîm-i Rûmda belüre **(10) kıran-ı Zühre vü Zuhal** delîldür ki 'avretler renci ziyâde ola ve hâdimlere sahtluk erişe ve havâtın ü hevâmil vaz'-ı haml eylemede 'usr üzerine olmalarına ve zinâ' çokluğuna ve meşâyih 'ıyş ü tarabda olmasına ve nikâh ü zînet ü nebâtât ü mîveler fesâd bula ve narhlar tevaffuk bula ve şavuklar ola ve hevâlarda zulumât ziyâde **(15)** ola bu te'sîr beşinci iklîmde ve Azerbâyecânda ve 'Arab iklîminde

[26b]

ol **kıran-ı Uṭarid ü Zuhal** delîldür ki erbâb-ı qalem ü aşhâb-ı dîvân hâlleri eyü olmaya ve 'ummâl ve tüccâr ve mutaşarrıfân-ı emvâl hâlleri yaramaz ola ve erbâb-ı harf nikbette ola ve yalan haberler ziyâde söylene ve kârbânlar hâli yaramaz ola ve bâzârlar kesâd ola ve mevrû'at ü hayvânât fesâdına ve narhlar ve **(5)** mevrû'at ü hubûbât fesâdına ve narhlar teķâvetine ve şavuklar ziyâdeligine ve şara' ziyâde olup mevt-i mefâcâ ziyâdeligine **bu bâb kevâkib-i Zuhal müselleşe-yi bâdî-i kıranı** bildürür **kıran-ı Müşteri vü Zuhal** delîldür ki erbâb-ı dîn ü aşhâb-ı yaķın hâlleri eyü olup dîn ü mezheb hâlleri eyüligüne ve mübâhese ziyâdeligine eger burc-ı Cevzâda **(10)** olursa 'ilm-i haṭ ü 'ulûm-ı belâgât ü nücûm ziyâde şöhret bula ve mehdîler zühür eyleye ve uzun hastelikler ziyâdeligine ve eger burc-ı Mîzânda olursa kaḥṭ ü ğilâ ziyâde olmasına ve 'ilm-i mevķi' vü şua'râ' vü tevâriḥ ziyâde şöhret bulmasına ve şerîf âdemler 'izzette olmasına ve bârân **(15)** ziyâde olmasına ve pâdişâhlar 'adl ü dâd eylemelerine ve fitne vü harb

[27a]

ve yalan haberler ziyâdeligine ve zıkr olunan te'sîr diyâr-ı mağribde ziyâde ola **kıran-ı Mirriḥ ü Zuhal** delîldür ki fitne vü harb ziyâde ola ve yalan haberler ziyâde olmasına ve kan hastelikleri ziyâde olmasına ve hevâlarda burüdet ziyâde olup bârân olmasına ve halk **(5)** arasında 'adâvet ziyâde olmasına ve 'ilâcda hukemâ haṭâlar eyleye ve aḥkâm-ı nücûm ziyâde i'tibâr bulmasına ve mülükde zulm ziyâde ola ve 'avâmda havf ü hirâs ziyâdeligine ve ululara vü ekâbirlere katl vâķi' ola ve yangunlar vâķi' ola ve eşçâr ü eşmâr hâli fesâd bula ve nice câyler harâb ola ve uğırlar kârı yaramaz ola ve narhlar **(10)** teķâvetine ve bâzârlar kesâdına ve te'sîrât-ı mezkûruñ ekşeri iklîm-i mağribde ve üçüncü iklîmde ola **kıran-ı Zühre vü Zuhal** delîldür ki hâdumân ü zenân ṭâ'ifesiñ hâlleriniñ nikbetlerine ve erleriyle 'avretleriñ düzensizliklerine ve ortaklık hâli fesâd bulmasına ve ṭâ'ife-yi 'Uṭaridiyyeniñ fesâd

hālîne ve hevâda şehâb ziyâdeligine ve (15) hâmile hâtûnlar vaz'-ı haml itmede müte'essir olmalarına ve esrârlar keşf olmasına

[27b]

ve erbâb-ı lehv ü aşhâb-ı lağvuñ fesâdına ve nikâh ziyâdeligine **kırân-ı 'Uṭārid ve Zuḥal** delîldür ki 'ulemâ' vü fuḍalâ hastelikleri ziyâde olmasına ve ehl-i dīvân ve tüccârûñ şiddetlerine ve yalan haberler ziyâde söylenmesine ve yalan tanıklar tutulmasına ve ta'âm ü eşcâr ü nebâtâtüñ fesâdına ve halk (5) 'ulûm-ı daḳîkaya ziyâde iştiğâl eylemelerine ve aḥkâmüñ istikâmetine **ḳırân-ı kevâkib bâ-Zuḥal der müşelleşe-yi âbî ḳırân-ı Müşterî vü Zuḥal** delîldür ki erbâb-ı fûrümâyeye rif'at gelüp ve aşhâb-ı sefilê pâyeye devlete gelmesine ve devlet 'avâm eline gire ve bir büyük kavm mülüklerine 'isyân eyleyer ve ululara hılf eylesine ve şular ziyâdeligine ve narḫlar tefâvütüne ve deryâ misâfirlerinüñ (10) fesâd hālîne ve gemiler ğarḳ olmasına ve şavuklar ziyâde olmasına ve bārândan niçe yerler ḫarâb olmasına ve bu te'sîrâtüñ ekşeri cānib-i şimâlde ola **ḳırân-ı Mirrîḫ ü Zuḥal** delîldür ki fitne vü teşvîş ziyâde olup ba'zî kavm ulularına hılf eylemelerine ve sefilê vü fûrümâyenüñ ellerinüñ uzunluğuna ve ulular ḳatlı olunmasına ve miyân-ı nâsda ḫarb ü hrâs ve ba'zî (15) mevâzî' ḫarâblığına ve hâ'inlerüñ nikbetine ve uğırlarüñ ü misâfirlerüñ fesâd hālîne

[28a]

ve deryâda gemiler ğarḳ olmasına ve erbâb-ı silâhuñ fesâdına ve eger burc-ı Sereṭânda olursa ziyâde yaramaz ola ve şâhib-i da'vet zuhûr eyleye ve tā'ife zuhûr eyleye ammâ tîz bâtil ola ve eger burc-ı 'Aḳrebde olursa uğırlar kuvvet bulalar ve niçe yerler ḫarâb ola leşkerler hâli bed olmasına ve bigâneler kuvvet bulmasına ve hândân-ı ḳadîm hâli (5) bed olmasına ve deryâ kenârlarında olan şehirlerüñ ḫarâblığına ve eger burc-ı Hûtta olursa delîldür ki 'ulemâ' vü ḳuzât ü eşrâf hâli bed olmasına ve deryâ misâfirlerinüñ bed hâlligine ve bārândan niçe yerler ḫarâb olmasına deryâ cāneverlerinüñ fesâdına ve deryâ cāneverlerinüñ (10) ḳırânına ve bu te'sîrâtüñ ekşeri üçüncü iḳlîm vü taraf-ı şimâlde zuhûr eylesine **ḳırân-ı Zühre vü Zuḥal** delîldür ki şular ziyâdeligine ve yağmurlar vü şavuklar ziyâdeligine ve ısıcaḳlar az olmasına ve nebâtât ü eşmâr az olmasına ve şavuk hastelikleri ziyâde olmasına ve selden nice yerler ḫarâb olmasına ve 'avretlerde illet ziyâdeligine ve ekinler ziyâde olmasına ve narḫlarüñ ucuzluğuna ve ta'âm firāvânlığına ve

‘avretlerde ‘illet ziyâdeligine ve ekinler (15) ziyâde olmasına ve narhların ucuzluğuna ve ta‘âm firāvānlığına

[28b]

ve eger burc-ı Hütta olursa delîldür ki ehl-i nesib ü havâtin kısmınıñ zaḥmetlerine ve erbâb-ı lehviñ tövbesine ve eger burc-ı Aḳrebde olursa ‘avretlerde fesâd ziyâde ola ve eger Sereḫanda olursa mecûslaruñ helâslığına ve deryâ seferintüñ fesâdına delâlet ider **ḳırân-ı ‘Uḫârid ve (5) Zuḫal** delîldür ki seḫâb ziyâde olup yağmurlar çoḳluğuna ve nebâtâtüñ fesâdına ve deryâ misâfirlerinüñ sū’-i ḫâline ve bâzârlaruñ kesâdına ve yalan ḫaberler söylenmesine ve bâḡ ü büstân ziyâdeligine ve köylüler ḫâli eyü olmasına ve erbâb-ı ḫalem ü tüccârüñ zaḥmetlerine ve sel ü ḳuraḳlık olmasına ve yalan ḫanḳlar çoḡalup nâ-ḫaḳḳ ḫaḫâ’lar yazılmasına delâlet ider der (10) **aḫḳâm-ı ḳırânât-ı kevâkib bâ-Müşteriḫ ḳırân-ı Mirriḫ ü Müşteriḫ der müşelleş-i nârî** delîldür ki erbâb-ı silâḫ ḫâli ḳuvvet ḫuta begler çeriler cem’ ideler ve baḫş-i dîn ziyâde ola vüzerâ’ ehl-i silâḫa ḳaşd eyleyeler ve ‘ulemâ’ vü eṣrâf ḫâli yaramaz ola ve evlerde ḳışâş yüzünden ḳıtâl ziyâde ola ve pâdişâḫlar ‘adl ü dâda meyl eyleyeler (15) ve ta‘âm ucuzluğuna ve hevâlaruñ germiyyetine ve ḫarâret ḫastelikleri ziyâde

[29a]

olmasına ve te’sîrâtüñ ekşeri maşrıḳda ve Ḥorâsân ve ‘Irâḳda vü ikinci vü üçüncü iḳlîmde zuḫûr eyleye **ḳırân-ı Zühre vü Müşteriḫ** delîldür ki havâtin-i ‘iffet-i âyîn ḫâlleri şalâḫda olup erbâb-ı lehv ü aşḫâb-ı laḡvuñ tövbekâr olmalarına ve nikâḫ ziyâde vâḳi’ olmasına ve ḫaḳḳ emânet (5) kâr olmalarına ve dîn ü İslâm ḳuvvet bulmasına ve ‘ulemâ’-yı dînde zîb ü zînet ziyâde olmasına vüzerâ’-yı ‘izâm ü umerâ’-yı kirâm her umürda istikâmet üzre olmalarına ve du‘âlar ḳabulluğuna ve hevâlar i’tidâline meyl eylemelerine ve eṣrâf ve kenâfdan misâfirler gelmesine **ḳırân-ı ‘Uḫârid ü (10) Müşteriḫ** delîldür ki ḫarrâb ü sikke-zenler ü ehl-i şanâyi’ ḫâlleri eyü olmaḡına ve aşḫâb-ı divân ü erbâb-ı ḫalem ḫâlleri ḳuvvette olmalarına ve tüccâr ticâretten işşilar ḳılmalarına ve kârvânlar gelmesine ve şerr ziyâde olmasına ve cevâḫir kısmı ziyâde behâ’ eylemelerine ve ḫöş ḫaberler gelmesine ve ta‘âm ucuzluğuna ve ḫaḳ cevâblar zuḫûr eylemesine ve dîn-i İslâm ḳuvvette olmasına **bu bâb (15) Müşteriḫ ile müşelleş-i ḫâkiḫ ḳırân beyân ider ḳırân-ı Mirriḫ ü Müşteriḫ** delîldür ki

[29b]

ulular miyânında nizâ' vâkı' ola kuzât ü vüzerâ'-yı 'izâm hâlleri nikbette olmasına ve ta'âm ü eşcâr hâli fesâd bula ve hevâlar bozulmasına ve ekine çekirgeden vesâyir zarar gelmesine ve hayvânâtta hastelik belürmesine ve ısıcağ ve korkuluk hastelikleri ziyâde olmasına ve eger (5) Sünbülede olursa ekinler fesâd bula ve 'ulemâ' mekr ü işlere mübâşeret eyleyeler ve eger burc-ı Cedî olursa leşker hâli vü ümerâ' hâli kuvvet ola ve vüzerâ' ve ekâbir-i 'uzemâya 'ulemâ'ya ziyân erişe **ķırân-ı Zühre ü Müşteri** delîldür ki ahvâl-i 'ulemâ' ve fukahâ' ve ehl-i țarab hâlleri zînetde olmasına ve lehv-i lu'b ziyâdeligine ve nikâh ziyâdeligine ve du'âlar kabullüğüne ve (10) i'tidâl-i hevâya ve halk-ı cihânun ten-durustlukluklarına ve emân ziyâdeligine ve ekinler eyü olmasına ve 'âlem imâret olmasına ve ehl-i şer'ün istikâmetkârına **ķırân-ı Uțarid ü Müşteri** delîldür ki bazarlar revâc bulup ehl-i sük ziyâde kâr eylemelerine ve narhlar ucuzluğuna ve ni'met firâvanlığına vüzerâ'-yı 'izâm ü 'ulemâ'-yı kirâm ü i'tibâr ü aşhâb-ı harf ü tüccâr ü ehl-i bazar (15) hâllerinün hüşluklarına ve hüş haberler söylenmesine ve mutaşarrıfân-ı emvâl

[30a]

hâlleri ve erbâb-ı şî'r ü tekellüm ahvâlleri revnağda olmasına ve mübâheşeyi 'ulüm ziyâde olmasına ve rih ziyâde esmesine **ķırânât-ı kevâkib bâ-Müşteri der müşelleş-i ķırân-ı Mirrih ü Müşteri** delîldür ki fitne ü teşviş ü ahbâr-ı dürüg ziyâde (5) olup ve ekâbir vüzerâ' vü 'ulemâ' vü kuzât ü eşraf miyânında huşümet ziyâde olmasına ve hevâların fesâdına ve abla ü sarh-bad hasteliklerinün çokluğuna ve katl vâkı' olmasına ve hâkimân ü kuzât hıyânet üzerine olmalarına ve kâtiblerinün nikbetine ve dürüg hațalar zuhûruna **ķırân-ı Zühre ü Müşteri** delîldür ki ehl-i dîn hâlleri eyü ola (10) ve hayırlu cem'iyetler zuhûruna ve du'âlar icâbetine ve miyân-ı nâsda emânetkârlık ve ziyâde olmasına ve eşraf ü ulular lehv ü țarabda olmalarına ve zînet ziyâdeligine ve halkun ten-durustluğuna ve nebâtâtuñ keşretine ve ni'metlerinün ucuzluğuna ve ahkâm-ı şer' icrâ olmasına ve ittibâ'nuñ mu'aleceleri 'ilâc-pezir olmasına **ķırân-ı (15) Uțarid ü Müşteri** delîldür ki vüzerâ' vü küttâb hâlleri sa'âdette

[30b]

olmalarına ve tüccârün ü ehl-i bazarun revâcına ve bahş-ı 'ulüm ziyâde olmasına ve yellere ziyâde esmesine ve hevâlar i'tidâline ve halkun şihhatine ve eşcâr kuvvetine

ve firāvānlığına ve hōş sözler zuhūruna ve mülük ‘adl ü dād eylemelerine **ķırānāt-ı kevākib bā-Müşterī der müsellese-yi (5) ābī ķırān-ı Mirriḥ ü Müşterī** delīdür ki deryā seferinüñ ḥālī eyü olmasına ve cūhelā vü ‘avām ü vüzerā’-yı ‘uzemā vü ekābirlere kaçd itmesine ve eger burc-ı ‘Akrebde olursa delīdür ki erbāb-ı silāḥ ü ehl-i sefer teķavvīyetine ve eger Sereṭānda olursa mecūsaruñ ḥalāşına ve bedkāraruñ zuhūruna ve fūrümāyelerüñ kuvvetine ve ṭā’ife’-yi sefilenüñ ḥurūcuna (10) ve eger burc-ı Hütta olursa vüzerā’ vü ķuzāt ḥāllerinüñ fesādına ve deryā misāfirlerinüñ fesād ḥāline vüzerā’-yı kibār arasında muḥālefet zāhir olmasına **ķırān-ı Zühre vü Müşterī** delīdür ki vüzerā’ ḥālleri eyü olmasına ķuzāt ü ḥavātīn ü ḥüddām ṭā’ifesinüñ kuvvet-i ḥāllerine ve bārān ü nem ziyāde olmasına ve hevālaruñ i’tidāline ve ḥalkuñ (15) ten-dürüstluķlarına ve ni‘met ucuzluķlarına ve deryā misāfirinüñ mübārekligine ve nebātāt

derkenār :

ḥükemā’ vü ehl-i raşad felegi on iki burca taķsīm idüp her on derece bir kevkeb ḥaddına taķsīm itmişlerdür

Hamel derece-i Şems

اب ج د ه و ز ح ط ی : ḥadd-ı Mirriḥ

ی ل م ن ص ظ غ ش ا : ḥadd-ı Şems

اش غ ظ نس ت س : ḥadd-ı Zühre

[31a]

ve mīve vü riyāḥuñ ü ṭā‘ām bolluğuna ve ḥavātīn ü refī‘ül-ķadrüñ ḥālleri hōşluķda olmasına ve erbāb-ı da‘vetüñ du‘ālarınıñ icābetine ve nikāḥ ziyādeligine delālet ider eger burc-ı Hütta olsa ve eger burc-ı ‘Akrebde olursa bed-kāraruñ tövbesine ve mecūsaruñ ḥalāşına delālet ider ve (5) eger burc-ı Sereṭānda olsa vüzerā’ ḥālleri eyü olmasına ve ‘avām ü misāfirān-ı deryā ḥālleri ḳavī olmasına **ķırān-ı‘Utārid ü Müşterī** delīdür ki misāfirler ḥālī eyü olmasına ve ehl-i sevķüñ revāç kārına ve cevāhir-i ābī vü kāğıd behā’ eylesine ve iṭtibā ḥālī eyü olmasına ve hevālaruñ ķuruluğuna (10) ve nebātātuñ kuvvetine ve hōş ḥaberlerüñ vürūduna ve ulularuñ şalāḥ-ı ‘ālem için meşveretlerine ve baḥş ü münāzara ziyāde olmağına ve dār-ı kaçāda da‘vā ziyāde olmağına ve dermāndelerüñ ḥalāşına ve kātibler ü tācirler ḥālī bed olmasına **ķırānāt-ı kevākib bā-Mirriḥ der müsellese-yi nārī ķırān-ı Zühre vü Mirriḥ** delīdür ki erleriyle ‘avretler miyānında (15) ḍarb ü ḳatl ü nifāḳ ziyāde ola ve fişķ ü fücūr ziyādeligine

[derkenār] :

Şevr derece-i Şems :

ح د ه و ز ح ط ی ك ل : hadd-1 'Uṭārid

م ن ص ع ف د ر س ت : hadd-1 Kamer

ث س خ ز ظ غ ش ب ج د : hadd-1 Zuḥal

[31b]

ve zinā' vü kevhāḥiṣ āşikāre olmağına ve ḳan hastelikleriniñ çoqluğuna ve tā'ife-yi nisānuñ iskāṭ-ı ḥamlıne ve nikāḥlarıñ fesādına ve 'avretleriñ erlerine ḥükümetine ve bārān azlığına ve uğrılarıñ galebesine ve hevālarıñ tağyirine **ḳurān-ı 'Uṭārid ü Mirrīḥ** delīdür ki ālāt-ı ḥarb 'amele gele (5) ve leşkerler ḥareket eyleye ve ḥalḳda gāzab ü sefāhat ziyāde ola ve erbāb-ı kalem ü tüccār ü ehl-i bāzār ḥālleri muḫtarib ola ve ḥalḳ gānz ü töhmet ziyādeligine ve mutaşarrıfān-ı emvāl olanlarıñ ḥıyānetine ve aḥbār-ı durūğun keşretine ve sikkenün fesādına ve kimyāgerleriñ zuḥūrına ve yollarda uğrılarıñ ziyādeligine ve hevālarıñ ḳuraqlığına (10) **ḳurān-ı kevākib bā-Mirrīḥ der müşelleşe-yi ḥākī ḳurān-ı Zühre vü Mirrīḥ** delīdür ki uğırlar keşretine ve kuvvetine ve fişḳ u fücürün ziyāde şöhret bulmasına ve erbāb-ı lağv u aşḥāb-ı lahvün fesādlarıñ keşretine ve nebātāt u hevānuñ fesādına ve narḥlarıñ tefāvütüne nisā' tā'ifesiniñ hasteliklerine erleriyle 'avretleriñ düzensizliklerine ve eger burc-ı Şevrde olursa (15) uğrılarıñ ü bed-kārlarıñ fesādına ve eger cedīde olursa umerā' -yı leşker

derkenār :

ح د ه و ز ح ط ی ك ل م : hadd-i Müşteri

ع ف ص ق ر س ت ث خ : hadd-i Mirrīḥ

ظ غ ش اب ج د ه : hadd-i Şems

[32a]

ḥālī kuvvette olup vilāyetler fetḥ ideler ve eger Sünbülede olsa tā'am fesādına ve 'avretleriñ rencine ve tüccār ü 'attāruñ fesād ḥāliline ve ḥādīmleriñ sū'-i ḥālllerine **ḳurān-ı 'Uṭārid ü Mirrīḥ** delīdür ki tā'ife-yi fāzl u uğru tā'ifesiniñ fesādına ve ikinci ü tācirleriñ fesād (5) ḥāliline ve aḥbār-ı durūğun keşretine ve mutaşarrıfān-ı emvāl ü defterdārān ü kātībān-ı dīvāna āfet irmesine ve şuların noḳşānına ve eger cedīde olsa delīdür ki leşkerler tertīb olunup ḥükemā tā'ifesi zuḥūr eyleye ve eger Sünbülede olursa ekinler fesād bula ve eger Şevrde olsa 'avretleriñ sū'-i ḥāliline delālet ider **ḳurān-ı kevākib (10) bā-Mirrīḥ ḳurān-ı Zühre ü Mirrīḥ** der müşelleşe-

yi yādī delīdür ki aḥvāl-i muğannīyān fesād bulmasına ve fişk ü fücūr ziyādeligine ve erleriyle ‘avretleruñ düzensizliğine ve eşcār ü eşmāruñ fesādına ve ḥalkda ḥastelik ziyāde olmasına ve nisā ü hevāmmuñ suķūtuna ve kanlar dökülüp fesādlar olmasına ve zinā’ āşikāre olmasına ve eger burc-ı (15) mīzānda olursa fesād az olup şöhret ziyāde ola

derkenār :

ذحطيكلمنصع Zühre

فضفستثخفظ ‘Uṭārid

غش ابجددوزح Kamer

[32b]

ḳıran-ı ‘Uṭārid ü Mirriḥ delīdür ki kātibleruñ ü erbāb-ı dīvānuñ ü mutaşarrıfān-ı emvāl ḥāllerinuñ bedliğine ve şu‘arā’ vü ehl-i sūkuñ sū’-i ḥāllerine ve aḥbār-ı durūguñ keşretine ve çārpā kısmınuñ ḥasteligine ve ḥarāret ü yebūset marāzlarınuñ çoḳluğuna ve kātiblerin fesād ḥāllerine ve (5) nāme tezvīr yazulmasına burc-ı Cevzāda olursa te’şīr tiz bāṭıl ola ve eger Delvde olursa tılsımlar küşāde ola ve eger Mīzānda olursa ehl-i ṭarab ḥāli fesād bula ve ehl-i fāzl ü şu‘arā’ vü ḥādumān ḥālleri yaramaz ola **ḳıranāt-ı kevākib bā-Mirriḥ der müşelleşe-yi ābī ḳıran-ı Zühre vü Mirriḥ** delīdür ki ḥayvānāt-ı ābī (10) ziyāde ḳırıla ve zenān bed-kār ḥālleri fesād bula ve oḡlancıklar suķūt ola ve nikāḥlar efsād ola ve şavuk u yağmurlar ziyāde ola ve hevālar muḥtelif ola ve nebātāt āfet bula ve eger burc-ı Seretānda olsa mecūsar ḥalāşlğına delīdür ve eger burc-ı ‘Akrebde olursa uğrılarıñ fesādına delīdür ki ve eger burc-ı Hütuda olursa ehl-i (15) Muḥarreme tōhmet uğraya ve deryā misāfirleriniñ aḥvālleri yaramaz ola

derkenār : Esed

طىكلمنصع فد Zuhāl

ق ر س ت ث خ ز غ ش Müşterī

Mirriḥ ى خ ز و ده ج اب

[33a]

ķırān-ı ‘Utārid ü Mirrih delīldür ki deryā seferi bed olup gemiler fesādına ve küttāb ü tüccār ü defterdārān mutaşarrıfān-ı emvāl hāllerinüñ bedliğine ve yalan haberler ziyāde söylenmesine ve hevālar tārīk olmasına a‘zā’ ü ruṭūbet-i dimāğa ve halk arasında ğamz ü töhmet ziyāde (5) ligine ve eger burc-ı Hütta olursa yaramaz ola ‘alel- huşuş sefer-i deryā renc-i küttāb ziyāde bed ola ve eger burc-ı ‘Aķrebde olursa gemiler hāli eyü ola ve eger burc-ı Seretānda olursa uğrılar ü harāmiler ziyāde ola ve halk arasında hıyānet ziyāde ola ve sefer-i deryā bed ola **ķırān-ı ‘Uṭārid bā-Zühre** der müşelleşe-i āteşī delīldür ki (10) erbāb-ı harf ü nakkāşlar ü ‘atṭārlar ü bezāzlar aḥvāli eyü olmasına ve ehl-i bāzāruñ ziyāde revācına ve hevālaruñ i‘tidāline ve seḥāb ü bārān ü ra‘d ü berķ keşretine ve miyān-ı nāsda ‘adāvet ziyādeligine ve at ucuz olmasına **ķırān-ı ‘Uṭārid bā-Zühre** der müşelleşe-yi ḥakī delīldür ki şer ziyādeliğine ta‘ām u ḥubūbāt ziyādeligine (15) ve yalan haberler ziyāde olmasına ve huşūmet ü ‘adāvet ziyādeligine

derkenār : Sünbüle

ى ل م ن ع ف د ق ر

س ت ث ح ز ط غ ش اب Zühre

ج د ه ز خ ط ك ل ‘Uṭārid

[33b]

ve ķuraķlık ve şavuklar ziyādeligine ve eger burc-ı Sünbüle de olursa ta‘ām behā’ ya çıķa ve bey’ ü şirā’ ziyāde ola ve eger Şevrde olsa ta‘ām kaḥṭ ve mīve firāvān ola **ķırān-ı kevākib bā Zühre** der müşelleşe-yi bādī delīldür ki ‘ammāl ü tüccār ü defterdārlar hāli revnaķ bula (5) ve baḥş-ı ‘ulūm ziyāde ola ve şu‘arā’ kārı revāc bula ve eşcār ü mīve ziyāde ola ve hōş yeller ese ehl-i selām hāli kavī ola ve erbāb-ı lağvun ü aşhāb-ı lehv kuvvette olalar **ķırān-ı ‘Uṭārid ü Zühre** der müşelleşe-i ābī delīldür ki deryā misāfirlerinüñ fevā’id ü ‘avā’idlerine ve bāğbān ü büstāniyān hālleri revnaķ bulmasına ve furūşānuñ ziyāde menfa‘at bulmaķlarına ve erbāb-ı aşhāb-ı lehv ile ‘avām’ün-nāsuñ (10) ‘adāvetlerine ve eger burc-ı ‘Aķrebde olsa zinā’ vü livāṭa ziyādeligine ve eger Seretānda olsa elçiler gelmesine ve ‘avāmuñ şefāsına ve cevāhir-i ābī behā’ itmesine ve eger Hütta olsa ‘avretler yüzüzlüğüne ve nikāh ziyādeligine ve keçiler hāli eyü olmasına **ķırān-ı naḥseyñ** (15) kim zıkr olundu iki ile ķarīb zamānda zuhūr ider naḥseyñ

derkenār:

[34a]

ol zamānda ki Mirrīḥ rāci' ola ve kırānuñ nuḥüseti oldur ki Seraṭān burcunda ola ol ise her otuz yılda bir zuḥūr ider bu kırānuñ nuḥüseti oldur ki Mirrīḥ ü Zuḥal bed-ḥāl ü nā-maḳbūl olalar zīrā burc-ı Seraṭān ü Zuḥal ve hubūṭ-ı Mirrīḥ ḥānesidür kırān-ı Seraṭān (5) aḥkāmı oldur ki müdde'ileri da'vī -yi bāṭıl eyleyeler ve merdüm-i sefīle pāye-i ref'ete ḳadem başup vāḳi' ola ve ekābir ü eṣrāf ḥālī nikbette ola ve 'azīm fitneler vāḳi' ola ammā tiz bāṭıl ola ve aḥvāl-i mülük-i selāṭin ızırābda ola bu kırān her ḳangı kevkeb ḥaddine düşerse ol tā'ifede nikbet ziyāde olmağa delālet ider ve bu kırān (10) bīn otuz yüz tāriḥinde ramazān-ı şerīfide vāḳi' olmuştur **ḳırān-ı sa'adeyn** kırān-ı sa'adeyn her sālda bir kez olur ve her yıl bir cedde kırān eyler ve ḳavī kırān oldur ki burc-ı Ḥūt aḥkām oldur ki (15) ḥalḳ rāḥatta vü āsāyişde olup ulular ḥālī eyü ola ve ḥevātīn

[34b]

ḥālleri eyü olmasına delālet ider ve 'avām'ün-nāsuñ refāhiyetine delīldür **bu bāb taḥvīl-i**

'alem ü ṭālī'-i seneyi beyān ider **ḳaçankim ṭālī'-i sene Ḥāmel olsa** delīldür ki yemişler oña ve tereke aḥvālī eyü ola ve ḥālḳda yereḳān (5) marazları ziyāde ola ve bārān ziyāde ola ve ittışāl üzerine ve pādişāha fezā' vāḳi' ola ve erbāb-ı devlet ü kibār ḥālleri fesād bula ve ḥummā oḡlancıklarda ziyāde ola ve oñ yedi gün miḳdārı ziyāde bārān ola ve ba'zı mülük ḥālleri fesād üzerine ola ve ekābirde maraz ziyāde ola ibtidāsı temmūzuñ oñ toḳuzunda (10) ayuñ yigirmisine varncadır Ḥorāsān ü Ermeniyye şehirlerinde emrāz ziyāde ola ol mülük-i Ḥorāsān ḥālī fesād bula ve yollar ḥarāmīlerden emīn olmaya ve ḳışm ḳar ziyāde ola ve sultān ü bir melik-i 'azīm vefāt eyleye ve 'Arabda iḥtilāf ziyāde ola ve Bābil sultānınuñ ḥālī fesād üzere ola Allāhu a'lem **her ḳaçankim ṭālī'-i sene Şevrolsa** delīldür ki sene (15) şedīd olup bārān az ola buḡday ü arpa ḳısmına āfet yetişe

derkenār: ve ta'yīnler devlete ve қаһт-1 ғлā vü faşl-1 emrāzuñ zuhūruna ve faşl-1 esvādda hārb zuhūruna ve ehl-i aḥza ḥūb ola ...⁴ ғarqlığına ve niçe ḥalkuñ ve isminuñ evvelinde افم olanlaruñ sa'ādetine ve انك olanlaruñ nuḥūsetine dāldur ve diyār-1 Rumuñ sū'-i ḥāllerine ve hevā yüzünden āteşlü ḥastelikler peydā olmasına ve mevt ü bārān ü hevālaruñ yubūsetine vü zuhūruna ve memleket-i 'izāmuñ ḥarābına ve 'azīm-i zelzele zuhūruna ve memleket-i 'azīmüñ ḥarābına ve ḥaşebeye delālet ider Allāhu a'lem

[35a]

şavukdan iki gün 'azīm yağmurlar yaga ve kırk altı gün arası kesilüp ziyāde bārān ola ve ra'd ü berķ keşir ola tereke ḥālī fesād bula ve ḥalkda boğaz ağrısı ziyāde ola ve ḥalkda beden marazları vü sıtma ziyāde ola ve Bābil ḥalkı ızırāb (5) üzerine ola ve erbāb-1 devlet nikbette ola ve pādişāhlar re'āyāya zulmler ideler ve kanlar dökülmek ziyāde ola ve sine ḥālī şālih ola ve Ḥorāsān mülkünde қаһт vāķi' ola ve ғarb ü şarķ da ziyāde қаһт vāķi' ola ve kışuñ qar ziyāde ola ve kıtāl ittişāl üzerine ola ve aḥvāl-i mulūk müteğayyir olup kebīr'ül-қadr kişinüñ (10) memātına ve çārpā kısmetine vebā vāķi' ola ve yılan ü 'Aķreb ziyāde olmasına ve çekirge zuhūr ide lākin bir şey'e zarar eylemeye ve Bābil ikliminde marāz keşir ola ve sene aḥīrinde cem'-i umūra istikāmet bula **қаçankim ḫālī-i Cevzā** olsa delīdür ki ḥayrāt ve berekāt kişi olup mīveler ziyādeligine ve maḥar ziyāde olmasına mutevālīyete ve (15) yereḫān marāzı ḥalkda ziyāde ola ve vasat-1 senede aḥvāl-i 'ālem

derkenār : ve hārb ü kıtālūñ şiddet-i zuhūruna ve mevt keşretine ve nisā' tā'ifesine ragbet ve kizb ü zinā' vü livāḫa ve riyāya ḥalkuñ ғarķ olmasına ve kal'a ü kızat ü mansıb-1 mülūk ekşeri nā-ehl ü tövbe olmasına ve mekr ü ḥile keşretine ve ḫaraf-1 şarķuñ ü kıtālūñ zuhūruna ve bir vezirüñ kıtline ve iki ay қadar emḫāruñ intitā'ına ve bī-vaḫt meliküñ üzerine hücumuna ve melike aḥzā itmelerine ve isminüñ evvel ḫarfi انك ola kibāruñ kıtline ve سش evveleri daḫi kemāl-i mertebe ḫavf ve ḫayşiyet ü meşakḫāt-i 'uzemālarına delālet ider Allāhu a'lem

[35b]

⁴Bu kısımda su lekesi vardır.

istikāmet bula ve hāmīle ‘avretlerūñ iskāt-ı hamlde ve oğlancıklar memātına ve kilāb kırānuña ve bilād-ı Rūmda kaht ü glā vāki’ olmasına maṭar ittişāline ve Ḥorāsānda mevt vāki’ ola ve bir ‘azim’üş-şān kişi helāk ola ve yollarda ḥarāmīler çok ola ve fitne ü ıztırāb (5) ziyāde ola ve şol kişiler kim ṭālī’-i Zühre ola āteşden on iki gün ḥavf vardır Allāhu a’lem ve eger ṭālī’-i sene Sereṭān olsa delīldür ki cemī’ ümerā’ istikāmette olmasına ve vebā’ vü ıztırāb keşir olmasına ve mīveler oñmasına ve altı gün büyük yağmurlar yağmasına ve (10) emrāz-ı şa’b ziyāde olmasına ve evcā’-yı ḥalk ziyāde olmasına ḥuşūsā kavm-i nāsda ve ḥoş kısmetinde ve Bābil melikinūñ aḥvāli ıztırābda olmasına ve cem’ olmasına memleketler kaşd eylesine ve cem’-i Balād ḥāli nuḥüsette olmasına ve göz ağrıları ve boğaz ağrısı ziyāde olmasına ve ḥalkda şar’a ve cünün (15) ziyāde olmasına ve ḥavāriç ḥurūcuna ve çārpā ḥelākine ve dört ay

[36a]

miqdārı ve ‘Arab memleketlerinde niçeler helāk ola Allāhu a’lem ve aḥkām ve eger ṭālī’-i sene Esed ola delīl oldur ki şelāh-ı ‘ālem ve intizām umūr-ı ḥalka delālet ider ve eşcār ve ešmād ve nebātāt kısmı ziyādeligine ve dört defa büyük yağmurlar olmasına ve mütevāliyete ve bir ay miqdārı (5) ziyāde kuraqluk olmasına ve büyük pādişāhlar ḥāli kuvvette olmasına ve ziyāde umūrların taḥşiline ve eger ṭālī’de mirriḥ şāriḳ olursa delīldür ki ḥarb ü kıtāl ve ceng ü cidāl ziyāde olmasına ve kanlar ziyāde dökülmesine ve ‘ālemdə fitne ziyādeligine ve Bābil kavmi a’dādan perişān olmasına ve ba’zı şehzādelerūñ vefātına ve selātin ü (10) mülük miyānında muşibet ü emrāz ü fesād ziyāde olmasına ve yemişlere āfet ermesine ve bilād-ı Hind aḥvāli ziyāde eyü ola ve Ṭaberiyye ü Ḥorāsān ehli ıztırābda olmasına ve mülük-i Ḥorāsān iḳlīmlerinde şitā’ şedīd ola ve eger ṭālī’-i sene Sünbüle (15) olsa delīldür ki her nebātāt kılet üzerine olmasına ve illetler

derkenār : ve pādişāh kaht bula ve naql-i ḥareket itmesine ve zelzele-yi ‘azīmenin ḥurūşuna kemāl-i rütbe gelmelerine ve zenānuñ birbirleriyle ḥuşümetlerine ve bir serdāruñ telefine ve mekātibān keşf ü esrār sebebinden kıtāl-i ‘azīmine ve zuḥūr ve ḥalkuñ ekşeri ṭārik-i ḥaḳda ve pādişāha üç defa düşmen aḥir idüp ḥarāb itmelerine ve ṭaraf-ı cibālde nice qaralaruñ kaşabātuñ ḥarābına ve mekr ü ḥile ve ḥalkuñ

meliklerine vesāyir қаһт-1 гилāya vü keşret-i efrāz ve mevte ve şiddet-i şitāya delālet ider

[36b]

olup emrāz keşretine huşūşā cem'-i halk şaķīka ağrısına ve vebā vāķi' olmasına ve eger tāli'-i sene Mirrih olursa delīldür ki kanlar dökülüp erleriyle 'avretler ve oğlancıklar ile vālidün hāli yaramaz ola bir büyük pādişāha on iki gün miķdārı (5) fezā'-yı 'azīm vāķi' ola ve her pādişāhlara қаһr vāķi' ola ve eger tāli'-i sene Zühre olursa delīldür ki nisā' cihetinden fāhiş ziyāde ola ve eger tāli'de müşterek olursa delīldür ki yemişler az ola ve vebā vāķi' ola ve Horāsān iķlīminde şitā' şedīd ola ve bilād-1 ğarbda ğarb keşir ola ve bir (10) hālil'ül- kadr ādem helāk ve Taberiyeye melikinün hāli eyü ola ve Bābil melikine ğalebe ide **ve eger kim tāli'-i sene Mīzān olsa** delīldür ki şiddet ve rehā' ziyāde ola sene evveli şālih olup ahiri bed olmasına ve buğday keşir olmasına ve ba'zilar telef olmasına şavukdan ve sene mütevāsit'ül- hāl ola ve büyük yağmurlar yağmasına ve yedi gün yağmur (15) yağmasına ve nisā' tā' ifesi oğlan düşürmesine ve ğarāret marazları

[37a]

ziyāde ola eger bu tāli'-i zeneb muhtelif olursa delīldür ıztırāb ziyādeligine ve belā ü fezā' ziyāde olmasına ve Bābil melikinde ğavf vāķi' ola ğazirānuñ on altısında temmūzuñ on ikisine varınca ve Furs ziyāde kırılmasına ve ğalvet ğayrlu ola ve ğareket ehline (5) lāzımdur ve ğalkda dehşet ziyāde ola Allāhu a'lem **ve eger tāli'-i sene 'Aķreb olsa** ve eger zeneb olsa ve Kāmer bile olsa delīldür ki sene evveli ve ahiri şa'ab ola ve ıztırāb ve aķlık ğalkda ziyāde müstevlī' ola ve 'abda kan dökülmek ziyāde ola ve ğalkuñ ziyāde zarar görmelerine ve ba'zı emlaklar zevāl bulmasına ve (10) Horāsān iķlīmlerinde kıtāl ziyāde olmasına ve Hind pādişāhınuñ ođlu helāk ola ve yigirmi iki gün ve cemī' emtārlar muztarib olmasına ve kıtāl ziyāde olmasına ve fezā' ziyāde olmasına ve bilād-1 Ermeniyede ve pādişāhlarıñ re'āyāya cevrleri çok olmasına ve ğalkda on iki gün ğummā (15) ziyāde olmasına ondan soñra zāyil ola **ve eger tāli'-i sene kavs olsa**

derkenār : ğoşluğuna ve 'ilm-i hendese vü ğesāb ü ilm-i nücūma rağbet ola ile burüdet-i hevā vü tağyir-i aĥkām ü inķilāb-1 devlet ü ğavāric ğurüc ve zühür-1 vebā ü

tā'un ğarķ ola pādīşāhı ħabs itmelerine ve emrāz peydā irüp yine şalāsna ve diyār-ı 'acem bir melikūñ ħatline ve isminūñ evvelinde ħarfi ج ي olanlaruñ sa'ādetine ب ي olanlarun nuħūsetine ve beyn'el-islām ile el-neşārī ħarb ü kıtāle ve tecdīd ...⁵delālet ider zulumāt-ı hevā vü fitne vü ħarb ü ceng ü cevr ü ğāzab ü ħavf ü ħesāret ü şiddet-i berd ü şitā' ü maţar ü mevt-i nisā' ħalkda keşir ola ve mevt-i fecā' vü zelāzil-i ğarībeden ħalkuñ vahşetlerine ve isminūñ evvel ħarfi خ ح olanlaruñ sa'ādetine ا م olanlaruñ ve ba'zı bilāduñ ħarābına delīdür

[37b]

ve hem Müşterī mütevellī olsa delīdür ki sene şedīd ola ve aĥvāl-i 'ālem olup ızırāb ve fezā' keşir ola ve ħarb ü fitne vü kıtāl her yerlerde çok ola ve aġniyā mällaruñdan zarar göreler ve 'illet-i ħummā çok ola ve yigirmi iki gün menşed ola ve yemişler oñmasına (5) ve tereke nākış olmasına ve iĳlīm-i Bābilde ucuzluklar olmasına delīdür ki sene mütevassıt'ül-ĥāl olmasına ve imtizāc ü selāmet istikāmet bulmasına ve ızırābuñ i'tidāline ve sürür ziyādeligine ve ħalkda ħased ziyāde olmasına ve ħanlar ziyāde ola ucuzluklar olmasına ve bilād-ı Rūmda ġāret ziyāde ola ve selāmet ü emn bilād-ı Fūrs ümerā'sında ziyāde ola Allāhu a'lem **ve eger řāli sene Cedī** olsa delīdür ki sene mütevassıt'ül- ĥāl olmasına ve imtizāc ü selāmet istikāmet bulmasına ve ızırābuñ i'tidāline ve serv ziyādeligine ve (10) ħalkda ħased ziyāde olmasına ve ħanlar ziyāde ola iĳlīm-i Bābilde temmūzuñ ikinci gününde yigirmi altısına varınca vūzerā'-yı 'izām ve 'ulemā'-yı kirām tedbirlerūñde ħaţā eylemelerine ve 'avretlere ħavf vardur at ve çarpā ħasteligine ve dört gün 'azīm yağmurlar yağmasına ve on sekiz gün arası kesilüp ziyāde bārān ola ve kırķ iki (15) gün ħuraķlık ola ve **eger řāli'-i sene Delv** olsa delīdür ki aĥvāl-i sene

derkenār : şiddet-i şitā' vü ta'āmuñ fertine ve zuhūr-ı ħaşerāt bilād-ı Rūm ve Efrencde zuhūruna ve ħareket-i 'asākir ve ħarb ü fitne zuhūruna ve ħalkuñ şer'e meyl ü raġbetine ve şiddet-i şitāya bir melīk-i 'azīmūñ bir melīk-i 'azīm üzerine ħücüm ü mekr ü ħile ile birbirine aĥzā itmelerine ve zelzele-i 'azīmūñ zuhūruna ve isminūñ evvel ħarfi ط د ن olanlaruñ sa'ādetine ب س olanlaruñ nuħūsetine ve bir ħavmūñ üzerine ħücūmlarına ve aĥzā itmelerine ve ħalkuñ nisāya raġbetlerine ve keşret-

⁵Okunamayan kelime.

i şehvet ü keşret-i nikāha ve tarīk zuhūruna emraz ü tā'ün zuhūruna ve keşret-i emrāz şitāda berd-i şedīd ü nebātāt ü harb ü kıtāl hudūsuna ra'd ü berķ Hicāz semtlerinde katl-i 'azīmīne ve huccāca āfet ermeğe ve evvel harfi **يا ص** olanların sa'ādetine **م ج** olanların nuhūsetine delīldür ki

[38a]

ihtilāf üzerine ola ve her diyārda sürür ü feraħ ziyāde ola ve eşcār ü esmāra ve ğalāl çok ola ve balık az ola pādīşāhlar ahvālī nizām bula ve harb keşīr ola ve kaħt ola ve Fırs sultānının bir oğlu helāk ola ve Horāsān ikliminde ahvāl-i şa'b (5) olmasına ve otuz gün yağmurun arası kesilüp ekinler eyü olmasına ve sene ahırinde iki gün büyük yağmur olmasına ve pādīşāhlar ahvālī ihtilāl üzerine ola Allāhu a'lem ve **eger tālī'** sene **Hūt olsa** delīldür ki a'dā vü Hind pādīşāhları memleketinde ziyāde olup harb ü darb şa'b olmasına ve mülük ahvālī iztrābda olmasına ve askerler cengde helāk (10) olmasına ve ni'met kısmı kalīl olmasına ve yollarda harāmīler keşīr olmasına delālet ider Allāhu a'lem ve ahkem **bu bāb tahvīl-i temmūziyeyi beyān ider burcu'l-Hamel şu'arā'-yı yemāniyye** Hamel burcunda tulu' iderse delīldür ki ay kızıl görüne ve ayun dā'iresi kızıl görüne ve daħi ay küsūf ola ve Nīl az gele ve şu'a'-yı necm münkalīb ola ve ecinne (15) helāk ola ve nehirler şuyu ziyāde ola ve daħi maṭar ziyāde ola

derkenār: ve keşret-i mevt ü ra'd ü berķ ü emṭār keşīr olmasına ve şiddet-i şitā' ü berd şiddetine ve hadūs kaħt u ğlā ve Rūmda harb u ceng u katl ve bir mülkün mekrine evvel harfi **ش ظ** olanların sa'ādetine **و ع** olanların nuhūsetine baħş-ı edyān ü keşret-i nikāh ü şöhet keşret-i enhār ü harb ü fitne zuhūruna ve ğārete ve keşret riyāha ve keşret-i berd ü şiddet-i şitā' ve yollarun emniyyetine ne keşret-i mevte ve eyyām-ı şitā'da şedīd ra'd ü berķ ü fırtına zuhūr ğārāt ve Rūm u Şām ve ba'zı vilāyetlerde harāb huşūsā bilād-ı şarkıyye ve ehl-i deryā olan vilāyetlerin imāretine ve isminün evvel harfi **ع غ** olanların sa'ādetine ve daħi **م ن ا** olanların nuhūsetine delālettür

sene-yi **ان واح مدوك سر** buruc-ı Hamel **داد ا**

[38b]

ve riyāh ziyāde ese ve daḥi bu senenüñ ḥāşılı şālah ola ve otluḡ az olup vasaṭ-ı senede çekirge ki gele ve faşl-ı rebī'de ısıcaḡ ola ve nās üzerine ḥarāmiler müstevlī ola ve bilād er-Rūmda ḥarb ziyāde ola ve ālāt-ı silāh ziyāde ola ve rīh şedīd ese ve (5) şehir-i Mışırda nās müşevveş'ül-ḥāl ola ve daḥi bilād er-Rūm da 'asker müteḥarrık ola ve Fārs iklīminde bir 'azīm'üş-şān melik helāk ola ve ḡoyun ü keçi kırānı ziyāde ola ve ḥıyye ve Seretān deryāda ziyāde ola ve tā'ūn ü öksürük ve göz ağrısı ü fücce ve şıbyān tā'ifesinde ziyāde ola ve arz (10) ḥarāb ola ve bir ulu pādīşāh ḡatlı oluna ve 'arab cānibinde ḡıtāl ziyāde ola ve diyār-ı Şāmda arpa ziyāde un ve her diyārda ḥarb ü ḡıtāl ziyāde ola ve dört ay miḡdārı ve her kimin ki isminüñ evveli س ola ya marīz ola yāḥūd helāk ola burc-ı Ḥamele mensüb memleket bilād-ı Bābil ü Fārs ü Peçān (15) ü Filistin ü Ṭaberiyye vü Ḳudus der Allāhu a'lem ve aḡkem burc-ı Şevr

derkenār : 1037 Şevrdedür

[39a]

ve eger şu'arā'-yı Yemāniyye Şevr burcundan ṭulū' iderse delīldür ki yeller ziyāde ese ya'nī rīh-i şimāliyye ve kevākib-i şāfī görüne ve gün ṭutula bu yolda maṭar ziyāde ola ve Nīl vasaṭ gele ve nebātāt-ı arz ziyāde ola ve ekin öḡüp yemişler ziyāde ola ve çekirge dökile ve (5) fāre ḥurūc eyleye ve ṭuman ziyāde ola ve Mışır cānibinde ḥarb çok ola ve pādīşāhlar 'aduvvlarına zafer bulalar ve ḡaḡtluk ola otuz beş gün miḡdārı şitā şedīd ola şıḡır kırānı olup deryāda gemiler ziyāde ḡarḡ ola ve ehl-i şanāyi' ḡālī kesād bula ve 'alāmāt-ı semāvat ziyāde ola ve rīh şedīd ese ve nāsda vefā vāḡi' ola ve (10) baş ağrıları çok ola ve rīh-ı cenūb esüp deryāda gemiler ḡarḡ ola ve şitāda göz ağrısı çok ola ve her kimin ki isminüñ evvelinde ب ق س د ola dumūr-ı cerāḡātinden ve zindāndan üzerine ḡavf ola burc-ı Şevre mensüb memleket bilād-ı Sūdān ve Māḡn ve Hemdān-vārī Fergānā (15) Debīl ü Ḳīrīm ü Bağdād vilāyettür Allāhu a'lem burc'ul-Cevzā

[derkenār] :

ب س ب ش د س ب و ر ح ر و ج ن ه ن

[39b]

ve eger şu'arā'-ı Yemānīyye Cevzā burcunda tūlū' iderse 'Utāride maḥşūşdur delālet ider ki riyāḥ ziyāde ola ya'nī şarkī yeller ziyāde yigirmi gün mīkdārı ay ü yıldızlar ziyālī görüne ve gün tūtula ve ay tūtula ve Nīl ziyāde aḳa ve bal ziyāde çekirge ḥurūc eyleye ve (5) rīḥ-ı semūm ziyāde ese ve ekine fāreden ziyān erişe ve ode maḥar i'tidāl üzere ola sene evveli ucuzluk olup āhiri kaḥḥt ola ve kışın kuru şovuklar ziyāde ola ve nehirlerde şular az aḳa ve şıḡır kırāmı ola ve pādīşāḥlar re'āyāya cevr ü zūlm ziyāde eyleyeler ve diyār-ı 'Arabda vü Rūmda zūlm ü cevr ziyāde ola ve deryā seferi yaramaz ola ve (10) eşrāf-ı nās ziyāde helāk ola ve Mışırda ḥarb ve fitne ziyāde ola ve nāsuñ ekşerinde umūr zūhūr idüp kıtā'ül- tarīḳ çok olup tüccār māllarından ḡāret ideler ve neşāra ḳavmine vebā vāḳi' ola ve mülūke mevt vāḳi' ola ve niçe çeriler helāk ola 'Arab pādīşāḥı ile şark pādīşāḥı ile ceng eyleyeler ve (15) isminüñ evvelinde و ve ق ve ه ve ل

derkenār: Cevzāya maḥşūş vilāyet-i Ermenīyye vü Erzincān ü Mışır ü Memā şehridür

[40a]

olsa giye libās-ı cedīde Allāhu a'lem **fī-burc' il-Seraḥān** ve eger şu'arā'-ı Yemānīyye burc-ı Seretānda olsa vilāyet-i Ermenīyye şark ü Ḥorāsān ü Azerbaycān ü Belh ü Serḥāndur delīldür ki rīḥ-i şarkīyye vü rīḥ-i şimālīyye ziyāde ese ve Kāmer ziyālī görüne ve Şems şarkda kūsūf bula ve (5) güneşüñ levni surḥ görüne ve nāsda açlık ziyāde ola ve ekābir ü 'üzemāda ḥılāf vāḳi' ola ve bir pādīşāḥ mülkünden bir ḡayrı mevzi'ye intikāl eyleye ve Ḥaḳḳ te'ālī katında da'vete mesākin-i müstecāb ola ve arz-ı Mışırda kıtāl ziyāde olup pādīşāḥlarda ḡam ziyāde ola ve diyār-ı Rūmda taḡyirāt ziyāde olup yemişler oña ve zūlm ziyāde ola ve (10) deryāda muḥālif yeller ziyāde ese ve nās ve nās miyānunda ḥarb keşir ola ve göz ağrısı vü ucā' ziyāde ola ve öksürük çok ola ve çekirge gele ve kibār-ı nāsuñ ekşerri helāk ola ve 'avretlerde ağzu diş ağrısı ziyade ola ve kuşlara kırān gire ve isminüñ evvelinde **خ ط ü ق ص** yā mariz ola yā öle **fī-burc' ul Esed** ve (15) şu'arā'-yı Yemānīyye burc-ı Esedde tūlū' iderse ve vilāyet-i Nişābūr

derkenār: ن ص ع ف د ی ا ر ح ل ر ق ص س و ل ح ك ن ط ل ش ه ش

[40b]

ve Tūs ü İsfahān ü Horāsān delīldür ki rih-i cenüb ziyāde esüp ve Nīl mutavassıt olup levni kan gibi aқа ve arz-ı Şāma āfet yetiše ve mevāzi'-yı esedde ketān vesāyir yemişler oña ve şitā şa'ib ve berd keşir ve mațar ziyāde ola ve kibār-ı dīnden çok kişiler helāk ola ve diyār-ı Halebde bir nām-dār kimesne katl ideler ve zelzele (5) ziyāde ola ve Mışır diyārında hārāblık ola ve nāsda ayağ ağrısı ve mā'ide marazları ziyāde ola ve hārblar ziyāde olup kan seyl mişāli aқа ve bir büyük pādīşāh helāk ola ve yangunlar olup nās ziyān göreler ve çekirge çıқа ammā ziyān eylemeye şığır ve keçi ve koyun kırıla ve Rūm diyārına ve dağı Ay husūf ola ve bu senede nāsın meşhūr nāmdārlarından (10) çok kimesneler öle ve isminüñ evvelinde او ی ر ola mevtten ve dumūr cerāhātinden üzerine kórku ola ve eger burc-ı Sünbüle ve eger şu'arā'-yı Yemāniyye burc-ı Sünbülede zühür iderse vilāyet-i bilād-ı Şām ü Fūrs ü Kirmān ü 'Irāk ü Başra ü Semerkānd ü Haleb ü Bağdād ü (15) Tırāblus şehridür delīldür ki rih-i şarkī ziyāde ese ve semā şāfī ola

derkenār : و ر ق ی ع ف و ر ی م

[41a]

ve Kamerüñ dā'iresi memlū ola nīl mutavassıt olup rengi aşfer ola ve nāsa havf-ı 'azīm vardur ve fāre çok ola ve yemişler oña ve mevt ziyāde ola nisā' tã'ifesine ve 'ulemā' vü 'uzemāya kırān gire zeytün az ola ve bal çok ola ve mağrib pādīşāhı ile maşrıq pādīşāhı kıtāl eyleyeler (5) gemiler gark ola ve İskenderiyyede sefer muhātıralu ola ve sene ahiri şalāh ola ve çārpā vü şitā' ziyāde ola ve ra'd kavī ola ve baş ağrısı ve ısı marazları ve öksürük ziyāde ola ve bir 'azīm' üş-şān melīk öle ve bir şerīf ademi katl eyleyeler ve 'Akreb ü yılan çok ola ve yeller ese ve hārāmiler çok ola ve yemiş fāsıd ola (10) riyāh-ı sahttan ve isminüñ evvelinde ش ی ve م ve ن olsa yā mariz ola ya gark ola burc'ül-Mizān Zühreye mensūbdur vilāyet-i Medīniyye vü Ummān ziyādededür eger şu'arā'-yı Yemāniyye burc-ı Mizānda tulū' iderse rih-i cenüb ziyāde (15) ese ve Ay mazi görüne altun gibi kevākib nār gibi görüne hürmā

[derkenār]: sene-yi ط د خ ی ت ب ا ب ز ه غ ل ش su'arā'-yı tūlū' burūc-ı Mīzān

ی و ح

[41b]

ve zeytūn ziyāde ola ve kez b ü durūg ve şikāk ü nifāk ziyāde ola ve niçe menāzil hārāb ola ve nifāk çok ola ve yağmurlar çok ola ve sene evvelinde hār b ziyāde olup ahjir-i sene de sākīn ola ve nās açlık çekeler ve arz-ı bağarda şer keşir ola ve arz-ı Şāmda hār b ü kıtāl ve yagma (5) ziyāde ola ve şarkda hārici hūrūc ide ammā zafer pādīşāhuñ ola ve ğarb cānibinden gele ve Mısrda tā'un vāki' ola ve iqlīm-i Mīzānda kaht ve açlık ziyāde ola ve göz ağrıları çok ve nebātāt kalil ola ve yemiş az ola vasat'üs-sene de hār b-ı şedid ola ve eşrafdan nice kimesneler zāoil ola ve isminüñ evvelinde (10) ق ve ن ve ص ve ح olsa bu senede muşibet yāhūt hār b şedide uğrıya yāhūt ya bir şehrden bir şehre göçe Allāhu a'lem burc'ul-'Akreb Mirrihe maşşūşdur ki nevāhisi Yemen ü Rey şa'ibdedür su'arā'-yı Yemāniyye kaçankim burc-ı 'Akrebde tūlū' iderse riḥ-i şarkıyye hūrūc ide üç gün andan (15) soñra riḥ-i ğarbiyye ese ve ziyā-yı Şems kalil olub on iki

derkenār :

ط ش س ط ب ر ع ف ر ه ر ب د ط ح ق

[42a]

gün mīkdārı Ay görüne ve Kamer-i nücüm ile ziyālı görüne ve riḥ-i şimāl ziyāde esüp koyun ziyāde döl dōke ve çarpā tendurust ve şerr ziyāde ola ve bir celil'uş-şān kimesne helāk olmasına ve iki pādīşāh birbirleriyle hār b ü kıtāl eylemelerine ve nāsda mevt vāki' ola dört ay mīkdārı bir büyük pādīşāha mevt (5) vāki' ola ve kan dökülmek çok ola ve bir pādīşāh esir ola ve cānib-i şarkda havāric hūrūc eyleye ve 'azīm yangunlar ola ve Güneş tūtula ve 'Irāk pādīşāhu helāk ola ve şitā yaşmak ola ve yerekān marazı ziyāde ola ve fāre üreye ve deryāda gemiler ğarq ola (10) ve nāsūñ ekşeri kaygulu ola ve silāh 'amele gele ve eşraf katli ifşā ola ve nisā' tā'ifesine mevt vāki' ola ve bir şerif melik katl oluna ve yangunlar ziyāde ola ve bal az ola ve kışūñ göz ağrıları ve şıbyān memātı keşir ola ve şark pādīşāhu miyānundan hareket

eyleyler ve ahîr-i senede bir büyük melîk katl oluna ve isminüñ ahîründe **س** (15) ve ح ve ق ve ص olsa nikbete düşe ya öle ya haste ola

[42b]

burc'ül-Ḳavs Müşteriye maḥşûsdur nevâhîsi Bağdâd ü Cibâl ü Fergânâ vü Taberistân ü Nişâbüñ ü Kâbil ü Dimyâddur şu'arâ'-ı Yemâniyye tulu' ittikte burc-ı Ḳavsdan tulu' iderse rîḥ-i ḳalb ziyâde ese ve rîḥ-i şimâl ziyâde ola ve yaldızlar âteş gibi (5) görüne ve nâs ḥazînden meşâb ola ve nâsuñ ekşeri reddiyyeden olalar ve nâsuñ ekşeri hareket üzerine ola her mevzû'da ve ra'd ziyâde ola ve şıgır kırâmı ola ve yemiş ve baḳla on dört yay seferünden bâzârgânlar ziyâde ısshı ideler ve üstüme ziyâde ola ve ekin helâk ola ve fâre zuhûr eyleye ve ğarb cānibi (10) ḳaḥṭ ola ve ḥarâret marâzları ziyâde ola ve uğrılar tûmandan helâk ola ve Ay tûtula ve ta'âmuñ evveli ḳaḥṭ olup ahîri eyü ola ve Mışırda fışḳ ziyâde ola vasat-ı senede yağmur ziyâde ola ve ḳoyun üreye 'Arab ḳavmine cevri-i 'azîm ziyâde ola ve pâdişahlar harekette olalar ve bir pâdişaha fezâ' vâkı' ola şiddet-i ḥarbdan ve ḳan (15) dökülmek diyâr-ı Şâmda ziyâde ola ve bir pâdişâh ḳılıçdan ḳurtula

[43a]

ve bir 'askerüñ re'îsi fevt ola ve ḳoyun ve şıgır kırâmı ziyâde ola ve isminüñ evvelinde ف ve خ olsa mevtden ḥavf vardur yâ marîz ola yâ helâk ola **burc-ı Cedî** Zuḥale maḥşûsdur bilâd-ı Ḥabeşdür ve Hinddür ve maşriḳ ve arz'ul-Rûmdur ve Ḥevarzum (5) der şu'arâ'-yı Yemâniyye burc-ı Cedîde tevellüd iderse rîḥ-i ḳabl ziyâde eser vasat'üs-semâda ve Nîl ziyâde gele ve eşcâr fâsîd ola şitâó şedîd ola ve meşâyiḥde marâz ziyâde ola ve bal ziyâde ola ve daḫi bir ulu re'îs helâk ola ve deryâda gemiler ğarḳ ola ve yüklü 'avretler oğlan düşüreler ve nâsda (10) tâ'un ziyâde ola ve ḳaḥṭluk ola ve zeytunlar tâ'ûndan helâk ola ve yılan üreye ve ekin fêsâda vara ve bir pâdişâh mülkünden bir ğayrı mülke daḫi munteḳil ola ve ahîr-i senede tûfân ziyâde ola ve vüzerâ'-yı memleket müşâveresinde ihtiyâr eylemelerine ve helâklıklarına ve (10) ekşeri-i nâs ḳılıçtan helâk olmasına ve şıbyân tâ'ifesine vebâ vâkı'

derkenâr: sene-i ğaleb Cedidedür

[43b]

ola ve MıŖırda üstüme ola ve devābb helāk ola ve isminüñ evvelinde موحق olanlara hab̄ıŖden ve marāzdan ve dumür cerāhatinden k̄orku vardır Allāhu a'lem burc-ı Delv Zuħale mensūbdur (5) Kūfeye ve Karlar memleketine Hicāza ve Fārs diyārına mensūbdur Ŗu'arā'-yı Yemāniyye-yi Delv bir cedden tulū' iderse rīħ ziyāde ese ve sehāb ziyāde ola ve hevā uđlıza olup yađmurlar ziyāde yađa ve Ay ziyālu ve nūrlu görüne ve nīl ziyāde gele ve ekinde çekirge çıkup ekine fenā iriŖe soñra rīħ-i Ŗedīd esüp çekirge helāk ola ve haŖerāt-ı arz ve fāre ziyāde ola ve (10) nāsa ħazīn-i 'azīm vāki' ola bir celīl'ül-ķadr 'adem sebebinden ve ħalk binā ziyāde ola ve Ay ve Gün tütula ve sene evvelinde yađmurlar k̄ok ola ve talāk ve ma'ide ħalaķda ziyāde ola ve ħarāmiler k̄ok ola ve iki melīk ceng idüp birisi helāk ola cānib-i ġarbda vilāyet yađma olup ħalāyık kırlılar ve rīħ-i Ŗedīd ziyāde ese ve uvacuk (15) k̄ok ođlancıklar ve kırlar kırlılar ve sene ah̄iri Ŗalāħ ola

[44a]

koyun ve Ŗıđır kırla ve sene evāsında ta'am fakd ola ve isminüñ evvelinde ا ve ع ve د ve ج olanlar ya marāz ola ya bir Ŗehirde bir Ŗehre ġoçe burc'ul-Hūt MüŖteriye mensūbdur bilād-ı Taberistān ü nevāhi-yi Ŗimāl ve arz-ı Cürġān ve Memlūkle (5) Rūm der kaġana Ŗu'arā'-yı Yemāniyye burc-ı Hūtān tulū' iderse rīħ-ı Ŗarkī hubūb iderse ve Ay ziyālu olur āteŖ ġibi ve yıldızlar dađi ve deryā k̄ok ħelaķ ve ġarķ ola ve İskenderiyye denizinde sefineler ziyāde ġarķ olalar ve Nīlde āfet ziyāde ola ve ħalkda kezbe ü durūđ k̄ok ola ve Ŗitāō Ŗedīd olup ekŖer-i diyārda ħarb ü (10) fitne keŖir ola ve MıŖırda ħalk kırlılar ve tavar kırāmı dađi ola ve bal ziyāde ola ve Ŗāmda ve Rūmda ceng vāki' ola ve Ŗiddet-i ħarbdan yollar kesile ve üç Ŗehr ġāret ola Medīniyye Rūmdan ve kıtāl ve öldürmek ve ölmek eŖrāfdā ziyāde ola ve bir pādiŖāħ helāk ola ve ġöz ađrıları peydā ola ve bir pādiŖāħ bir mu'temed kimesneyi (15) helāk eyleye ve yigitler ölümü ve nisāō mevti ziyāde ola

[44b]

ve isminüñ evvelinde م ق ش olanlar libās-ı cedīd giyeler **bu bāb t̄ali' ħanđı ġün olur** seneyi beyān ider eđer beŖinci ġünü olursa yangunlar ola ve nāsda marāz ziyāde ola ve Ŗitāōda marāz keŖir ola arpa ve mercimek un ve bal ola ve nāsda ölüm ziyāde

ola ve (5) tüccār ticāretten işsi ideler ve 'ālemde kaḥṭ ziyāde ola ve nāsuñ ekşerine inḳilāb ḥāşıl ola bir şehrden bir şehre gideler ve deryā seferi fā'idelü ola ve yeller çok esüp harāmīler ziyāde ola ve eger düşenbe günü olursa deryāda gemiler ğarḳ ola ve üstüme marazı ziyāde ola ve Mışırda bir celīl'ül-ḳadr ādem (10) helāk ola ve miyān-ı mülükde ihtilāf ola ve eger şeşenbe günü olursa balık üreye ve firāvān ola ve selāṭīn hareket ide ve şitāó şedīd ola ve seyl olup niçe diyār ḥarāb ola ve şeyf şedīd olup mülük miyānında ḥılāf ola birer āheb Sünbüle ve daḥi sākinān süher olanlaruñ ba'zı bir şehirden bir (15) şehre gideler ve deryā seferi fā'idelü ola ve eger çārşenbe

[45a]

günü olsa bal kıt ola ve pādişāhdan re'āyā tā'ifesi güç göre ve şitā'şedīd ola ve bārān ziyāde ola ve şavuk yeller ese ammā zarar eylemeyeler ve maraz keşir ola ve ricāl ölümü ziyāde ola kılıçtan ve etfāl kırılı ve deryāda gemiler ziyāde ğarḳ ola vasaṭ-ı senede (5) üç ay kaḥṭ ola ve zelzele ola ve mevt keşir olmasına ve eger pençşenbe günü olursa şitā' çok ola her yerde ammā zarar eylemeye ve pādişāhlar hareket eyleye ve nās ḥoş-ḥāl olalar ve pādişāhlar mābeyninde şilāḥ ve selāḥ ola ve üç ay miqdārı kaḥṭ ola ve mevt kalīl ola ve eger cum'a günü olursa ḥarb ziyāde ola (10) ve Mışırda fitne vāḳi' ola ve Sūdān ilinde tā'ün ola ve āḥir senede şilāḥ ve şelāḥ ola ve eger şenbe günü olursa nāsa ḥatırāt-ı 'azīm vāḳi' ola ve mülük miyānında ihtilāf vāḳi' ola ve etfāl-i şaġār memātı keşir ola ve on altı ay miqdārı kaḥṭ ola ve aḥvāl-i nās za'if olup maraz keşrette ola (15) **Allāhu a'lem ve aḥkām tū'ac ve dānisten devāzdeh cānever**

[46b]

diger-gün olup ve ḥişār ve ḳal'a cengleri ziyāde ola ve ḥavāric ḥurūc idüp da'vī-yi saltanat eyleye ve pādişāhlar miyānında elçiler ziyāde ola ve zelzele ziyāde ola ve hevāda 'alāmāt-ı 'acībe ziyāde ola ve Zühre-nāk civānlar ziyāde ola (5) ve faşl-ı rebī' ve ḥarīfde sermā ziyāde ola ve şitā' tiz ola ve her mevlūd kim evvel-i sālda vücūda gelse diler ve bozorg-ı himmet ve ḥüb-ı revī ve şādık'ul-ḳul olsa ve her mevlūd kim sāl ortasında vücūda gelse ulular ḳatında sözi maḳbül ve ḥāceti revā ola ve her kesbi āsānlıġla olsa ve her mevlūd kim āḥir-i sālda vücūda gelse tenbel ve (10)gāhil ve nāḳıs ola sāl-ı rābī' ḥarguş kaçankim sene tavşan yılına gelüp cedīd olsa

delīldür ki ni‘met bisyār ola ve mīveler ziyāde ola ve şitā’ hōş ola ve her cānibde olan halk gönülleri ızırābda ola ve halkda cezā’ ve fezā’ ziyāde ola ve halkda şelāh ziyāde ola ve t̄ā’ün ve zelzele çok ola ve aḥbār-ı durūg ziyāde olup halkda (15) ḥavf çok ola maşrık ḥaddinde her mevlūd kim evvel-i sāl

[47a]

de mütevellid ola bed-zebān bī-vefā ola ve her mevlūd kim miyān-ı sālda mütevellid ola fā’ili ol gibidür ve her mevlūd kim āḥir-i sālda mütevellid ola iki yüzlü olup hiç kimesneye menfā’ati olmaya sāl-ı ḥamīs niheng çünkim sene niheng yılındada cedīd olsa delīl (5) dūr fitne vü ḥarb ziyāde ola ve hevālar hōş ola ve ḥarb ü darb ziyāde ola ve teşvīş çok ola yalan haberler sebebinden narḥlar miyāne ola ve pādīşāhlar aḥvāli perīşān ola ve her taraftan leşkerler ḥareket eyleye ve pādīşāhlar muḥarreblerine ḥısm eyleyeler fe-ammā aḥvāl-i eşrāf ü ehl-i dīvān eyü ola ve miyān-ı ‘avāmda şelāhiyyet ziyāde ola ve (10) mağrib cānibleri eyü ola ve miyān-ı mülükde ḥulāf ziyāde ola ve her mevlūd kim evvel-i sālda tevellüd eyleye erbāb-ı luṭf ü germ ü süḥādan ola ve her mevlūd kim sāl ortasında doğa sergeş ve tāliḥi gām ola ve her mevlūd kim āḥir-i sālda vücūda gelse bed-ḥūş ve nā-mihribān ola sāl-ı sādes-i mār çünkim sene yılan yılına (15) gelüp cedīd olsa delīldür ki bārān ziyāde ola ve ra’d ü ber k

[47b]

ziyāde ola ve yeller ziyāde esüp gemiler ḥāli miyāne ola ve narḥlar münkalıb olup bāzārlar kesād ola ve yollar ḳorkulu ola ḥarāmiler sebebinden ve erleriyle ‘avretler derilmeyeler ve ḥastelik ziyāde ola ve aḥbār-ı dūrūg ziyāde iştihār bula ve leşkerler ḥareket eyleye (5) ulular aḥvāli ḳuvvette ola ve halk arasında ḥavf ü ḥırāş ziyāde ola ba’zi iḳlīmler emīn olmaya ve māverā’ün-nehirde ceng ziyāde ola ve mīvelere āfēt erişe ve fe-ammā eşrāf aḥvāli revnaḳda ola ve her mevlūd kim sāl evvelinde vücūda gelse ehl-i durūg fikürlü ola ve her mevlūd kim sāl ortasında vücūda (10) gelse nā-sāz ü ḥatırāze vü kīne-cū vü bed-ḥā’vḥ ü ḥavāş ü ‘avām ola ve her mevlūd kim sāl āḥirinde vücūda gelse bed - ‘ahd ü bī-vefā ola sāl-ı sābi’ esb ḳaçankim sene at yılına gelüp cedīd olsa delīldür ki āşub ü fitne ziyāde ola ulular ḥāli miyāne olup nevāḥi-yi Türkistān ü maşrık ü cenūb sentlerinde ḥarb ü kıtal (15) ziyāde ola ve tereke aḥvāli miyāne ola ba’zi memlekette erenler

[48a]

hasteligi ziyāde ola ve ba'zi yerlerde terekeye āfet yetiŝe ve ŝitā' ŝedīd ola ve bu yılda kan dökülmek ziyāde ola ve mīveler ölümü ve ululara nikbet eriŝe ve koyun hasteligi ziyāde ola ve faşl-ı behā'rda kış ve şavuk ziyāde ola ve her mevlūd kim sāl evvelinde (5) vücūda gele ehl-i rīh ola fe-ammā ekābirler katında sözi maqbūl ola ve her mevlūd kim yıl ortasında vücūda gele cinnet ve korku ola ve her mevlūd kim āhir-i sālda vücūda gelse ehl-i rīh ve bed-hūy ve bed-nām ola sāl-ı ŝemāne gusfend kaçankim sene koyun yılına gelüp cedīd olsa delīldür ki buğday u arpa ziyāde oña ve ağaçlar hāli fēsād (10) bula ve narhlar miyāne ola ve halk arasında güft u gū çok ola ve halk arasında ceng ü cidāl bisyār ola ŝitā' ŝedīd ola ve bu yılda korkulu hastelikler ziyāde ola ve pīrler hāli fenā bula ve erbāb-ı küh ü kılā' hālleri miyāne ola ve her mevlūd ki sāl evvelinde (15) vücūda gele nādān ve her sāl ortasında vücūda gele ehl-i 'ilm ü ehl-i edeb olup düşmenleri çok ola ve her

[48b]

mevlūd kim āhir-i sālda vücūda gelse 'ömrü kışsa ola Allāhu a'lem ...⁶ kaçankim sene maymun yılına gelüp cedīd olsa delīldür ki bu sālda bārān ziyāde ola ve yeller çok ese ve ekin ve tereke hāli ziyāde eyü ola fe-ammā eŝçār ve eŝmār (5) hāli miyāne ola ve aḥbār-ı dürüg keŝrette ve teŝviŝ merdüm ve fırtına olup pādiŝāhlar hāli kavī ola ve bāzārlar kesādda ola ve re'āyā aḥvālī periŝān ola ve kış i'tidāl üzerine ola ve uğrılar ziyāde ola ve her mevlūd ki būsānlık evvelinde vücūda gele mekkār ve hīle-kār ola ve bisyārdān öle ve her mevlūd (10) kim miyāne-yi sālda vücūda gelse erbāb-ı kīn ve ehl-i ḥased ve her mevlūd kim āhir-i sālda vücūda gelse bed-ṭabi' ve bī-vefā ola sāl-ı 'āŝer murğ kaçankim sene-i tavuk yılına gelüp cedīd olsa delīldür ki bu sālda halkuñ ekŝerine hareket vāki' ola ve leŝkerler hareket idüp faşl-ı behā'rda bārān ziyāde ola (15) ve ekincilar hāli eyü olup nikāḥ ziyāde ola ve 'avām'ün-nās

[49a]

hālleri eyü ola ve ehl-i kalem hālleri eyü ola leŝker hāli yaramaz ola 'ulemā' hāli revnākda ola ve her mevlūd kim sāl evvelinde vücūda gelse bī-karār ola ve eger sāl

⁶Okunamayan kelime.

ortasında vücūda gelse ve müfsid-i bed-gūy ola ve eger evāhīr-i sāl (5) da vücūda gelürse düst-ı rāvī vü şādumān ola fe-ammā sāl-ı murğūñ hāşşāsından buğday ve tereke kıymetlü ola sāl-ı aşer kaçankim sene kelb yılına gelüp cedīd olsa delīdür ki bu sālda harb ü fitne ve huşūmet ziyāde olup ba'zi yerlerde zelzele olup taraf-ı şimālde ve mağribde ceng ve (10) fitne ziyāde ola ve her memlekette āşüb çok ola ve kārbanlar kesile ve şular çok ola ve ulu şehirlerde düşmen belüre ve mülük-i nigāh vāki' ola ve dimāğ ve göz ağrıları ziyāde olup mīveler miyāne ola ve her mevlūd kim evvel-i sālda vücūda gelse huşm-nāk bed-huy ü bī-vefā ola ve eger evāsīt-ı sālda çok vücūda gelse (15) ziyāde behā'dur ol āhīr-i sālda toğsa herkes vefādār ve

[derkenār]: biñ iki yüz on beş kelb senesiymiş

[49b]

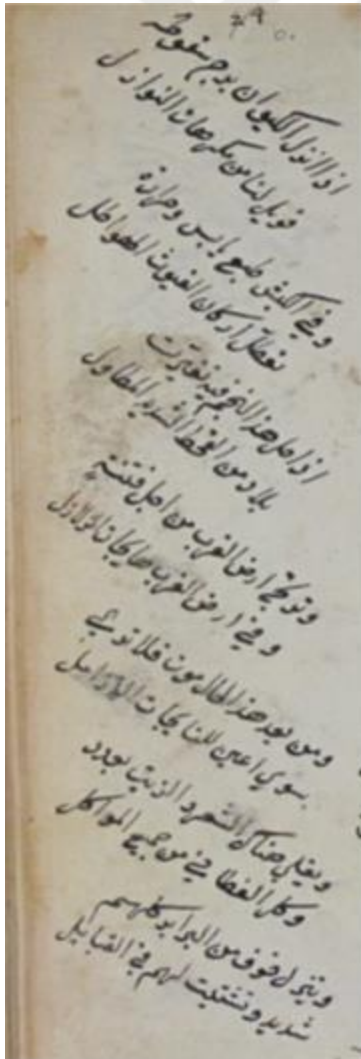
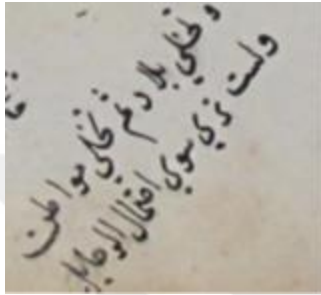
endām ola sāl-i işnā aşer huğ kaçankim sene doñuz yılına gelüp cedīd olsa delīdür ki bu senede pādişāhlar birbirine düşmen olalar ve hılāf ziyāde olup gāret tārāc ü zaħm şemşir ziyāde ola ve pādişāhlar bu sālda memleketi devr eyleyeler ve ba'zi (5) memleketler melīkine birağup kaçalar ve ulular fettār olalar ve pādişāhlara öksüz sefer vāki' ola ve ol seferde hastelikler çekeler ammā ni'metler ucuz ola ve ba'zi yerlerde türlü āfet yetiše ve şitā'öñsüz gele ve koyun ziyāde kırıla ve her mevlūd kim evvel-i sālda toğa bed-hūy ve bed-girddār ola ve evāsīt-ı sālda toğsa evvel ki gibi (10) ola ve āhīr-i sālda toğsa bed- tabi' ve düşmen hevāsına uyucu ve seyyāh ola Allāhu a'lem ve aħkem teceddūd-I sālda tū'āc her nūr-ı rūzda nevrūze teceddūd olunur söyle ma'lūm ola bu bāb kevākib ihtirākātın beyān ider burc'ul-ħamel kııl çünkim Zuħale burc-ı ħamelde ihtirāk vāki' ola ve Müşteri bile ola delīdür ki sene mübārek ola (15) ve Ĥorāsān pādişāhıñ üzerine düşmen ħurūc eyleye ve leşkerler peydā

[50a]

ola ve eger Mirriħ bile olsa cānib-i şarkda harb ve fitne zuħūr eyleye ve eger Zühre olsa delīdür ki ol sālda avretler ölümü çok ola ve eger Utārid olsa kātiblere ve dānişmendlere āfet yetiše ve eger Kāmer bile olsa at ölümü ziyāde ola ve eger Zuħal ħālī ekser (5) olursa miyānedür lakīn mīve kısmınına āfet eriše فی çünkim Müşteriye burc-ı ħamelde ihtirāk vāki' ola ve Zuħal ile ittīşalde olsa delīdür ki bir şāhib-i da'vet Hicāz cānibinden zuħūr idüp Mısr cāniblerin da'vet eyleye çok kişileri

kendüye uydura ve eger Mirriḥ ittişāle bile olsa yağmurlar ziyāde ola ve eger (10) Zühre olsa ni‘metler ucuzluk ola ve eger ‘Uṭārid olsa gulāmiler ve oğlancıklar ziyāde helāk olalar ve eger Ḳamer bile olsa aḥvāl-ı mülük ve eṣrāf ziyāde ḳavī ola ve eger Müṣṭerī ḥālī bed olursa Bābil ve Pārs iḳlīmlerinde olan ḥalkuñ aḥvālī ṣelāḥ üzerine ola قخ çünkü Mirriḥe burc-ı ḥamelde iḥtirāk (15) vāḳi’ olsa ve Zuḥal bile olsa aḥvālī ‘avām-’ün-nās eyü ola ve eger

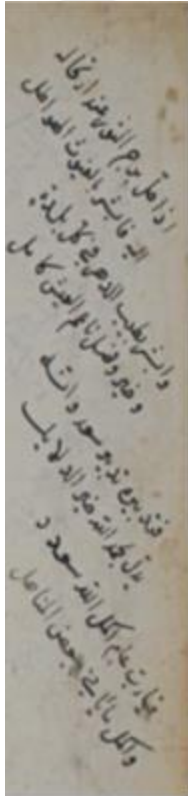
derkenār:

[50b]

Müşteri bile olsa ahvāli 'ālem miyāne ola ve eger Zühre ile ittışāde ola bārān ziyāde ola ve eger 'Uṭārid bile olsa ra'd ü berķ bisyār ola ve kesbler fēsād bula ve 'alāmāt-ı semāvīyye ziyāde ola ve eger Kāmer bile olsa delīldür ki şavuktan şular ziyādeliginden (5) ekine āfet yetiše ve eger Mirrīḥ ḥāli ekşer olsa ḥastelikler ziyāde ola ve çārpā kısmetine helāklık yetiše **قا** çünkim Zühreye burc-ı Ḥamelde ihtirāk vāki' ola Zuḥal bile ola ḥastelikler ziyāde ola ve eger Müşteri bile olsa ucuzluklar (10) ziyāde ola ve eger Mirrīḥ bile olsa bārān ziyāde ola ve eger 'Uṭārid bile olsa ḥalkda selāmet ziyāde ola ve eger Kāmer bile olsa yağmur ve ra'd ü berķ keşrette ola ve eger Zühre ḥāli'üs-seyr olsa 'avretler ḥāli tebāh ola **قد** çünkim 'Uṭāride burc-ı Ḥamelde ihtirāk vāki' ola ve Zuḥal bile ola ziyāde şavuklar ola ve eger Müşteri bile olsa yağmur ve çiy ziyāde ola ve eger Mirrīḥ bile olsa yağmurlar çok ola ve eger Zühre bile olsa (15) şular ziyāde ola ve eger Kāmer bile olsa narḥlar ucuz ola ve eger 'Uṭārid

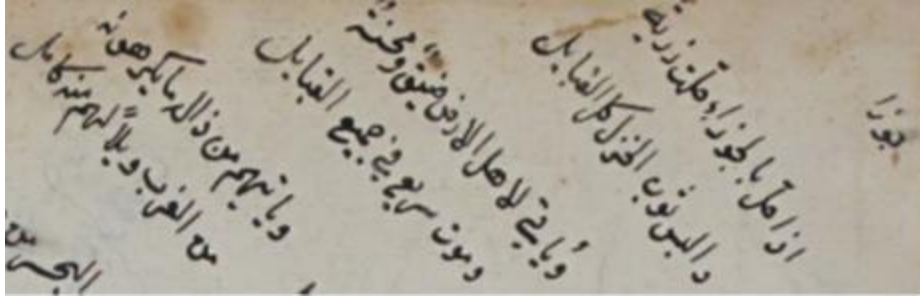
[derkenār]:

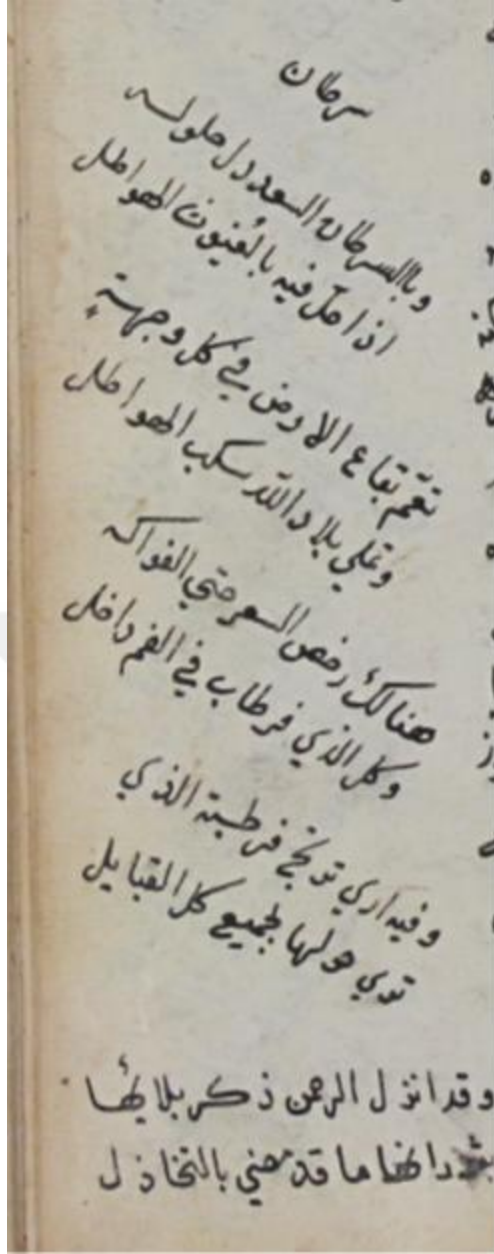

[51a]

hālî'üs-seyr olacak olursa ulu mertebelü âdemler helâk ola eş-Sevr kııl çünkim Zuhal burc-ı Şevrde ihtirāk vāki' ola ve Müşteri Zuhal ile bile ola delîldür ki mîve kısmına âfet yetişse ve eger Mirrih bile olsa 'avretlerün fesâd hâline delâlet ider ve (5) eger Zühre bile olursa katı yeller ziyâde ese ve ısıcağlar ziyâde ola bu yılda ve eger 'Utârid bile olursa ziyâde yeller esmesine delâlet ider ve eger Zuhal hālî'üs-seyr olursa uluların helâkine ve kaht ü tenglik ziyâdeligine ve füc'e mevtine delâlet ider ki **فی** çünkim Müşteriye burc-ı Şevrde ihtirāk vāki' ola (10) ve Zuhal bile ola delîldür ki Horāsân mülkünde kaht ü fitne ziyâde ola ve eger Mirrih bile olursa şahib-i da'vet zühür eyleye ve eger Zühre bile olsa yıl ucuzluk ola ve eger 'Utârid bile olsa bād u bārān ziyâde ola ve eger Kamer bile olsa narhlar ucuz olup çarpā ahvālî eyü ola ve eger hālî'üs-seyr olursa (15) ahvāl-i 'avām eyü ola **قخ** çünkim Mirrih burc-ı Şevrde ihtirāk

derkenār:

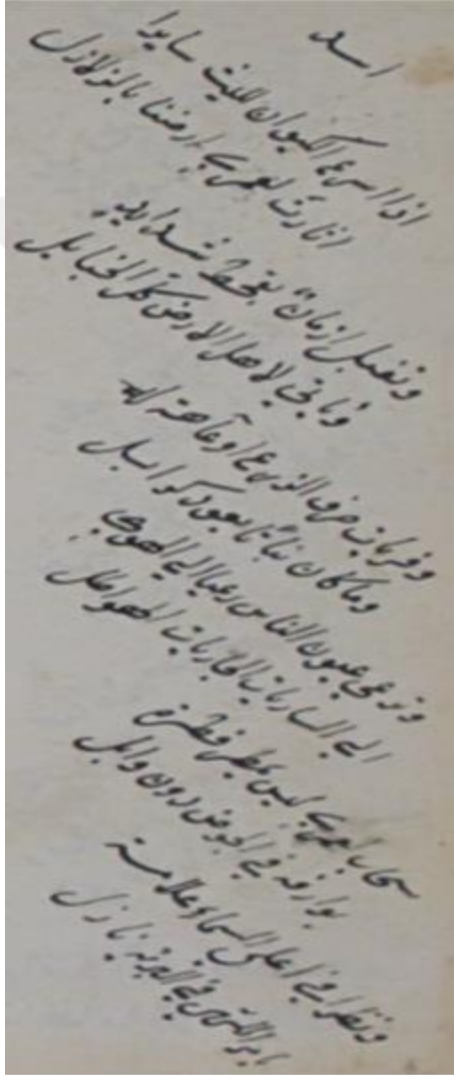

[51b]

vāki' ola ve Zuhal bile ola çarpā kısmı çok kırılı ve eger Müşteri bile olsa fesād ü hışm ziyāde ola ve eger Zühre bile olsa nisā' hastelikleri ziyāde ola ve eger 'Uṭārid bile olsa kan dökülmek ve ölmek öldürmek çok ola ve eger Mirriḥ ḥālī' (5) üs-seyr olursa hastelikler çok ola **قا** çünkü Zühreye burc-ı Şevrde ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola delīldür ki havātīn kırānına ve ekinler fesādına ve eger Müşteri bile olursa erbāb-ı lehv ü aşhāb-ı lağv ü nisā' ḥālī şalāḥ üzere ola ve eger Mirriḥ bile olursa

‘avretler hāli tebāh ola ve eger ‘uṭārid bile olsa (10) tereke gāyet eyü ve selāmette ola ve eger Kāmer bile ola ‘avām selāmette ola ve eger Zühre hāli’üs-seyr olursa çārpā kırānna delālet ider **قد** çünkim ‘Uṭāride burc-ı Şevrde ihtirāk vāki’ ola ve Zuḥal bile ola hevālar hōş olup i’tidāl üzerine ola ve eger Müşteri bile olsa yeller ziyāde ese ve eger Mirriḥ bile olursa (15) yağmurlar çok yağa ve eger Zühre bile ola ‘avretler hasteligi ziyāde

derkenār:

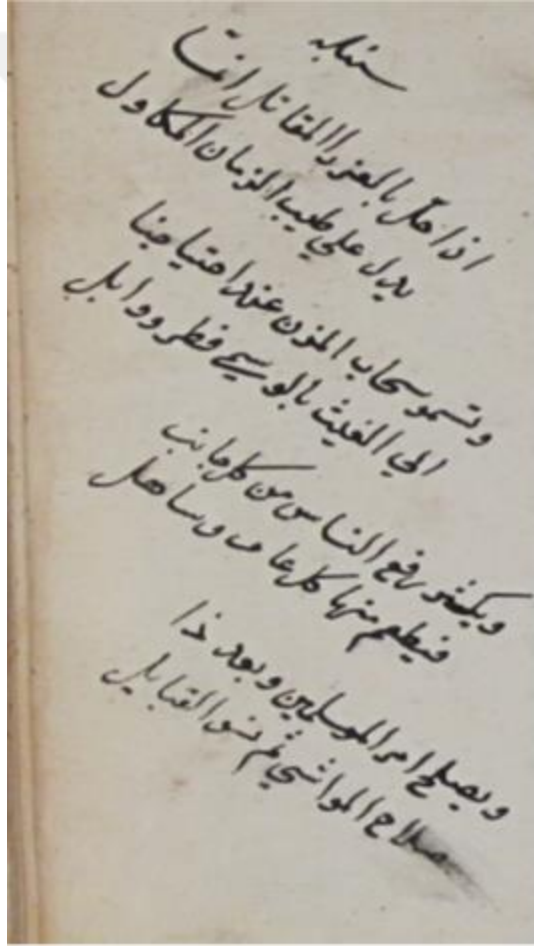

[52a]

ola ve eger ‘Uṭārid hāli’üs-seyr olursa bu sālda mīve vü ni‘met çok ola çünkim Zuḥale burc-ı Şevrde ihtirāk vāki’ ola kevkeb-i Müşteri bile ola delīldür ki vüzerā’ vü kuzāt ṭā’ifesine mevt yā nikbet erişe ve eger Mirriḥ bile olsa bārān ziyāde (5) ola ve eger Zühre bile olsa ‘avretler hasteligine delālet ider eger ‘Uṭārid bile olsa ṭā’ife-

i 'Uṭāridiyyenüñ nikbetine delālet ider ve eger Ḳāmer bile olsa 'avretler fesādına delālet ider ve eger Zuḫal ḫālī'üs-seyr olacak olursa ehl-i 'ulüm aḫvāli fesād bula ḫuṣūṣā Ermeniyye vü Azerbāycānda **قى** çünkim Müṣṭerīye burc-ı Sevrde iḫtirāk (10) vāқи' ola ve Zuḫal bile ola ḫastelikden ve ölümünden mülük-i Ḥorāsāna qorqu ola ve eger Mirrīḫ bile olsa uğrılar ve ḫarāmiler ḫālī tebāḫ olup ehl-i fesād bergeṣte ola ve eger Zühre bile olsa ni'metler firāvān ola ve eger 'Uṭārid bile olsa bāzārgānlar aḫvāli eyü ola ve eger Ḳāmer bile olsa pādīṣāḫlar ḫuṣūmet ide ve mülk da'vī eyleye (15) ve eger ḫālī'üs-seyr olursa bir ulu vezīr gavgā ve galebe ile qatl oluna

derkenār:

[52b]

قخ çünkim Mirrīḫ burc-ı Cevzāda iḫtirāk vāқи' ola ve Zuḫal bile ola delīdür ki ısıcaqlar ziyāde ola ve ḫastelik ve quraklık çok ola ve eger Müṣṭerī bile olsa 'ulemā'ya mevt vāқи'ola ve eger Zühre bile olsa mutaṣarrıf-ı emvālden niceler qatl

oluna ve eger Kamer bile olsa (5) ahvāl-i merdümān ü çavuşān tebāh ola ve eger hālī'üs-seyr olursa morg-ı müfācā ziyāde ola **قا** çünküm Zühreye burc-ı Cevzāda ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola delīldir ki āfetlü hastelikler ola ve eger Müşteri' bile olsa vüzerā'nuñ āfetine ve mülklerüñ hasteligine delālet ider ve eger Mirrih' bile olsa evvel-i sāl eyü ola ve (10) ahir-i sāl yaramaz ola ve eger 'Utārid bile olursa korkulu hastelikler ziyāde ola ve eger Kamer bile olsa 'Utārid ve eger hālī'üs-seyr olursa hastelikler çok ola **قد** çünküm 'Utāride burc-ı Cevzāda ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola pīrler memātı çok ola ve eger Müşteri' bile olsa erenlerin selāmetine delālet (15) ider ve eger Mirrih' bile olsa morg-ı müfācā ve hastelik ziyādeligine

[53a]

ve eger Zühre bile olsa ısıcak ve kan hastelikleri ziyāde ola ve eger Kamer bile olsa yel ziyāde ese ve hālī'üs-seyr olsa narhlar ucuz ve nımetler firāvān ola **es-Seretān** **قل** çünküm Zuhal burc-ı Seretānda ihtirāk vāki' ola ve Müşteri' bile ola mülük-i Horāsānda havf ziyāde ola ve eger Müşteri' bile olsa mülk-i Rüm helāk ola ve leşkerine āfet yetiše ve eger Zühre bile olsa ölüm ve gām ve endüh ziyāde ola ehl-i Bābilde ve eger Kamer bile olsa narhlar tefāvvük bula ve eger hālī'üs-seyr olursa erenlerin kārı bağlu ve şular az ola **قي** çünküm Müşteriye ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola bir ulu pādişāh helāk ola düşmen elinde ve eger Mirrih' bile olsa pādişāhlar üstüne düşmen belüre ve eger Zühre bile olsa katı yeller ese ve eger Kamer bile olsa erenler hālī eyü ola ve eger hālī'üs-seyr olursa mīveler ziyāde eyü ola **فخ** çünküm Mirrihe ihtirāk vāki' olup Zuhal bile olsa tereke ve mīve tebāh ola

[53b]

ve eger Müşteri' bile olsa morg-ı eşrāf ü ehl-i şalāh vāki' ola ve eger Zühre bile olursa ısıcak yeller ziyāde ese ve eger 'Utārid bile olursa bir şāhib-i da'vet çıka ve halkı da'vet eyleye ammā pāyidār olmaya ve eger hālī'üs-seyr olsa ısıcaklar ziyāde ola (5) **قه** çünküm Zühreye burc-ı seretānda ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile olsa delīldür ki evvel-i sāl eyü olup ahiri kaht ola ve eger Müşteri' bile olsa Zuhal gibidür ve eger Mirrih' olsa semüm yeller ese ve eger 'Utārid bile olsa semüm ü mevt ü marāz ziyāde (10) ola ve eger Kamer bile olsa ölüm ve hastelik ziyāde ola ve eger hālī'üs-seyr olsa

'illetler ziyāde ola **قد** çünkim 'Uṭāride burc-1 Seretānda ihtirāk vāki' ola ve Zuḥal bile ola ve eger Müşterī bile olsa ucuzluklar ola ve eger Mirrīḥ bile olsa Bābil mülkünde düşmen belüre ve eger Zühre bile olsa hastelik ve ölüm ziyāde ola ve eger Kāmer bile olsa oğlancuklar hasteligi ve (15) mevti ziyāde ola ve eger ḥālī'üs-seyr olsa gulām ve kenizüñ vefātına

[54a]

delālet ider **el-Esed** **قل** çünkim Zuḥale burc-1 Esedde ihtirāk vāki' olup Müşterī bile olsa delīldür ki çārpā kısmı helāk olmaya ve pādişāhlar ḥālī kavī ola ve eger Mirrīḥ bile olsa fesād ü helāk ziyāde ola ve eger Zühre bile olsa eyülük ve şādīlik (5) çok ola ve eger 'Uṭārid bile olsa nāmelerin vürūduna ve haberlerin ziyādeligine ve selāmet çokluğuna ve eger Kāmer bile olsa uğrınların fesādına delālet ider ve eger ḥālī'üs-seyr olursa narḥlar noḡşān bulup katır ve öküz kırānına delālet ider **قي** çünkim Müşterīye burc-1 Esedde ihtirāk vāki' olup Zuḥal bile olsa delīldür ki (10) Bābil melīkine āfet yetiše ve eger Mirrīḥ bile olsa hemçünān ve eger Zühre bile olsa sāl eyü ve mübārek ola ve eger 'Uṭārid bile olsa pādişāh aḥvālī eyü ola ve eger Kāmer bile olsa ḥālī'üs-seyr olursa çārpā kırānına delālet ider **قخ** çünkim Mirrīḥ burc-1 Esedde ihtirāk vāki' olup Zuḥal bile olsa delīldür ki düşmen ḥurūc idüp bir ulu kişi helāk eyleye ve tiz

[54b]

zamānda düşmen daḥi helāk ola ve eger Müşterī bile olsa hemçünān ve eger Zühre bile olsa narḥlar ucuz ola ve eger 'Uṭārid bile olsa Bābil melīki helāk ola ve eger Kāmer bile olsa ekinler helāk ola ve eger Mirrīḥ ḥālī'üs-seyr olsa bir ulu melik helāk ola çünkim (5) Zühreye burc-1 Esedde ihtirāk vāki' olup Zuḥal bile olsa delīldür ki köylere āfet yetiše ve eger Müşterī bile olsa hemçünān ve eger Mirrīḥ bile olursa kan dökülmek ziyāde ola ve eger 'Uṭārid bile olsa penbe ve giyecek behā'ya çıka ve eger Kāmer bile olsa 'Uṭārid gibidür ve eger ḥālī'üs-seyr olursa ḥādimplere ere ve zen kısmına yaramaz ola (10) **قد** çünkim 'Uṭārid burc-1 Esedde ihtirāk vāki' olup Zuḥal bile olsa delīldür ki pādişāh eli altunda olanlara ḥışm eyleye ve eger Müşterī bile olsa kātibler aḥvālī eyü ola ve eger Mirrīḥ bile olsa kātiblerüñ kuvvetine delālet ider ve

eger Zühre bile olursa ba'zılar pādişāh hışmına uğraya ve eger Kāmer bile olsa pādişāhlar re'āyāya 'adl ü dād (15) eyleyeler ve eger hālī'üs-seyr olsa ulu kişiler çok helāk olalar

[55a]

es-Sünbüle قل چünkim Zuḥale burc-ı Sünbülede ihtirāk vāki' olsa ve Müşteri bile olsa 'avretler ve oğlancıklar hasteligi ziyāde ola ve eger Mirriḥ bile olsa ulular aḥvālī tebāh ola ve ulu kişiler helāk ola ve (5) eger Zühre bile olsa ni'metler firāvān olup ucuzluklar ola ve eger 'Uṭārid bile olursa bāzārgānlar evvel-i sālda ḥālleri eyü olup āḥir-i sālda bed olmasına delālet ider ve eger Zuḥal hālī'üs-seyr olursa oğlancıklar memātı keşir ve narḥlar ucuz ola قي چünkim Müşteriye burc-ı Sünbülede ihtirāk vāki' ola ve Zuḥal bile ola delīdür ki ni'metler behā'ya çıka ve giyecekler (10) behā'ya şatıla 'avretlerün hasteligine delālet ider ve eger Zühre bile olsa sāl miyāne ola ve eger 'Uṭārid bile olsa er ādemlere āfet yetiše ve eger Kāmer bile olsa ni'metler ucuz ola ve eger hālī'üs-seyr olursa vüzerā'-yī 'izām ü kuzāt ḥālleri miyāne ola قخ چünkim Mirriḥe burc-ı Sünbülede ihtirāk vāki' ola ve Zuḥal bile (15) ola delīdür ki vüzerā'ya āfet eriše ve eger Müşteri bile olsa hemçünān **derkenār:** eger Zühre vü Mirriḥ ṭālī'-i sāl-ı 'ālemde bir burcda olsa delīdür ki mülk-i Rüm helāk ola

[55b]

ve eger Zühre bile olsa 'avretler memātı keşir ola ve narḥlar ucuz ola ve eger 'Uṭārid bile olsa ısıcaḥlar ziyāde ola ve eger Kāmer bile olsa narḥlar ucuz ola ve eger hālī'üs-seyr olsa 'avretler ve oğlancıklar memātı keşir ola قه چünkim Zühreye burc-ı Sünbülede ihtirāk (5) vāki' ola ve Zuḥal bile ola yeller ziyāde ese ve eger Müşteri bile olsa ekin aḥvālī eyü ola ve 'avretler kuvvet bula ve eger Mirriḥ bile olsa aḥvāl-i 'avām bed ola ve eger 'Uṭārid bile olsa defterdārlar ve kātibler hālī bed ola ve eger Kāmer bile olsa 'avretler hālī yaramaz ola ve eger hālī'üs-seyr olursa ḥāḥda ziyān ziyāde ola (10) قد چünkim 'Uṭāride burc-ı Sünbülede ihtirāk vāki' ola ve Zuḥal bile ola bir ulu kişi helāk ola ve Müşteri hemçünān ve eger Mirriḥ bile olsa nāḥiye-yi Ḥorāsānda ḥavāric ḥurūc eyleye ve eger Zühre bile olsa kātibler hālī eyü ola ve eger

Ḳamer bile olsa bād-ı semūm ziyāde ese ve eger ḥālī'ūs-seyr olursa tüccār ü (15)bā zārgān kārlarından ziyān ideler **el-Mizān قل** çünküm Zuḥale

[56a]

burc-ı Mīzānda ihtirāk vāki' ola ve Müşteri' bile ola sene mübārek ola pādīşāhlara vü ululara ve köylülere ve eger Mirriḥ bile olsa māverā'ün-nehir cāniblerinde olan melīklere saḥtluk erişe ve eger Zühre bile olsa 'Irāk ü Hicāz ehline yaramaz ola eger 'Uṭārid bile (5) olsa ḥastelik ve ölüm ziyāde ola ve eger Ḳamer bile olsa re'āyā vü pīrlar ḥālī fenā bula ve eger ḥālī'ūs-seyr olursa ḳaḥtluk ziyāde olup uğrılar çoğala **قي** çünküm Müşteri'ye burc-ı Mīzānda ihtirāk vāki' ola ve Zuḥal bile ola delīdür ki pādīşāhlar üzerine düşmen belüre ve ceng uzaya ve eger Mirriḥ bile olursa (10) ni'metler ziyāde ola ve eger Zühre bile olursa nisā' ṭā'ifesine mevt vāki' ola ve eṣrāf helāk olalar ve eger 'Uṭārid bile olursa sāl miyāne ola ve eger Ḳamer bile olursa ziyāde yeller esüp hevāda 'alāmet-i 'acībe zāhir ola ve Fārs ḥalkı eyü ola ve eger ḥālī'ūs-seyr olursa aḥvāl miyāne ola ^ه çünküm Mirriḥe burc-ı Mīzānda ihtirāk vāki' (15) ola ve Zuḥal bile ola 'acem iḳlīminde olan erbāb-ı silāḥ aḥvālī bed

[56b]

ola ve eger Müşteri' bile olsa 'Arablar ḥalkı üzerine zafer bulalar ve eger Zühre bile olsa ni'metler firāvān olup ucuzluklar ola ve eger 'Uṭārid bile olsa düşmen ḥurūc eyleye ve eger Ḳamer bile olsa ucuzluk ola ve eger ḥālī'ūs-seyr olursa aḥvāl-i re'āyā bed ola (5) çünküm Zühreye burc-ı Mīzānda ihtirāk vāki' ola ve Zuḥal bile ola mağrib ü 'Arab nāhiyesinde düşmen ḥurūc eyleye ve eger Müşteri' bile olsa aḥvāl-i nisā vü aḥvāl-i eṣrāf eyü ola ve eger Mirriḥ bile olsa nāhiye-i cenūbda ve ğarbda düşmen belürüp iztirāb vireler ve eger 'Uṭārid bile olursa narḥlar ucuz ola ve eger Ḳamer bile olsa 'Uṭārid gibidür (10) ve eger ḥālī'ūs-seyr olursa nisā' aḥvālī za'īf ola **قد** çünküm 'Uṭāride burc-ı Mīzānda ihtirāk vāki' ola ve Zuḥal bile ola ṭā'am ḳaḥt olup ni'met behā'ya çıka ve eger Müşteri' bile olursa mağrib nāhiyesine ziyān erişe ve eger Mirriḥ bile olursa narḥlar ucuz ola ve eger Zühre bile olursa aḥvāl-i (15) eṣrāf eyü ola ve eger Ḳamer bile olursa erenler ḥālī eyü ola ve eger

[57a]

hālî'üs-seyr olursa halkda cünün ü süse ziyāde ola el-'Akrēb قل چünkim Zuhal burc-ı 'Akrēbde ihtirāk vāki' ola ve Müşteri bile ola delīdür ki şāhib-i da'vet çıkup halkı da'vet eyleye ammā pāyidār olamayup tiz bergeşte ola ve eger Mirrih bile olsa (5) Horāsān halkına rih ü sahtlık erişe ve eger Zühre bile olsa 'Arab kavminün hālleri yaramaz ola ve eger 'Utārid bile olsa Kūfe vü Bağdād ehlinün hālleri eyü ola ve eger Kamer bile olsa bārān ziyāde ve şular çok ola ve eger hālî'üs-seyr ola Hicāz ilinde ve 'acem mülkünde kahtlık ve tenglik 'arz ola قي چünkim Müşteriye (10) burc-ı 'Akrēbde ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola delīdür ki şavuklar çok ola ve mive kısmında āfet yetişe ve eger Mirrih bile olsa miyān-ı nāsda ihtilāf ziyāde ola ve eger Zühre bile olsa nāhiye-yi Horāsānda düşmen huruc eyleye ve eger 'Utārid bile olursa kātiblere bile erişe ve eger Kamer bile olursa ekinler hālî tebāh (15) ola ve eger hālî'üs-seyr olursa ahvāl-i 'ālem miyāne ola

[57b]

قخ چünkim Mirrihe burc-ı 'Akrēbde ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola Horāsān semtinde düşmen huruc eyleye ve eger Müşteri bile olursa erbāb-ı şalāh kuvvet bula ve eger Zühre bile olursa bārān ziyāde ni'met çok ola ve eger 'Utārid bile olsa ucuzluklar ola ve eger Kamer bile olsa (5) şalāh-ı dīn ziyāde ola ve eger hālî'üs-seyr ola 'acem iklimine sahtlık erişe قه چünkim Zühreye burc-ı 'Akrēbde ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola delīdür ki kaht ü (10) glā ziyāde ola ve eger Müşteri bile olsa ehl-i şalāh kuvvet bula ve eger Mirrih bile olsa şark cānibinde düşmene sahtlık erişe ve eger 'Utārid bile olsa bārān ü ra'd ziyāde ola ve eger Kamer bile olsa bārān çok ola ve eger hālî'üs-seyr olursa Horāsān ehlinün hālleri eyü ola قد چünkim 'Utāride burc-ı 'Akrēbde ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola Hicāz ve Yemen hālî perişān ola ve eger Müşteri bile olursa düşmenler zuhūr idüp iller harāb ola ve eger Mirrih bile olursa Yemen nāhiyesinde (15) düşmen belüre ve eger Zühre bile olursa kātiblere yaramaz ola

[58a]

ve eger K̄amer bile olsa b̄ar̄an ziyāde ola ve eger h̄ālī'üs-seyr olursa bir ulu kişi helāk ola **eI-Kavs ق** çünkü Zuhale burc-ı Kavsde ihtirāk vāki' ola Müřterī bile ola delīdür ki ulu kişiler çok helāk ola ve eger Mirrih bile olsa h̄arb z̄ahir ola pādiřahlar (5) arasında ve bir 'azīmü'ş-řān melīk helāk ola ve eger Zühre bile olsa nāfi' yağmurlar ziyāde ola ve eger 'Utarid bile olsa ra'd ü berķ ziyāde ola ve Zuhal bile ola nāfi' yağmurlar ziyāde yağa ve eger Mirrih bile olsa (10) 'Irāk mülkünde melīkler hasteligi ziyāde ola ve eger Zühre bile olsa ulular memātı keşir ola ve eger 'Utarid bile olsa yeller ziyāde ese ve eger K̄amer bile olsa 'avām ahvāli řalāh üzerine ola ve eger h̄ālī'üs-seyr olursa h̄āl-i eřrāf kavī ola **ق** çünkü Mirrihe burc-ı Kavsda birlik olsun ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola delīdür ki hevālar (15) i'tidāl üzre ola ve eger Müřterī bile olsa bir ulu melīk helāk

[58b]

ola ve eger Zühre bile olsa ḡaret ziyāde ola ve eger 'Utarid bile olsa t̄acirler mālından ziyān göreler ve eger K̄amer bile olsa elçiler ahvāli bed ola ve eger h̄ālī'üs-seyr olursa h̄arb ve k̄itāl çok ola çünkü Zühreye burc-ı kavsda ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola yağmurlar ziyāde ola ve eger Müřterī bile olsa narhlar ucuz ola ve eger Mirrih bile olursa nisā t̄ā'ifesi çok kırılalar ve eger (5) 'Utarid bile olsa 'avretler ve oğlancıklar renci ziyāde ola ve eger K̄amer bile olsa b̄ar̄an ziyāde ola ve eger h̄ālī'üs-seyr olursa morg-ı nisā' ziyāde ola ve **ق** çünkü (10) 'Utaride burc-ı Kavsda ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola delīdür sāl āfetlü ola ve eger Müřterī bile olursa h̄alk selāmette olalar şark cāniblerinde ve eger Mirrih bile olsa çarpā kısmınıñ ahvāli tebāh ola kuraklıktan ve kahtlıktan ve h̄alk arasında āb cihetinden ta'aşsub ziyāde ola ve eger Zühre bile yā K̄amer bile olsa (15) 'avretler h̄ālī tebāh ola ve nāfi' yağmurlar ziyāde yağa ve eger h̄ālī'üs-seyr olursa bir ulu melīk

[59a]

helāk ola **eI-Cedi ق** çünkü Zuhale burc-ı Cedeide ihtirāk vāki' ola ve Müřterī bile ola şavuklar ředīd ola ve mīveler fesād bula narhlar ucuz ola ve eger Mirrih bile olursa erbāb-ı silāh řādumān ola ve eger Zühre bile olursa narhlar miyāne ola (5) ve eger 'Utarid bile olsa morg-ı 'ulemā' vü morg-ı küdegān çok ola ve eger K̄amer bile

olsa kış katı ola ve eger hālî'üs-seyr olursa şitâ' şedîd ola **قی** çünkü Müşteriye burc-ı Cedîde ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile ola şavuklar ziyāde ola ve hevālar kuru ola ve eger Mirrih bile olursa yıl miyāne ola ve eger Zühre bile olsa (10) yağmurlar ziyāde ola ve eger 'Utārid bile olsa yeller ziyāde ese ve eger hālî'üs-seyr olursa bārān çok ola ve 'avāma āfet yetiše **قخ** çünkü Mirrihe burc-ı Cedîye ihtirāk vāki' ola ve Zuhal bile olsa ışıcaklar ola ve eger Müşteri bile olursa leşker ahvāli eyü ola ve eger Zühre bile olursa yağmurlar az ola (15) ve eger 'Utārid bile olursa yeller ziyāde ese ve eger hālî'üs-seyr

[59b]

olursa çārpā kısmınun helākine ve at kırānna delālet ider **قه** çünkü Zühreye burc-ı Cedîde ihtirāk vāki' olup Zuhal bile olsa Bābil ikliminde kanlar dökülmek ziyāde ola ve eger Müşteri bile olsa beyt'ül-māl ziyāde ola ve eger Mirrih bile (5) olsa yollar emīn ola ve eger 'Utārid yā Kāmer bile olsa bārān ü bād ola ve eger hālî'üs-seyr olsa yağmurlar az ola **قد** çün 'Utārid ...⁷ der Cedî ve Zuhal bile olsa kış ziyāde olup yemişler az ola ve eger Müşteri bile olursa şavuklar ola ve eger Mirrih yā Zühre bile olursa hevālar hōş ola ve eger Kāmer (10) bile olursa yağmurlar ziyāde ola ve eger hālî'üs-seyr olursa bir hafta ziyāde kış ola **ed-Delv قل** çünkü Zuhale burc-ı Delvde ihtirāk vāki' ola ve Müşteri bile ola delīdür ki ol yıl şitâ' şedîd ola ve halk arasında fitne çok ola ve eger Mirrih bile olursa Horāsān cānibinden şāhib-i da'vet çıkup halka (15) da'vet eyleye ve eger Zühre bile olursa yağmurlar çok yağa

[60a]

ve eger 'Utārid bile olsa ehl-i Hicāz hālleri hōş ola ve eger Kāmer bile olsa yeller ziyāde esüp ra'd ü berķ ziyāde ola ve eger hālî'üs-seyr olursa ešrāf za'if ve tereke tebāh ola **قی** çünkü Müşteriye burc-ı Delvde ihtirāk vāki' ola ve (5) Zuhal bile ola şitâ' şiddet üzerine ola ve eger Mirrih bile olsa sāl miyāne ola ve eger Zühre bile olsa bārān ziyāde olup tereke oña narhlar ucuz ola ve eger 'Utārid bile olsa bir büyük ādem fevt ola ve terekeye āfet yetiše ve eger Kāmer bile olursa hastelikler ziyāde ola

⁷Okunamayan kelime vardır.

ve eger hāli'üs-seyr olursa yağmurlar ziyāde ola ve (10) yangunlar belüre قخ çünküm Mirriḥe burc-1 delvde ihtirāk vāki' ola Pārs ikliminde düşmen zühür eyleye ve eger Zuḥal ü Müşteri bile olursa ve eger 'Uṭārid yā Kamer bile olursa yeller ziyāde ese ve eger hāli'üs-seyr olursa hastelik ve fecā' mevti belüre قه çünküm Zühreye burc-1 Delvde ihtirāk vāki' ola ve (15) Zuḥal bile ola şavuklar ziyāde ola ve eger Müşteri bile olsa narḥlar

[60b]

ucuz ola ve eger Mirriḥ bile olsa hemçünān ve eger 'Uṭārid bile olsa şitā' şedīd ola ve eger Kamer bile olsa ḥalkda ziyān çok ola ve eger olursa bārān ziyāde ola قد çünküm 'Uṭāride burc-1 Sevrde ihtirāk vāki' olursa ve Zuḥal bile olursa şavuk (5) lar çok ola ve eger Müşteri bile olursa şavuklar miyāne ola ve eger Mirriḥ bile olursa hemçünān ve eger Zühre vü Kamer bile olursa bārān çok ola ve eger hāli'üs-seyr olursa yel ve yağmur ziyāde ola el-Hüt قل çünküm Zuḥale burc-1 Hütde ihtirāk vāki' ola ve Müşteri bile olsa İsfehān cāniblerinde şāhib-i da'vet çıka ve ḥalk (10) hāli eyü ola ve eger Mirriḥ bile olursa hemcinān ve eger Zühre vü Kamer bile olursa bārān çok ola ve eger hāli'üs-seyr olursa yel ve yağmur ziyāde ola el-Hüt قل çünküm Zuḥale burc-1 Hütde ihtirāk vāki' ola ve Müşteri bile olsa İsfehān cāniblerinde şāhib-i da'vet çıka ve ḥalk hāli eyü ola ve eger Mirriḥ bile olsa düşmen zühürundan kan dökülmek ziyāde ola ve eger Zühre bile olsa Bābil ikliminüñ şāhna āfet yetiše ve fitne ziyāde ola ve eger 'Uṭārid bile olsa erbāb-1 ādab ü aşḥāb-1 'Arab ahvāli saht ola ve eger Kamer bile olsa bu sālda bārān ziyāde ola ve eger hāli'üs-seyr olursa bu sālda (15) cāneverler çok ola قي çünküm Müşteriye burc-1 Hütde ihtirāk

[61a]

vāki' olup Zuḥal bile olsa pādişāhlar üzerine düşmen musallaḥ ola ve eger Mirriḥ bile olursa ölüm çok ola ve eger Zühre bile olursa etfāl mevti belüre ve eger 'Uṭārid bile olursa sāl miyāne ola ve eger Kamer bile olursa bārān çok ola ve eger hāli'üs-seyr (5) olursa bir ulu kişi öle قخ çünküm Mirriḥe burc-1 Hütde ihtirāk vāki' ola ve Zuḥal bile ola ucuzluklar olup Fārs ikliminde düşmen belüre ve eger Müşteri bile olursa ni'metler firāvān ve şular ziyāde aḳa ve eger Zühre bile olursa yağmurlar ziyāde olup

terekeye āfet eriſe ve eger ‘Uṭārid yā Kāmer bile olsa bād u bārān (10) ziyāde ola ve eger ḥālī’üs-seyr olursa ḥastelik ve fecā’ mevti ziyāde ola **قه** çünküm Zühreye burc-ı Hütta ihtirāk vāki’ olup Zuḥal bile olursa ſitā’ ſedīd ola ve eger Müſterī bile ola mīveler tebāh ve eger Mirriḥ bile olursa hevālar ḥōſ ola ve eger ‘Uṭārid ve Kāmer bile olsa fecā mevti ziyāde ola ve eger ḥālī’üs-seyr (15) olacaḫ olursa yaḡmurlar ziyāde ola **قد** çünküm

[61b]

‘Uṭāride burc-ı Hütta ihtirāk vāki’ ola ve Zuḥal yā Müſterī bile ola ḥüdāvendān-ı ‘ilm ü edeb ḥālleri tebāh ola ve eger Zühre bile olsa hemçünān ve eger Kāmer bile olsa ſular ziyāde ola ve eger ḥālī’üs-seyr olursa ‘avretler ve oḡlancıklar ḥasteligi ziyāde ola (5) **bu bāb kevkeb-i Zuḥal her bir burcda olduḡun beyān ider Zuḥal der Ḥamel her kaçan kim** Zuḥal Ḥamele vara ve iki buçuk yıl ṭurur ve Zuḥalüñ hubūt ḥanesidür delīldür ki yiḡitler ölümü ziyāde ola ve uvaḫ oḡlancıklar çok kırlar ve ḥarb ü kıṭāl ziyāde ola ve ulularda teşvīſ ziyāde ola ve aḥvāl-i mülük ızırābda ola ve düşmenler (10) ḥareket eyleyeler ve yabana ḥaberler ziyāde ola ve ta‘ām faḫd ola ve pādīſāhlar ḥareket eyleyeler ve Türkistān ü Hindüstān ḥālī perīſān ola ve aḥvāl-i meſāyih perīſān ola ve re‘āyā ile mülük düşmenlik kıllar iḫlīm-i ḡarbdā Berberistānda ḫaḫṭ ü ḡlā vü ḥarb ü ḫarb ziyāde ola ve eger Zuḥal burc-ı ḥamelde rāci’ olursa delīl (15) dūr ki ululara naḫl ü taḫvīl ü ḡarābet vāki’ ola ve ra’d ü berk

[62a]

ve ḫar ziyāde ola ve ḫoyun ziyāde ola ve ḫoyun ziyāde kırlar ve cānīb-i ſarḫda ḥarb ü fitne ziyāde ola **ḥük-m-i Zuḥal der Şevr** her kaçankim Zuḥal Şevre vara iki buçuk yıl ṭurur delīldür ki ḥarb ü fitne nāḫiye-yi ſarḫda çok olup cevri ü sitem ziyāde ola ‘avām miyānında ve aḥvāl pīrān (5) za‘īf ola ḥastelikler çok ola ve sığır kırānına delālet ider ve Hindüstān deryāsında gemiler fesādına ve fitne vü teşvīſ ziyādeligine ve ſāh-ı Hindüstān üzerine düşmen belürmesine ve ol diyārlarda olan ulularuñ helākine delālet ider ve **eger Zuḥal** burc-ı Şevrde rāci’ olursa aḥvāl-i mülük fikrette ve ulular helākine ve (10) çārpā kırānına delālet ider **ḥük-m-i Zuḥal der Şevr** her kaçankim Zuḥal Şevre vara iki buçuk yıl ṭurur delīldür ki ḥastelik ve ölüm ziyāde ola ve zaḫmet-i ſar’a ziyāde ola ve ḫalk kār ü kesb eylemede ‘āciz olalar ve ḫalkuñ ekſerine nāḡehānī sefer vāki’ ola ve āsumānda ‘alāmāt-ı ‘acībe belüre ve yıldızlar

ziyāde dökile ve bî-vaqt ra'd ü (15) berç ziyāde ola ve leşker hāli zahmetlü ola ve harb ü kıtāl vāki'

[62b]

ola ve pādişāhlarda mülk da'vīsi peydā ola ve erbāb-ı devlet ü kalem kısmınıñ hālleri nıkbette ola ve çarpā kısmına noqşān yetiše ve zelzele ve hevāda zulumāt ve kuraqlıq ziyāde ola mağrib cānibinde zirā burc-ı Cevzā mağribīdür ve Horāsān ü 'Irāk ü Rūm cāniblerinde (5) perişānluq ziyāde ola ve **eger Zuhal** burc-ı Cevzāda rāci' olursa delīdür ki pādişāhlar huşūmet eyleyeler harb ü aşıftelik çok ola ve mukābele vü mukātele ziyāde ola ve çekirge gele ve ta'am fēsād bula ve nāhiye-yi şimālda kulunc ziyāde ola **hükmi Zuhal der Sereṭān** çünkim Zuhal Sereṭāna gele iki buçuk yıl turur delīdür ki kulunç ve (10) bevāsir birsām ve nezle ziyāde ola ve aḥbār-ı erāci' çok ola ve herkese ıztırārī sefer vāki' ola ve kaḥt ü ceng ziyāde ola va gam u endūh ve açlık çok ola ve çekirge hurūc eyleye ve sel ve bārāndan niçe yerler ḥarāb ola ve deryā misāfirlerinüñ hāli bed ola ve Şām vezīrlilerine gam eriše ve **eger Zuhal** burc-ı sereṭānda rāci' olursa delīdür ki (15) ulular helāk olalar ve aḥvāl-i kibār nıkbet bula ve bed kāraruñ

[63a]

cünbişine ve tārāc ü gāret ziyāde olmasına ve ta'amlar 'aziz olmasına ve mīve kısmına āfet erişmesine ve ric'at-i Zuhal māh-ı teşrin-i şāninüñ yedinci ve māh-ı muḥarremüñ on üçüncü pençşenbe günü tāriḥ-i iskender biñ toquz (5) yüz otuz dört ve tāriḥ-i iskender biñ otuz ikidedür yüz otuz dört gün rāci'dür yüz yigirmi dört gün müstakim olur Zuhal der Esed çünkim Zuhal burc-ı Esede gelse iki gün turur delīdür ki 'illet ü ḥaşebe vü birsām ü lerze ü yigitler ölümü ziyāde ola ve ululara āfet eriše ve uğrılar kuvvet bula ve nāhiye-yi şarḫda harb ü kār ü zār ziyāde ola ve bād-ı semūm ziyāde ese ve sebā' vü (10) behā''im aḥvāli fēsād bula bārān az ola ve hevālar kuraq ola ve şular az aça ve pādişāhlar müşevveş'ül-hāl olalar ve eger Zuhal burc-ı Esedde rāci' olursa delīdür ki ulular aḥvāli fēsād üzerine ola ve ekābirde 'illet ziyāde ola ve eger Müşteri vü Kamer bile olsa delīdür ki ulular hāli eyü ola ve eger Mirriḥ ü Zühre (15) bile olursa delīdür ki eşrāf hāli saḥt ola ve eger 'Uṭārid

[63b]

bile olsa ulular helâkine delâlet ider Zuhal der Sünbüle delîldür ki ziyânlu yeller ziyâde esmesine ve mîve kısmına ve terekeye âfet irmesine ve ta'âm kaht olup nisâ tâ'ifesi ve oğlancıklar ziyâde helâk olmasına ve leşkerlerün cünbiş ü fesâdlarına 'avâm ü vüzerâ' ile (5) gâret ü fesâd ü yalan haberler ziyâde olmasına ve uluların naql ü tahviline ve eger Zuhal burc-ı Sünbülede râci' olursa delîldür ki mülük ile re'âyâ mâbeyninde muhâlefet vâki' ola ve ulularda havf ü fezâ' ziyâde ola ve eşrâf hâli yaramaz ola ve eger Zühre bile olursa nisâ' tâ'ifesine mevt vâki' ola ve yağmurlar ziyâde (10) ola ve hevâda 'alâmetler zuhûr eyleye ve eger Mirrîh bile olsa âfât ziyâde ola ve eger 'Utârid bile olsa hevâlar eyü ola ve eger Müşterî ile olsa câylar harâb ola ve mensübât-ı Müşterî yaramaz ola Zuhal der Mîzân delîldür ki yürek ağrıları ziyâde ola ve nisâ tâ'ifesinün âfetine ve kahtlık ü açlık 'âlemde ziyâde olmasına ve ni'met (15) ler 'azîz olmasına ve yay faşında bād-ı semûm ziyâde esmesine

[64a]

ve şitâ'da berd şedîd olmasına ve hevâlar hõş olup mîve kısmına âfet erüp müslümânların hâli şalâh üzere ola ve pâdişâhlar birbirlerine huşûmet eyleyeler ve eger Zuhal burc-ı Mîzânda râci' olursa delîldür ki âgız ve kulak ağrısı ve ziyâde ola ve kul ve cāriye kısmında (5) hastelik ziyâde ola ve eger Âfitâb bile olursa delîldür ki cengler ziyâde ola ve eger Mirrîh bile olursa 'illet-i hevâyi ziyâde ola ve talâk çok ola ve harb ziyâde olmaya ve eger Mâh ve Müşterî bile olursa delîldür ki harb ziyâde olmaya ammâ hevâyi marazlar ziyâde ola ve hevâda târik ve zulumât ve yeller ziyâde ola ve kaht ü gılâ ziyâde ve (10) nebâtât az ola Zuhal der 'Akreb delîldür ki hastelik ve 'illetler ziyâde ola ve civânlarda ölüm ziyâde ola yigitlerde âb ü hâkda olan ta'âm fakd ola ve şitâ' şedîd ola ve hevâda zulumât ü zelzele çok olup uğırlar galebe eyleyeler ve bağ ü nebâtât kısmına âfet yetişe ve hastelik ve derd-i çeşm çok ola ve ta'âm az ola ve (15) pâdişâhlar miyânında huşûmet ve ceng ziyâde olup yalan haberler

[64b]

çok olup pâdişâhlarda hastelik ziyâde ola ve misâfirler hâli yaramaz olmasına ve eger Zuhal 'Akrebde râci' olursa delîldür ki herkes ber-murâd olmalarına ve bârân az ola ve eger Āfitâb bile olsa delîldür ki hârb ziyâde ola bî-aşl kişilerün hurûcuna ve meşâne (5) zahmı ziyâde ola ve eger Mirrîh bile olsa delîldür ki ulular arasında âfet ü ceng ü huşümet ziyâde ola mülk cihetinden ve eger Müşterî bile olsa delîldür ki pâdişâhlar miyânında şulh ziyâde ola ve halkda 'illet-i çeşm ziyâde ola Zuhal der Kavs delîldür ki halkda tâ'un 'ileti ziyâde ola ve halkda haşabe ziyâde ola husûsâ ulularda (10) derd-i çeşm ü hârb ü fitne cânib-i şarkda ziyâde ola ve ululara nâgehânî sefer vâki' ola ve 'avretlerde oğlancıklarda hastelik ziyâde ola ve kuşlar ve tağ câneverleri ziyâde kırıla ve hevâlar hōş olup narhlar ucuz ola ve eger Zuhal burc-ı Kavsda râci' olursa delîldür ki narhlar ucuz ola ve miyân-ı mülük cihetinden (15) nizâ' ve huşümet ziyâde ola ve eger Āfitâb Zuhal ile bile olursa

[65a]

delîldür ki morg-ı eşrâf ve cunbiş-i 'asker ziyâde ola ve eger Mirrîh ve Zühre bile olursa delîldür ki göz ağrıları ve derd-i çeşm ve zât'ül-caneb ve baş ağrısı ziyâde olup kuşlar kırânına ve çekirgenün fesâdına **Zuhal der Cedî** delîldür ki ta'am kalil olup mîve kısmına âfet (5) erişe ve kizb ü durüg halk arasında ziyâde ola ve pâdişâhlar hâli kuvvet tutalar ve bed-aşlaruñ ahvâli şerefde ola ve şitâ' şedîd olup kar ve yağmur ziyâde yağa ve gemilere âfet yetişüp gark olalar ve sefer meşşakkatlü ola ve at ve koyun ve keçi kısmına âfet yetişe ve leşker kişilerün hâli zahmetlü ola ve zelzele (10) ola ve yollarda harâmîler çok ola ve eger **Zuhal** burc-ı Cedîde râci' olursa delîldür oğlancıklar hasteligi ziyâde olup ulular arasında 'adâvet ü kîn çok ola ta'amlar kaht ola ve bâzârgânlar mâllarundan ziyân eyleyeler ve eger Şems bile olsa delîldür ki eşrâf ü 'avâm hareket üzerine olup şark melik (15) lerine düşmen belüre **Zuhal der Delv** delîldür ki tâ'un ü haşabe

[65b]

ve kulunç ve şar'a ziyâde olup ulu kişiler çok kırılalar ve haberler çok ola yeller ziyâde esmesine ve seyl ve zelzele olmasına ve hevâda zulumât çok olmasına ve mîveler noqşân üzerine olmasına ve nice mekânlar harâb olmasına ve misâfirlerün fesâd hâline ve mülük ahvâli nikbet (5) bulmasına ve eger **Zuhal burc-ı Delvde râci'**

olursa delîldür ki miyân-ı mülükde hılâf ziyâde ola ve eger Āfitâb bile olsa riḥ ü havf ü emrâz-ı mestûre ziyâde olmasına ve yigitler ve zenler hasteligine ve ulular üzerine re'âyaya hürûc itmesine ve eger Müşteri bile olursa delîldür ki halkda ğam ü endüh ziyâde olup tereke vü (10) mîve nâķış olmasına ve çekirge gelmesine **Zuḥal ender Hüt** delîldür ki hastelik çok olup nâs yaramaz vâķı'alar göreler ve yay faşlında ısıcaķlar ziyâde olup şitâ'da şavuklar ziyâde olmaĝa tereke mîve ḥâli yaramaz olup çeşmelerde şular az aķa ve misâfirler ḥâli yaramaz ola ve murĝân memâti keşir ola ve (15) nikris zahmeti ve ayak aĝrıları çok çok olup hevâlar bulanık ola

[66a]

ve eger **Zuḥal** burc-ı Hütde râci' olursa delîldür ki ulular hasteligi ziyâde ola ve havâric hürûc eyleye ve kullar efendilerine 'âşî ola ve aḥbâr-ı durüg keşir ola ve yaĝmurlar az olmasına ve ta'âma âfet irişmesine **bu bâb re's ü (5) zeneb imtizâcı beyân ider on iki burûc üzerine** re's-i Hamel delîldür ki eşraf ü rü'esâ' ḥâli bed olmasına ve pâdişâhların helâkine ve meliklerin perişânlığına ve uluların bir câydan bir câyâ naķl ve taḥvîl ve hareket itmelerine ve **eger zeneb** Hamel olursa delîldür ki re'âyâ tâ'ifesiyle ulular hılâf üzerine olalar ve (10) öküz ve koyun kısmına vâķi' ola ve her kevkeb kim zeneble Hamelde muķârin ol delîldür ki Fârs ü Bâbil ü Baĝdâd şehirlerinde ol kevkebe mensûb olanların ḥâlleri eyü olmayup mülük-i Rûm aḥvâlleri nikbette olmasına ve çârpâ kısmının helâkine ve bî-aşl kişilerün pâye-i devlete kıdem basmasına **re's be-Sevr** delîldür ki halkda (15) selâmet ziyâde olmasına ve pâdişâhlarda 'adl ü dâd ü cevri ü sitem

derkenâr: târiḥ-i hicret-i nebî biñ otuz ikisinde zeneb be-Hamel olmuştur

[66b]

ziyâde olmalarına ve ta'âm çok olmasına **zeneb be-Sevr** delîldür ki bād-ı semûm ziyâde esüp mîve kısmına âfet yetişmesine ve ulular ḥâli tebâh olmasına ve her kevkeb kim burc-ı Sevr de zeneb ile bile olsa delîldür ki kevkebe mensûb olanlar maĝrib şehirlerinde (5) Antakiyye ḥâlleri harâb ola ve göz aĝrıları çok ola ışşı hastelikler ziyâde olup altun gümüş la'l-i bedahşân fenâ bula her gâh ki zeneb Sevre gele ve Āfitâb zenbile bile ol delîldür ki pâdişâhlara korku vardur düşmenden ve tâ'ün hastelikleri ziyâde ola ve koyun kırâmı çok ola ve cânib-i ĝarbda hastelikler çok ola (10) **re's be-Cevzâ** delîldür ki hevâ hastelikleri ziyâde olmasına ve hevâlar şâfi olmasına ve yellere ziyâde esmesine **zeneb be-Cevzâ** delîldür ki der havf ü harb ü

açlık ve fezâ' ziyâde ola herkes kevkeb-i burc-ı Cevzâda zenbîle bile olsa delîldür ki ol tâ'ifenuñ hâlleri yaramaz ola ve kaçır melîki helâk olmasına ve mülük-i Mışırufı kırânna (15) ve hastelik ve açlık ölümleri ziyâde olmasına ve hâmile hâtûnlar

[67a]

oğlan düşürmesine ve ra'd ü berç ziyâde olmasına ve ısıcağ yeller esüp tereke yetişmesine ve mağrib cāniblerinde fitne ziyâde olmasına **re's be-Sereṭān** delîldür ki bāzārgānlar ticāretten ziyâde işşılar itmelerine ve her yerler ma'mūr olmasına ve halkuñ āsāyişine ve her sitāre re'sde buluna ol sitāreye mensüb olan kavm (5) hâlleri eyü ola **zeneb be-Sereṭān** delîldür ki deryâda bāzārgānlar ziyān eyleyeler ve gemiler ğark olalar ve 'avām aḥvāli nikbet bulalar ve hevālar ḥaṣṣīn olup çeşmelerde şular az ola ve her sitāre kim zenebde ola delîldür ki (10) ol kevkebe maḥşuş olanlara ğarkdan ḥarb ü fitneden ḥavf-ı 'azīm ola ve Kūhistānda düşmen ḥurūc eyleye çünkim Āfitāb-ı zenbîle burc-ı Sereṭānda mecāsîd ola delîldür ki şāhlar ortasında ḥarb ü kıtāl vāki' ola ve 'ammāl ü tüccār hâlleri bed ola ve aḥîri şalāḥ üzerine ola **re's bā-Esed** delîldür ki pâdişāhlar (15) üzerine 'aduvvlar zafer bulalar ve pâdişāhlar mülküne koyup kaçalar ammā aḥîr

[67b]

fürşat ü nuşret pâdişāhlaruñ ola re'āyā ḥālî eyü ola **zeneb der Esed** delîldür ki mülke ve melîklere āfet erişe ve ölüm ziyâde ola ve cūnbüş-i 'avām ve hastelik çok ola ve ulu melîkler helâk ola ve ḥavāric ḥurūc eyleye ve her sitāre kim burc-ı Esedde zenbîle mecāsîd (5) ola ol sitāreye mensüb olan kavme yaramaz ola ve maşrık cānibinde ḥarb ve kıtāl ve ceng ve cidāl ziyâde ola ve Bağdād cāniblerinde fitne ziyâde olup eşrāfa mevt vāki' ola ve meşāne 'illetleri belüre ve karm ağırları ziyâde ola ve kuşlar ve tağ cāneverleri çok kırıla ve narḥlar tefavvuk bula maşrık cāniblerinde ve kūhistān illerinde (10) **re's be-Sünbüle** delîldür ki pâdişāhlar miyānında 'aḳd ü 'ahd mühkem olup 'ālem şulḥ ve şalāḥ üzerine ola ve āḥirinde ekinler ve mīveler eyü ola **zeneb be-Sünbüle** delîldür ki koyun ziyâde kırıla ve kuraçlık ziyâde ola ve şitā' şedîd ola ve her sitāre kim zenbîle burc-ı Sünbülede mecāsîd olursa delîldür ki ol sitāreye mensüb olan (15) kişilere düşmen ziyâde olup aḥvālleri fēsād üzerine olmasına

[68a]

ve evlād-ı mülük kırılmasına ve pādişāhlar re'āyāya zulm ü sitem eylemelerine ve nisā' t̄ā'ifesinde hastelik ziyāde olmasına ve muhālif yeller çok esmesine çünkim Āfitāb zeneble burc-ı Sünbūlede bile ola delīldür ki Fārs iklimlerinde harb ü fitne keşir ola ve maşrık ehlinde muhālefet (5) ziyāde ola **re's be-Mizān** delīldür ki miyān-ı nāsda şādīlik ü zevk ve sağa ziyāde ola ve fe-ammā oğlancıklar t̄ā'ifesine boğaz ağrısından havf vardır şāhib-i hurūc çıkup halkı da'vet eyleye ve hılāfet-i sūra **zeneb be-mizān** delīldür ki ölmek ve öldürmek ziyāde ola ve ceng ü cidāl ve harb ü kıtāl çok olup ziyāde kanlar döküle (10) ve berisām ve t̄ā'ün renci halkda ziyāde ola ve mülük-i 'Arāb arasında hılāf ziyāde ola ve zulm çok ola her diyārda ve mağrib pādişāhi fevt ola ve hevālar ısıcaklar olup ve vaktiyle yağmurlar yağa katı yeller çok esmesine ve mīveler fesād bulmasına ve eger Āfitāb bile olsa delīldür ki Māverā'un-nehirde ve şehir-i Musul da diyār-ı Rūmda harb (15) ziyāde ola ve kullar hıdmette cābir olup şāhiblerine 'āsī olalar

derkenār: sene 1035 de re's-i Mizānidi fī Hicāz el-āhiriñ

[68b]

ve her sitāre kim burc-ı Mizānda zenb ile zeneble ola mensübātına nıkbet ziyāde ola **re's der-'Akrēb** delīldür ki harb ü fitne mağrib cāniblerinde ziyāde olup erbāb-ı silāh hālī kavī ola ve ferūmāyeler pāye-yi devlete qadem başalar ve ulular miyānında cevr ü sitem çok ola ve (5) ahiri şulh üzerine ola **zeneb der-'Akrēb** delīldür ki yollarda emīnlik az ola ve fitne vü teşviş miyān-ı nāsda ziyāde ola ve uğrılar furūmāyeler kuvvet bulalar ve 'avām ahvāli tebāh ola ve 'avretler ziyāde kırılalar ve pādişāhlarda kīn ü 'adāvet ziyāde ola ve hāmīle hātūnlar çok kırılalar ve mīvelere āfet erişmesine ve hevāda (10) delīldür ki pādişāhlar hareket eyleyeler tenezzül irip şehāb-ı zulumāt ziyādesiyle harāb olmasına ve mağrib diyārına çekirge gelmesine ammā ziyān eylemesine **re's be-Ḳavs zeneb** delīldür ki maşrık cānibinde olan pādişāhların ulusuna mevt erişe ve (15) şarḳ cāniblerinde halk āteşden ziyān çekeler

[69a]

ve uğrılar ve harāmīler ziyāde fesād eylemelerine ve tereke vü mīve cānib-i garbda ziyāde ola ve halk korkulu vāki'ılar göregen olalar **re's be-Cedi** delīldür ki yay faşlı ve şitā' faşlı i'tidāl üzere ola ve çārpā kısmı behā'ya çıka ve nebātāt oña gemiler ahvāli (5) eyü ola ve hevālarda kuraklık ziyāde olup kar ve yağmur miyāne ola ve

ma'ādīn hālī kavī ola **zeneb be-Cedī** delīdür ki halkda el darlığı ve perişānluk ve ğam ü endūh ziyāde ola ve zelzele çok ola ve maġrib halkında çok belā vāki' ola ve mülükleri fevt ola ve yalan haberler ziyāde söylene Pārs ikliminde ve uğırlar **(10)** kuvvet bulup yollar kesile ve ehl-i dīn ü erbāb-ı şalāh aḥvālī za'af üzerine olup şıbyān memātı keşir ola ve şitā'da qar ziyāde yaġa ve eger Āfitāb zenebde ola delīdür ki aḥvāl-i mülük nikbet bula ve qarlar ve yaġmurlar ziyāde yaġa ve cānib-i ğarbda selāmet ziyāde ola ve akarşular ziyāde ola ve her kevkeb kim **(15)** zenebde ola Āfitāb bile huşūmet üzere ola **re's be-Delv**

[69b]

delīdür ki halkda şefā ve 'ıyş ü 'ıšet ziyāde olmasına ve gemiler aḥvālī eyü olmasına ve yaġmurlar çok ve rih i'tidāl üzere ola **zeneb be-Delv** delīdür ki miyān-ı 'avāmda fitne vü fesād ü tünd ü 'inād ziyāde olmasına ve qarlar dökülüp cengler olmasına ve **(5)** 'Akrab ve yılan ve ısırıcı cāneverler ziyāde olmasına ve mülük ile vüzerā' arasında ihtilāf ziyāde olmasına ve tā'ün belürmesine ve ra'd ü berķ ziyāde olup yıldırımdan niçe kişiler helāk olmasına ve tavar kırılmasına ve narhlar ucuz olmasına cānib-i şarkda vü ğarbda ve yalan haberler çok ola 'acem diyārında ve Kūhistān **(10)** cāniblerinde ve gemiler hālī eyü olmasına ve ni'metler firāvān olmasına **re's be-Ḥūt** delīdür ki erbāb-ı devlet aḥvālleri nikbette olup ḥürmetleri anıla ve devletten düşeler ve bī-aşl kişilerden erbāb-ı devlet zarar göreler **zeneb be-Ḥūt** delīdür ki gemiler ziyāde ğarķ olalar ve deryā kenārlarında olan şehirlerde **(15)** āfet ve ölüm ziyāde ola ve ḥānedānlar ḥarāb olup balık

[70a]

çok kırıla ve ulular çok helāk ola ve kaḥt ziyāde ola ve 'acā'ib ve ğarā'ib işler peydā ola ve pādişāhlar sefer eyleyeler ve ekşer-i halk vatanlarından nakl ü taḥvīl ü ḥareket üzerine olalar ve maşriķ cānibinde olan ulularda muḥālefet ziyāde ola ve **(5)** şark cānibinine re'āyāsı ulularına 'isyān üzere olalar ve ḥavf ziyāde ola cānib-i ğarbda üç yıl miķdārı **bu bāb seb'a-i seyyārenūñ re's ü zenebde olan aḥkāmūñ beyān ider** kaçankim Zuḥal re'sde olsa delīdür ki meşāyih ve ekinciler hālī eyü ola ve ni'metler firāvān olup ucuzluklar ola ve sākīnān-ı kıla' ve **(10)** cibāl ḥālleri ḥoş ola ve pādişāhlar defīne açalar ve şāhib-i evķāf ile meşāyih miyānında nizā' vü cidāl ziyāde ola ve meşāyih kısmında a'dā ziyāde ola ve ni'metler firāvān olup ucuzluklar ola ol

iklîmlerde kim re's ol burcda ola şitâ' şedîd ola vaqti yeller ziyâde ese ve esbâb (15) behâ'ya çıka **Zuhal ma'az- zeneb** delîldür ki kaht u gîlâ ve hastelik

[70b]

ziyâde ola tağistân halkında ve erbâb-ı kılâ'da ve hândânlar harâb ola ve halk-ı cihân bir mekândan bir mekâna nakl ü tahvîl-i hareket eyleye ve pâdişâhlarda hastelikler ziyâde olup hışımlarına zâhirlerine vü ululara vü meşâyîhe havf vâki' ola bi'-aşl kişilerden ve şâhib-i (5) da'vet peydâ ola ve ra'd ü berķ ü tûfân ve 'alâmât hevâda çok ola ol ve ekâbirde zahmet ziyâde ola ve kışın kar ve ton çok ola **Müşteri** delîldür ki 'ulemâ' vü vüzerâ' erkân-ı devlet hâlleri kavî ola ve câh devletleri ziyâde ola ve erbâb-ı dîn ü devlet hâlleri eyü olup hükemâ vü fuzelâ tâlî'leri kavîyy'ül-hâl ola ve (10) mesâcid ü medâris ta'mirlerine ve evkâflaruñ âbâdânlığına ve hasteleruñ şihhat bulmasına ve mensübât-ı Müşteri hâlleri eyü olup ziyâde mâllar tahsîl eylemelerine ve ehl-i şalâh kuvvette olup ni'metler firâvân olmasına ve bozorg olunan ahvâl-i Müşteri olduğı burca mensüb olan iklîmlerde zühür eyleye **Müşteri (15) me'a'z- zeneb** delîldür ki miyân-ı 'ulemâ' vü vüzerâ' vü kuzâtta nâ-hoşluk ziyâde

[71a]

ve ekâbirde töhmet ve durûğ ziyâde ola ve 'ulemâ' 'ilmine 'amel eylemeyüp kâdîler bâb-ı irtişâyı açalar ve 'ulemâ'da hastelik ziyâde ola ve gevher cinsine mute'allık olan ma'âdinler fesâd bulmasına ve ta'am kaht olmasına ol şehirlerde kim Müşteriye mensüb ola **Mirrih me'a'r-ras** delîldür ki (5) Türkistân pâdişâhlarunuñ ahvâlleri kavî ola ve ehl-i Berber hâli kavî ola ve 'asker hareket eyleye ve pâdişâhlar ve melikler 'asker çekeler ve uğrular galebe idüp kârbân işlemeye ve kanlar dökülmek çok ola âlât-ı silâh behâya çıka ve ceng ve huşümet çok ola **Mirrih me'a'-üz zeneb** delîldür ki delîldür ki maşriķ pâdişâhlarunuñ kârı (10) tebâh ola ve ehl-i serâperdelere setreleri mestur ola ve 'asker kişileruñ ve çeribaşlaruñ hâlleri yaramaz ola ve miyân-ı mülükde güft gû ziyâde ola ve pâdişâhlar töhmete uğrayalar ve kul cinsinuñ kuvvet-i hâllerine hastelikler çok olmasına ve erbâb-ı silâhuñ nâgehâni hareketlerine ve uğrularuñ giriftârlığına ve çârpâ kısmınuñ hasteligine (15) ve bu te'sîruñ ekseri zeneb ile Mirrih olduğı burca ta'yîn ola

derkenâr:

sene biñ otuz üç rebî 'ül-âhîrinde Mirrih me'a'-üz'zeneb olur bilâd-ı Fûrs Birutân ü Cermâniyye vü Filistin ü Rûm ü Bâbil ü Erzincân ve ba'zî Ermeniye ve arz-ı Horâsân

[71b]

iklîmlerde ol Şems me'a'-ül're's delîldür ki pâdişâhlarınuñ ahvâleri kuvvette ve ikbâl ü sa'âdette olup ve vilâyet arturmalarına tekayyüd eyleyeler ve hazîneler arturmağa belîğ yleyeler ve incü yâkût hil'at zer-beft behâ'ya çıka ve pâdişâhlar düşmenlerine gâlib olalar (5) ve âlât-ı harb ü silâh behâ'ya çıka Şems me'a'-üz'zeneb delîldür ki pâdişâhlar hâli bed olmasına ve pâdişâhlar 'avâm ü re'âyâya cevr ü zulm ü tekayyud eyleyeler ve pâdişâhlarınuñ tâlî'leri nahs ola ve zükâm ve nâzile marazları ziyâde ola ve ulular hareket eyleyeler ol iklîmlerde kim zenbile-i Şems bile olduğı burca ta'yîn olunmuştur (10) Zühre me'a'r-ras delîldür ki hâtûnlar hâli eyü olup devlet 'izz ve câhları günbegün terâkķide olmalarına ve neng ve nâmlarını şöhret bulmasına ve erbâb-ı levh-i tarab ü aşhâb-ı lağvuñ tövbe-kârlıklarına ve havâtîn tâ'ifesiñuñ şalâh hâllerine ve hoş yeller esmesine ve at ve bâğ ziyâde olmasına Zühre me'a'-üz'zeneb delîldür ki nisâ (15) tâ'ifesiñuñ fesâd hâllerine ve erbâb-ı lehv sũ'î hâllerine ve ulu hâtûnlar

[72a]

gamda olup rüsvâ olmalarına ve erleriyle 'avretler miyânında talâķ vâķi' olmasına ve kizb ve töhmet ziyâde olmasına ve 'avâm ahvâli dembeste olmalarına ve at kaht olmasına ve bārân ü berķ çok olmasına ve ibrişîm ü penbe az olmasına 'Uṭārid me'a'r-ras (5) delîldür ki erbâb-ı kalem ü dīvân ehlinüñ ahvâleri kuvvette olup mutaşşarrıf-ı emvâl-i mülük ve bāzārgānlar müneccimler ü şā'irler ahvâli rağbet bulmasına ve haberler zâhir olup gizlü kârlar aşikâre olmasına ve ta'am firāvân olup ulular ve ekâbirler hâli eyü olmasına 'Uṭārid me'a'-üz'zeneb delîldür ki ehl-i kalem ü erbâb-ı dīvân hâleri (10) za'if üzere olup bāzārgānlar ticâretten ziyân eyleyeler ve yollar emîn olmaya harāmîlerden ve uğrılar fettâr olalar ve yeller ziyâde ese Kāmer me'a'-üz'zeneb delîldür re'âyâ vü 'avâm hâleri hoş ola ve misâfirler hâli hoş olmasına ve bāzārgānlar fâ'ide eylemelerine Kāmer me'a'-üz'zeneb delîldür ki miyân-i nâsda ceng ve huşümet ziyâde olmasına (15) ve yalan haberler çok olup halkda perişānluk çok ola

derkenâr:

ve daħi bilmek gerektür hükemâó vü ehl-i raşad felegi yigirmi sekiz kısma müstaķîm kılmıştır ve her bir kısma vermişlerdür ve nücüm Kāmer her menzilüñ birinde bir

gün bir gice turur andan sonra daği müntakıl olur yıl iki ay bu ciĥetle devr ider her bir menzil daği on iki derece ve elli iki dađıķkadur her menzilüñ bir adı vardur ve ĥurüf kim yigirmi sekiz ĥarfdur her menzil bir ĥarfe müte'allıķtur bu seyr üzerine Őarĥeyn ا

burĥeyn ب

süreyyā ج

deberān د

ĥaķ'a ه

hen'a و

zirā' ز

nesre ح

ĥarfā ط

cebhe ي

zebra ك

Őurfa ل

'avā م

semmāk ن

ġufur س

zebānā ع

ikāl ف

ķalb ص

Őevle ق

ne'āyim ر

belde ش

zābih ت

belā' ت

sa'addus-su'd خ

ahbiyye ذ

mukaddem ض

muahhir ظ

reşâع

[72b]

bu bāb ittişālāt-ı kevākibi beyān ider teşlīs ü tesdīs Müşteri bā- Zuhal delīldür a'yān-ı devlet ü erkān-ı salṭanat ü vüzerā'-yı 'izām ü 'ulemā'-yı kirām hālleri eyü olup ulular birbirine ülfet ü iltifātlar eylesine ve pādīşāhlar re'āyāya 'adl ü dād eylemelerine ve ḥalāyık ḥayrāta ziyāde iştigāl üzerine (5) olmalarına ve ta'āmlar ucuz olup meşāyīḥ rıfatte ve ḥāndān-ı kādīm şāhibleri ğirrette olmalarına **teşlīs ü tesdīs Mirriḥ bā-Zuhal** delīldür ki mülük-i ekābir ve ulular elleri altında olanlara ziyāde ri'āyet eylemelerine ve 'ulemāō-yı şerī'at emr-i ma'ārūf münkir eylemelerine ve muhtesibler ve çeribaşilaruñ tālī'leri kuvvette olmalarına (10) ve fūkarā vü kibāruñ nazar-ı merḥamet āşārları belürmesine ve re'āyā ḥālī ḥōş olmasına ve kıl'ālar ma'mūr olup ehl-i şerr ü fitne ile meşāyīḥ-i kibāruñ gizli ittifāk larına ve hevālar kuraçlık olup narḥlar mütevāsıṭ'ul-ḥāl olmasına **teşlīs ü tesdīs Āfitāb bā-Zuhal** delīldür ki erleriyle 'avretler arasında düzenlik ziyāde ola ve (15) fūrümāyeler pāye-yi sa'ādete ayak başalar ve ehl-i şahrā' vü cibāl hālleri

[73a]

eyü olup ulularda cevr ü sitem noqşān üzerine olmasına ve tereke çok olup narḥlar ucuz olmasına ve hevālar tağyīr olmasına ve şitā' faşında ise kış ziyāde olmasına **teşlīs ü tesdīs Zühre bā-Zuhal** delīldür ki meşāyīḥ-i kibār ü dehhākīn ferah ü sürürda (5) olup çārpā kısmı behā'ya çıka ve erleriyle 'avretler ḥōş geçineler ve ta'āmlar ucuz olup libās behā'ya çıka ve ḥalkda zevk ü sürür ü 'işret ü ḥuzūr ziyāde olmasına ve yay faşında hevālar mu'tedil olmasına ve eger kışın ise şitā' şedīd olmasına **teşlīs ü tesdīs Uṭārid bā-Zuhal** delīldür ki (10) ḥāne vü emlāk ziyāde şatulup behā' eylesine ve kār-ı ḥükemā revnaçda olup 'āmeller ve defterdārlar ü müneccimler ü şā'irler ḥālī kavī olmasına ve hevālar tağyīr olup vaktiyle yağmur lar yağmasına ve aḥbār ve keşīr olmasına **teşlīs ü tesdīs Mirriḥ bā Müşteri** delīldür ki erbāb-ı silāḥ ḥālī kuvvet bulup ehl-i şerr ü fitnenüñ kuvvetine vüzerā' (15) ile eşrāf miyānuñda iltifāt ü ülfet ziyāde olup umerā'

[73b]

re'āyāya ri'āyet eylemelerine ve narhlar ucuz olup kıṣāṣ vāki' ola ve hevālar ısıcak olup et kayd ola ya'nī laḥm teşlīs ve tesdīs Āfitāb ve Müşteri delīdür ki mülük-i selāṭin aḥvāli kuvvet bulmasına vüzerā'-yı 'izām ve 'ulemā'-yi kirām mertebeleri terakḳide olmasına (5) kuzat ü eṣrāf ḥāli kavī olup ḥükkāmda 'adl ü dād ziyāde olup şer'-i şerīf icrā olmasına ve ḥayrāt keşir olup ucuzluklar ziyāde olmasına ve hevālarda germiyyet ziyāde olmasına **teşlīs ü tesdīs Zühre bā- Müşteri** delīdür ki erbāb-ı dīn ḥālleri kavī olup vüzerā' vü kuzat ve (10) erbāb-ı şerr' feraḥ ü sürür üzere olmalarına ve fāsıklarūñ tövbekārlığına ve hevātīn ḥālleri revnāḳda olup libās ziyāde behā' eylesine ve narhlar ucuz olup 'avām zinā' üzerine olmasına ve ḥalkūñ şihātine ve vaktiyle yağmurlar yağmasına ve hevālarūñ 'itidāline **teşlīs ü tesdīs 'Uṭārid bā-Müşteri** delīdür ki 'ulemā' ve (15) ehl-i fazl kişilerūñ ṭālī'leri kuvvette olup ve bāzārgānlar ü kātibler

[74a]

aḥvāli kuvvet bula ve tācirler ticāretten işsılar eyleyeler ve yollar emīnlik ola ve hōş haberler gelüp ḥaḳ sözler söylene ve ders aḥvāli kavī ola ve narhlar ucuz ola ve hōş yeller esüp ısıcaklar çok ola **teşlīs ü tesdīs Āfitāb ü Mirriḥ** delīdür ki pādīşāhlar (5) çeribaşlarına ve nāmdār beglere ülfet ü iltifāt itmelerine ve ālāt-ı ḥarb behā' eylesine ve 'askerler ḥareket eylesine ve emīnlik ziyāde olmasına ve hevāda ḥarāret ü yubūset ziyāde olmasına ve ta'āmlar ucuz olup laḥm behā'ya çıkmasına **teşlīs ü tesdīs Zühre bā-Mirriḥ** delīdür ki nikāḥ ü şirket ve ālāt-ı lehv ü erbāb-ı laḡv (10) ḥālleri hōş olup zīnet üzerine olmasına ve ḥalāyıkda fiṣḳ ü fucūr ziyāde olmasına ve tövbeler şikeste olmasına ve hevālar 'itidāl üzerine olmasına ve laḥm behā'ya çıkup mīveler ucuzluk olmalarına **teşlīs ü tesdīs 'Uṭārid bā- Mirriḥ** delīdür ki erbāb-ı dīvān ḥālleri kuvvette ve muteşarrifān-ı emvāl aḥvālleri rıfatte olup (15) kimyāgerlerūñ zuhūruna ve ālāt-ı ḥarbuñ düzelmesine ve yalan haberler çok

[74b]

ve yolcular aḥvāli kuvvet bula ve ālāt-ı silāḥ ve devvāp behā'ya çıka ve ehl-i faşl kişilerūñ fiṣḳ ü fucūruna ve destkārlarūñ revācına ve aṣḥāb-ı aḥkāmūñ ḥüsn-i ḥālllerine **tesdīs ü teşlīs 'Uṭārid ü Zühre** delīdür ki vüzerā'da lehv-i ṭarab ziyāde

olup aşhab-ı dīvān ü mutaşarrıfān-ı (5) emvāl ü ehl-i bāzār ve tüccār hāllerinüñ hōşluklarına ve ‘attār esbābı vesāyir libās behā’ya çıka ve halk arasında şulh ve mu‘amele ziyāde ola ve erleriyle ‘avretler miyānunda şöhet ü şefā ziyāde olmasına ve sāz aleti revnāk bulmasına ve hükemā vü müneccimān ü şā’irān ü ehl-i fazl şefāda olalar **bu bāb terbi‘āt ü muķābeleyi beyān ider terbi‘ (10) vü muķābele Müşteri bā-Zuhal** delīdür ki miyān-ı ‘ulemā’ ü kuzāt ile meşāyih arasında muķālefet zuhūr eylesine ve padişāhlar ğam-nāk olmalarına ve hıyānetler āşıkāre olmasına ve ekābirler arasında ‘adāvet ziyāde olup nākışlar ‘ulemā’ ü eşrāfa te‘addī eyleyeler ve ehl-i ma‘ārif ü ekābirde marāz ziyāde olmasına ve cāyları harāb olmasına ve hālleri (15) taġyir olmasına ve narhlar teķāvet bulmasına ve hevālar bozulmasına

[75a]

terbi‘ ve muķābele mirrih bā- Zuhal delīdür ki fitne ve kıtl ve harb ve ‘adāvet ziyāde ola miyān-i nāsda ve uğırlar hāli yaramaz olmasına ve tātife-i sefīleden ulular zarar çekmelerine ve halāyıkda hayret çok olmasına ve ehl-i şahrā’ ve cibāl hālleri bed olmasına ve ehl-i silāh (5) hālleri yaramaz olup mühlük marāzlar çok olmasına ve yollar emīnlik olmasına ve çarpānuñ fesād hāline ve uçar kuşlar helākı ve handān-ı kadem şāhiblerinüñ nikbetine ve zulm ü cevr çok olmasına ve miyān-ı nāsda ‘adāvet çok olup **terbi‘ ve muķābele āfitāb ve Zuhal** delīdür ki mülük ve ekābir cevr ve (10) zulm ta‘addīye āġāz idüp meşāyih hālleri fesād bulmasına ve kul ve re’islerinüñ hıyānet ü ihānetine ve miyān-ı nāsda huşümet ü ‘adāvet çok olmasına ve padişāhuñ düşmenleri rüsvā vü bed-nām olmalarına ve harb ü kıtāl ziyāde olmasına ve padişāhlarda havf ziyāde ola ve ulularda ve ekābirde havf ü hayret çok (15) olmasına ve uluların ü re‘āyanın rencine hevāların taġyir olmasına

derkenār : sene ج ل غ on beşinci günü muķābele Şems be-Zuhal

[75b]

terbi‘ ü muķābele Zühre ü Zuhal delīdür ki erleriyle ‘avretler miyānuñda huşümet ve düzensizlik ziyāde olmasına ve oġlancıklar ve nisā’ tātife ziyāde kırılmasına ve nisā-yı havāmīl aḥvālī şā‘ab olmasına ve esrārlar keşf olup hıyānetler fāş olmasına ve miyān-ı nāsda (5) ‘adāvet ziyāde olmasına ve emr-i ma‘ārif az olmasına ve aḥvāl-i meşāyih yaramaz olup ta‘ām ü mīve kaḫt olmasına ve hevāda şehāb ziyāde olup erbāb-ı lehv ü aşhāb-ı laġvun sü’i hāllerine delālet ider **terbi‘ vü muķābele Uḫārid**

ü **Zuhal** delîldür ki bâtil ü yalan (10) tâli'leri zahmetinde olmasına ve mutaşarrıfân ü gılân ü hükemâ ü şu'arâ'-yı müneccimîn ü tüccâr ü ehl-i bâzâr hâlleri kesâd olmasına ve yalan haberler ziyâde söylenüp kul ü hizmetkârlar kısmına töhmet ziyâde olmasına ve mutaşarrıfân-ı emvâl hâlleri hıyânet üzerine olmasına ve uzun hastelikler ziyâde olmasına ve hevâlar (15) kuraklık olmasına ve şitâ' fâşında olsa yağmurlar yağmasına ve nebâtât

derkenâr: sene 1036 rebî'ülevvel-i ahîrûn on birinci günü muqâbele 'Uṭarid be-Zuhaldür

[76a]

ve mîve fesâd bulmasına ve ehl-i şan'atun kârî kesâd bulmasına **terbî' ü muqâbele Mirriḥ ü Müşteri** delîldür ki ümerâ ve leşker hâlleri bed olmasına ve vüzerâ' vü kuzât ü ekâbir tâ'ifesinün hâlleri yaramaz olup etrâk kısmınun ulularına hücum eylemelerine ve katl ü'adâvet ve (5) huşûmet ziyâde olup harb ü fitne çok olmasına ve ululara ğaddâr vâқи' olmasına ve narḥlar fesâd bulmasına ve kuzât ü hükâm zulm ü ta'addî eylemelerine ve hevâlar bozulmasına ve ta'âmlarun fesâdına ve hâ'inlerun rüsvâlığına ve yaramaz işler âşikâre olmasına **terbî' vü (10) muqâbele Āfitâb ü Müşteri** delîldür ki pâdişâhlar vezîrlere 'azâb eyleyeler ve ulular ve kuzât ü 'ulemâ' vü ekâbir ü eşrâf hâli kâsret üzerine olmasına ve ta'âmlar kaḥt olup narḥlar tefâvük bulmasına ve harbhâne hâli fesâd üzerine olmasına ve hevâlar sıcak olup şûret-i 'adde zulmler ziyâde olmasına ve hıyânetler zuhûr itmesine ve ulularun esrârı keşf olmasına (15) **terbî' vü muqâbele Zühre ü Müşteri** delîldür ki nisâ' ile erler miyânında âşüftelik

derkenâr: sene 1033 Şâferun altıncı günü muqâbele Mirriḥe yetişmiştir sene-yi mezbûre-yi rebî'ül-ahîrûn yigirmi beşinci günü muqâbele Şemse yetişmiştir

[76b]

ziyâde ola ve 'ulemâ' lehv-i lu'ba meyl eyleyeler ve pâdişâhlarda zîb ü zînet çok ola ve şer'î ḥaḥlar ziyâde taleb oluna ve e'imme kuzâta ve vüzerâ' ya töhmet vâқи' ola ve ulular muşibete uğraya ve narḥlar tefâvüt bula ve hevâlar i'tidâl üzerine ola ve hõş yeller ese ve mîveler (5) çok ola ve mecâlis revnâk bulup dîn-i İslâmda şöhret ziyâde ola **terbî' vü muqâbele 'Uṭarid ü Müşteri** delîldür ki cidâl ve münâzıra ve mübâheşe ta'aşşüb ziyâde ola ehl-i edyân ve ulularda iki yüzölçümleri zâhir ola ve

narhlar tefavvük bula ve müteşarrıfân emvāl-i pâdişâh (10) olanlarda hıyânet zâhir ola şuret-i emânetten yeller esmesine ve kuzât ü ekâbir-i ‘ulemâ’nuñ hıyânetleri zâhir olmasına **terbî’ vü muķâbele Āfitâb ü Mirrîh** eyleyeler ve miyân-ı nâsda ‘adâvet ü fitne vü hayret çok olup müfsid ü hıyânetlerüñ gizli esrârları fâş olup harb (15) ü muķâtele vâķi’ olup yalan haberler ziyâde söylene ve uğırlar çoğala
derkenâr:sene biñ otuz altı Muharremüñ oñ dördünde terbî’ Āfitâb ü Mirrîh

[77a]

ve ‘âķıbet rüsvâ olmalarına ve şarrâflaruñ ü kimyâgerlerüñ nikbetine **terbî’ vü muķâbele Zühre vü Mirrîh** delîldür ki erbâb-ı fişk fucûruñ rüsvâ olmalarına ve töhmet ü ğamz ziyâde olmasına ve erleriyle ‘avretler miyânuñda talâķ vâķi’ ola ve hâmile hâtûnlar iskât-ı haml eyleyeler ve bedkâr ‘avretlerüñ (5) rüsvâlığına ve hastelikler vâķi’ olmasına ve narhlar teķâvetine ve mîveler fesâdına ve hevâlaruñ taġyîrine ve yeller esüp hevâda zulumât ziyâde olmasına **terbî’ vü muķâbele ‘Utârid ü Mirrîh** delîldür ki umerâ’ ile ehl-i ķalem arasında ‘adâvet ü ğamz ü töhmet ziyâde olmasına ve âlât-ı harb behâ’ya çıķmasına ve ehl-i harf ve erbâb-ı dîvânda hıyânet zuhûr eylesine (10) ve yollarda harâmîler belürmesine ve hükemâ ‘ilâclarında haķâ eylemelerine ve yalan habeler çok söylenmesine ve küttâb defterdârlar ğamma ve zinâ’ vü livâta çok olmasına ve hıyânetler âşikâre olmasına Allâhu a’lem **bu bâb tâlî’-i sâl aħķamuñ beyân ider** ķanġı hâne ve kaçncı evde olursa on iki hâne üzerine Allâhu a’lem Āfitâb ķünkim (15) tâlî’-i sâl Güneş olursa delîldür ki pâdişâhlaruñ evlâdları

[77b]

ziyâde toġa ve eger Āfitâb Mirrîh ile ittîşâlda olursa yâhûd vasaťüs-esmâda olursa pâdişâhlardan ulu beglere ve çeribaşlarına ve ehl-i silâha iltifât eylemelerine ve mülüküñ kuvvet-i ‘adllerine ve eger tâlî’-i sâl Āfitâb olursa ikinci hânedede olsa delîldür ki (5) pâdişâhlara mâl ziyâde gele ve eger şâhib vasaťüs-semâ sekizinci evde olsa ol iķlîme ta’yîn kılınan bir cedde ya’nî mensübâtında olan pâdişâh helâķ ola ve eger üçüncü hânedede olursa delîldür ki pâdişâhlar ile re’âyâ ortasında ‘adâvet ve ululara ‘azl ü zindân vâķi’ ola ve eger dördüncü hânedede olursa re’âyâ mülûke tâb’ (10) eyleyeler ve re’âyâ mülûke tâbî’ olalar ve eger beşinci hânedede olursa delîldür ki bu sâlda lehv-i neşât ziyâde olup pâdişâhlar hõş-dil olalar ve eger altıncı hânedede

olursa delîldür ki mülük ü hükâmıdan olanların za'îfine ve marazına ve eger yedinci hânede olsa delîldür ki hükâm gam ü endişeden hâli olmayalar ve mülük-i re'âyâ (15) cevır ü sitem eylemelerine ve eger sekizinci evde olursa delîldür ki

[78a]

pâdişâhların vücûdlarında riğ 'arz ola ve eger tokuzuncu evde olursa pâdişâhlar hareket ü sefer kıllalar bu sâlda ve eger onuncu evde olursa pâdişâhlar hâli kavî ola ve mülük re'âyâya 'adl ü dâd eyleyeler ve eger oñ birinci hânede olursa ahbâr ziyâde söylene ve ra'yyet (5) ahvâli hõş ola ve eger on ikinci evde olursa delîldür ki mülük ahvâli perişân ola havâric sebebinden **Kamer** çünkim tâli'-i sâl-ı 'âlem tâli'de olsa delîldür ki 'avâm ahvâli cihân içre şalâh üzerine ola ve halkda kesb ü râhatlık ziyâde ola ve eger kim ikinci evde olursa delîldür ki bu sâlda gam bî-fâoide vü endişe beyhüde halk arasında ziyâde ola ve eger beşinci evde olursa halk da şefâ ve server ziyâde ola ve eger altıncı evde olursa hastelik ve ölüm ziyâde ola ve kul tâ'ifesi ziyade firâr eyleye bu sâlda ve eger yedinci evde olursa erleriyle 'avretler (15) düzenlilik eyleyeler ve eger sekizinci evde olursa ölüm ziyâde ola

[78b]

ve eger sekizinci hâne Mirriğ hânelerinde olursa ceng ü cidâl ü harb ü kıtâl ziyâde olup kanlar ziyâde döküle bu sâlda ve eger tokuzuncu hânede olursa delîldür ki ehl-i dîn ü ehl-i sefer hâleri hõş olup halkda hareket ziyâde ola ve eger üçüncü hâne (5) de olursa delîldür ki erbâb-ı şan'at hâleri revnaç da ola ve eger oñ birinci hânede olursa delîldür ki halkda emn ü emân ve gâzâ ü cihâd ziyâde olup tâcirler gayrıyla uğrılarda ve harâmîlerde emîn ola ve eger oñ ikinci evde olursa delîldür ki tâli' burcuna mensûb olan iklimlerde düşmen belüre Zuhal çünkim **Zuhal** (10) tâli'-i sâl-ı 'âlem olup tâli'de olsa delîldür ki bazarlar kesâd ola ve eger ikinci hânede olsa delîldür ki halkda kesb az ola ve eger üçüncü hânede olsa delîldür ki ehl-i sefer ziyâde helâk olalar ve eger dördüncü hânede olsa delîldür ki riğ ü belâ erbâb-ı lehvede ziyâde ola ve eger beşinci hânede olursa oğlancıklar (15) ziyâde haste olup öleler ve eger altıncı hânede olursa

[79a]

delīldür ki hastelikler ziyāde olup çarpā kısmında kırān ola ve eger yedinci hānede olsa delīldür ki erleriyle ‘avretler toyup talāk vāki’ ola ve eger sekizinci hānede olsa delīldür ki esb ü astār ü şāhib-külāh ve muhtārlar ziyāde kırılalar ve eger tokuzuncu evde olursa ehl-i seferde rih-i belā vü derd ziyāde ola uğrılar ve harāmiler sebebinden ve eger üçüncü olursa delīldür ki eşraf hāli eyü ola ve eger on üçüncü evde olursa delīldür ki eşraf hāli eyü ola ve eger on birinci evde olursa rüstāyiler ziyāde helāk olalar ve eger kim Zuhal hīn ve tulū‘da rāci’ olursa şerrō ü fesād ziyāde ola Müşteri çünkim Müşteri sāl-ı ‘ālem tāli’ de olsa delīldür ki ulular hāli ve havātīn ahvāli eyü ola ve eger ikinci evde olsa delīldür ki bāzargānlar ve tācirler tüccārdan işşılar ideler ve eger üçüncü evde olsa delīldür ki ahvāl-i tüccār sevd üzerine olalar ve eger dördüncü (15) evde olsa delīldür ki ta‘āmlar fakd olup narhlar tefavvuk bula

[79b]

huşūşā ki ahīr -i sālda ve yāhud tāli’-i sāl hākī olursa ve eger beşinci evde olursa delīldür ki hāmile hātūnlar suhūletle vaz’-ı veled eyleyeler ve eger altıncı evde olursa delīldür ki halkda tendürüstlük ve şihhat ziyāde ola ve eger (5) yedinci evde olursa delīldür ki hayrāt ve mīve keşir ola ve eger sekizinci evde olursa mevt-i fecā‘at ziyāde olsa ve eger tokuzuncu evde olursa eyilikler ziyāde ola ve tokuzuncu āsān ola ve eger onuncu evde olursa ta‘ām ve tereke cinsi az ola ve eger oñ birincide olsa bāzargānlar kārından sūdmend (10) olalar ve eger on ikincide olsa her güne mīveler çok ola femmā eger hīn-i tulū‘da Müşteri ric‘atte olursa hayret kıl şerr keşir ola Mirrih çünkim Mirrih tāli’-i sāl-ı ‘ālem olup tāli’de olsa delīldür ki ol sālda kanlar dökülmek ziyāde ola ve eger ikinci evde olursa (15) delīldür ki çarpā kısmına kırān ola ve harb ü kıtāl çok ola

[80a]

ve eger üçüncü evde olursa birāderān ü kārban miyānında şerr ve huşūmet ziyāde ola ve eger dördüncü evde olursa delīldür ki ceng ü fitne ü kan dökülmek ahīr-i sālda ziyāde olsa ve eger beşinci evde olursa nisā-yı havāmil vaz’-ı haml eylemede ‘usret üzerine ola ve eger altıncı evde olursa kan ve (5) safrā hastelikleri ziyāde ola ve eger yedinci evde olursa zinā’ vü fesād nikāh ziyāde ola ve eger sekizinci de olursa şaōrā ve kan hasteligi ve ölümü ziyāde ola ve eger tokuzuncu evde olursa delīldür ki bu

sâlda uğrılar ziyâde olup niçe kâfileler gâret eyleyeler ve halk-ı cihân uğrılardan emîn olmalarına ve eger üçüncü evde olursa delîldür ki pâdişâhlar erbâb-ı silâhdan niçeleriniñ mertebelerini artura ve (10) eger oñ birinci evde olursa delîldür ki pâdişâhlar erbâb-ı silâha haylice iltifâtlar eyleyeler ve eger oñ ikinci evde olursa delîldür ki (15) çok kişiler düşmen elinde helâk olalar eger Mirrih ric'atte

[80b]

olsa haberler def olunup şerr keşir olmasına **Zühre** çünkim Zühre tâli'-i sâl-ı 'âlem ola delîldür ki şādîlik ziyâde ola nisâ kısmında ve her şehirlerde ucuzluk ziyâde ola ve eger ikinci evde olsa hurmâ az ola ve kesb ü kâr (5) ziyâde ola ve halkın hâlleri eyü ola ve eger üçüncü evde olursa delîldür ki bâtil işler kıla ve haq işler âşikâre ola ve eger dördüncü evde olursa delîldür ki 'avretler zühd ü şalâh yolunu dutalar ve eger beşinci evde olursa delîldür ki yigitler ahvâli eyü ola ve eger altıncı evde ola (10) baş ağrıları ve göz ağrısı ve zükâm ve nezle ziyâde ola bu sâlda ve eger yedinci evde olursa nisâ tâ'ifesiñ ve hâdimleriñ ve muhannesleriñ hâlleri eyü ola ve eger sekizinci evde olursa nisâ tâ'ifesi ve hâdimânlar çok olalar ve eger tokuzuncu evde olursa delîldür ki dîn-i 'Arab (15) fesâd bula bu sâlda ve eger üçüncü evde olursa delîl

[81a]

dür ki 'atfârlar sattığı şey çok ola ve eger on birinci evde olursa hergün hubûbât az ola ve eger on ikinci evde olursa bâzâr-ı cevher-furûş kesâd üzerine ola ve eger Zühre tâli' olduğu zamân râci' olursa şalâhiyyet az olup (5) şerr ziyâde ola '**Uṭarid** eger tâli'-yi sâl-ı 'âlem 'Uṭarid olup tâli'de olsa delîldür ki erbâb-ı kalem ve ehl-i edeb hâlleri eyü ola ve tâcirler ıssılar eyleyeler ve eger ikinci hâne de olursa halk 'ilme ziyâde iştigâl eyleyeler ve 'ulemâ'ya rağbet ziyâde ola ve eger üçüncü evde olursa delîldür ki 'avretler (10) ticâret eyleyeler ve eger dördüncü evde olursa aşhâb-ı kalem ve tâcirler hâli endîşe üzerine ola ve eger beşinci evde olursa bu sâlda erkek oğlan ziyâde ola ve eger altıncı evde olursa oğlancıklar hasteligi ziyâde ola ve eger yedinci evde olursa erbâb-ı kalem ziyâde helâk ola ve eger tokuzuncu (15) evde olursa 'ulemâ' vü küttâb kısmına sefer vâkı' ola ve eger üçüncü

[81b]

evde olursa delîldür ki bu sâlda ‘ilm-i nücûma iştigâl ziyâde ola ve eger on birinci evde olursa delîldür ki ehl-i ‘ilm hâlleri hüş olup pâdişâhdan iltifâtlar göreler ve eger on ikinci evde olursa delîldür ki pâdişâhlar ahvâli (5) ve tâcirler ve ‘ulemâ’ ve kâtibler ahvâli fesâd bula ve eger hîn-i tulu‘da ‘Utârid râci’ olursa şerr keşir olmasına delâlet eyler **bu bâb istikâmet ve ric‘at ü şeref hubûtı beyân ider istikâmet-i Zuhal** delîldür ki narhlar ucuz olup ekinciler hâli kuvvette ola ve ric‘at-ı Zuhal delîldür ki ekinciler hâli za‘îf ola ve (10) mensübât-ı Zuhal hâlleri za‘îf ola ve ta‘âm kayd ola ve şeref-i Zuhal delîldür ki mülük-i Hind ve köylüler erbâb-ı kul ve cibâl hâlleri kavî olup tereke oña ve ni‘metler ziyâde ola ve çarpâ kısmı tendürüst ola ve hubû-ı Zuhal delîldür ki tereke hâli fesâd üzerine ola ve altun akçe az ola ve ta‘âm-ı ‘azîz ola ve ahvâl-i (15) kavâfil fenâ ola ve perîler memâtı keşir ola iklim-i Zuhal ta‘yîn

[82a]

olunmuştur te‘şirātuñ ekşeri iklim-i Zuhal ta‘yîn olunan iklimde ola **istikâmet-i Müşteri** delîldür ki ‘ulemâ’ vü kuzât ü eşraf ü vüzerâ’-yı ‘izâm ve ulular hâli eyü ola ve halkda şikestelik ‘arz ola ve bâzargânlar kesâd ola ric‘at-ı Müşteri delîldür ki cemî kârlar (5) bağı olup vüzerâ’ vü ‘ulemâ’ vü kuzât ü eşraf hâlleri nikkette ola ve ehl-i sevķ kârı kesâd ola şeref-i Müşteri delîldür ki eşraf-ı ‘ulemâ’ vü vüzerâ’ vü kuzât cânib-i mülükden iltifâtlar bulalar ve narhlar ucuz olalar ve bâzargânlarda menfâ‘at ziyâde ola ve ni‘metler ucuz ola ve ulular her ümürda tedbîrleri râst gele ve (10) hubû-ı Müşteri şerefüñ zıddıdur istikâmet-i Mirrih delîldür ki ümerâ vü ehl-i silâh hâlleri kavî olup uğrılar çoğala ve müfsidler ziyâde ola ric‘at-i Mirrih delîldür ki ümerâ vü ehl-i silâh hâlleri za‘îf olup uğrılar hâli yaramaz ola ve âlât-i silâh kesâd bula şeref-i Mirrih delîldür li ümerâ vü leşkerler hâli eyü olup erbâb-ı (15) silâh kuvvet bulalar ve havâric hurûc eyleye ve silâh ziyâde behâ‘da ola

[derkenâr]: hükemâ-yı Bâbil on iki burca mahzûr diyüp nahsa ta‘yîn kıldıkları derecelerdür ki zikr olunur

Hamel ويايز لح لط

Sevr بچ لچ كدكه

Cevzâ سر رچ لول

Seretân سول ح لول

Esed وذج يهرلس لدلح

Sünbüle ح دلح و كاله

‘Akreb طكبل حل

Ḳavs ي بيه لنز

Cedī رلب كر دلح

Delv اس ر دلح لظ

Hūt يطل دلح

her kaçankim bir sa‘d-ı kevkeb zıkr olunan derecede olsa za‘if hāle delālet ider

[82b]

ve ‘avāmda fesād ziyāde ola ve neşād işler çok ola ve zinā’ vü livāta çok ola hubūṭ-ı Mirrīḥ delīldür ki ṭā’ife-yi mezkūr ḥālleri nikbette ola ve uğrılar ḥāli tebāh ola ve ḥarāmiler giriftār olalar **istikāmet-i Zühre** delīldür ki nisā’ ṭā’ifesinüñ ḥālleri (5) kuvvette olup erbāb-ı lağv ü aşḥāb-ı lehvede şefā ziyāde ola ḥalkda fişḫ ü fücūr ziyāde ola ve töhmet ziyāde ola ve neşād çok ola ric‘at-i Zühre delīldür ki mensübāt-i Zühre ḥālleri yaramaz ola ve ibrişim kesād ola şeref-i Zühre delīldür ki muğanniler çengiler ve nisā’ ṭā’ifesinüñ ḥālleri eyü (10) olup ibrişim ü penbe ziyāde ola ve tüccār ticāretten işşılar eyleyeler ve mensübāt-ı Zühre ḥālleri eyü ola ve hubūṭ-ı Zühre delīldür ki aḥvāl-i ḥavātīn fesād bula ve her nev’i ḥastelikler çok ola ve fişḫ ü fücūr āşikāre ola ve ḥāmile ḥātūnlar ve vaż-i’ ḥaml eylemede şu‘übet çekmelerine ve ḳumāş ve cevāhir kesād ola **istikāmet-i ‘Uṭārid** delīldür ki (15) tācirler ü müneccimler aḥvāli ḳavī olup kātibler ü defterdārlar

[**derkenār**]: sene غ ل ب دا māh-I Şa‘bānuñ altıncı günü ric‘at-ı Mirrīḥdür ve sene-i mezburede māh-ı ramazān-i şerifüñ yigirminci günü ric‘at-ı ‘ulvīyyedür

[83a]

ḥāli kuvvette ola ve ehl-i şan‘at zanā‘atlarında ziyāde revāç bulalar ric‘at-i ‘**Uṭārid** delīldür ki bāzārlar kesād üzerine ola ve mutaşarrıfān-ı emvāl ü tüccār ḥālleri ziyānda olmasına ve ittibā’ ilāçları sūd-mend olmayup ḥalkda ḥavf ü ḥaşıyet çok ola ve (5) ‘asker erbāb-ı silāḥda ḥavf ü ḥaşıyyet ziyāde ola şeref-i ‘Uṭārid delīldür ki defterdārlar ü kātibler aḥvāli ḥōş olup mutaşarrıf-ı emvāl pādişāhı olanlar pādişāh

cānibinden iltifātlar görmesine ve aḥbār-ı rāst ziyāde olmasına ve ‘ilāc-I hekīm sūd-mend olmasına ve ehl-i bāzārda revāc çok olup (10) bey’ ü şirā ziyāde olmasına ve yigitler oḡlancıklar tendürüst olmalarına hubūṭ-ı ‘Uṭārid delīldür ki mensübāt-ı ‘Uṭārid aḥvālleri za‘īf üzere olup yalan haberler ziyāde söylenüp fişk ü fücūr ziyāde olmasına ve ‘avretler ḥālī fesād bula ve nisā’ fesād bula ve şeref-i Kāmer delīldür ki ‘avām aḥvāli (15) ḳaviyy’ül-ḥāl olup mülükde ‘adl ü dād ziyāde olmasına ve aḥbār

[83b]

erāciṭ çok olmasına ve elçiler ve cāsūslar aḥvāli eyü ola hubūṭ-ı Kāmer delīldür ki tā’ife-yi mezkūruñ aḥvālleri miyāne ola ve ḥalk arasında güft ü gū çok olmasına ve bāzārgānlar ziyānda olmalarına şeref-i Şems delīldür ki aḥvāl-i mülük kuvvette olup (5) ulular refāhet bulmalarına ve pādişāhlar re‘āyāya ‘adl ü dād eylemelerine hubūṭ-ı Şemş şerefüñ ‘aksidür Allāhu a’lem **bu bāb** kūsūf-ı Şems beyān ider **Ḥamel** delīldür ki pādişāhlarda ḥavf ü ḥatır ziyāde olup bir ‘azīm’üş-şān kişi helāk ola ve ḥarāmīler çok ola ve mevt ü ḳaḥṭ ziyāde ola sevr delīldür ki eşçār ü (10) esmār fesād bulmasına ve nisā’ tā’ifesi ziyāde kırılmasına ve tereke az olmasına ve erleriyle ‘avretler arasında talāk vāḳi’ olmasına ve çārpā ziyādeligine **Cevzā** delīldür ki deryā aḥvāli fesād bula mevrū‘āt ve nebātāt az olup ḥarāmīler çoḡalalar ve pīrlar memātı keşir olmasına ve mīveler az ola **Sereṭān** delīl (15) dūr ki bārān az olup arpa mīve kısmı az olmasına çārpā

[84a]

ḳirānna ve tavaruñ helākına ve mevtüñ helāklık çokluḡuna ve ḥavf ziyādeligine dīn muḡāleffetinden **Esed** delīldür ki tā‘ām keşir olup nebātāt çok ola ve ekābir tā’ifesine ve mülūke mevt vāḳi’ ola ve tā‘ūn belürüp çārpā kısmı çok (5) helāk ola ve ḥavāric ḥurūc eyleye ve ḥiyānet ḥalk arasında çok ola ve uğrular ü ḥarāmīler çok ola **Sünbüle** delīldür ki tereke fesād bulmasına ve hevāda ‘alāmāt-ı ‘acībe zāhir olmasına ve tüccāruñ ḥasarātına ve nisā’ tā’ifesinüñ sū-i’ ḥālīne ve zinā’ işleri āşikāre olmasına ve yağmurlar yağmasına ve mevt ü (10) marāz çok olmasına ve ḥarb ü ḳitāl çok olmasına ehl-i İslām ile Rūm mülkü arasında **Mizān** delīldür ki ḥarb ü ḳitāl ziyāde ola nāḥiye-i Kirmānda ḥavāric ḥurūc eylemesine ve uğrulardan ve ḥarāmīlerden ḳorḳu ziyāde ola ve ṭaḡlarda ölüm ziyāde ola **Aḳreb** delīldür ki nāḥiye-i Hemdānda ve bilād-ı İṣfāhān (15) da ḳarmaşuḳluḡ çok ola ve yemişler ziyāde ola ḥuşūşā Hemdānda

[derkenār]: te'sīrāt-ı kūsūf bilmeyi birkaç vech üzerine beyān olunur vech-i evvel te'sīr-i kūsūf kaᅅı Őehirde olduėı beyān meŐelā kūsūf-ı Őems yāhūd hūsūf-ı Őamer Hamel burcunda olsa te'sīr-i kūsūf 'Irāķ ü Āzerbāycān ü nāhiye-i Rūm ü Fārs ü Filistin ü Rūmla ü Bilāddur

[84b]

Đavs delīldür ki zelzele ziyāde ola iķlīm-i Fārsda vü İşfahānda ve çekirge çok ola ve 'ulemā' vü re'īs-i Fārsda ziyāde kırıla ve mülük zulme meyl eyleyeler **Cedī** delīldür ki harb ü kıtāl ve kan dökme ziyāde ola hāvāricden ü hāramīden Fārs cāniblerinde **(5)** havf vardur ve muhārebe bula **Delv** delīldür ki ehl-i Rūm fesād bula ve āfet ü kaᅅı ü riᅅ ü zelzele ziyāde ola Taberistānda ve yaėmurlar az ola ve mīve vü nebātāt az olup 'akreb ü hayye vü haŐerāt çok ola **Hūt** delīldür ki eŐrāf-ı nisā' ziyāde kırıla ve havf ü haŐyet çok ola ve yaėmurlar az olup zinā' vü fesād çok ola **(10)** bu bāb hūsūf-ı Őameri beyān ider **Hamel** delīldür ki koyun ve çārpā kısmı ziyāde kırıla ve harb ü kıtāl çok olup kanlar ziyāde döküle ve mīveler kaᅅı olup emtār keŐir ola Bābilde ve 'adā zuhūr eyleye ve iķlīm-i Hamelde ızırāb ziyāde ola **Őevr** delīldür ki Őerr ü fesād çok ola kezb ziyāde ola ve kaᅅı-ı 'ilāc **(15)** vāķi' ola ve emrāz-ı pür-āfād keŐir ola ve efkār-ı muhtelife çok ola

[derkenār]: ikinci vech kūsūf ve hūsūfuñ miķdār-ı zamānını bildürür nazar eyle ibtidā-yi kūsūfdan ancalaya varınca kaç sā'at olur kūsūf-ı Őemsde her sā'at bir sālā ve hūsūf-ı kamerde her sā'at bir aya taķdīr eylesin āŐarı ol miķdār-ı zamānda zuhūr ider bilesin Allāhu a'lem üçüncü veche müdebbir-i kūsūfu beyān ider meŐelā kūsūf olduėu burcuñ terbī'inde olan burc Őāhibi müdebbir-i kūsūfdur eger müdebbir-i kūsūf Zuᅅal olursa Zuᅅal cümle-sebeeb fesāddur delīldür ki nāsda emrāz-ı hādeŐ ola kim emrāz-ı toyla hummā rebī' ve zayķ'ül-ķalb ü havf ü ᅅzn ü behā''im musta'me leye ve āfet ü 'alel yetiŐe fe-āmmā berd ü Őedid ziyāde ese ve vebā vü hādeŐ ola ve hevāda zulmet ziyāde ola ve hevāyim-i mevziyye ziyāde ola ve anhār ve cūylar ziyāde aķa ve deryāda gemiler ğarķ olup deryā seferi Őu'ūbet üzerine ola ve nebātāt ve Őemerāt fesāda vara ve aᅅvāl-i nās zārürette ola ve maᅅar keŐir ve berd Őedīd ola ve çekirge gele Allāhu a'lem

[85a]

Cevzā delīldür ki fesād-ı zinā' ve memāt-ı nisā' ve vebā keşir ola bilād-ı Farsda Kirmānda ve deryāda fırtınalar keşir olup havāric hurūc eylesine ve qaraler memleketinde fitne keşir olmasına ve yağmurlar az olmasına **Sereṭān** delīldür ki yağmurlar ziyāde olup (5) mīveler çok ola ve havf ü kıtāl-i tereke ve deylem miyānında çok olup eşçāruñ fesādına **Esed** delīldür ki çārpā kısmı ziyāde helāk olup eşrāf memātı keşir ola İsfahānda vü Farsda uğırlar ve harāmiler çok olalar **Sünbüle** delīldür ki teşviş ü emrāz ü iztırāb çok olup emrāz keşir (10) olmasına **Mizān** delīldür ki ahvāl-i ehl-i Şām fesād bula ve İsfahān ehlinüñ ve Fars halkınuñ hālleri iztırābda olmasına 'Akrēb delīldür ki silāhda emrāz keşir olmasına ve gögüs ağrısı ehl-i sevāhilde ziyāde olmasına ve haşerāt ve 'akreb kısmı çok (15) kırılmalarına **qavs** delīldür ki eşrāf memātı keşir olup 'ulemā'

[**derkenār**]: ve eger müdebbir-i kūsūf ü husūf Müşteri olursa cemī' kārda vü fi'il de haş'ül-hāsdur huşūşā nāsa rif'at ü merātīb ü hūsn-i hāl ü emīn ziyādeligidür çārpā keşir olup halkda intifā' çok olmasına ve eşyā'-ı nebātāt ögüp beden şahih ü hevālar mute'dil ola ve yemiş kısmı ve şular i'tidāl üzerine ola Allāhu a'lem ve eger müdebbir-i kūsūf mirrih olursa fesāda sebebdür ve beyn'el-nās harb ve fitne ve mevt-i fecā ve emrāz-ı yābis ve kan dökülmek çok ola ve kıttā'ül-tariq çoğala ve ısıcaq yeller esüp hevāda germiyyet çok ola ve yağmurlar az ola ve riyāh-ı muhtelif esüp deryāda nice gemiler garq ola ve mīve nākış ola ve ekin zāyi' ola riyāh-ı fāsidden ve şular az ola Allāhu a'lem ve ahkam

ve eger müdebbir-i kūsūf Zühre olursa cem'i ef'ali Müşteri gibidür nihāyet lehv ü lu'b miyān-ı nāsda ziyāde ola ve 'avretler erlerine hākim olalar Allāhu a'lem

[85b]

ve kuzat hālleri eyü olmasına ve bārān ü mīve kısmı az olmasına ve şiddet ü nikbet ziyāde ola 'ayānda **Cedī** delīldür ki emrāz çok ola ve vebā vāki' ola ve emrāz'askerde çok ola ve 'avām zülme meyl eyleye ve çārpā kısmı kırılalar Delv delīldür ki mülük-i (5) Rūmuñ fesādına ve harb ü fitne vāki' ola mü'minler ile kāfirler arasında ve kaht ü tā'ün bilād -ı Rūmda ziyāde ola ve mülükler helāk ola ve Rūm diyārında cengler belüre hüt delīldür ki iklim-i Bābilde harb ü kıtāl ziyāde olup bilād-ı Farsta **bu bāb Müşteri on iki burcda (10) olduğun beyān ider Müşteri ender Hāmel** delīldür ki harb ü fitne çok ola Horāsān şehirlerinde ve yalan haberler ziyāde söylene ve kibār

kısmına nāgehānī sefer vāki' ola düşmenleriniñ huşūmeti sebebinden ve ğazā vü cihād hāli eyü ola ve halkda tendürüstlük ziyāde ola ve faşl-ı tiz-i mähda baş ağrısı vü şakīka ağrısı (15) ve evcā'-yı halk ziyāde ola ve koyun hāli eyü olup üreye

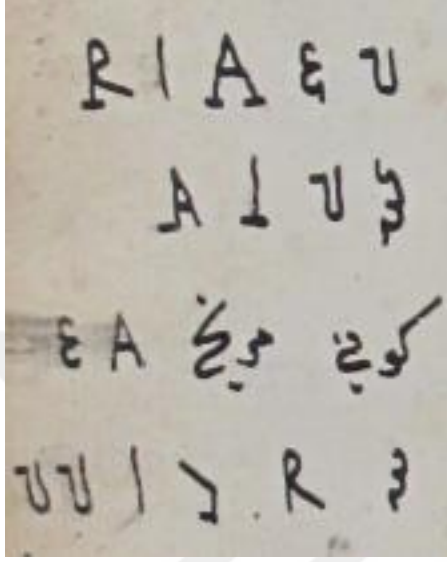
[derkenār]: ve eger müdebbir sāl-ı kūsūf 'Uṭārid olursa delīldür ki füzā gibi tārīk ve uğrılar çoğala ve emraz-ı yabis sü'āl ziyāde ola ve berķ ve ra'd ve zelzele çok ola ve nebātāt ve ma'ādīn ve hayvān-ı musta'amele hāli yaramaz ola Allahū a'lem dördüncü vech kağı cinse müessirdür anı beyān ider eger kūsūf şuret-i burc-i insānda olsa Cevzā ve Sünbüle ve Mīzān ve Delv ve Kavsuñ nime-i evvelinde olsa hüdüşāt-ı kūsūfuñ teşīri insāndur ve eger hamel ve şevr ve cedī olsa kendü cinsüne ve eger burc hevāda olsa haşarāt-ı arz ve eger burc-ı esedde olsa sebā' behā''im cinsinedür ve eger hūtta olsa te'sīr-i semekedür ve eger turābī burcda olursa te'sīr-i kūsūf nebātāt ve eger burc-ı hevāda olursa te'sīr-i insāna şıgır ve koyunadur ve eger burc-ı mā'ide olursa nebātāt-ı mā ve hayvānāt-ı māi yedür ve eger burc-ı nārī olursa hüdüşāt altun ve gümüş ve cevāhir kısmınadur Allāhu a'lem ve aḥkem

[86a]

ve yıl ucuzluk ola ve yay faşlınıñ evvelleri ısıcak ve aḥīrleri şavuk ola ve kışuñ karlar ziyāde yağa ve hevālar muhtelif ola ve mülük-i eşrāfda şefā vü şādī ziyāde ola ve naql ü tahvīl ü hareket çok ola ve eger Müşteri burc-ı Hamelde rāci' olursa (5) delīldür ki ulularda hastelik ziyāde ola ve ısıcaqlar çok ola ve üstüme ve göz ağrısı ve ısı hastelikler çok ola ve āyān-ı mülükde nizā' vü cidāl çok ola ve ziyāde yeller esüp şitā' şedīd ola Müşteri der Şevr delīldür ki eşrāfdan ba'zılarına ölüm vāki' (10) ola ve halkuñ ekşeründen ğam ü endüh çok ola ve halkın ekşeri ta'addī ve 'ilme raġbet eyleyeler ve göz ağrısı ziyāde ola ve tereke ve ta'am hāli hōş olup nebātāt oña ve yağmurlar ziyāde ola ve kışın evvelinde şavuklar çok ola ve faşl-ı tābistānda narḥlar bir mikdār tefavvuk bula ve ta'am ve şarāb az ola ve deryā misāfirlerine ziyān uğraya ve ehl-i dīn kişilerde kaşāvet (15) ziyāde ola ve eger Müşteri burc-ı Şevrde rāci' olursa delīldür ki

[derkenār]: Mirriḥ aḥkāmıdur burūcāt tertibiyle ve ric'atinüñ aḥkāmıyla eger Mirriḥ Hamele gelse delīldür ki harb ü fitne maşriķ ü Türkistān diyārında çok olup göz ağrısı belüre ve yalan haberler ziyāde söylene ve eger Mirriḥüñ seyri maşriķī olursa ulular

mużtarib'ül-hāl olup şiddet ü zarūret çekmelerine ve 'avāmda tengdillük çok ola ve eger seyri mağribī olursa ba'zı memālik tārı olup leşker hareket eyleye ve təcirlerüñ ziyānuna ve eger Mirrīḥ burc-i Hamelde rāci' olursa delīdür ki leşker halkında memleket ziyāde çeke ve baş ağrısı ziyāde olup kuvvet-i bāzu za'if ola ve eger Āfitābuñ üzerine olursa delīdür ki eşrāfda mevt ziyāde ola ve katı yeller ese Māh

[86b]

ekābirde marāz ziyāde olup sefer-i āyend işler ola ve ulular tedbīrlerüñden dönüp bir ğayrı rāy eyleyeler ve göz ağrıları ziyāde ola ve tavar kırānı ola ve üzüm kayd ola **Müşteri be-Cevzā** delīdür ki göz ağrıları ziyāde ola huşūsā yigitlerde (5) oglancıklarda ve ısıcaıklarda ziyāde olup 'ulemā' vü eşrāf ḥāli nikbet bulup muğannīlerden niçeler kırlılar 'avām ḥavf ü hüzn üzerine olalar ve erleriyle 'avretler hōş geçineler ve bey'ü şirā az ola ve hükemā kārı revnaḥ bulup ekşer umūrları muvāffāḥ vāki' ola ve 'ulemā' vü kużāt ü eşrāf naql ü tahvīl eyleyeler bir mekāndan bir mekāna (10) ve ḥarb ü kıtāl ziyāde ola ve faşl-ı tābistān mu'tedil olup yeller ziyāde esmesine ve uçar kuş cinsinüñ tendürüstlüklerine ve narḥlar ucuz olmasına ve şitā' şedīd olup yeller çok esmesine ve ta'ām ü mīve çok olmasına ve kışım ziyāde yeller esmesine ve burc-ı Cevzā mağribīdür delīdür ki eşrāf nikbet bulup (15) miyān-ı nāsda yalan ḥaberler ziyāde ve eger Müşteri burc-ı Cevzāda

[87a]

rāci' olursa delīdür ki bī-aşl kişilerüñ za'if ḥāline ve yalan ḥaberler ziyāde olmasına hevālar bozulmasına ve yağmurlar yağmasına ve şavuklar uzamasına ve eşrāf ḥāli

fesād bulmasına Müşteri be-Seretān delīdür ki serd yeller ziyāde esüp deryāda gemiler ğark olalar ve ‘ulemā’ vü kızāt ü vüzerā’ hālleri eyü ola ve baş ağrıları ziyāde ola ve ehl-i bāzār revāc üzerine olup bey’ ü şirā ziyāde ola ve akarşular eyü ola ve mīveler çok olup ta‘āmlar ucuz olmasına ve ‘avām ulularına kaşd eyleye ve ulu kişiler pinhān ola ve kış ziyāde ola ve bahār i’itidāl (10) üzerine ola ve ra‘ad ü berķ bārān ü bād miyāne olsa ve bāzārgānlar hāli eyü olup eşraf hāli kavī ola tārīh-i hicret nebī ‘aleyisselāmuñ bin otuz bir sālında mäh-ı recebūñ on toközuncu günü Müşteri Seretāna ermiştür ve eger Müşteri seretānda rāci’ olursa delīdür ki ahvāl-ı mülük nıkbette olup (15) eşrafdan çok kişiler kırılalar ve kışın kavī olup yağmurlar

[87b]

ziyāde ola biñ otuz iki muharremiñ oñ üçüncü günü rāci’ olmuştur dört ay rāci’ dūr her oñ üç ide Müşteri der-Esed delīdür ki mülük ziyāde helāk ola sahtluk çok ola hāndān-ı mülükde halkda ğam ü ğuşsa ziyāde ola ve ölüm (5) çok ola ve ısı hastelikleri ziyāde ola derd-i sīne kulunç ziyāde ve tereke ve ta‘ām ziyāde ola ve gemiler hāli hōş ola ve ot ve yemiş az ola ve çeşmelerde şular ziyāde aka ve abicikler i’itidāl üzerine ola ve yeller ziyāde ese ve zelzele çok ola ve şitā’ şedīd ola kış evvelinde ve eger Müşteri burc-ı Esed (10) de rāci’ olursa delīdür ki miyān-ı mülükde hareket çok ola sipāh muhālefetinden şitā’ şedīd ola ve karlar ve yağmurlar çok yağa Müşteri be-Sünbüle delīdür ki ehl-i bāzārda mekr ü hīle ziyāde ola bey’ ü şirā ecelinden ve nizā’ vü cidāl çok ola ‘avām miyānuñda ve eşrafda ğam ü kasvet çok (15) ola ve baş ağrıları ve göğüs ağrısı ve derd-i şikem çok ola

[88a]

ve çarpā ve kul cinsi ve kız tā’ifesinüñ kavī-hāl ü tendürüst olmasına ve hāmile hātūnlar vaz’-ı haml eylemede şu‘ūbiyet çekmelerine ve erleriyle ‘avretler düzensiz olmasına ve ‘ālem imāret olup tereke ziyāde olmasına ve yemişler ve yemiş ilāçları fesād bulmasına ve behār faşında (5) ve yay faşında hevālar mu‘tedil olup bārān ve ra‘d ü berķ olmasına ve eger Müşteri burc-ı mağribī olursa delīdür ki mülükde hastelik çok ola ve eger Müşteri burc-ı Sünbülede rāci’ olursa delīdür ki bārān az olup hevālar mu‘tedil ola ve hevālar hōş ola ve eger Müşteri Āfitābuñ zir-i şī‘ānda olup ric‘at (10) vāki’ olursa delīdür ki kış evvelinde şitā’ şedīd olmasına ve ulular ahvāli miyāne olmasına Müşteri be-Mizān delīdür ki

mülükde hastelik ziyâde ola ve ulular ziyâde kırılalar ve öküz ve sığır çârpâ ziyâde kırıla ve behâ'r faşında bārân olup yay faşında ziyânlu yağmurlar yağmasına ve eger Müşterī (15) h̄n-i rucū'da cenūbī olursa delīldür ki hastelikler

[**derkenār**] : 1033 mäh-1 şaferūñ ج۳ günü Müşterī Sünbüle ric'at mäh-1 saferūñ yigirmi dördündedür

[88b]

ziyâde ola zükām ve nezle gibi ve eger burc-1 mağrib̄inde olsa delīldür ki pādīşāhlarda hastelik çok ola ve bārân az ola ve eger burc-1 mağrib̄ kayd olursa ölüm ziyâde olup behâ'rdā erenler hasteligi ziyâde olmasına ve eger (5) Müşterī burc-1 Mīzānda rāci' olursa delīldür ki pādīşāhlarda ulularda nikāh ziyâde ola ve eger Müşterī Āfitābuñ şī'ā'ı altında olsa delīldür ki baş ağrısı çok olup hāmile 'avretler oğlan devşireler ve yağmurlar çok ola ve yay faşında ra'd ü berk ziyâde olmasına Müşterī be-Aķreb delīldür ki halkda (10) tendürüstlük çok olup halkda menfa'at ziyâde olmasına ve bārân ziyâde olup şitā' evveli serd olmasına ve hevālar gālīz olmasına ve eger maşriķī olursa delīldür ki pādīşāhlarda hastelik çok ola ve eger Müşterī burc-1 'Aķrebde rāci' olursa delīldür ki hevālar ısıcaķ ola ve (15) yağmurlar az ola ve yeller çok ese ve ra'd ü berk çok ola

[89a]

ve çeşmelerde şular ziyâde aķa ve otluk çok ola Müşterī be-ķavs delīldür ki hastelikler ziyâde olup göz ağrıları belüre şitā'da ve öküz ve koyun çok kırıla kış evvellerinde bārân çok ola ve ah̄irlerinde karlar ziyâde yağmasına ve yay faşında ısıcaķlar çok (5) olmasına ve bād-1 şabā ziyâde esmesine ve eger Müşterī Āfitābuñ zīr-i şī'ārında zāhir olursa delīldür ki bir büyük kişi pādīşāha ihānet eyleyüp firār eyleye ve hevālar i'tidāl olup faşl-1 tābistānda tendürüstlük ziyâde ola ve mīveler çok ola Müşterī be-Cedī delīldür ki pādīşāhlar defterdārlara h̄şm (10) eyleyeler ve eşrāfā mevt vāķi' ola ve eger Müşterī şimālī olursa delīldür ki ve ot ve çimen çok olup peykān ü seyyahāt ziyâde kırılalar ve mīve vü ta'ām ziyâde ola ve eger cenubī olsa mülükde hastelik vāķi' ola ve hayvānāt ziyâde kırıla ve eger maşriķī olsa mīveler çok ola ve göz ağrıları belüre ve eger (15) Müşterī burc-i Cedīde rāci' olursa pādīşāhlar aķvālī

[89b]

perîşân ola ve Müşterî Āfitābuñ zîr-i şî'ârında zâhir ola delîldür ki 'ulemâ'da hastelik ziyâde olup çârpâ kısmında kırân uğraya ve hevâda uçan kuşlar ziyâde kırılalar ve deryâda gemiler ğark olalar Müşterî be-Delv delîldür ki eşrâfuñ niçesine mekr (5) uğraya ve yigitlerde hastelikler çok ola ve hevâda kuşlar ziyâde kırılalar ve yağmurlar ziyâde yağa ve kışın şitâ' şedîd ola ve yay faşında ziyâde yeller ese ve ta'âma âfet ü fesâd yetişe ve katında gemiler ğark olalar ve eger şimâlî olursa hevâlar kuraklık ola ve eger cenübî olursa hevâda bulut çok (10) ola ve eger maşriķî olursa bārân çok ola ve eger mağribî olursa 'avretlerde hastelik çok ola ve eşraf memâtı çok ola ve eger Müşterî burc-ı Delvde râci' olursa delîldür ki pâdişâhlarda hastelik ziyâde olmasına ve düşmen sebebinden mülük (15) Āfitâbda olursa delîldür ki çârpâ kısmı ziyâde kırulup

[90a]

insânda hastelik ziyâde ola ve şu kuşu ziyâde kırılalar ve yay faşlınıñ evvellerinde ve şitâ' ahîrlerinde ziyâde yağmurlar ve kar yağmasına ve gemiler ziyâde ğark olmalarına **Müşterî ve be-Hüt delîldür ki** havâşş kısmına ziyân hastelik ve ölüm çok ola ve (5) yay faşında ısıcaklar ziyâde olup hevâlar muhtelif ola kış evvelinde ve evâsıt-ı şitâ'da ziyâde yeller esmesine ve ahîr-i şitâ'da ziyâde qarlar yağmasına ve eger Müşterî şimâlî olursa delîldür ki şavuk yeller ziyâde esmesine ve eger cenübî olursa yağmurlar çok olup mevc-i deryâ ziyâde ola ve eger maşriķî olursa hevâlar (10) kuraκ ola ve bārân az ola ve eger mağribî olursa leşkerler hareket eyleye ve eger Müşterî burc-ı Hütta râci' olursa delîldür ki şitâ' şedîd olup halkda havf ü hirâs çok ola ve zelzele ziyâde olup yalan haberler çok söylene ve sâkinân-ı kıla' ve cibâlde hastelik çok olup tereke hâli fesâd bula (15) ve koyun ziyâde kırulup şitâ' şedîd ola Allâhu a'lem ve ahkem

[90b]

faşl-ı fî ma'rifet -i ihtiyârât el-Kamer fî l-burüc bu bâb Kamer her burcda olduğu zamân ne işler işlemek gerek ve fi'ilden hazır ü ictinâb itmek gerek anı beyân ider **Hamel** her kaçan ay Hamel burcunda olsa eyüdü sühâr (5) sefere gitmek ve ok atmak ve ululardan hâcet dilemek ve ehl-i silâh ile düstluk eylemek ve şayd ü şikâr itmek ammâ yaramazdur tezvîc ve mu'accele eylemek ve bünyâd bırakmak ve

bunların emsali **Sevr** her kaçan Ay Sevr burcuna gelse eyüdüdür eyüdüdür erbâb-ı neşât ile zevk ü sürür eylemek ve kenîzekler ve hâdemeler ile şöbet eylemek ve (10) tezvîc ve nikâh eylemek ve konukluk kalmak ammâ yaramazdur kân almak ve şîşe çekmek ve hamâma varmak ve zühd ü takva 'ilmine râgîb olmak Cevzâ her kaçan ay **Cevzâ** burcunda olsa eyüdüdür kul ve karavaş olmak ve 'ilm ü edeb ta'allîmi eylemek ve yazı yazmak ve nâme göndermek ve aşhâb-ı dîvân yüzün görmek ve sefer (15) kılmak ve mu'amele kılmak ammâ yaramazdur dırnak kesmek ve nikâh ü faşd eylemek

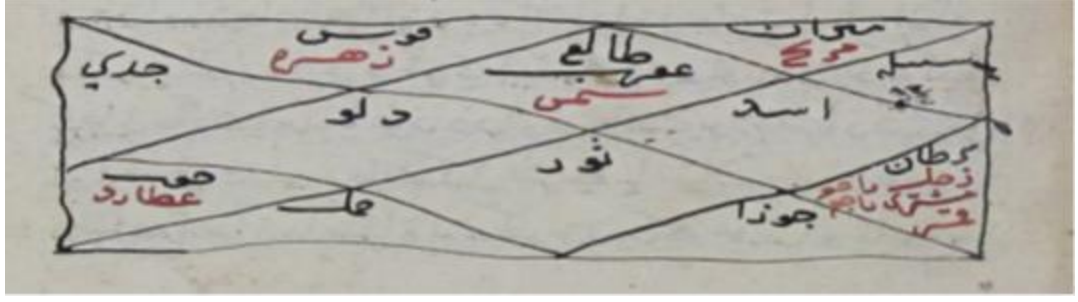
[91a]

Serefân her kaçan ay Cevzâ burcuna gelse eyüdüdür mektûb ve elçi göndermek ve bünyâd bırakmak ve şu yolları 'imâret eylemek ve musil devâ kullanmak ve cevâhir alıp satmak ve hamâma ve varmak ve bedenden kıl gidermek ammâ yaramazdur faşd ü hacâmat itmek ve nikâh kılmak (5) ve libâs-ı cedîd biçmek ve giymek **Esed** her kaçan kim ay Esed burcunda olsa eyüdüdür 'ahd ü peymân etmek ve ok atmak evdâşların görmek ve pâdişâhlardan hâcet dilemek ve şâhlara iyi tedbîr eylemek ve taht geçüp oturmak ve kul ve karāvâş almak ammâ yaramazdur yeni biçmek ve giymek ve sefer kılmak **Sünbüle** (10) her kaçan ay Sünbüle burcunda olsa eyüdüdür aşhâb-ı dîvân yüzün görmek ve didâr ü düstân müşâhede kılmak ve oğlan mu'allime virmek ve tohum ekmek ve kul ve karavaş ve kâr ü kesb eylemek ve kanlı düzmek ammâ yaramazdur at binmek dırnak kesmek ve faşd ü hacâmat ve 'ağd ü nikâh kılmak zerger işlerini (15) düzmek **Mîzân** her kaçan ay Mîzân burcunda olsa eyüdüdür

[92a]

Delv çünkü Ay Delv burcunda ola eyüdüdür didâr-ı meşâyih ve dehhâkîn ve ru'esâ' ve pîrân ve esbâb-ı tîlîmât düzmek ammâ yaramazdur yeni biçmek ve yeni giymek ve sefer kılmak **Hût** çünkü Ay Hût burcunda olsa eyüdüdür 'ulemâ' vü eşrâf (5) ve sâdât ü zühhâd ve ibtidâ-i 'ummâl hayr ü 'imâret yaramazdur tezvîc ü nikâh ve 'amel-i âteşi **bu bâb on iki burcda tâlî' bilmenün tarihin beyân** ider eger bir kişi katun gelüp tâlî'den su'âl eylese gerektür ki oñ iki burcu ve yedi kevkebi taşvîr eylesün bu şürette kim tâlî'-i 'Akrabden (10) beyân olunmuştur Allâhu a'lem ve ahkem

[derkenâr]:

[92b]

ve t̄ālī'e nigāh eyle ve Hudāvend-i t̄ālī'e ya'nī t̄ālī'e gelen burcuñ şāhibi ya'nī kevkbine itlāk olunur⁸ Hudāvend-i t̄ālī' nazar eyle Kāmer **gör kim sâ'iluñ su'al olduğu şeyüñ delīdür ki ve burc-ı hācette nazar Hudāvend-i burc-ı hācette nazar** eyle görkim avcundan kangısı kavī hāne de oturmuştur ve Hudāvend-i t̄ālī'e nazar eyle gör māh mı kavīdür (5) yohsa t̄ālī' şāhibi mi kavīdür yohsa Hudāvend mi kavīdür ve birbirlerine nazırları niceğer eger huda onda t̄ālī' ile Hudāvend-i hācet ittışālda olursa ve kāmēr hūdāvend-i t̄ālī'den ayrulup Hudāvend-i hācet ile ittışālda ola āsānlığıyla murād ele girer ammā bir miqdār lücce 'inād ile ve eger Hudāvend-i hācet ile kāmēri (10) cāy-ı hācette bulsan yāhūd şāhib-i t̄ālī' cāy-ı hācette ve Hudāvend-i hāceti t̄ālī'de bulsa ol hācet āsān ele girer ve eger Hudāvend-i t̄ālī' ve kāmēri ittışālda bulursan bir kevkbele kim cāy-ı hācet ya hūd-ı hūdāvend-i hācet burc-ı şehādette ola ya'nī Hudāvend-i t̄ālī'üñ şerefi yā müselleşesi olursa (15) delīdür ki murād hāşıl ola ve eger bu dediklerimiz olmayup

[93a]

ğayrı güne olursa nazar eyle Kāmer kangı kevkbe ile ittışālda olup t̄ālī' den mutaşarıf ve Hudāvend-i hācet ile muttaşıl ola ve yāhūd Hudāvend hācetten ayrulup Hudāvend-i t̄ālī' muttaşıl ola delīdür ki şāhib-i t̄ālī'üñ hāceti h̄in-i su'alde Kāmer (5) ile muķārın ü muttaşıl bulunan kevkbe şāhibiyle ve ol kevkbe mensüb olan kişilerüñ eline yardımıyla hācetine vāşıl ola ve eger bu didigümüz şürette olmayup ğayrı olursa nazar eyle eger Hudāvend-i t̄ālī' ve Hudāvend ve hāceti bir kevkbele bulasın kim cāy-ı hācet nigārān ola yāhūd t̄ālī'de ola ve yāhūd (10) vasat'üs-semāda ola hācet

⁸ Bu cümle satırın hemen üzerine açıklama olarak ilave edilmiştir.

revā ola bir şāhib-i dil sebebiyle ve hācet revā olmasına bu üç şūrete kim yazılmışdır naql olundu evvel ittişāldür Hudāvend-i tālī' ile Kāmer Hudāvend-i hācet arasında ikinci oldur ki birinci ayrulup birine ittişāl eyleye ol hācet miyāncı eliyle hāşıl ola üçüncü oldur ki Hudāvend-i (15) tālī' ve Hudāvend-i hācet ikisi daḥi bir kevkebe ittişāl eyleyeler kim

[93b]

ol kevkeb-i tālī'e nigerān ola kāvī ola delīldür ki ikisinin arasına ḥükm ider bir şāhib-i ḥükm sebebiyle hācet revā ola ve nazār eyle şāhib-i tālī'e ve Hudāvend hācete kim rāci' ve muḥtarık ve evtād ve māyil-i evtād olup evāsıt olmaya ve naḥsdan irāğ ola hācet revā (5) ola ve eger bu dediklerimiz baḥs ḥālī olursa şāhib-i tālī' bu niyyetten ferāgat itmezse hāceti tebāh ola ve eger su'āl iderse kim bu hācet āsānlgıla mı ele girer yoḥsa güç görmekle mi Hudāvend-i tālī'e nazār eyle Hudāvend-i hācet ile ittişālda ve yāḥūd ḥudāvend-i tālī' Hudāvend-i hācet ile teşlīs yā tesdīs (10) nazār olucaḳ olursa delīldür ki hācet āsānlgı ele gire ve eger terbi' ü muḳābele olucaḳ olursa hāceti düşvārlığıyla eline gire ve eger Hudāvend-i tālī' ve Kāmer Hudāvend-i hācet ile ittişālda ola yāḥūt ondan tālī' ve Kāmer cāy-ı hācette olsa hācet ḥırşlıglıyla ele gire ve eger Hudāvend onda hācet-i tālī'de (15) olursa murād āsānlgıla ele gire ve eger Hudāvend-i tālī' ve Māh

[94a]

bir kevkebe ittişāl eylese kim ol kevkeb ḥāne-i hubūtta olsa mişāl Mirrīḥ Seretānda olsa ya Müşteri Cedīde olsa hācet fesād bulmasına delālet ider ve eger Hudāvend-i tālī' hubūt ḥānesünden Hudāvend-i hācet ittişālda olsa delīldür ki hācete revā olmaya öyle kim Kāmer ittişāl eyleye bir kevkebe burc-ı 'akrebūñ üçüncü (5) derecesinde kim Hudāvend tālī'-i Mirrīḥ ola ve eger Seretān kim ḥāne-i hubūt Mirrīḥ der ve Hudāvend hācet-i naḥs ola ve Hudāvend-i tālī' ile ittişālda ola ya terbi' ya muḳābele ve ol kevkeb-i naḥs-ı tālī'den ve Hudāvend-i tālī' ile (10) ittişālda ola terbi' ya muḳābele ve ol kevkeb naḥs-ı tālī'den ve Hudāvend-i tālī'den ayrulup Hudāvend-i hācet ile ittişālda ola delīldür ki Hudāvend-i hācetinüñ revā olmasına ve emegi tebāh ola ve eger ittişāl-i teşlīs ü tesdīs olursa delīldür ki nuḥūset az ola ve eger Hudāvend-

i hacet ile Hudāvend-i tālī' ikisi bir kevkeb olursa ve naḥsdan ırāklaşp yāḥūd şerefhānesinde ola delīldür ki hacet revā ola ve eger ğayrı şürette (15) olursa delīldür haceti tebāh ola ve eger Kāmer ittışālda olup

[94b]

naḥsdan ırāğ olursa delīldür ki hacet revā ola ve hacet reva olmanuñ şāhidi oldur kim Hudāvend-i tālī' ve Hudāvend-i hacet ve Kāmer burc-ı şābitede ola yāḥūd burc-ı zül-Cevzā ola hacet revā ola gönlü murādınca eger ikisi burc-ı şābitede yā zül-Cedīde ola ve birisi (5) burc'ul-Cedīde münkalılda ola delīldür ki hacet diledigi miqdārınun ikisi miqdārı olup birisi olmaya ve eger ikisi münkalib birisi şābit olursa delīldür ki diledigi murādı birisi olup ikisi olmaya ve eger üçinde münkalib ola hacet tebāh ola ferāğat evlādur (10) ve eger Hudāvend-i hacet ve Hudāvend-i tālī' ve Kāmer burc-ı şābit de yā burc'ul-Cedīde ola hīn-i su'âlde ve naḥsdan ırāğ ola delīldür ki haceti murādınca eline gire zıkr olunañ seyr üzerine yukarıda naqş olan şürete tālī' kim 'Akrebdür ve Hudāvend-i tālī'-i Mirrīḥ der tālī' ile ittışālda bulduḡ ve Kāmeri Seretānda ve (15) Şemsī tālī'de Zühre ve Kavsda ve 'Uḡaridi Hūtta

[95a]

bulduḡ ve Zuḥal ü Müşteriye burc-ı Seretānda Kāmer ile mukārin bulduḡ tālī' kim 'Akrebdür Şems kim şāhib-i'āşerdür tālī'de bulduḡ ve şāhib-i tālī' kim Mirrīḥ der Mīzānda bulduḡ ve kāmer kim delīldür ki su'āl der seretānda Zuḥal ü Müşteri ile ric'atte bulduḡ Allāhu a'lem (5) ikinci bāb māl ḥānesin beyān ider eger su'āl itseler kim bu ümid ve ğam māl elime girer mi yohsa giremez mi nazar eyle Hudāvend-i tālī' ve kāmer kim sālīkin delīlleridür ve burc-ı mālī Hudāvend-i burc-ı mālī kim ikisi delīldür ki māl dur çünkim şāhib-i tālī' ve kāmer muttaşıl ola şāhib-i beyt'ül-māla ve Hudāvend-i tālī' ittışāl eylese Hudāvendḥāne māl ile tālī'de olsa delīldür ki (10) ḥāne-i māl ile tālī'de olsa ve Hudāvend-i tālī' ve kāmērī ḥānesi mālda bulsan yāḥūd kāmērī göresin kim Hudāvend-i māl dan Hudāvend-i tālī'-i nūr ve yāḥūd onda tālī'den Hudāvend-i mālā nūr virse delīldür ki ol kişi māl da dest-res bula ve eger Müşteri ve Zühre-i ḥāne māl da olursa delīldür ki māl (15) ele girer mi ve eger naḥsı ḥāne-i māl da bulursan delīldür ki

[95b]

şāhib-i t̄ālī' me'yūs ola ve eger Kāmer hālī' üs-seyr olsa ol kişi ol hālele ola gide ve eger yine su'āl eylese kim taleb itti kim māl ne yüzünden elime gire nazar eyle Hūdāvend hāceti ve tedbiri göresin eger şāhib-i māl t̄ālī'de bulsa delīldür ki māl (5) ol kişinüñ eline rencle gire ve eger üçüncü hānede olsa delīldür ki şāhib-i t̄ālī' kardaş ve kız kardaş sebebinden eline gire ve eger dördüncü hānede olsa da babası ve anası sebebinden māl eline gire ve emānetkār kişilerden eline māl gire ve eger beşinci hānede olsa delīldür şāhib-i t̄ālī'in (10) eline māl oğul sebebinden ve akrabā cihettünden gire ve eger altıncı evde olsa delīldür ki māl hasta altından ve kul ve çarpā kısmından eline gire ve eger yedinci evde olsa 'avretler sebebinden eline māl gire ve eger yedinci ev Kāmer hanesi olursa eline māl ceng ü cidāl ile gire ve eger sekizinci evde olursa eline māl-ı (15) mirāş gire ve eger toközuncu evde olursa delīldür seferde

[96a]

ve ehl-i 'ilmden eline māl gire ve eger onuncu evde olursa pādīşāhlardan ve ululardan eline māl gire ve eger on birinci evde olursa bāzārgānlıktan ve düstlardan eline mal gire ve eger oñ ikinci evde olursa düşmenlerden eline māl gire ve eger (5) Hūdāvend māl-ı burc-ı ādemide olursa zindāncılıktan māl eline gire ve her gāh ki t̄ālī' yoklayasın her hānede kim sa'd bulasın sa'ādete dildār ve her hānede kim naḥs bulasın fesādı anda bulasın oñ iki burcı bu kıyās üzerine kıyās idüp āsān düşvāruñ bilesin **bu bāb üçüncü (10) hāneyi beyān ider** eger su'āl eylesen kim kārındāşlarımıñ işler hālī niçe olursa üçüncü burca nazar kııl ki t̄ālī'den üçüncü burc şāhibine nazar eyle ve ittişāl-i kevākibe nazar eyle Hūdāvend burcla ve Hūdāvend-i şelās'ül-huvve eger şāhib-hāne birāderi altıncı t̄ālī'de bulasın kim hastehānesidür ḥaber vire ol kişi eyit kim birāder (15) hastedür ve eger altıncı hāne şāhibin üçüncü evde bulasın

[96b]

bu daḥi ol gibidür ve eger üçüncü hāne şāhibin beşinci evde bulasın t̄ālī'den yāhud on ikinci evde bulasın bilkim ol kārındaş gāybidür ve eger üçüncü hāne şāhibi naḥs olursa bilesin kim kārındaş gam-dide vü bimārdur eger muhtarık ol bilesin kim (5) hastenuñ 'ilācı meşgül ola bu kıyās üzerine göresin her biri ve eger babadan anadan su'āl iderse dördüncü burca nazar eyle ve eger oğlandan kıızdan su'āl iderse beşinci

ay göresin ve eger kıldan ve cāriyeden şorarsa altıncı evde nazar ile ve eger 'avretten şorarsa yedinci evde göresin bu kıyās üzerine **bu bāb (10) dördüncü hānedür** eger birincisi zemīn ü tereke vü hāneden su'āl itse kim elime girer mi yoħsa girmez mi nazar eyle şāhib-i tālī' ve Kāmere kim bu ikisi delīldür ki su'āldür ve dördüncü hāne şāhibi zemīn ve hānenüñ delīldür ki eger hūdāvend tālī'-i Kāmer ile Hūdāvend hāne-i çārpānuñ delīldür ki eger Hūdāvend-i tālī' Kāmer ile Hūdāvendhāne-i çār ittīşālda ola yāhūd dördüncü hāne şāhibi tālī'de ola delīl (15) dür ki sā'il āsānlıga murād erişe Kāmer bir kez ya iki kez devr idince

[97a]

ve birine gele delīldür ki sā'il refāhiyyet ile maqşūd eyledügi ma'nāya vāşıl ola velī halk arasında āyende ve revende olan kişiler eliyle iş hāşıl ola bu bāb beşinci hāne beyānındadır eger sā'il su'āl eylese benim oğlanım olur mu yoħsa olmaz mı (5) nazar eyle evvel tālī'e ve Hūdāvend-i tālī' ve Kāmer eger Hūdāvend-i tālī' Māh ile ittīşālda ola beşinci hāne şāhibi ile şāhib-i tālī' yāhūd şāhib-i tālī' yā Kāmer beşinci hānede olsa yā bir kevkeb ola kim Hūdāvend-i tālī' ve Hūdāvend-ferzend ittīşālda ola delīldür ki oğlı ola ve yine nazar eyle ki nuħüsetden irāk olduğu ve (10) naħs-ı kevkeb nazārandan ayrıldığı ve tālī'den sākıt olmaya ve muħtarık olmaya ve taħt'uş-şuā'da olmaya delīldür ki oğlan vūcudā gele ve eger menhūs olup tālī'den sākıt olsa ya muħtarık olsa delīldür ki ol oğlan anası karnında helāk ola çūnkim Müşteri cāy-ı hūbda bulsan delīl (15) dür ki oğlan hāşıl ola ve eger su'āl eyleseler kim bu 'avretten

[97b]

benüm oğlum olur mu yoħsa olmaz mı tālī'ye nazar eyle çūnkim tālī'de bir kevkeb bulasın ve yāhūd tālī' şāhibin tālī'de bulasın yāhūd onuncu hānede bulasın ya Hūdāvend onbirinci hānede bulasın yāhūd beşinci hānede bulasın ve Müşteriye bir eyü cāyda bulasın (5) delīldür ki sāyluk oğlı ola ve eger Hūdāvend-i tālī' dördüncü hānede ya yedinci hanede ola ve Müşteri eyü yerde ola delīldür ki sāylık oğlı ola ve eger tālī'de kevkeb-i naħs olsa yā muķābelede olsa ve terbī' naħs-ı nazar ola ve Hūdāvend-i tālī' yaramaz cāyda ola ve Müşteri tālī'den sākıt ola yā hāne-i mevtdē ola yāhūd Şemsün (10) zīr-i şu'ā'nda ola delīldür ki olan hāşıl olmaya ve hāşıl olursa da hayırlı olmaya ve eger Müşteri maşriķī olursa evlād tiz ola ve eger mağribī olursa güç **ola bu bāb altıncı hāne beyānındadır** eger sā'il su'āl eylese kim ħasta şağ olur

mu yoħsa 3lür m tli'e nazr eyle tli' delldr ki tbb olur ve vasat's-semda **(15)** delldr ki marzdzr yedinci burc delldr ki marzdzr drdnc burc delldr drdzr

[98a]

eger tli'de kevkeb-i naħs olsa delldr ki ittbnuħ drs sd-mend olmaya eger 'ilc olursa 'ilc tebħ ola nkim tli'de sa'id kevkeb ola ħaste 'ilc ittb f'idel ola ve eger yedinci ħnede naħs-ı kevkeb olsa delldr ki bu ħaste tekrr ħaste ola ve eger **(5)** yedinci ħnede sa'd-ı kevkeb ola bu ħaste b-'ilc ey ola nkim naħs drdnc ħnede bulasn her 'ilc ki ol f'idel ola neyye nazr eyle Ĥudvend-i tli' ve Mħa ve ħne-i vetedde olan kevkebe kim tli'e nazr eyle eger naħsdan dr olup Ĥudvend ħne-i mevte nzar **(10)** olmayup yħd zr-i Ő''ı fitbda olmaya delldr ki ħaste ey ola eger ittŐl-i kevkeb sa'd olsa tz ey ola meger kim kevkeb-ı sa'dda olsa tz ey ola meger kim kevkeb-i sa'd rc' ola marzdzn ħasteligi zerine ve yine ey ola nkim Kmer yir altında ola y ikinci ħnede ola y altnc ħnede ola y bir kevkebe ittŐl eyle kim ol kevkeb zr-i zemnde ola yħd Kmer yedinci ħnede **(15)** bir kevkeb ile muttaŐl ola kim ol kevkeb-i tli' ħcetten skt ola

[98b]

delldr ki ħaste helk ola ve eger Ĥudvend-i tli' ħdved-i beyt'l-mevtle ittŐlde olup Kmer fsd olursa ħaste helk ola ve eger Ĥudvend-i tli' bir kevkeb-i naħsla y Ĥudvend beyt'l-mevt ile oħuncu evde ola bu daħi yaramaz ve eger Ĥudvend-i tli' Ĥudvend-i beyt'l-mevt ile **(5)** teŐl nazr eylese ve Ĥudvend-i tli' ħne-i vetedde olsa delldr ki hayr ola ve her għ ki derece-i Ĥudvend-i beyt'l-mevt derece-i Ĥudvend-i tli'e eriŐe helkine delldr ki ve eger ħne-i bimr burc-ı mnklib ola ħaste għ 3le ve eger burc-ı Cedde ola **(10)** ħaste ey olup yine ħaste 3le eger burcu-ı Őbit olursa ħasteligi bir ħl zerine ola nkim Ĥudvend-i tli'e iħtirk ħarb ola ya fitbla arası oħ iki dereceden eksik ola delldr ki ħaste helk ola **bu bb yedinci** ħne beynundadzr eger s'il su'al eylese kim bu nikħ ki olur mbrek mi degil mi tli'i yoħla Ĥudvend-i tli' gresin ve Kmer kim s'iln delldr ki yedinci ħne nisdzr gresin **(15)** eger Kmer Ĥudvend-i tli' ile ittŐlde olup yedinci ħne Őħibi ittŐl

[99a]

nazarın iderse delīldür ki bu nikāh āsānlığı ola ve ‘avretin ere meyli ziyāde ola ve eger kim Kamer iki kevkeb arasında ittişāle ola ya‘nī Hudāvend-i tāli‘ ve Hudāvend-i nikāh delīldür ki ol kişiniñ miyāncı ile ola ve eger Kamer menhūs olup terbi‘ ya muqābele nazar (5) eylese yāhūd tāli‘den sākıt olsa delīldür ki hācet revā olmaya **bu bāb ğayb ve mürde beyānındadır** eger kim sā’il su’āl eylese kim bu ğayb zinde veya mürde mi nazar eyle Hudāvend-i tāli‘ ve Kamer dördüncü hānede olsa ya sekizinci hānede olsa yā ihtirākda olsa yāhūd hubūtda olsa yāhūd Hudāvend beyt’ül-mevt ile (10) bile olsa delīldür ki sā’ilün su’āl eylediği ğāyet mürde ola ve eger Hudāvend-i tāli‘ kevkeb-i baḥs ile eylesün ve Kamer yāhūd Şems nazārına ol ve menhūs ola delīldür ki ol kişi ölüdür ve eger Kamer dördüncü hānede olsa yāhūd Mirriḥ kevkeb-i sa’diyle (15) nazar eylese delīldür ki ol kişi Allāhu a’lem

[derkenār] ḥarf-i dāl ğarbīdür sehm’üs-sālda dāla düşdi ḥarf-ı tā ve ḥarf-ı se taht’ül- arz buldı ve ḥarf-i mīm beşinci hānede buldı Allāhu a’lem

1 = ف

4 = ت

6 = ث

5 = م

1 = ف

Cedī Esed Hūt tāli‘ nikāh

erbā’in selāse

333 1035

4 3

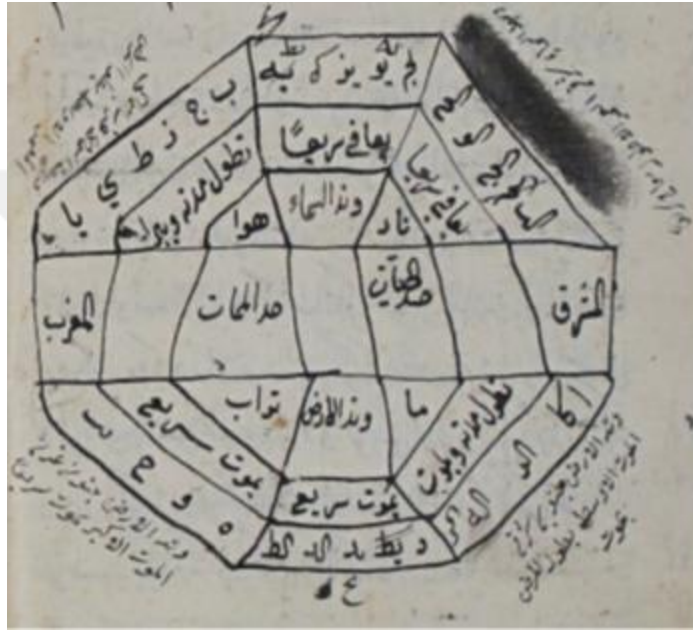
Ḳavs sa’d Cevzā naḥs

semānun

erba' 14 369 423 Hüt

[99b]

fē-‘amma gayrı gūne daḥi kim aḥvāl-i marazi bilesin gerekdür ki ki ḥaste gurre-i ‘arabiyyenüñ kaçınıcı gününde ḥaste olmuştur göresün ve maraz ismüñ cemīl gibidür üzerine ḥesāb idesün kaç olursa ay günleri bile katup cem‘ eylesesün ve yigirmi toḳuz yigirmi toḳuz tarḥ idesün (5) kaç ḳalursa bu dā’irede göresin Allāhu a‘lem ve aḥkem

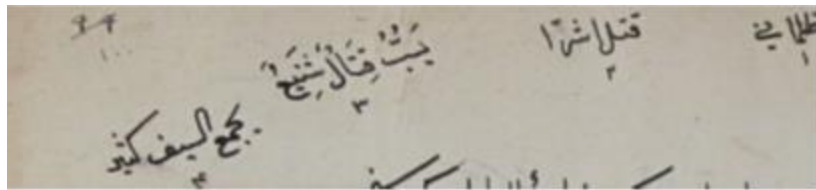
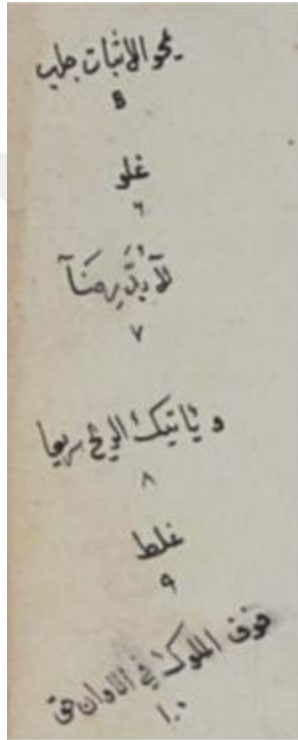

[100a]

bu bāb sefer ḥānesin beyān ider eger sā’il su’āl eylese kim bu sefer vāḳi’ olursa eyü müdür ve yaramaz mıdır pes naḳar eyle Ḥudāvend-i ṭālī’ ve Ḳamere kim bu ikisi sāyılık delīldür ve burc-ı sefer ve Ḥudāvend-i burc-ı sefere naḳar eyle kim seferüñ delīldür ki çünkim Ḥudāvend-i ṭālī’ (5) ve yāḥūd Ḳameri toḳuzuncu evde bulasın yāḥūd Ḳameri ve ṭālī’ toḳuzuncu ḥāne šāḥibiyle ittişāldde bulasın yāḥūd Ḥudāvend-i seferi Ḥudāvend-i ṭālī’ ile ittişāldde bulasın delīldür ki bu sefer vāḳi’ ola ḥoşlugula ve eger Ḥudāvend-i ṭālī’ ve Ḥudāvend-i ḥāne-i sefer didügümüz gibi olup ḥāne-i seferde kevkeb-i sa’d otura (10) delīldür ki sefer dilḥoşluguyla ola ve eger bu gūne olmayup Ḥudāvend-i ṭālī’ ve Ḥudāvend ḥāne-i sefer bir kevkeble ittişāldde ola kim ol kevkeb sefer ḥānesine nigerān ola delīldür ki sefer vāḳi’ ola mübārekligiyle ve eger

Ḥudāvend-i ṭālī' ve Ḥudāvendhāne-i sefer kevkeb-i naḥs ile muttaşıl olsa delīldür ki sefer vāқи ola mübārekligiyle ve eger Ḥudāvend onda ṭālī' ve Ḥudāvendhāne-i sefer kevkeb-i naḥs ile olsa delīldür ki sefer su'ūbet üzerine ola ve çün kevkeb-i (15) naḥs yedinci evde ola ol seneden kim sefer ol maqşūd ḥāsıl

[derkenār] : meşelā doқuzuncu ḥāne sefer ḥānesidür қamer daḥi Mīzān burcunda idi Mīzān daḥi ḥāneyi işnā āşerde bulunmağla қat'an sefer yoktur didük sāқıḥānede bulunduğı cihetle

[100b]

olmaya ve eger kim naḥs vasat'ūs-semāda olsa delīldür ki sāylık seferi pādīşāh fermānyla ola ve eger Ḥudāvend-i ṭālī' ya Ḥudāvend-i beyt'ūs-sa'd ittīşālde ola eyü ola ve eger kevkeb naḥs-ı muқārene ya terbi' ya muқābele nazarıyla delīldür ki seferde ol kişi saḥtluқ (5) erişе ve eger zıkr olunan kevkeb-i naḥs altıncı ḥāne şāḥibi

olsa delîldür bu kişiye helâklık erişe ve eger toközuncu ve oñ ikinci hâne şahibi olsa delîldür ki bu kişi düşmenlerinden ve uğnlardan (10) ziyân erişe ve eger kevkeb-i naḥs t̄alî'e nazar eylese delîldür ki bu kişi bu seferden ḳorḳu ola ve eger kevkeb-i naḥs ikinci eve nazar eylese delîldür ki seferi fâ'ideli ola ve eger Hudāvend-i t̄alî' t̄alî'de bulsun sefer eylesün bā-ḥuşuş kim burc-ı s̄abit ola eger K̄amer maḳbūl daḫi olursa delîldür ki sefer düşvār ola (15) ve t̄alî' göresin kim delîldür ki seferdür vasat'üs-semā delîldür ki ḥācettür

[101a]

ve yedinci hāneye varacak biridür ve t̄alî'ün dördüncü hānesi 'aḳbetkār hānesidür çün kevkeb sa'd-ı t̄alî'de olsa delîldür ki bu kişinin bu seferde ten ve cānı selāmet olsa ve çün kevkeb vasat'üs-semāda olsa delîldür ki s̄aylık cemî' (5) kārı küşāde olup asān eline gire çün kevkeb-i sa'd yedinci evde olsa delîldür ki s̄a'il varacağı kevkeb sa'dı dördüncü evde bulasın delîldür ki s̄a'ilün seferinün 'āḳbeti eyü ola çünkim sefer s̄aylı bulduk dilesin kim sefer iden kişi ḳatında gider (10) nazar eyle K̄amere eger Şemsle ittışāde ise bu kişi pādışāhlara ve melīklere gider ve eger K̄amer Zuḫal ile ittışāde ise delîldür ki bu kişi alçāḳ pāyelü ādemlere gider ve eger K̄amer Zühre ile ittışāde ise bu kişi 'avretine gider ve eger K̄amer 'Uṫārid ile olacak olursa bāzārgānlara 'ālimlere k̄atıblere gider (15) ve eger Mirrīḥ ile ittışāde olsa erbāb-ı selāḫa ve çeribaşlara gider

[101b]

eger bir kimesne bir şehre gelse nazar eyle geldüğü vaḳte ve gör kim t̄alî'den eger ikinci hâne şahibi rāci' ise delîldür ki bu kişi bir şehirden ḥāceti revā olmadan t̄iz gide ve eger ikinci hâne şahibin t̄alî'de bulsan ya (5) vasat'üs-semāda ya oñ birinci hānede delîldür ki ol misāfiri fâ'ideli ola ve eger yedinci hānede olsa delîldür ki bu seferde ol kişi saḫtluk erişe ve eger ikinci hâne şahibi altıncı ya toközuncu evde bulasın delîldür ki misāfir ol şehirde ḳalup gidemeye ve eger dördüncüde bulasın ve kevkeb-i naḥs (10) nazar eyle delîldür kü ol kişi t̄izde ölüm erişe Allāhu a'lem bu bāb aḫvāl-i sultānı beyān ider eger s̄a'yil su'al eylese kim bu pāsīşāḫ bu düşmene zafer bulur mu yoḫsa bulmaz mı nazar eyle ḥudāvend-i t̄alî' ve K̄amere eger Māḫ ḥudāvend-i t̄alî' ve vasat'üs-semāda ittışāde ise delîldür ki sultān 'adūsına zafer bula

sahtluk ile ve eger hüdāvend-i tālī' (15) vasat'üs-semāda olsa delīldür ki düşmene zafer bula eger nahşdan ırāğ ise ve eger hüdāvend vasat'üs-semā

[102a]

hüdāvend-i tālī' ile ittışāde olsa yāhūd hüdāvend vasat'üs-semāda olsa delīldür ki sultān taleb eyledügi düşmene zafer bula ve eger hüdāvend vasat'üs-semāda bir sa'd-ı kevkeb ile ittışāl nazarın kılsa zafer bulmağa delālet ider (5) ve eger bu didüklerimiz olmayup gayrı şürette olsa nazar eyle kanğı kevkeb kavıyy'ül-hāl olup nürm kanğı kevākibe iledür delīldür ki ol kevkebe mensüb olan kavm eline maşlahat ola ve eger vasat'üs-semāya nazar eylese nahşdan ırāğ olsa delīldür ki düşmen zafer bula ve eger menhūs oluğ vasat'üs-semāya nazar eylese delīldür ki düşmen zafer bulmaya kevkeb-i nahş (10) hüdāvend-i tālī' terbī' ya muķābele nazar eylese delīldür ki bu düşmen gālib olup pādışāh mağlūb ola ferāgat evlādur ve eger teşlīs ya tesdīs nazar eylese ferāgat evlādur hüdāvend-i tālī' ve yedinci hāne şāhibi delīl-i 'amel-i sultāndur ve oñ birinci hāne şāhibi delīldür cehd- ve şāhib ü vasat'üs-semā delīl hayr ü şerdür ol sultāna ve (15) tokuzuncu hānenüñ şāhibi delīl-i 'amel ü re'isdür dördüncü hāne şāhibi 'ākıbetkārıdır

[102b]

bu bāb oñ birinci hāne beyānundadır ki hāne-yi recādur eger sâyil su'al eylese kim bu ümid u gām ele girer mi yoğsa girmez mi nazar eyle on birinci hāneye çünküm hüdāvend-i tālī' ittışāde ola yāhūd tālī'de olan kevkeb-i tālī' (5) şāhibine ve recā şāhibine ittışāde ola delīldür sâyil su'al eyledüğü murāda asānlığla erişe çünküm nazar-ı teşlīs ya tesdīs ol delīldür ki murād asānlığla ele gire çünküm nazar-ı terbī' ya muķābele ol delīldür ki murād-ı sahtlu ele gire ammā ummid hāşıl ola ve eger on birinci hāne şāhibi vetedde ola ve kamer mağbül ol delīldür ki ümid temāmlığıyla ele gire ve eger (10) Kamer burc-ı Cedīde ola delīldür ki hüdāvend-i sâyil murādı eline diledüğünen az gire ve çün Kamer burc-ı şābitte ola murādıñ nişfi eline gire ve eger kim pezīrende-yi tedbīr ve Kamer menhūs ola delīldür ki ricā tebāh ola çünküm mağbül ola asānlığla murād ele gire (15) çün hüdāvend-i tālī' mağbül ola cemī'-i ümid ele gire Allāhu 'alem bu bāb devāzdeh hem

[103a]

hâne-yi 'adâyı beyân ider nazar eyle yedinci hâne şâhibiyle şâhib-i tâli' düst nazarın mı ider yohsa düşmen nazar mı ider göre hüküm eyle eger sayıl su'al eylese kim benim düşmenlerim ne güne kişilerdür dise nazar (5) eyle oñ ikinci hâne şâhibine eger hüdâvend-i isnâ 'aşer Zuhal ise delîldür ki şâhib-i tâli'ün düşmenleri mekr ü hîle şâhibi ve alçak pâyelü âdemler ola ve bed- endîşe ve zindānbān ola v eger Müşteri on birinci ev şâhibi olsa delîldür ki şâhib-i tâli'ün düşmenleri şerîf kişiler ve 'âlimlere ve kaçdiler ve (10) bāzārgānlar olsa ve eger Mirrîh on ikinci hâne şâhibi ola delîldür ki saylık düşmenleri çeri başlarını ve uğrılar ve kan dökiciler ve âteş işi işleyenler ola ve eger Âfitâb ol düşmanı sūltān ve mulūk ol ve eger Zühre olsa düşmen erbāb-ı lehv ü tarab ve muṭrib ve şâhib-i fişk u fücūr ola ve eger 'Uṭārid ol delîldür ki kâtibler ve şâ'irler ve bāzārgānlar ol ve eger (15) Kāmer ol delîldür ki peykler ve çarşular ve gammāzlar ve elçiler ve eger su'āl olsa kim benim elim kavî olur mi olur yohsa düşmen eline nazar eyle

[103b]

hüdâvend-i tâli' tâli'de ola yâhūd kendü hânesinde ola yâ şerefde olup mes'ud'ül-hāl ola yâhūd hâne-yi vetedde ola ya Müşteri ya serî'üs-seyr ya şimālî ya şâ'id ya 'ulvî ya müsteā'li ola delîldür ki sayıl kavîyy'ül-hāl (5) ola düşmen üzerine ve eger bu zıkr olunan ahvāl tâli' ve hüdâvend-i tâli' düşmende ola düşmen kavîyy'ül-hāl ola ve eger terbî' ve muḳābele ol düşmanın 'adâveti ziyāde olsa ve eger muḳārene nazarında ola her kanğının şâhidi kavî olsa kuvvet ol kişide ola ve ger teşlîş ve tesdîs nazarında ola delîldür ki (10) aralarında sulh vâk'a ola bu bâb oñ iki hâneye mensûb olduğın beyân ider hâne-yi evvel hâne-yi tâli'dür ve ikinci māl hânesidür üçüncü birāder hânesidür dördüncü veted'ül-arz aba ve akrabā hânesidür beşinci veted'ül-arz hânesidür oğul kız hânesidür altıncı hânenün ve marāz hânesidür yedinci hâne nikāh ve düşmen hânesidür sekizinci (15) mevt ve mirās hânesidür toḳuzuncu sefer hânesidür onuncu veted'ül-semādur hâne-yi pâdişāhdur

[104a]

oñ birinci mâyil vasat'üs-semādur hâne-yi recādur düstāndur on ikinci sâkıṭ-ı tâli'dür a'dā hânesidür bu bâb on dört seyr üzerinedür ikbāl edbār ittîşāl inşirāf nakl cem' men' ḳabûl gayr'ul-ḳabûl hâl'üs-seyr redd oldur ki bir burcda (5) iki kevkeb bile ola derece ve daḳîka berāber ola çünkim bir kevkeb birinden ayrıla oña inşirāf dirler

ammā naql oña dirler bu kevkeb birinden ayrulup ve birine daħi eriŝe ammā cem‘ oña dirler hüdāvend-i t̄ālī‘ Hüdāvend-i h̄acet ile ittiŝālda ola ve aralarında bir kevkeb bile ola ammā men‘ oña dirler Hüdāvend-i h̄acet hüdāvend-i t̄ālī‘ ile (10) derece birbirinden az ola ammā kabūl oldur ki Hüdāvend-i t̄ālī‘ yedinci h̄āne ŝāhibiyle bile ola yāhūd Hüdāvend-i t̄ālī‘ yedinci evde ola yāhūd yedinci h̄āne ŝāhibi t̄ālī‘de ola ve ŝāhibi t̄ālī‘de ola ve h̄ālī‘üs-seyr (15) nazār-ı kevkākıbden ırak ola bir burcda yalnız ola ŝerh olunur

[**derkenār**] : heyelāc-ı nehārī **س م** ke‘s-sa‘ādedür bunlardan t̄ālī‘e ve ‘āŝerde ve on birinci veya tokuzuncu birisi bulunurrsa heyelāc olur heyelāc-ı nehārī **س م** ke‘s-sa‘ādedür bunlardan birisi t̄ālī‘de ya ‘āŝerde veya oñ birinci ya tokuzuncu h̄āneleriñ birisinde olursa olursa heyelāc olur

[104b]

bu bāb mensübāt-ı kevākibi beyān ider Zuhal p̄irler ve ekinciler ve Hindūlar ve ağır iŝ iŝleyenler yıldızudur ve Zuhal naħs-ı ekberdür tabī‘atı sevāddur Kilyās ve yehūda mensūbudur **Müşteri** dāniŝmendler ve vezīrler ve kağiler ve eŝrāf ve ehl-i inŝāf ve zāhidler ve ‘ābidler yıldızudur ve d̄in-i tersāya mütē‘allıkdur buğday ve arpa (5) ve üzüm Müŝteriye ta‘yīn olunmuŝtur ve Müŝteri sa‘d-ı ekberdür ve tabī‘atı kandur **Mirrih** umerā‘ ve sipāh ve serheng ve gāziler ve ‘ayyārlar ve ehl-i ħarb ve fitne ve ehl-i silāh ve uğrılar ve ħarāmiler yıldızudur ve Mirrih naħs-ı aŝgardur tabī‘atı ŝafradur **Şems** pādīŝāhlar ve hüdāvendān t̄ac u taht ve (10) re‘isān ve mehterān yıldızudur sa‘d-ı ekberdür Zühre ‘avretler ve h̄ādimler ve erbāb-ı lehv ü aŝhāb-ı lağv ve libās-ı h̄üb ve d̄in-i müselmān d̄inidür ve **Zühre** sa‘d-ı aŝferdür tabī‘atı serd ve terdür **Uṭarid** hüdāvendān ‘ilm ü edeb ve feŝāhat ve belāgat ve ŝā‘irler ve (15) ince iŝ iŝleyenler ve defferdārlar ve kātibler yıldızudur

[105a]

imtizāc üzerinedür **Kamer** peyklar ve cāsūsulara ve ŝoygulculara ve gemicilere ve deryā misāfirlerine tabī‘atı serd ve terdür **bu bāb** erbāb-ı nücüm feleği üç yüz altmıŝ dereceye taķsīm eylemiŝlerdür ve on ikiye taķsīm eyleyüp her kısma burc-ı divād virmiŝlerdür ve her derece otuzdereceye ta‘yīn olunmuŝtur fe-ammā kırān oldur ki bir

burcda bir ve bir derecede beraber ola ona kırān dirler ictimā⁹ Kamer ile Şems bir burcda bile ola kırān gibi müneccimīn buña ictimā^{-y}ı neyyirīn ve muḥāk ve mecāsīde dirler ḥīn-i ictimā^{da} eyūdūr ‘add u tedbīrīn görmek ve şebīḥūn eylemek ammā iḥtirāk¹⁰ oldur ki beş kevkēbīn birisi ya^{nī} Zuḥal ve Müşterī ve Mirrīḥ ve Zühre ve ‘Uṭārid Āfitābla bir burcda bir derecede beraber ola muḥtarīk olur her kaḅı kevkēb muḥtarīk ola şāḥibine za‘f erīşe ve pādīşāhlardan kōrkuya uḅraya muḅārene¹¹ oldur ki beş kevkēbūn birisi Kamer ile bir burcda bir derecede beraber ola ve ammā tesdīs¹² oldur ki altmış derece ola üç burc aşeresinden olur ve tesdīs nīm dūstudur ve ammā terbī⁴ dört burc ṭoksan derece mābeyninde olur

[105b]

naẓar-ı terbī⁴ nīm-i dūstudur ammā teşlīs sālīs-i felektūr yüz yigirmi derece arasıdur beş burc aşeresinden naẓar-ı teşlīs temām dūstudur muḅābele nişf-ı felekdūr yüz seksen derece arasıdur yedinci burcdandır ve naẓar-ı muḅābele temām düşmendūr taḥvīl bir kevkēb bir burcdan bir burca varmasudur (5) şeref-i cāy-gāḥ ‘izz ü devlettūr üç meşelā şerefdūr hubūṭ-ı çaygāḥ za‘īfdūr der ḥazīz meşelā hubūṭdur teşlīs ü tesdīs vesāyire naẓar-ı ‘adāvettūr **Hamel** delīldūr ki burcu erkektūr gündüz burcudur şarkīdūr ‘ulviyyedūr kerem çārpādūr ve a‘zā-yı ādemde başa ta‘yīn olunmuştūr ve yüze ta‘yīn olunmuştūr Hamele mensüb (10) olan şehirler Bābil Pārs ü Rūm ü Naçara vü Semerḅand ve Keş **Sevr** burcu dişidūr gice burcudur cenūbīdūr tūrābīdūr çārpādūr ve a‘zā-yı ādemde göz ve boḅaza ta‘yīn olunmuştūr Sevre mensüb ‘Ummān Halivān Fergāna ve Seyistān **Cevzā** burcu erkektūr ve gündüz burcudur maḅrībīdūr hevāyīdūr kerem ve terdūr şūret-i insāndūr ve a‘zā-yı (15) ademde ellerūn bāzuları ve begleri ta‘yīn olunmuştūr Cevzāya mensüb Haleb

[derkenār] : nīm-i terbī⁴ = 45 derece

teşlīs = 150 derece

⁹Metinde bu kelimenin altı çizilmiştir.

¹⁰ Metinde bu kelimenin altı çizilmiştir.

¹¹ Metinde bu kelimenin altı çizilmiştir.

¹² Metinde bu kelimenin altı çizilmiştir.

muḳābele = 180 derece

taḥvīl

Ḥamel : Fransa

Sevr : 'Ummān- Fergāna

Cevzā : Haleb-Mısır

[106a]

ve Harrān ve Nīṣābūrdur ve Cebel 'Anber ve Nīl Mısır ve Hinddür **Sereṭān** burcu dışıdır gice burcudur şimālīdür serd ve terdür ṭabī'atı balgamīdür ve a'zā-yı ādemde sīne ve mi'de ciger sereṭāna ta'yīn kılınmıştır sereṭāna mensūb şehir Horāsan ve Māverā'un-nehir Belḡ ve Afriḳiyye Azer(5) baycāndur **Esed** burcu erkektür maşriḳīdür s̄ābitdür kerem ve ḥuşkdur a'zā-yı ademde ḳalbe ve arḳaya ta'yīn kılınmıştır esede maḥşūş-ı memālik terekestān ve İrān ve Tarsūs ve Medāyīn Nuşaybin ve 'Aḳlān Kürdistān ve Yācūc ve Mecūcdür **Sünbūle** burcu dışıdır cenūbīdür turābīdür zī-ceedeyndür ṭabī'atı serd ve ḥaşīndür a'zā-yı ādemde şikem (10) olanlar Sünbūleye ta'yīn kılınmıştır Sünbūleye maḥsūs memleket Pārs Kirmān Kābil Habeş Şām Küfe Necārā **Mīzān** burcu delīdür ki erkektür gündüz burcudur maḡribīdür hevāyīdür münḳalībdur kerem terdür vücūd-ı insānda göbekten 'avrete varınca Mīzāna ta'yīn olunmuştur Mīzāna mensūb şehirler Şimşād Tarsūs Mekke Diyārbekiristān (15) Belḡ Tālḳān Gürḳān zemīn-i 'Arab ve Hicāzdur **Aḳreb**

[derkenār]:

Esed: Türkistān

İrān

Kürdistān

Sünbūle :Kābil (İsfāḥān)

Şām Yemen

Mizān: Mekke ‘Arābistān Hicāz

[106b]

burcu dışıdır gece burcudur şimalîdür şabitedür serd ü terdür balgam tabî atındadır ve a‘zâ-yı âdemde zeker ve hâyâ ‘Akrebe ta‘yîn kılınmıştır ve ‘Akrebe mensüb bilād zemîn-i Hicāz ve ‘Arab vilāyet-i Yemendür ve Medīne-yi Resullulāh der ve Nehirvān ve Tuncadır **(5) Kavs** burcu erkektür gündüz burcudur ve maşriķîdür zî-cedîndür kerem huşkdur ve a‘zâ-yı âdemde uyluqlara ta‘yîn olunmuştur ve burc-ı Kavsa mensüb olan şehirler İsfahān ve Nişābūr ve Gevhistān ve Necāra ve Kirmāndur **Cedî** burcu dışıdır gece burcudur cenūbîdür munķalıbdur serd ve huşkdur **(10)** a‘zâ-yı âdemde zānūlar Cedīye ta‘yîn olunmuştur Cedīye mensüb iklim Send Ahvāz Mekrān Ummān ve Bahreynür **Delv** burcu erkektür gündüz burcudur mağribdür hevāyîdür kerem ve terdür kan tabî atındadır ve a‘zâ-yı âdemden iki topuk Delve ta‘yîn kılınmıştır Delve mensüb iklim-i zemîn Mevletān Hicāz ve kıbt-ı Sūdān Habeş Küfe Mısırın Kirmān Mağribîdür **(15) Hüt** burcu dışıdır gece burcudur şimalîdür zî-cedîdür

[derkenār]: ‘Akreb

[107a]

ve a‘zâ-yı âdemde ayaklar Hūta mu‘ayyen kılınmıştır ve Hūta mensüb iklim İskenderiyye ve Bahreyn ve Nehirvān ve Şam ve Mısır ve Berberdür **bu bāb evtād ve māyil’ül-evtād ve zāyil’ül- evtādı beyān ider** hāne-i tālî vü rābî vü sābî vü ‘aşerhāne-i evtād **(5)** hāne-i şāni ve hams ve sāmen ve hādî ‘aşer māyil’ül-evtād hānesidür hāne-i sāliş ve tācî ve sādes ve şāni ‘aşer zāyil ola ve evtāddur çünkim kevkeb-i tālî yāhūd şāhib-i hācethāne-yi vetedde ola delîldür ki şāhib-i tālî in kuvvet-i hāline ve haberler ve ekinler müşāhede olmasına ve çünkim māyil māyil’ül-evtād ola kuvvet-i hāle delālet ider ve çünkim zāyil ola evtād ola kārlar beste olup meşakket ve muhabbet ziyādeligine delālet ider huşuşā **(10)** naḥs-ı kevkeb nazarında ola **bu bāb seb‘a-i seyyāre on iki hāneye geldiginde ne fi‘il olacağını beyān ider** çünkim Zuhal tālî e gele delîldür ki şāhib-i tālî in kārı olup cemî-i kardan nā-ümîd ola Müşteri delîldür ki sa‘ādetlü olup murād ele gire ve ziyāde eyülükler müşāhede oluna Mirrîh **(15)** delîldür kārı bağılu olup cerāhat erişe ve ölümden ḥavf üzerine ola

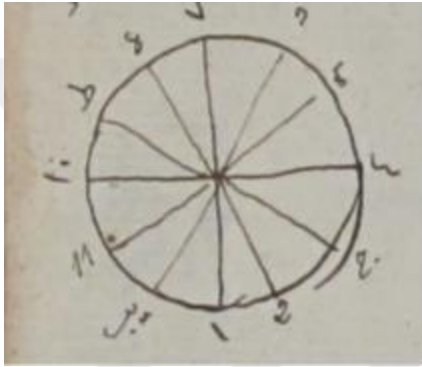
[derkenār]:

1-4-7-10 = evtād

2-5-8-11 = māyil'ül-evtād

3-6-9-12 : zāyil'ül- evtād

birinci hāne

[107b]

muḥātara işlere uğraya Şems delīldür ki mülükden eyülükler müşāhede oluna ve ḥāceti eline gire Zühre delīldür ki şād ü hürrem olup ḥācetine yetişe 'Uṭārid delīldür ki erbāb-ı kaleminden eblekler müşāhede oluna kamer delīldür ki cemī'-i murādına erişe lākin düşmen cānibinden iki yüzlülük müşāhede (5) eyleye bu bāb hāne-i mālı beyān ider Zuḥal delīldür ki mālına noḡşān erişüp kārı kesād üzerine ola Müşteri delīldür ki sa'ādetli māl ziyādeligine ve ticāretten işşılar kılmāsına ve her nuḥūset ki Zuḥal bağlaya Müşteri küşāde ider Mirriḥ delīldür ki eline māl-ı ḥarām gire ve ziyān göre Şems delīldür ki gönül ḥōşluguyla māl ele girmesine ve ticāretten fā'ideler görmesine Zühre (10) delīldür ki selāmetli bisyār māl eline gire ve murādına 'Uṭārid delīldür ki erbāb-ı dīvān ü aşḥāb-ı kaleminden māl eline gire Kamer delīldür ki bāzārgānlıktan ziyān göre ve elinde olan māl tebāh ola bu bāb qarındaş hānesin beyān ider Zuḥal delīldür ki qarındaş ve dūstānyla ḥuşūmet üzerine ola ve ḡam

ziyâdeligine ve ayrılığa Müşteri delîldür ki karındaşları cānibinden (15) eblekler müşâhede idüp şefâda ola Mirrîh delîldür ki karındaşlarıyla

[derkenār]: ikinci hāne

[108a]

düstlarıyla ‘adāvet üzerine ola ve sefer idüp ayrulup ziyān göre Şems delîldür ki birāderlerinden ve düstlarından eyülükler müşâhede idüp anlar cānibinden fā‘ide göre Zühre delîldür ki karındaşlarından ve düstlarından şādümān olup fā‘ide göre ‘Uṭārid (5) delîldür ki karındaşları ve düstları arasında ululuk bula ve eline mal gire ammā yine elinden tîz gide Kāmer delîldür ki ululuk müşâhede eyleye düşmenlerine zafer bula bu bāb ābā ve ‘āfiyethānesin bildürür Zuhal delîldür ki bir mekāndan bir mekāna naql ü tahvîl eyleye huşūmet ü muşibete uğraya ve eger Zuhal rāci‘ ise eline çok māl gire Müşteri delîldür ki eline (10) mirās gire ve murād eline girüp çok māl edine Mirrîh delîldür ki hastelik uğraya ve gam ve kasāvet çeke velīkin ‘aķibeti eyü ola Şems delîldür ki ziyāde gam çeke ve eger rāci‘ olursa ata ana ve aķrabā ve nisā’ cānibinden gam göre Zühre delîldür ki hōş sözler işidüp ululardan menfā‘at göre ‘Uṭārid ü Kāmer delîldür ki ata ve ana ve aķrabā cānibinden gam göre ve gizlü rāzlar āşikāre ola (15) bu bāb oğul kız hānesin bildürür Zuhal delîldür ki oğul ve kız hāli tebāh

[derkenār]: Recebūñ yigirmi üçünde ‘Uṭārid Cedīye varur

Recebūñ toķuzunda Mirrîh Delve varur

Recebūñ yigirmi dördünde Zühre Sereṭāna varur

māh-i Şa‘abānuñ لج günü

dördüncü hāne

beşinci hāne

[108b]

cidāl ola ve düstlar cānibinden ğam göre gönlü murādı eline girmeye ve huşūmet çeke Müşterī delīldür ki oğul kız cānibinden şādīlık göre ve çok māl eline gire Mirrīḥ delīldür ki oğulları ḥarāmzādeler fi ilinde ola ve oğulları ḥastelik çeke Şems delīldür ki oğlu cānibinden (5) ululuk bula ve çok māl ele götüre Zühre delīldür ki oğul kız cānibinden mālül ola ve oğlu olursa fakd olduğu sebebinden 'Uṭārid ü Kāmer delīldür ki cem' ola dirler taze ola **bu bāb maraẓhānesin bildirür** Zuḥal delīldür ki ḥastelik ve şu'ubet yetiše ve cem'-i kārlar düşvār ola Müşterī delīldür ki ḥasteligi az olup ḳul ve çārpā (10) kısmından intifā' bula Mirrīḥ delīldür ki ziyāde ḥastelikler çıkup düşmenden ziyāde mazarrat göre ve ğam ü ḳasāvet ziyādeligine Şems delīldür ki ölmüşler cānibinden ğam ve endüh çeke Zühre delīldür ki 'avretler cānibinden ğam göre eger menhūş ise ḳul ve çārpā cānibinden 'Uṭārid delīldür ki ḥidmetkārlar sebebinden nizā' çeke Kāmer (15) delīldür ki ḥasteligi tiz geçüp 'āfiyet **bula bu bāb nisā ve nikāḥhānesin bildürür**

[derkenār] :

Muḥarrem 1

Şafer 2

Rebī'ül-evvel 3

Rebī'ül-āḥir 4

Cemāziyel-evvel 5

Cemāziyel-āḥir 6

Receb 7

Şabān 8

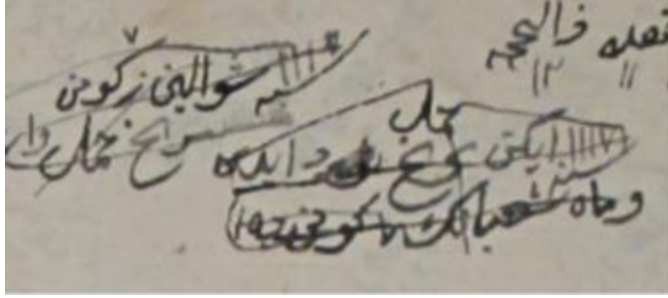
Ramazān 9

Şevvāl 10

Zi'l-ka'de 11

Zi'l-hicce 12

māh-1 Şevvālin birinci günü

burcda Ramazānuñ günü Uṭārid Cevzāya varur burda māh-1 Şevvālin ol günü Zühre Mīzāna varur ve sene biñ yüz on yedi tārihinde Zuḥal Şevrde idi oña bura ḳaldı cumā' ḫalā ūimdi rāci' olmuştur dōrt ay ondōrt gün müstaḳim'üs-seyr olur cumā' yekgün sekiz ay on gün olur ve iki ay oniki gün hubūtu olur ve ba'd burcuna varur ve iki buḳuḳ yıl orada durur Allāhu a'lem ve aḫkām 1118

[109a]

Zuḥal delīldür ki 'avret sebebinden ḫuṣūmet düşe ve 'avret ölümü göre Müşteri delīldür ki 'avret sebebinden eline māl gire ve ulu ḫātūnlara nikāḫ ide ve ḳul ve çārpā kısım ziyāde ola Mirriḫ delīldür ki nisā' cihetinden 'adāvete uğraya ve māl-ı ḫarām eline gire Şems (5) delīldür ki nisā' cānibinden eline māl firāvān gire ve 'avretlerle ḫōş dirile Uṭārid delīldür ki 'avretler sebebinden ḫuṣūmet düşüp ziyāde menfā'atler

göre K̄amer del̄ıldür ki h̄oş-dil olup ulu h̄ātūnlardan f̄ā'ide göre **bu bāb mevt-hānesin beyān ider Zuḥal del̄ıldür ki** eline mal gire mirās girüp ḡam ü ḡasāvet çekmesine ulular sebebinden ve (10) ḡastelikler çeke olmaya beraber Müşteri del̄ıldür ki eline māl gire ve dilediği eline gire ve elinden gidenler eline gire ve olmayacak ḡastelikler çeke Mirriḡ del̄ıldür ki eline māl-ı mirās girüp yine t̄iz çeke ve çārpādan muşibete uğraya Şems del̄ıldür ki helāklığı ve sa'ab işlere uğramasına mürdeler sebebinden ve gönül hasteligi ziyāde ola Zühre del̄ıldür ki (15) ziyāde hastelikler çıkup muşibet göre 'Uḡārid del̄ıldür ki mürdeler

derkenār; sene-i ḡaleb

māh-1 Ramazān-1 şerifiñ **اكو** günü Mirriḡ Ḥamele varur

māh-1 Ramazānuñ **١٤** günü 'Uḡārid Şevre varur

māh-1 Ramazān-1 şerifiñ **مى** Zühre Sünbüleye varur

[109b]

ecilinden ululara nizā' düşe ve ziyāde yalan söylene K̄amer del̄ıldür ki ulular ḡabilinden sitem göre **bu bāb sefer hānesin beyān ider Zuḥal del̄ıldür ki** ziyāde saḡtlık erişe Müşteri del̄ıldür ki seferi şādilik üzerine olup ḡayırlar göre ve ḡüb vāki'a (5) lar göre Mirriḡ del̄ıldür ki seferde ḡam çeke ve beyhüde da'vī yalan ecilden peşimān ola Şems del̄ıldür ki murād eline gire ve seferde ḡayırlar göre ve ḡüb vāki'alar müşāhede kıla Zühre del̄ıldür ki ḡamdan ḡalāş ola ve seferden şādlik göre ve 'avretler sebebinden sūd-mend ola 'Uḡārid del̄ıldür ki murāda erişe 'aql ü dāniş (10) sebebiyle K̄amer del̄ıldür ki eline seferde ziyāde māl gire **bu bāb 'ilm ve sultān hānesin beyān ider Zuḥal del̄ıldür ki** pādişāhlardan ḡam göre ve ziyān irişe Müşteri del̄ıldür ki pādişāhlar ve ulular cānibinden iftirāya uğraya ve ziyāde ḡam çeke ve 'āḡibeti eyü ola Mirriḡ del̄ıldür ki ḡuşūmete uğraya ve ziyān çeke meger ki şāḡib (15) vasat'ūs -semāda sa'd nazar eyleye Şems del̄ıldür ki pādişāhlar ve ulular

[derkenār]: ihtiyārāt-ı sefer

sefer ḡānesi ki ḡoḡuzuncu ḡānedür yeri sa'd yıldızına düşürmek gereklü ya Müşteri veya Zühre ya re'se düşüre ol vaḡt-i tāli' zī-cedī burcunda ise tāli'üñ yıldızına ḡoḡuzuncu ḡāne ki sefer ḡānesidür onun yıldızı nāzır ya muḡārīn bulunmak gerekdür

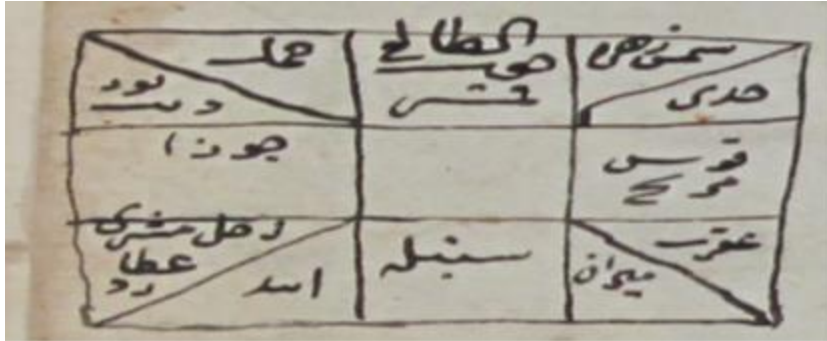
meşelâ t̄ali'-i Kavs olsa yıldızı Müşterîdür toközuncu Esed olur ve yıldızı Şems olur Müşterî ya tesdīs ya teşlīse nāzır bulunmak gerekdür ve K̄amer Cedī ola 9 cu hāne sa'ddur ve daḥi deryā seferine gitmek gemi yerinden ayrıldıḡta K̄amer Sereṡāna veya Hūt ola ve Zuḡal ve Mirriḡ onuncu ve t̄ali' bulunmaya ol vaḡt-i 'ālā ve ḡayırlu olur kelām

toközuncu hāne

[110a]

yanında itibār ḡāşıl idüp ululuk bula ve şādīlıkler göre Zühre delīdür ki pādīşāhlardan ve ululardan eyülük göre ve eger Zühre menḡūs ola ziyāde ḡuşūmet göre ululardan 'uṡarid delīdür ki defterārlardan ve ululardan ve erbāb-ı kalemnden ḡam göre k̄amer delīdür ki murād-ı maḡşūd (5) ele gire bu bāb-ı ümīd ve ricā beyānındadır Zuḡal delīdür ki murād ve maḡşūd gönül ḡōşluḡuyla ele gire Müşterî delīdür ki düstlar ḡabilinden ḡacetleri revā ola mirriḡ delīdür ki murād ve maḡşūd ve ḡacet ele gire ve bir miḡdār saḡtlık çeke Şems delīdür ki töhmete uğraya ve riyḡ çeke akrabā ve düstlardan Zühre delīdür ki (10) şādīḡıyla ḡacetleri eline gire 'Uṡarid delīdür ki nisā' canebinden ve ḡarbānlardan eyülükler göre **bu bāb a'dāḡānesi beyānındadır Zuḡal delīdür** ki 'avret sebebinden ve şayd cihetinden muşibete uğraya Müşterî delīdür ki ḡorḡular çeke düşmenden ammā a'dā helāk ola Mirriḡ delīdür ki ḡam u endūḡ ziyādeligine ammā 'āḡibeti eyü ola (15) Şems delīdür ki a'dāya zafer bula şādīḡıyla ve düşmenler maḡḡūr ola

[derkenār] onuncu hāne

[110b]

Zühre delîldür ki 'avretler cihetinden şādîlik göre ve murādına erişe **uḡārid** delîldür ki düşmeden nāgihānî sitem göre **ḳamer** delîldür ki a'dādan ve çārpādan zarar göre **bu bāb** bir burūcātuñ ve munḳalib ve şābitin ve zî- cedeyni beyān ider ḥamel seretān mîzān cedî burc-1 munḳalibdur şevr esed 'aḳreb delv burc-1 şābitdür cevzā sünbüle ḳavs hūt burc-1 zî-cedeyndür

nārî Hamel Esed Ḳavs

turābî Şevr Sünbüle Cedî

hevāyî Cevzā Mîzān Delv

ābî Seretān Aḳreb Hūt

[derkenār] : beyān-1 mecāsîd

re's le zenebe her kevkübün kırānına mecāsîd dirler re's ile olursa sa'd ve zeneb ile olursa naḥsdur

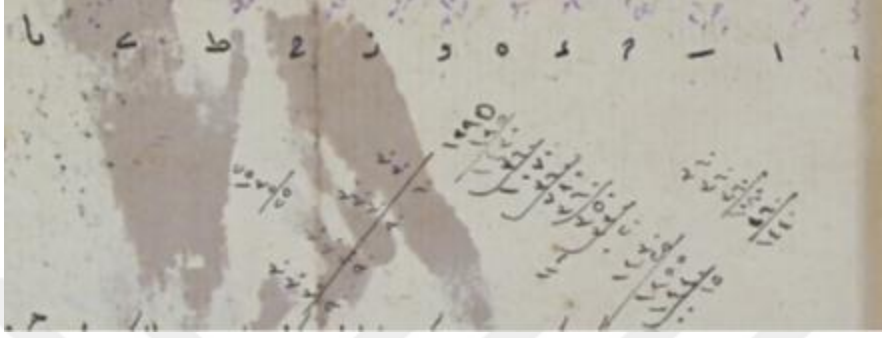
Ḳamer 16 53

Şems 20 57

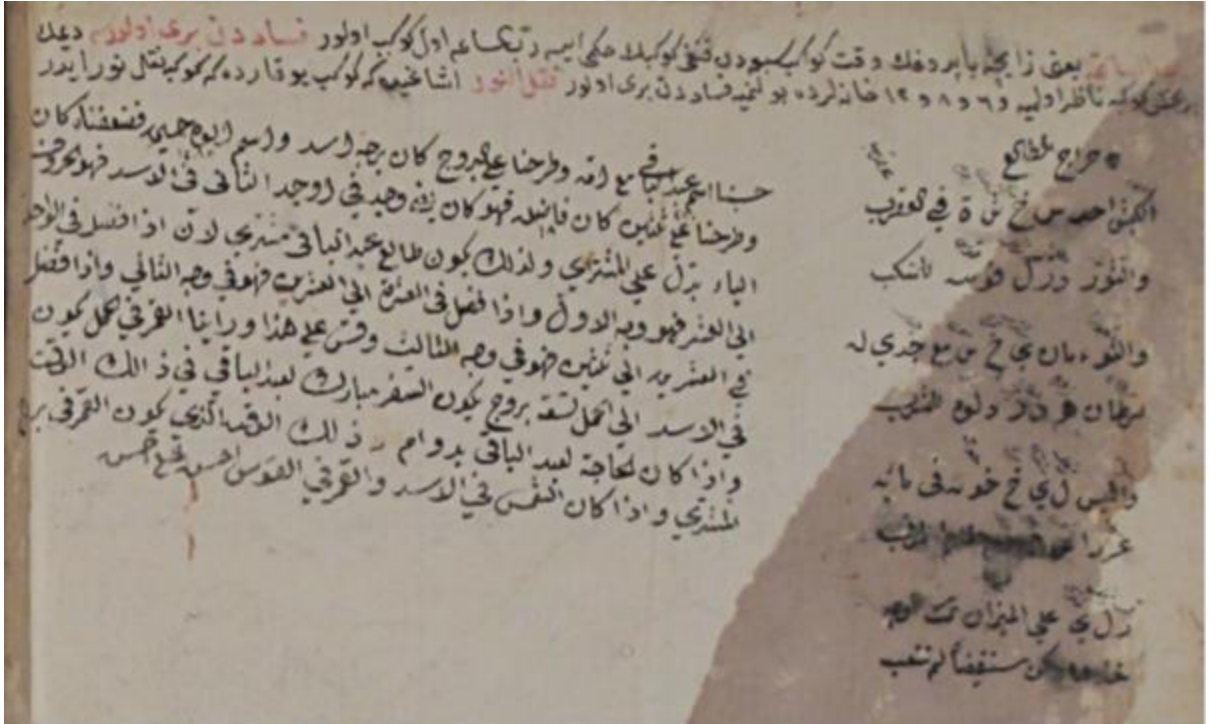
sehm'üs-sa'āde ve sehm'ül-ğayb bulmanuñ tarîḳi budur kim meşelā bir zāyiçe yaptır nazar eyle Ḳamer ḳanḡi burcdadur ve ol burcuñ ḳaç derece ve ḳaç daḳıkasıdur onu zabṭ eyle yā'nî ba'zı Şemse nazar eyle ol daḡi ḳanḡi burca ve ol burcuñ ḳaç derece ḳaç daḳıkasına ise Ḳameruñ altına vaz' eyle Şemse Ḳamerden tarḡ eyle ammā Ḳamer daḡi az Şemsüñ çok olsa anuñ tarîḳi söyledür ki meşelā Ḳamer Delvüñ

16 derecenüñ 54 daḳıkasıymış ve Şems Sünbülenüñ ki 5 derece 30 daḳıkası imiş elli dördten elli yedi çıḳdı on altı derecenüñ her derecesini aldıḳ altmış daḳıkadur elli dörde temām ittik yüz on dört oldu yüz ondörtten altı yüz on dörtten elli yedi çıḳtı kırk yedi ḳaldı onu zabṭ ittük Ḳameruñ onaltı derecesinüñ biri on beş ḳaldı yigirmi beş çıḳdı Delv burcunuñ otuz derecesidür onbeş temām ittik kırk beş oldu yigirmi beş oldu çıḳarduk yigirmi bu dedigimiz talî-i zāyiçe bu derece idi zabṭ ittük bu çıḳtı sehm-i kā'idenuñ yigirmi toḳuz derecesinüñ sekiz daḳıkası imiş zāyice-i muḡtelife bakarak vaz' ittik

tālī'-i mevlūd mazbūt olmayan kimesnenüñ tālī'in bilmek murād oluna kendi adını ve kendi vālidesi adını ḥesāb idüp üçyüz altmış tarḥ ile bākī ne ḳalursa otuzar otuzar cümleden taḳsīm eyle ḳanḡı burca temām olursa tālī' ol burctur miṣāl 'oṣmānī ... 17441 ve vālidesi fātma 130 cem' an biñ yüz ṭoḳsan altı oldu 720 bākī 84 ḳaldı 30 Ḥamele ve 30 Şevre virdik bākī 14 ḳaldı anı daḡı Cevzāya virdik Cevzānın 14 derecesi oldu burc-i Cevzā yıldızı 'Uṭārid didik

[111b]

ḥūkm-i taḳdir ḡāfil birdür

ḳısmet-i ... 'ālim ü cāhil birdür

¹⁷ Buradaki kelime okunamamıştır.

sevķ-i tevġikde endāze ü mizān olmaz

feyz-i hüdāya göre nāķıs ü kāmīl birdür

māni'-i devlet olur ama efrāt-ı zekā

cāh-ı iķbāle mecnūn ile 'aķıl birdür

ķuvvet-i ṭali'e bak istemez

manşıb-ı devlete nā- ehl ile ķābil birdür

ħaķķa teslīm ide ...olmaz devlet

olsa maķdem ü kāhil birdür

bir olur 'adl-i ileyhīde Süleymān ile mūr

Dergeh-i ħaķda hemān şāh ile sāil birdür

'izzetā rahmet-i ħaķ nıķ ü bede yeksāndur

yağsa bārān-ı kerem baħr ile sāhil birdür

2.1. Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm'da Yer Alan Kavramlar Sözlüğü

Âbî: Tabiatı su olan burçları karşılamak için kullanılır. (yengeç,akrep,balık)

'Alem: Evren. Bütün yıldız ve gezegenleri içine alan uzayın bütünü.

Ahbiyye: Ay'ın yirmi beşinci konağı.

Ay'ın Menzilleri: Ay'ın konakları; Güneş'in kat ettiği ekliptik kuşağının on iki burca bölünmesi gibi Ay'ın yörüngesi de konaklara bölünmüştür. Buna göre Ay, dolanımında, her biri bir güne karşılık gelen ve 13°'den oluşan yirmi sekiz durak yerini, yani konağı kat etmektedir. Konakların her biri bir yıldız grubuna karşılık gelir ve karşılık geldikleri yıldız gruplarının isimleri ile anılırlar. (Unat, 2000: 670)

Avâ: Ay'ın on üçüncü konağı.

Belde: Ay'ın yirmi birinci konağı.

Belâ: Ay'ın yirmi üçüncü konağı.

Burc-ı çehârpâ: Dört ayaklı burçlara verilen isim. (Koç,Boğa,Aslan,)

Buteyn : Ay'ın ikinci konağı

Cebhe: Ayın onuncu konağı.

Daire nisf el-nehâr: Meridyen dairesi.

Deberân: Ay'ın dördüncü konağı.

Derece el-tulû': Doğuş derecesi.

El-Mukaddem: Fere yıldızının bir diğer adı.

Evc: Dünyanın güneşten en uzak bulunduğu nokta.

Gufûr : Ay'ın on beşinci konağı.

Gurre: Kamerî ayın ilk gecesi ve ilk günü.

Hak'â: Ay'ın beşinci konağı.

Hen'â: Ay'ın altıncı konağı.

Hubût: Gezegenin ekliptik üzerinde en tesirsiz olduğu nokta.

Husûf: Ay tutulması.

İhtiyârât: Yedi seyyare'nin üzerindeki türlü vaziyetlerine göre herhangi bir işin yapılacağı ve teşebbüsten çekinileceği zamanı tâyin imkânını belirtme.

İklîl: Ay'ın on yedinci konağı.

İhtirâk: Bir gezegenin Güneş'e yaklaşması.

İttisâl: Gezegenlerin birbirlerine yaklaşması.

Kalb: Ay'ın on sekizinci konağı.

Kırân: İki gezegenin bir burçta birleşmesi.

Kırân-ı Nahseyn: Mirrih ve Zuhâl gezegeninin aynı burçta birbirine yaklaşması.

Küsûf: Güneş'in tutulması, Ay'ın, Dünyâ'mız ile Güneş arasına girerek gölgesiyle Güneş'i kısmen veya tamamen örtmesi.

Leylî : Gece vaktine mensup burçları nitelemek için kullanılır.

Metâli' : Bir yıldızın ufuktan dağıması.

Mu'ahhir : Ay'ın yirmi yedinci konağı.

Muhâk: Her arabî ayının son üç gecesi.

Mukâbele: Güneş ile Ay arasındaki açısal uzaklığın 180^0 olması.

Mukaddem: Ay'ın yirmi altıncı konağı.

Mukârene: Gezegenlerin birbirine yaklaşması.

Nârî: Tabiatı ateş olan burçları karşılamak için kullanılır. (esed, hamel, kavs)

Neâ'im : Ay'ın on dokuzuncu konağı.

Nahs-ı Ekber: Satürn gezegeni.

Nehârî: Gündüz burcuna mensup burçları nitelemek için kullanılır.

Nesre: Ay'ın sekizinci konağı.

Neyyir-i Asgar: Ay.

Neyyir-i A'zam: Güneş.

Re's: Bir gezegenin yörüngesinin, ekliptik düzlemini, güneyden kuzeye çıkarken deldiği nokta. (Unat, 2000 :681)

Reşâ: Ay'ın yirmisekizinci konağı.

Sa'd- Asgar : Venüs.

Sa'd-ı Ekber: Jüpiter

Sarteyn: Ay'ın birinci konağı.

Seb'a-i Seyyâre: Yedi gezegen. (Kamer, Utârid, Merih, Şems, Zühre, Müşteri ve Zuhal)

Sehm: Ekliptik üzerinde hakiki taliden başlayarak, muayyen bir mesafedeki noktaya kadar ölçülen itibari tali.

Semmâk: Ay'ın ondördüncü konağı.

Surfâ: Ay'ın on ikinci konağı.

Süreyyâ: Ay'ın üçüncü konağı.

Şeref: Gezegenin ekliptik üzerinde en tesirli olduğu nokta.

Tâli': Güneş'in günlük yörüngesinde ufuktan yükseldiği nokta.

Tarfâ: Ay'ın dokuzuncu konağı.

Terbî': İki gezegen arasındaki açısal uzaklığın 90 derece olması.

Tesdis: İki gezegen arasındaki açısal uzaklığın 60 derece olması.

Teslîs: İki gezegen arasındaki açısal uzaklığın 120 derece olması.

Tulû' : Doğuş. Doğma

Turâbî : Tabiatı toprak olan burçları karşılamak için kullanılır. (sevr, sünbüle, cedi)

Veted: Ufuk ve meridyen dairelerinin Güneş'in günlük yörüngesi ile kesiştikleri dört nokta (tali, rabi, sabi, aşır).

Zâyiçe: Yıldızların belli zamandaki yerlerini ve durumlarını gösteren cetvel.

Zeneb: Yörüngesinde dolanan bir gökcisminin, ekliptik düzleminin üstünden altına geçerken ekliptik düzlemini deldiği nokta.

Zevâl: Günortası, öğle

Zirâ: Ay'ın yedinci konağı.

Zebânâ: Ay'ın on altıncı konağı.

Zebra: Ay'ın on birinci konağı.

SONUÇ

Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar 349 numara da kayıtlı olan *Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm*, “ilm-i nücûm, ilm-i felek, ilm-i hurufât” gibi ilimlere ait bilgileri barındıran bir eserdir. Bir diğer ifadeyle söz konusu eser, astronomi ilmine ait bilgiler vermektedir.

Eserde de belirtildiği üzere ‘Nücûm’ ilmine göre yeryüzünde meydana gelen değişikliklerin ana sebebi gök cisimlerinin hareketleriyle ilgilidir. İnsanlar, hayvanlar, bitkiler ve madenler tamamıyla ‘ilm-i nücûm’un etkisi altındadır. Gezegenlerin insan tabiatı, sağlığı, yaşayış biçimi üzerine büyük etkileri bulunmaktadır. Bu etkileri bilmek ve tespit etmek görevi ise müneccime aittir. Aslında ‘ilm-i nücûm’un amacı insanın günlük hayatı ile ilgili sorunlara çözüm bulmak ve yardımcı olmak olup bazı işlerin yapılması için en uygun zamanın hangisi olduğunun tespitine çalışır.

Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm Bilim tarihi sahasında değerlendirilebilecek bir eserdir. Fakat

Divan Edebiyatı tahlil çalışmalarına destek veren bir çalışma niteliğindedir.

Hiç şüphesiz Divan Edebiyatı yüzyıllar boyunca çeşitli ilimlere ait terimleri gerek hayallerle gerek betimlemelerle kullanmıştır. Birçok şairimizin divanına bakıldığında astronomi ve astrolojiye ait bilgi ve terimlerin çok sık kullanıldığı görülmektedir. Bu bağlamda *Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm* divan şiiri terminolojisine kaynaklık edecek bir eserdir.

Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm içerdiği bilgiler ve zengin terminolojisiyle Türk Dili ve Edebiyatı, coğrafya, tarih, felsefe gibi sosyal alanlarda çalışacak araştırmacılara katkı sağlayacağı gibi bir astroloji kitabı olması dolayısıyla bilim tarihi için de sağlam bir malzeme sunmaktadır.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Adıvar, Adnan. (1982). *Osmanlı Türklerinde İlim*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Alan, Lightman.(2004). *Yıldızların Zamanı*. çev. Murat Alev. Ankara: TÜBİTAK Yayınları.
- Asıngıl, Sevim. (2013). *Burçlar*. İstanbul: Çelik Yayınevi.
- Aydüz, Salim.(2006). *Müneccimbaşı*. İstanbul: TDVİA C. 32. s. 2-4.
- Baysun, M. Cavid. (1946). *Cem Sultan Hayatı ve Şiirleri*. İstanbul: Ahmet Halit Kitabevi.
- Bülbül, Zekeriya. (2000). *Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Can, Şefik. (1994). *Klasik Yunan Mitolojisi*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Coşkun, Vildan. (2017). *Zatî Divanı'na Göre 16.Yüzyılda Sosyal Hayat*. İstanbul: Erdem Yayınları
- Çavuşoğlu, Mehmet. (2017). *Necâtî Bey Divanının Tahlili*. İstanbul : Kitabevi Yayınları
- Çavuşoğlu, Mehmet. (1987). *Zâtî divanı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları
- Demir, Remzi. Unat, Yavuz. (1996). *Takvim 'ül Edvar*. İstanbul: Gündoğan Yayınları.
- Demirkan, Hüseyin. (1986). *Yıldızların Esrarı*. İstanbul: Yeni Asya Yayınları.
- Devellioğlu, Ferit. (2008). *Osmanlıca –Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Doğan, Muhammet Nur. (2009). *Fatih(Avnî) Divanı ve Şerhi*. İstanbul: Yelkenli Yayınevi.
- Doğan, Muhammet Nur. (2008). *Şeyh Galip, Hüsn-i Aşk*. İstanbul: Yelkenli Kitabevi.
- Ergin, Hatice K. (2006). *İslam'da Astroloji*. İstanbul: Özbay Yayıncılık.
- Fârâbî. (1990). *İhsâ'ül-ulûm(İlimlerin Sayımı)*. (çev. Ahmet Ateş), İstanbul: MEB Yayınları.
- Faruk Kadri Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1977.
- Fehd, Tevfik. (2000). *İlm-i Felek*. İstanbul:TDVİA. C. 22. s. 126-129.
- Fehd, Tevfik. (2000). *İlm-i Ahkâm-ı Nücûm*. İstanbul: TDVİA. C. 22. s. 124-126.

- Güfta, Hüseyin. (2004). *Divan şiirinde ilim*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Hakkı, Erzurum Hasankale'li İbrahim. (1979). *Marifetname*. (Sad. Turgut Ulusoy). İstanbul: İbrahim Hakkı Hz.'nin Camii ve Külliyesini Yaptırma ve Yaşatma Derneği.
- İhsanoğlu, Ekmeleddin. (1998). *Osmanlı Eğitim ve Bilim Kurumları*, İstanbul: Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi, C. 2, s. 266-267, IRCICA.
- İloğlu, Mustafa. (2008). *İslam'da burçlar*. İstanbul: Ailem Yayınları.
- İsen, Mustafa. Kurnaz, Cemâl. (1990). *Şeyhî Divanı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kalkışım, Muhsin. (1994). *Şeyh Gâlip Divanı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kocatürk, Saadettin. (2000). *Gülşehrî ve Felek-nâme*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları/511.
- Kurnaz, Cemal. (1995). *Felek*. TDVİA C.13. s.306.
- Kut, Günay, Aynur, Hatice, Üçer, Cumhure, Büyükkarcı, Fatma.(2007). *Boğaziçi Üniversitesi, Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Kütüphanesi Astronomi, Astroloji, Matematik Yazmaları Kataloğu, Kandilli Rasathanesi El Yazmaları 1: Türkçe Yazmalar* İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi, Elginkan Vakfı.
- Kutluer, İlhan. (1992). Burç. İstanbul: TDVİA. C. 6, s. 422-424.
- Küçük, Sabahattin. (1994). *Bâkî Dîvân'ı (tenkitli basım)*. Ankara: Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.
- Levent, Ağâh Sırrı.(1984). *Divan Edebiyatı Kelimeler ve Remizler, Mazmunlar ve Mefhumlar*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Macit, Muhsin. (1997). *Nedîm Divan'ı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Nasr, Seyyid Hüseyin. (1985). *İslâm Kozmoloji Öğretilerine Giriş*. (Çev. Nazife Şişman). İstanbul:İnsan Yayınları.
- Onay, Ahmet Talat. (2000). *Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özkan, Ömer. (2006). *Divan Şiirinin Penceresinden Osmanlı Yoplum Hayatı*. İstanbul: Kitabevi.
- Özkırış, B., Zaimler B., Alaçam C., Döşer G., Metin G., Kazanova H. vd. (2014).*Burçlar hakkında her şey*. İstanbul: Kitap Matbaacılık.
- Özmen, Mehmet . (2001). *Ahmed-i Da'i Divanı*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları:775.
- Pala, İskender. (2013). *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Parlatır, İsmail. (2009). *Osmanlı Türkçesi sözlüğü*. Ankara: Yargı Yayınevi.

- Pultar, Mustafa. (2007). *Yıldız adları sözlüğü*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Rıfat,Ahmet. (2004). *Lügat-i Tarihiyye ve Coğrafıyye*. İstanbul: Kaşgar Neşriyat.
- Sayılı, Adnan. (1997). *Ortaçağ Bilim ve Tefekküründe Türklerin Yeri*. Ankara: Atatürk Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Şemseddin Sami. (2011). *Kâmûs-ı Türkî*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Tarlan, Ali Nihat. (1992). *Ahmet Paşa Divanı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Tercüme-i Ahkâm-ı Nücûm*, Hüseyin b.Sefer, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Kütüphanesi Türkçe El Yazması Eserler No: 349.
- Tolasa, Harun. (2001). *Ahmet Paşa'nın Şiir Dünyası*. Ankara: 410.
- Unat,Yavuz. (2008). *Tarih Boyunca Türklerde Gökbilim*. İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Tulum, Mertol. (2011). *17. Yüzyıl Türkçesi ve Sözcük Varlığı*. Ankara: TDK Yayınları.
- Uzun, Mustafa. (1992). *Burç*. İstanbul: TDVİA C. 6, s. 424-426).

Sürelî Yayınlar

- Akpınar, Şerife. (2002). "Lamî'î'nin Vâmîk u Azrâ mesnevisinde astrolojik unsurlar." *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*. 12. 169-202.
- Ayan, Dursun. (2007). "Astronomik Düzenlilikten Sosyo-Matematik Uyuşuma Takvim". *Osmanlı Bilimi Araştırmaları, IX/1*, 239-272.
- Aydın, Hasan. (2011). "Kozmolojik Temelleri Işığında İhvan es-sefâ'da Astroloji ve Astrolojinin Meşruluğu Sorunu ". *Kelam Araştırmaları*. 9:1. SS.179-198.
- Aydüz, Salim. (2004). "Osmanlı Astronomi Müesseseleri". *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*. S. 4. C:2. s. 411-453.
- Çaldak, Süleyman. (2005). "Taşköprülüzade'nin Mevzû'âtı'l-Ulûm'undaki ilimler tasnifi üzerine." *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. C.15, 2, 115-146.
- Çelebioğlu, Amil. (1988). "Fuzûlî'nin bir beyti üzerinde bazı düşünceler." *Osmanlı Araştırmaları VII-VIII, İstanbul, 199-210*.
- Çelebioğlu, Amil. (1998). "Kültür ve Edebiyatımızda Ay". *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları*, 677-689.
- Çınar, Bekir. (2009). "Şeyh Gâlib'in Hüsn ü Aşk Mesnevisinde Felekler." *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*. 39, 777-792.
- Erciyas, Osman. (2010). "15. yy. Astroloji Eseri Kitâbu Esrârî'n-Nücûm ve Havvâs'ın Türk Bilim Dili ve Astroloji - Kronoloji Terimleri Açısından Önemi." *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 1, 45-58

- Günay, Ünver. (2006). "Türk Dünyasında Kronolojik Sistemler." *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 239-272.
- Gür, Nagehan. (2012). "Osmanlı Fal Geleneği Bağlamında Yıldıznâme, Falnâme ve Tâlinâme Metinleri". *Milli Folklor*, 96, 202-215.
- Kapal, Nurefşan. (2013). "Zati Divanı'nda Kozmik Unsurlar". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. C/ 6. S. 24. s.160-170.
- Işıkhan, Dilek. (2014). "Divan şairlerinde ilm-i tencîm tesiri". *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 16 (Özel Sayı II)*, 110-114.
- Karaköse, Saadet. (2012). "Kozmik Alemde Nef'i'nin Seyri". *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. S -12, 2012. SS-29-48.
- Şentürk, Ahmet Atilla. (1994) "Osmanlı Edebiyatında Felekler, Seyyare ve Sâbiteler (Burçlar)". *Türk Dünyası Araştırmaları*. nr. 90.
- Unat, Yavuz. (2000). "Eski Astronomi Metinlerinde Karşılaşılan Astronomi Terimlerine İlişkin Bir Sözlük Denemesi", *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S. 11, s. 633-696.

Diğer Kaynaklar

- Deniz, Sabahat (1992) "16. Yüzyıl Bazı Dîvân Şairlerinin Türkçe Dîvânlarında Kozmik Unsurlar (Bâkî-Fuzûlî, Hayâlî Beg, Nev'î, Yahyâ Beg)". İstanbul : Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.Yayımlanmamış Doktora Tezi.
- Erdoğan, Kenan. (1989). "Fuzuli Divanı'nda Kozmografya ve Tabiat". Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kul, Nuray. (2015). "16.Yüzyıl Şâirlerinde Felek Kavramı". Ordu: Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Unat, Yavuz. (1990). "Ali Kuşçu'nun *Risalat Al Fathiyya* Adlı Eserinin, Gök Küreleri Üzerine Olan Dördüncü ve Beşinci Makaleleri Üzerine Bir Çalışma." Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

E-Kaynaklar

- <http://www.tmv.org.tr/> (Erişim: 05.06.2018)
- <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/TR,78467/salim-efendi---tezkire-tus-suara.html>
(Erişim: 05.06.2018)
- <http://lugatim.com/> (Erişim: 05.06.2018)

<https://www.lexiqamus.com/tr> (Erişim: 05.06.2018)

<http://ctle.pau.edu.tr/osmtr/> (Erişim: 05.06.2018)

<https://turuz.com/> (Erişim: 05.06.2018)

<http://ulusaltezmerkezi.com/> (Erişim: 05.06.2018)

ÖZGEÇMİŞ

1993 yılında İzmit'te doğdu. İzmit Anadolu Namık Kalam Lisesi'ni bitirdikten sonra 2011 yılında Sakarya Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü kazandı. 2015 yılında lisans eğitimini tamamladı. Aynı yıl Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı Yüksek Lisans programına girmeye hak kazandı. Yüksek Lisans eğitimi devam ederken 2016-2018 yıllarında TÜGVA'nda (Türkiye Gençlik Vakfı) Osmanlı Türkçesi ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği yaptı. Eylül 2018 tarihinden beri Özel Başiskele Sultan Okulları'nda Türkçe öğretmenliği ve müdür yardımcılığı yapmaktadır.

